

Gemeente
Sliedrecht

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	5
Algemeen	7
Programma 1 - Samenleving	11
Programma 2 - Economie, onderwijs, sport en cultuur	30
Programma 3 - Ruimte	41
Programma 4 - Bestuur en organisatie	60
Programma 5 - Financiën van Sliedrecht	68
Basisset beleidsindicatoren	72
Paragrafen	76
Paragraaf Lokale heffingen en belastingen	77
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	84
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	93
Paragraaf Financiering	100
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	107
Paragraaf Verbonden partijen	113
Paragraaf Grondbeleid	131
Paragraaf Grote projecten.....	133
Paragraaf Wet Open Overheid.....	136
Jaarrekening	137
Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat.....	138
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten.....	141
Analyse van de financiële afwijkingen per programma	142
Overzicht van incidentele baten en lasten	150
Overzicht van structurele baten en lasten	151
WNT-verantwoording	152
Balans.....	154
Reserves en voorzieningen	164
SiSa overzicht	168
Specificatie overhead.....	174
Gebeurtenissen na balansdatum.....	175
Rechtmatigheidsverantwoording.....	176
Overige	177
Investeringsoverzicht	178
Totaaloverzicht baten en lasten per taakveld.....	182
Interbestuurlijk toezicht.....	184

Voorwoord

Voorwoord

Sliedrecht: Een jaar van vooruitgang en samenwerking

Voor u liggen de jaarstukken van 2023 die we in de eerste maanden van 2024 hebben opgesteld. Daarmee sluiten we ook in financieel opzicht het jaar 2023 af.

Vrede, veiligheid en vrijheid is voor steeds minder mensen vanzelfsprekend. De aanhoudende oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de conflicten in het Midden-Oosten zijn daar voorbeelden van. Deze conflicten hebben ook gevolgen voor Nederland.

De vraag naar opvang van vluchtelingen blijft toenemen. Ook in 2023 woonden er veel Oekraïners in ons dorp, vanwege de alsmat durende oorlog in Oekraïne. We doen als gemeente samen met veel vrijwilligers wat nodig is om hen fatsoenlijke leefomstandigheden te bieden.

Dit doen we ook voor de bewoners van de crisishulpopvang in ons gemeentekantoor. Op die manier dragen we ons steentje bij aan het oplossen van het probleem dat in Nederland bestaat ten aanzien van het opvangen van asielzoekers.

Deze mondiale bewegingen hebben in Nederland hun weerslag op de maatschappij, polarisatie ligt hierbij op de loer. Ook in Sliedrecht kijken de inwoners op verschillende manieren naar hoe we op deze mondiale ontwikkelingen zouden moeten reageren.

Mensen zijn onzeker over wat de ontwikkelingen in de wereld, landelijk en lokaal betekenen voor hun perspectief en bestaanszekerheid en die van hun kinderen. Soms leidt dat tot felle debatten.

In deze omstandigheden hebben we in 2023 gewerkt aan realisatie van onze doelstellingen en ambities uit de Koers 2030.

Het afgelopen jaar stond Sliedrecht in het teken van vooruitgang en samenwerking. Dit gaat gepaard met grote veranderingen in de directe leefomgeving van onze inwoners. Ook op deze lokale ontwikkelingen wordt verschillend gereageerd.

Dit heeft geleid tot diverse demonstraties en sterke betrokkenheid bij de vergaderingen van de gemeenteraad. Om recht te doen aan de belanghebbenden is de binnenstedelijke herstructurering vertraagd. Daarmee wordt meer ruimte geboden voor participatie en samenwerking.

De gemeente heeft belangrijke stappen gezet in de opvang van vluchtelingen en de opvanglocatie voor asielzoekers. Ook hier is veel tijd en energie gestoken in het op een goede manier meenemen van alle betrokkenen, zowel lokaal als in de regionale samenwerking.

Het versterken van het ondernemersklimaat door gezamenlijke investeringen, de verduurzaming van bedrijventerreinen en de inzet voor een veiligere leefomgeving kregen prioriteit.

De gemeente stond stil bij de inzet van pleeggezinnen tijdens de Week van de Pleegzorg en zorgde voor de uitbetaling van de energietoeslag. De nieuwe locatie van Drechtwerk Actief (Nijverhanden) is op de Nijverwaard geopend.

En het platform sliedrechtdoet.nl is gelanceerd om mensen samen te brengen. Deze initiatieven tonen aan dat Sliedrecht zich actief inzet voor een betere toekomst voor al haar inwoners.

Het college bedankt onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers voor hun betrokkenheid bij en inzet voor onze Sliedrechtse samenleving. Het college spreekt ook waardering uit aan alle medewerkers, alle (burger)raadsleden en overige betrokkenen die zoveel inzet en betrokkenheid hebben laten zien.

In de jaarstukken treft u ook de jaarrekening aan. Daarin maken we de financiële balans van dit jaar op. Hoeveel geld is er binnengekomen en hoeveel geld hebben we uitgegeven? Ook leggen we in de jaarstukken verantwoording af voor het gevoerde beleid.

De verwachting was dat er een overschot zou zijn van € 3,0 miljoen. Het uiteindelijke overschot is € 6,9 miljoen geworden. De voorgestelde verdeling van dit resultaat is vierledig:

- € 4,0 miljoen storten we in de algemene reserve ter dekking van de financiële risico's;
- € 2,1 miljoen storten we in de Koers 2030 ter dekking van ambities uit de Koers 2030;
- € 0,6 miljoen is nodig om lopende projecten vanuit 2023 in 2024 af te ronden;
- € 0,2 miljoen reserveren we voor de realisatie van een Cruyff Court.

Met deze verdeling verhogen we het weerstandsvermogen, waardoor er bij het oplossen van het tekort in 2026 de mogelijkheid ontstaat vermogen aan te wenden wanneer in te voeren maatregelen een aanlooptijd kennen, of extra investeringen vergen.

Tegelijkertijd blijft er financiële armslag ten aanzien van het kunnen realiseren van de ambities uit de Koers 2030 en kunnen we een aantal lopende projecten in 2024 afronden.

Als u de jaarstukken doorneemt, zult u een compleet beeld krijgen van de in- en uitgaven van de gemeente en wat we hebben weten te realiseren. Wij nodigen u daarom van harte uit om verder te lezen.

Sliedrecht, 4 juni 2024

Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris, De burgemeester,

N.H. Kuiper mca mcm

mr. drs. J.M. de Vries

Algemeen

Inleiding

Sliedrecht sluit het jaar 2023 af met een positief resultaat van € 6.886.198,-. In de Winternota 2023 hielden we rekening met een positief resultaat van € 3.049.000,-. Er is een voordeel van € 3.837.198,- tussen de gewijzigde begroting 2023 en de jaarrekening 2023.

Financiële samenvatting

Sliedrecht sluit het boekjaar 2023 financieel af met een voordeel van afgerond € 3.837.000,- ten opzichte van de (gewijzigde) begroting. De verschillenanalyse per programma wordt verder toegelicht in het hoofdstuk 'Analyse van de financiële afwijkingen per programma'.

	Totale begroting 2023		Rekening 2023		Afwijking	
Lasten	N	95.943	N	90.004	V	5.939
Baten	V	95.592	V	95.109	N	483
Saldo van baten en lasten	N	351	V	5.105	V	5.456
Storting in reserve	N	1.006	N	2.558	N	1.552
Onttrekking aan reserve	V	4.405	V	4.339	N	66
Saldo verrekening met reserves	V	3.400	V	1.781	N	1.618
Resultaat	V	3.049	V	6.886	V	3.838

Afwijkingen per programma

In onderstaand overzicht staan de financiële afwijkingen per programma (inclusief verrekeningen met reserves). Voor een verdere toelichting op de afwijkingen verwijzen we naar de toelichting op productniveau in de jaarrekening.

Realisatie per programma, incl. verrekening met reserves

Nr.	Programma	Totale begroting 2023		Rekening 2023		Afwijking	
Lasten:							
1	Samenleving	N	49.955	N	48.040	V	1.915
2	Economie, onderwijs, sport en cultuur	N	9.638	N	9.268	V	370
3	Ruimte	N	20.932	N	16.648	V	4.285
4	Bestuur en organisatie	N	14.790	N	15.287	N	497
5	Financiën	N	627	N	762	N	135
Totaal lasten		N	95.943	N	90.004	V	5.939
Baten:							
1	Samenleving	V	16.307	V	16.170	N	137
2	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	2.861	V	3.127	V	266
3	Ruimte	V	14.184	V	11.442	N	2.742
4	Bestuur en organisatie	V	324	V	713	V	389
5	Financiën	V	61.916	V	63.657	V	1.741
Totaal baten		V	95.592	V	95.109	N	483
Saldo van baten en lasten		N	351	V	5.105	V	5.456
	storting in reserve	N	1.006	N	2.558	N	1.552
	onttrekking aan reserve	V	4.405	V	4.339	N	66
Gerealiseerd resultaat		V	3.049	V	6.886	V	3.838

Resultaatbestemmingen

In deze paragraaf lichten we de voorgestelde resultaatbestemmingen toe.

De Driehoek € 26.000

De uitvoering van de haalbaarheidsfase stond gepland voor 2023, maar is opgeschoven naar begin 2024. Zo is in maart 2024 gestart met het ecologisch onderzoek. Bij de resultaatbestemming stellen we voor het bedrag van € 26.000 te bestemmen, zodat het budget in 2024 beschikbaar blijft voor de uitvoering van het project.

Informatievoorziening € 38.000

ICT Beweegt had een oorspronkelijke deadline van 31-12-2023. Deze deadline is uitgesteld naar 01-04-2024. We krijgen ondersteuning bij de data migratie en bij het bieden van adoptie op nieuw geïmplementeerde technologieën. In 2023 zijn voorsessies gehouden om tot een adoptieplan te komen. Door uitstel van het project zal dit nu in 2024 plaatsvinden. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 38.000 waar een resultaatbestemming voor zal worden aangevraagd.

Organisatieontwikkelbudget € 111.000

We hebben ervoor gekozen om de implementatie van de nieuwe organisatie op onderdelen te vertragen. Dit heeft te maken met de laatste ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de context waar we in werken. De activiteiten en interventies die we doen op organisatieontwikkeling, verweven we zo veel mogelijk in het bestaande werk en moeten behapbaar zijn om te kunnen beklijven. Dit alles maakt dat we meer tijd moeten nemen om de ontwikkeling impactvol en duurzaam te laten zijn. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 111.000 waar een resultaatbestemming voor zal worden aangevraagd.

BW Plein € 115.000

De grondexploitatie Burgemeester Winklerplein is op basis van besluitvorming bij de Winternota 2023 afgesloten. Van de eerder genomen verliezen valt er hierbij per saldo € 168.000 vrij. Bij de resultaatbestemming stellen we voor hiervan € 115.000 te bestemmen. Met dit budget kan het opheffen van de grondexploitatie worden afgewikkeld.

Omgevingswet € 176.000

Bij de resultaatbestemming stellen we voor om het voordelig saldo te bestemmen, zodat het budget in 2024 beschikbaar blijft. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet uiteindelijk in werking getreden. De invoering is vele malen uitgesteld. Voor de implementatie van de Omgevingswet wordt de komende jaren een behoorlijke extra inzet gevraagd aan capaciteit en middelen voor de verdere invoering van de wet en het realiseren van de verschillende nieuwe instrumenten van de wet (Omgevingsplan, programma's) en nieuwe processen, werkwijzen en applicaties. Doordat de wet steeds is uitgesteld, vindt ook de inzet van middelen op een later moment plaats. Omdat in de begroting slechts beperkte eigen middelen zijn opgenomen, is het noodzakelijk om de rijksbijdragen voor dit doel beschikbaar te houden. Daarom is het noodzakelijk het saldo van 2023 toe te voegen aan de begroting voor 2024.

Decembercirculaire 2023 € 163.000

Vanuit de Decemercirculaire 2023 ontstaat een voordeel van € 425.000. Het voordeel is uitgebreid toegelicht in de CIB Decemercirculaire. Het bevat de volgende onderdelen: actualisatie maatstaven € 196.000, invoering Omgevingswet € 147.000, inburgering en maatschappelijke begeleiding € 16.000 en voor overige mutaties € 66.000. Bij de resultaatstemming stellen we voor de bedragen voor de invoering Omgevingswet en inburgering en maatschappelijke begeleiding over te hevelen naar 2024.

Wethouderspensionen € 674.000

Op 30 mei 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wet Toekomst Pensioenen (WTP). Met de inwerkingtreding van de WTP hebben pensioenuitvoerders tot 1 januari 2028 de tijd om de pensioenregelingen aan te passen. Voor een dergelijke overgang naar een nieuw pensioenstelsel geldt dat alle opgebouwde pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers worden overgezet in een nieuwe pensioenregeling. Waarbij de decentrale overheden gevraagd zullen worden om de gevormde

voorzieningen over te dragen ter financiering. Financieel gezien heeft volledig invaren grote financiële implicaties. Voor Sliedrecht wordt het bedrag ingeschat op € 674.000. Voorgesteld wordt om vooruitlopend op de inwerkingtreding een bedrag van € 674.000,- te storten en te reserveren in de algemene reserve.

Aanleg Cruyff Court, € 175.000

In de gesprekken met SOJS komt naar voren dat de jongeren in Sliedrecht de behoefte hebben aan meer ruimte om te kunnen ontmoeten, spelen en sporten. Een Cruyff Court stimuleert jeugd- en jongeren om te bewegen, daarnaast leren zij om te gaan met (sport)faciliteiten. In samenwerking met sportverenigingen en SOJS kunnen er op locatie verschillende lessen en clinics aangeboden worden, waardoor jeugd- en jongeren talenten ontwikkelen. Dit sluit aan op onze ambitie om de preventieve basis verder te verstevigen door alle inwoners te inspireren en stimuleren tot een gezonde leefstijl en mogelijkheden om voldoende bewegen te faciliteren.

In 2024 volgt een voorstel over de aanleg van het Cruyff Court. Het rekeningresultaat biedt de mogelijkheid hier een bedrag voor te reserveren.

Onvoorzien

In de primitieve begroting 2023 was een bedrag van € 61.100,- opgenomen. Dit budget is in de Winternota 2023 met € 60.000,- afgeraamd voor de Voedselbank. Op het overgebleven budget van € 1.100,- hebben in 2023 geen uitgaven plaatsgevonden.

Leeswijzer

Met de jaarstukken legt het college van Burgemeester en Wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. We laten zien wat we in 2023 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost. De jaarstukken 2023 bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Bij het maken van de jaarstukken volgen we de instructie van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordening. Het jaarverslag is opgebouwd uit programma's en paragrafen.

Jaarverslag

Programma's

In de programma's beschrijven we het werkveld van de gemeente. Er zijn vijf programma's en ieder programma bestaat uit één of meer thema's. Elk programma begint met een inleiding en een toelichting op de uitgevoerde activiteiten en de ontwikkelingen in 2023. Daarna volgt een overzicht van de financiële realisatie van de speerpunten.

Per programma geven we antwoord op de vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Deze vragen komen overeen met die in de begroting. Zo kunnen gemeenteraad en inwoners nagaan in hoeverre voorgenomen activiteiten uitgevoerd en doelen bereikt zijn. Ook de lokale beleidsindicatoren zijn opgenomen.

Indicatoren

Na de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de wettelijke beleidsindicatoren. We gebruiken de verplichte indicatoren (waarstaatjegemeente.nl) die uit wetgeving voortvloeien om trends te ontdekken en op basis daarvan nader onderzoek te doen of maatregelen te nemen.

Paragrafen

De paragrafen zijn een verplicht onderdeel van het jaarverslag. Ze tonen een 'dwarsdoorsnede' van de

begroting vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen zijn daarmee een belangrijke aanvulling op de verantwoordingsinformatie over de programma's.

Jaarrekening

De Jaarrekening is de financiële verantwoording of het huishoudboekje van onze gemeente. In de jaarrekening staan de cijfers, met een uitgebreide onderbouwing en toelichting op hoe de gemeente er financieel voor staat.

Financiële tabellen

In de financiële tabellen ronden we bedragen – tenzij anders aangegeven – af op € 1.000,-. We noteren een bedrag met een V of een N. Daarbij staat V voor 'per saldo voordeel' en N voor 'per saldo nadeel'. Een V kan zowel lagere lasten als hogere baten betekenen, een N zowel hogere lasten als lagere baten. In de financiële tabellen kunnen beperkte afrondingsverschillen voorkomen.

Programma 1 - Samenleving

Onze visie

In Sliedrecht is de samenleving veilig en inclusief. Er zijn sterke verbindingen en de tolerantie is groot. Iedereen doet mee naar vermogen en niemand valt tussen wal en schip.

Inleiding

Het jaar 2023 was opnieuw een jaar met grote uitdagingen. Een jaar waarin we geconfronteerd werden met verdere verstoringen van de internationale economische en geopolitieke verhoudingen met als gevolg toenemende druk op de bestaanszekerheid, de asielketen en de opvang van Oekraïense oorlogsvluchtelingen en ook met de val van Kabinet Rutte IV en nieuwe Kamerverkiezingen. Tegen deze achtergrond hebben we ons in 2023 onverminderd ingezet voor een veilige en inclusieve samenleving.

De totale dienstverlening, hulp en ondersteuning aan inwoners hebben we ingezet vanuit het principe 'normaliseren'. We bieden daarbij passende ondersteuning voor hen die dat nodig hebben. We hebben ingezet op het versterken van de preventieve structuur om zo veel als mogelijk zorg aan de voorkant af te vangen. Daarvoor bleven we uitgaan van de zelfredzaamheid en de samenredzaamheid van onze inwoners.

Op het gebied van veiligheid hebben we de focus gehad op de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan. We hebben de voorbereidingen getroffen om extra Boa-capaciteit te realiseren die begin 2024 ook operationeel is geworden. En we hebben voorbereidingen getroffen voor een pilot Bestuurlijk Interventie Team om ondermijning sterker aan te pakken.

Kernopgave Veilig en Inclusief

Ook in 2023 hebben we ingezet op een sterke sociale infrastructuur. We bleven het belangrijk vinden dat inwoners voor zichzelf én voor elkaar zorgen. En wij hebben daarom gezorgd voor een passend vangnet als er een steun in de rug nodig is.

Om onze sociale structuur betaalbaar te houden en te kunnen blijven investeren in inclusieve en veilige buurten, hanteerden we in 2023 - in lijn met het collegewerkprogramma - de volgende vier speerpunten:

- A. We maken werk van een veerkrachtige samenleving
- B. We verstevigen het 'normale leven' door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs
- C. We verstevigen de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners
- D. We maken werk van veilige en veerkrachtige buurten

Wat hebben we gedaan?

In 2023 hebben we ingezet op de uitvoering van het integraal veiligheidsplan met aandacht voor jeugdoverlast, drugsoverlast en ondermijning. Hiermee zetten we in op een veilige samenleving als basisvoorwaarde voor inwoners om tot deelname en ontwikkeling te komen. Om de preventieve structuur te versterken is in 2023 gestart met de zorgroute voor 0 tot 4 jarigen. De zorgroute is een werkwijze en een set samenwerkingsafspraken voor een doorlopende zorg en leerlijn. Hiermee zetten we in op vroegtijdige en laagdrempelige zorg en onderwijsondersteuning die aansluit op het basisonderwijs.

In 2023 is ook gewerkt aan de ontwikkeling van het voorzieningenniveau om de veerkracht en de ontwikkelkansen van onze inwoners te versterken. Zo is door de gemeenteraad een krediet vastgesteld voor de ontwikkeling van IKC Valkweg. Binnen het IKC zullen voorzieningen als onderwijs,

sport en sociaal maatschappelijke functies samenkomen. Ook is het platform Sliedrecht Doet opgericht. Hier wordt het aanbod van activiteiten en de vraag naar vrijwilligersfuncties gebundeld. Vraag en aanbod matchen waardoor inwoners toegeleid worden naar activiteiten en een bijdrage kunnen leveren aan het versterken van informele netwerken.

Om de bestaanszekerheid te vergroten zijn in 2023 het minimumloon en de uitkeringen met ruim 10% gestegen en werden maatregelen als het energieplafond en de energietoeslag gecontinueerd. Lokaal hebben we ingezet op het versterken van de financiële zelfredzaamheid, activeren van inwoners en de toeleiding naar werk. Daarin is breder gekeken dan alleen het verrichten van betaald werk. Het activeren van inwoners is de eerste stap in de ontwikkeling draagt bij aan het versterken van het eigen netwerk en vangnet.

Ambities

Ambitie 1: We maken werk van een veerkrachtige samenleving

We brengen een maatschappelijke beweging op gang, waarbij problemen niet per definitie vanuit de 'zorgbril' worden bekeken, maar vanuit de brede context van onze samenleving. Er mogen verschillen zijn en 'het gewone leven' krijgt weer ruimte. Door niet onnodig te problematiseren, houden we de kosten binnen het sociaal domein meer beheersbaar en de kunnen we mensen die dat écht nodig hebben, de juiste ondersteuning blijven bieden.

We maken deze beweging samen met het onderwijs, professionals en vrijwilligers in het sociaal domein, de (sport)verenigingen, geloofsgemeenschappen, werkgevers én onze inwoners – een ieder die in Sliedrecht woont, werkt en recreëert. Het vraagt om aanpassing in communicatie, houding en gedrag en draagt ook bij aan een inclusieve samenleving.

De volgende uitgangspunten zijn leidend:

- We nemen ondersteuningsvragen serieus, maar problematiseren deze niet. We kijken naar wat wel kan, sluiten aan bij de draagkracht en nemen de verantwoordelijkheid en regie die inwoners zelf hebben niet over.
- We buigen de individuele benadering om naar een systeem- en contextgerichte benadering die gericht is op inclusiviteit en ruimte voor verschillen. De specifieke vraag van een inwoner in zijn/haar specifieke context is leidend.
- We zorgen voor onszelf en elkaar. Waar de draaglast onevenredig belast wordt, versterken we die draagkracht of ontlasten we het individu of het gezin. Daarmee kan er differentiatie ontstaan in te ontvangen ondersteuning. De gemeente heeft dus wel een zorgplicht, maar inwoners hebben geen recht op dezelfde zorg.
- Integraal ondersteuningsaanbod is ons uitgangspunt en doelgroepenbeleid is altijd tijdelijk.
- We bezien maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven in de context van Sliedrecht. We bekijken dus altijd hoe groot een probleem voor Sliedrecht is of wat de impact is op Sliedrechtse inwoners. Is er een nieuwe aanpak nodig, dan wordt die zoveel mogelijk ingebed in of aanvullend georganiseerd op de lokale structuur.

Speerpunten

Een passend vangnet borgen voor inwoners die dat nodig hebben.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Voor jeugdigen waarvoor op dit moment gezien de complexiteit van	In 2023 hebben wij in regionaal verband in het kader van <i>Samen Sturen</i> structureel het gesprek gevoerd met

de ondersteunings- en hulpvragen geen passend jeugdhulpaanbod is, proberen we in regionaal verband (Zuid-Holland Zuid) passende voorzieningen te realiseren.

zorgaanbieders. Dat hebben wij gedaan samen met de contractmanagers van de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). Zo zetten we in op het toevoegen van onderwijs bij dagbehandeling en hebben we in Sliedrecht een voorziening voor het voorkomen van uithuisplaatsingen gerealiseerd. Voor kinderen waarin de zorgvraag zeer specialistisch en/of meervoudig is en het zorglandschap niet direct passende dienstverlening heeft, is het Expertteam Passende Hulp in de jeugdhulpregio beschikbaar.

Voor de juiste match tussen kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen en Gezinshuizen hebben we samen met de regio gewerkt aan de inzet van zorgcoördinatie, zodat matching en plaatsing beter gaat verlopen.

Om bij te dragen aan de transformatie en om grip op de kosten te kunnen krijgen, experimenteren we met nieuwe vormen van ondersteuning (o.a. jeugdbescherming naar de voorkant, Wmo naar de voorkant).

In 2023 hebben we gewerkt aan *Samen Sturen*. In deze samenwerkingsvorm voert de beleidsmedewerker Jeugd samen met de contractmanager van de Serviceorganisatie Jeugd contractbeheergesprekken. In de gesprekken bespreken we bijvoorbeeld de afschaling van specialistische hulp naar het Bonkelaarhuis. Met *Jeugdhulp naar Voren* hebben we in 2023 een verdere impuls gegeven aan het zelf bieden van begeleiding en kinderen en gezinnen vanuit het Bonkelaarhuis. We hebben een afname gezien binnen het dashboard van de SOJ in het aantal verwijzingen van de huisarts naar regionale, specialistische hulp en een afvlakking van het aantal verwijzingen naar specialistische hulp overall genomen.

We faciliteren en stimuleren het principe normaliseren

Wat wilden we gaan doen:

We communiceren vanuit de gemeente en Het Bonkelaarhuis naar inwoners op basis van het uitgangspunt 'normaliseren' en niet 'het problematiseren van het gewone leven'.

Wat hebben we bereikt:

De communicatieberichten vanuit het Bonkelaarhuis zijn gebaseerd op het principe 'normaliseren' en versterken veerkracht samenleving

We bespreken het thema 'normaliseren' met onze maatschappelijke partners en kijken hoe zij bij kunnen dragen aan de gewenste maatschappelijke beweging.

Het thema normaliseren is met (samenwerkings)partners in en van het Bonkelaarhuis besproken, maar ook in gesprekken met huisartsen en Drechtdokters over praktijkondersteuners en over welzijn vanuit de spreekkamer en in de pilot mantelzorgers. Het geldt als richtinggevend kader waarbinnen activiteiten uitgevoerd kunnen worden.

In de eerste helft van 2023 organiseren we een symposium over het thema 'normaliseren' met als doel alle partners te inspireren en gezamenlijke richting te bepalen t.a.v. de gewenste maatschappelijke beweging.

Als gevolg personele uitval en wisselingen heeft het symposium geen doorgang gevonden.

De professionals van het Bonkelaarhuis spreken met partners én inwoners vanuit het principe 'normaliseren'. Ze wegen zorgvuldig af of een voorziening noodzakelijk is.

Als gevolg van de eenduidige sturing op de uitvoering en de organisatie van de uitvoering dwars door alle organisaties heen zorgt ervoor dat er bij zowel de intake als de ondersteuning wordt gehandeld vanuit het principe 'normaliseren'. Het Bonkelaarhuis werkt met zgn. 'cirkels'. Dat teams van verschillende organisaties die intensief samenwerken aan een bepaalde taak. De cirkel Toeleiding (waar de intakes worden gedaan en toegeleid wordt naar de juiste ondersteuning) heeft zicht op én (waar mogelijk) korte lijnen met verschillende vrijwillige organisaties en zorgaanbieders. Waarbij goed gekeken wordt naar de mogelijkheden in het voorveld, zoals familie, vrienden, netwerk en daar waar nodig vrijwillige/laagdrempelige ondersteuning vanuit bijvoorbeeld school, Schoolmaatschappelijk werk of welzijnswerk.

In lijn met het uitgangspunt 'normaliseren' sturen we op de inzet van zorgaanbieders.

Naast het inschatten van de zorgbehoeften, hebben de professionals van het Bonkelaarhuis de taak vanuit de Toeleiding om aanvragen vanuit zorgaanbieders voor het verlengen of verzwaren van zorg te beoordelen (hierbij gebruik makend van de kaders die gesteld zijn door de Service Organisatie Jeugd (SOJ), het zogenaamde Normenkader). De opdracht vanuit de gemeente Sliedrecht is om deze aanvragen kwalitatief te beoordelen. Wat betekent dat er actief contact is met de zorgaanbieders en de inwoner, om te onderzoeken welke zorg is ingezet en wat redelijkerwijs nodig is om de inwoner zelfstandig, waar mogelijk zonder hulpverlening, te laten ontwikkelen.

Ambities

Ambitie 2: We verstevigen het 'normale leven' door verbinding aan te brengen tussen gezondheid, sport, welzijn en onderwijs

Meestal helpen vitaliteit en veerkracht om makkelijker met incidenten en moeilijkere periodes in het leven om te gaan. Daarom verstevigen we onze preventieve inzet door welzijn steviger te verbinden met een gezonde leefstijl en voldoende bewegen/sporten. We doen dat niet alleen door de fysieke ruimte aantrekkelijker te maken voor een gezonde en actieve leefstijl, maar ook door sport/bewegen actiever in te zetten om (kwetsbare) mensen te laten participeren in de samenleving.

Speerpunten

We stimuleren een gezonde leefstijl met voldoende beweging voor alle doelgroepen.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
<p>De inrichting van een gezonde leefomgeving die ook uitnodigt tot bewegen maakt deel uit van de ruimtelijke vernieuwing van Sliedrecht.</p>	<p>Met subsidie van de gemeente is een jeu de boules baan aangelegd in de beweegtuint op het complex van Waerthove voor de bewoners van het verpleeghuis en omwonenden.</p>
<p>We sluiten aan bij het 'Schone lucht akkoord' dat inzet op betere luchtkwaliteit en een gezondere leefomgeving.</p>	<p>Nog geen voortgang t.g.v. knelpunten ambtelijke capaciteit.</p>
<p>We pakken door op de doelen uit de nota Publieke Gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op preventie om te voorkomen dat jongeren gaan roken. • We zetten in op een integrale ketenaanpak om inwoners meer te laten bewegen en gezonder te laten eten. • We zetten in op het versterken van de mentale gezondheid van onze inwoners. • We zetten in op het voorkomen van ervaren eenzaamheid bij onze inwoners.	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben het preventieprogramma <i>Helder op School</i> uitgevoerd op de Grienden en de Sprong. • Bij alle openbare speelplekken in Sliedrecht liggen rookvrije tegels. • We hebben gesubsidieerd verleend om wandelen te stimuleren. Met onze bijdrage is voor 20 weken een wandelgroep georganiseerd inclusief deelname aan het landelijke afsluitende evenement in het kader van de Nationale Diabetes Challenge. • Het jongerenwerk heeft verschillende weerbaarheidslessen gegeven op de scholen in het kader van mentale gezondheid. • SMW heeft aan mentale gezondheid bijgedragen door ondersteuning aan te bieden aan kinderen en hun ouders, zowel via individuele trajecten als in groepsvorm. Ook zijn verschillende voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. • De lokale coalitie tegen eenzaamheid 'Erbij in Sliedrecht' heeft diverse activiteiten georganiseerd, gericht op het vergroten van bewustwording en het voorkomen en verminderen van eenzaamheid. • De Website Sliedrecht Doet is gelanceerd. Ook is de eerste Sliedrecht Doet Markt georganiseerd voor inwoners om kennis te maken met verschillende organisaties en initiatieven in Sliedrecht.
<p>We stellen een ontwikkelperspectief sportaccommodaties op zodat onze sportaccommodaties gaan voldoen aan de hedendaagse eisen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelperspectief gemeentelijke sportaccommodaties is vastgesteld en wordt als brondocument gebruikt bij verdere geplande ontwikkelingen zoals opgenomen in de Omgevingsvisie en het Programmaplan Ruimtelijke ontwikkeling.

We stimuleren sport en bewegen onder jongeren en ouderen.

- De combinatiefunctionaris sport heeft een divers aanbod van activiteiten in de wijk, op de scholen en in het jongerencentrum georganiseerd.
- Het jongerenwerk heeft verschillende sportieve activiteiten georganiseerd voor jeugdigen en jongeren, buiten schooltijd en in vakanties
- Het welzijnswerk organiseerde verschillende bewegings- en ontspanningsactiviteiten voor ouderen.
- Er zijn (extra) buurtsportcoaches ingezet die wekelijks sportactiviteiten hebben georganiseerd in de wijken van Sliedrecht voor de jeugd.
- Het jongerenwerk heeft extra activiteiten georganiseerd voor plusgroepen (kinderen die bijvoorbeeld naar het Speciaal Basisonderwijs of Speciaal Onderwijs gaan).
- Door het jongerenwerk is in de vakantieweken een uitgebreider aanbod aan (sport)activiteiten voor jongeren georganiseerd.
- Met de Beweegids Lokaal Sportakkoord Sliedrecht is het sportaanbod in Sliedrecht inzichtelijk gemaakt.
- In het kader van de Brede SPUK is een plan van aanpak opgesteld waarin we beschrijven hoe we de gezondheid van onze Sliedrechtse inwoners willen bevorderen.

Sliedrechtse sportverenigingen zijn vitaal, maatschappelijk actief en bieden een flexibel en vraaggericht sportaanbod, ook voor kwetsbare inwoners.

- Door de sport- en beweegaanbieders, maatschappelijke partners en gemeente is in 2023 het Lokaal Sportakkoord herijkt.
- Vanuit het lokaal Sportakkoord is een bijeenkomst georganiseerd voor alle sport- en beweegaanbieders met als thema het werven en betrekken van jongeren als vrijwilligers.

We zetten Uniek Sporten in bij kinderen.

- Door het jongerenwerk zijn sportactiviteiten georganiseerd voor kinderen die (nog) niet in het reguliere sportaanbod mee kunnen doen.

We onderzoeken of het mogelijk is kwetsbare volwassenen en/of ouderen op een laagdrempelige manier meer te laten bewegen.

- Samen met het Welzijnswerk en het Jongerenwerk is gekeken hoe hier uitvoering aan kan worden gegeven. Met als conclusie dat de coördinator sport en preventie hiervoor de beste optie is. Inzet van deze coördinator start per 2024.

We stimuleren ontmoeting en interactie tussen mensen om sociale netwerken te verstevigen.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Ruimtelijke vernieuwing draagt ook bij aan aantrekkelijke ontmoetingsplekken in de buitenruimte.	Als onderdeel van de binnenstedelijke herstructurering is in 2023 besloten om het IKC Valkweg te gaan bouwen. Daarin is focus voor zowel de realisatie van een nieuw gebouw als de herinrichting van de buitenruimte van de wijk met als doel een kwalitatieve impuls te realiseren op het gebied van onderwijs, welzijn en gezondheid. In het gebouw zullen onderwijs, welzijn en sport samen gehuisvest worden. Dit stimuleert de onderlinge samenwerking in een kwetsbare buurt. De basisscholen en kinderopvangorganisaties kunnen bijvoorbeeld profiteren van de aanwezigheid van de bibliotheek en het sociaal team.
We faciliteren sector overstijgende samenwerking voor het verstevigen van informele netwerken.	Als gemeente faciliteren we de samenwerking en verstevigen we de informele netwerken door actief deel te nemen aan en het faciliteren van verschillende overlegstructuren en het mogelijk maken van activiteiten. Zo faciliteren we het voorgangersoverleg en het Sociaal Maatschappelijk Platform Gemeenschappen. Daarnaast hebben we in 2023 een subsidie verstrekt aan het platform Sliedrecht Doet, Kids en Koffie en Samen Voor Sliedrecht om activiteiten te ondersteunen en informele netwerken verder te versterken.

Ambities

Ambitie 3: We gaan de bestaanszekerheid en ontwikkelkansen van onze inwoners verstevigen

Bestaanszekerheid is een voorwaarde voor het leveren van een zinvolle bijdrage aan de samenleving en om te kunnen werken aan ontwikkeling. Daarbij is bestaanszekerheid niet alleen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen. Ook de zekerheid betaalbaar te kunnen wonen, toegang te kunnen hebben tot betaalbare zorg en een financiële buffer op te kunnen bouwen voor onverwachte uitgaven zijn belangrijk. Het zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Juist in deze economisch onzekere tijd is het belangrijk oog te hebben voor financieel kwetsbare inwoners en het versterken van het toekomstperspectief.

Speerpunten

Armoede is overdraagbaar. Daarom investeren we in onze kinderen, zodat ze maximale ontwikkelkansen krijgen aangeboden.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We investeren in de zorgroute voor 0-4 jarigen. <ul style="list-style-type: none"> Via voorschoolse OT	We hebben samen met onze jeugdpartners een zorgroute 0 – 4 opgesteld. Hierin staan samenwerkingsafspraken voor het verstevigen van de doorlopende zorg- en leerlijn in het preventieve veld. Dit maakt het opschalen en afschalen van ondersteuning makkelijker te

-
- Via de verbinding tussen kinderopvang en zorg (bijv. peuterplusgroepen). realiseren. Om de voorscholen, onderwijs en jeugdgezondheidszorg nog meer met elkaar te verbinden, zodat een kind op een passende plek in het onderwijs terecht komt met de juiste zorg en ondersteuning, is er een VOT (Voorschools Ondersteuningsteam) in het leven geroepen. Dit is een specialistisch team dat advies en begeleiding biedt aan kinderen van 2-4 jaar waar thuis of bij de voorschool veelomvattende hulpvragen liggen. Het VOT denkt hierin mee met alle betrokkenen, geeft advies en voert acties uit.
-

We werken samen met jongerenwerk aan een preventieve aanpak die beter aansluit bij (sport-) verenigingen en (rookvrije) speelvoorzieningen in de wijk. Zo verstevigen we het 'normale leven' en bevorderen we inclusiviteit.

Met de NPO-gelden heeft het jongerenwerk met extra buurtsportcoaches sportieve activiteiten kunnen geven in de wijken en speelvoorzieningen. Het jongerenwerk legt verbinding tussen de beweegbehoeften van kinderen en jongeren en de sportverenigingen. Het ambulante jongerenwerk activeert/stimuleert jongeren om te bewegen. De ambulant jongerenwerker organiseert activiteiten op locatie. We zijn met het jongerenwerk in gesprek over doorontwikkeling van het jongerenwerk om meer focus in het preventieve veld aan te brengen.

We investeren in een aanpak om onbedoelde zwangerschappen bij kwetsbare vrouwen te voorkomen.

We doen mee met het programma Nu niet Zwanger. Nu Niet Zwanger biedt professionals handvatten hoe zij de kinderwens van hun cliënt kunnen verkennen en daarover in gesprek gaan.

We bieden ondersteuning aan financieel kwetsbare inwoners.

Wat wilden we gaan doen:

We zetten in op vroegsignalering schulden, de aanpak laaggeletterdheid en het verhogen van het gemiddeld uitgestroomd onderwijsniveau.

Wat hebben we bereikt:

- Vroegsignalering is net als in 2022 gecontinueerd. Daarbij zijn aanvullende samenwerkingsafspraken gemaakt tussen het Bonkelaarhuis en woningbouwvereniging Tablis Wonen om de samenwerking op vroegsignalering te versterken. Dit is gebeurd, omdat het technische systeem van vroegsignalering niet foutloos is, en de gevolgen bij betalingsachterstanden op de huur groot zijn. De afspraken zijn gericht op het tijdig acteren bij huurachterstanden en het voorkomen van aan uithuisplaatsingen aanverwante problematiek.
-

- In 2023 is gestart met het project Sliedrecht Leest voor om kinderen die meertalig opgroeien maximaal te ondersteunen in hun (taal)ontwikkeling door middel van voorlezen. Hiermee willen we voorkomen dat er onderwijsachterstanden ontstaan als gevolg van taalachterstanden.
  - Vanuit de rijksmiddelen voor Onderwijs Achterstandenbeleid is met de bibliotheek het traject leesplezier opgezet. Hier uit zijn onder andere de boekcollecties op scholen vernieuwd om zo het leesplezier te vergroten en de leesvaardigheden te stimuleren en te vergroten.
  - In 2023 hebben we een meerjarige subsidie verleend voor de bibliotheek op school. Het doel is om het leesplezier en het niveau begrijpend lezen bij kinderen te verbeteren. Dit moet op lange termijn het aantal laaggeletterden in Sliedrecht terugdringen.
-

We vergroten de impact van voorzieningen door de onderlinge samenwerking van uitvoeringsorganisaties te versterken. Verder dringen we niet-gebruik terug door te werken vanuit het principe één toegang.

- In 2023 is de moskee uitgenodigd om deel te nemen aan het lokale platform armoede en zo deel uit te maken van het lokale netwerk van organisaties dat zich inzet voor financieel kwetsbare inwoners.
  - Het niet-gebruik van voorzieningen is onder de aandacht gebracht van de uitvoeringsorganisaties die deelnemen aan het lokaal platform. De GR Sociaal is hierin een belangrijke partner die de (lokale) voorzieningen onder de aandacht brengt in de gesprekken voor de aanvraag van een uitkering. Zij draaien hiervoor een speciaal programma om inwoners actief op de mogelijkheden van de verschillende voorzieningen te wijzen. Voor uitvoering van de motie "pleisters plakken" is gebruik gemaakt van de data van de GR Sociaal om inwoners met een inkomen tussen de 120 en 150% van het wettelijk sociaal minimum actief aan te schrijven en de lokale regeling onder de aandacht te brengen.
-

We faciliteren de bestaanszekerheid van inwoners door begeleiding/training en het signaleren van de knelpunten in het systeem die tot bestaansonzekerheid leiden.

- Op 28 maart 2023 is door de raad het rekenkamerrapport 'Armoeden en schuldhelpverlening' vastgesteld. Het rapport concludeerde dat de inzet op het armoede- en schuldenveld in Sliedrecht indrukwekkend is. Daarbij zijn ook aanbevelingen meegegeven ter verbetering. De aanbevelingen zijn waar mogelijk geïntegreerd in de uitvoering en/of beleidsontwikkeling.

We faciliteren de bestaanszekerheid van inwoners door begeleiding/training en het signaleren van de

---

knelpunten in het systeem die tot bestaansonzekerheid leiden.

- In het afgelopen jaar zijn inwoners actief begeleid en ondersteund door vrijwilligers en professionals van het Bonkelaarhuis bij het gebruik maken van de ondersteunende maatregelen als de Energietoeslag en het Noodfonds Energie.
- Financiële zelfredzaamheid is een centraal thema in de begeleiding van statushouders. Het Bonkelaarhuis heeft hiervoor in 2023 een programma ingekocht om statushouders op maat te begeleiden en ondersteunen bij financiële zaken.
- De uitvoering van het SMS Kinderfonds is per 1 januari 2024 lokaal belegd. Om de uitvoering hiervan te organiseren is in 2023 samen met de gemeenten Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht, Alblasserdam en Hendrik-Ido-Ambacht een ambtelijke verkenning opgesteld. En we hebben gesprekken gevoerd met het lokaal platform armoede, de Adviesraad Sociaal Domein en Stichting Leergeld Drechtsteden. Dit heeft geresulteerd in nieuwe beleidsregels en een lokale opdracht aan Stichting Leergeld Drechtsteden voor de uitvoering van het SMS Kinderfonds in 2024.
- Een éénmalige aanvullende subsidie van € 64.000 is verstrekt aan de Voedselbank voor het verbouwen van de voedsel- en kledingbank. De aanvraag was het gevolg van wijzigingen in de dienstverlening van de centrale Voedselbank Rotterdam. De aanpassing zou leiden tot knelpunten in de voedselzekerheid van financieel kwetsbare inwoners doordat er minder leveringen vanuit de centrale Voedselbank verwacht werden. Met de subsidie is de Voedselbank in 2023 gestart met de noodzakelijke verbouwing om de opslagcapaciteit te vergroten en zo toch de inwoners die afhankelijk zijn van de Voedselbank te bedienen. De werkzaamheden zullen medio Q2 2024 worden afgerond. Hiermee is de voedselzekerheid van financieel kwetsbare inwoners versterkt.
- Stichting Babyspullen verstrekt startpakketten aan aanstaande ouders met een inkomen tot 130% van het wettelijke sociaal minimum. Het startpakket bevat producten om de eerste fase goed door te komen. Per 1 juli 2023 heeft de stichting haar werkwijze veranderd en is deze niet meer voor iedereen vrij toegankelijk. Om ons te verzekeren van de ondersteuning aan financieel kwetsbare inwoners hebben we een dienstverleningsovereenkomst met Stichting Babyspullen afgesloten. De verstrekking van startpakketten is hiermee voor inwoners van gemeente Sliedrecht geborgd.

-
- In 2023 is gestart met de uitvoering van de landelijk regeling Energietoeslag 2023. Daarnaast is in Sliedrecht de motie *Pleisters Plakken* aangenomen ter ondersteuning van de werkende armen met een inkomen tussen de 120 en 150% van het wettelijk sociaal minimum.
-

We zetten in op participatie.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We herijken het beleid op de participatiewet.	In 2023 is in regionaal verband de startnotitie voor de herijking van het beleid op Participatiewet opgesteld en gedeeld met de gemeenteraad. Dit is de eerste stap in het proces voor herijking van het beleid.
We zetten in op het vergroten van lokale stage- en leerwerkplaatsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Het Bonkelaarhuis (medewerker Participatie) heeft samen met Waerthove een pilot uitgewerkt om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden en te ontwikkelen naar een vorm van werk in de ouderenzorg. Hierdoor zal het aanbod in 2024 met 15 vrijwilligersplaatsen worden verruimd. Binnen het project is specifieke aandacht voor vrouwen met een migratieachtergrond en een taalachterstand. Er zal extra taalonderwijs worden geboden en er wordt gezocht naar mogelijkheden voor opvang of het overblijven van kinderen. • In 2023 hebben we een eenmalige subsidie verleend aan de Sociale Moestuin Sliedrecht zodat zij kan werken aan een gezond financieel toekomstperspectief en zij tussentijds haar activiteiten en dienstverlening voor inwoners kan blijven bieden. Daarnaast zijn ook constructieve gesprekken gevoerd over haar locatie in relatie tot de te realiseren Noord-Zuid verbinding. De Sociale Moestuin Sliedrecht heeft in 2023 succesvol gewerkt aan haar financieel toekomstperspectief. Daarmee blijven de participatieplaatsen en de mogelijkheden tot het verrichten van vrijwilligerswerk op de Sociale Moestuin behouden.
We verstevigen de keten vrijwilligerswerk – participatieplekken – arbeidsmarkt.	<ul style="list-style-type: none"> • Binnen het Bonkelaarhuis is de begeleiding en ontwikkeling van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt geïntensiveerd. Dit heeft bijvoorbeeld plaatsgevonden op het gebied van energietransitie. Met de intensivering wordt per inwoner de integrale afweging gemaakt voor het in te zetten traject om tot activering en ontwikkeling te komen. • Eind 2022 heeft het college besloten om een structurele bijdrage te leveren aan het behoud van de werklocatie van Drechtwerk Actief in Sliedrecht. Op 9 juni 2023 heeft Drechtwerk Actief haar nieuwe werklocatie geopend. Hiermee zijn de werkplaatsen van 54 medewerkers in Sliedrecht behouden gebleven en is er ruimte voor groei en ontwikkeling.

-
- Met de integratie van de GR Drechtwerk in de GR Sociaal per 1 januari 2023 biedt de lokale werklocatie aanvullende kansen op de ontwikkeling van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. De GR Sociaal heeft hiertoe de eerste stappen gezet om het onbenut potentieel van de werklocatie voor de doelgroep Participatiewet verder uit te nutten.

We zoeken regionale samenwerking voor het verstevigen van de verbinding tussen onderwijs/arbeidsmarkt en zetten lokaal in het op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht door sociale opgaven en ambities ook nadrukkelijk op de agenda te zetten met als doel om meer stage-, leerwerken participatieplekken bij lokale ondernemers te realiseren.

- In samenwerking met de Drechtsteden is de inzet van de projectleider energietransitie in 2023 gecontinueerd. Zij heeft de samenwerking en verbinding met het (regionaal) onderwijs en arbeidsmarkt versterkt om inwoners richting werk te begeleiden. Daarin wordt ook samengewerkt met de beroepentuin om inwoners toe te leiden naar werk binnen de energietransitie: <https://www.sliedrechtaardgasvrij.nl/nieuws/aan-het-werk-in-de-energietransitie>.
- in 2023 zijn we gestart met netwerkluiches voor en met maatschappelijk ondernemers, baanbrekend Drechtsteden en andere betrokken van het werkgeversservicepunt. Hier zal ook in 2024 vervolg aan worden gegeven.

We vergroten de inzet op maatschappelijke begeleiding van stathouders, gericht op participatie.

In 2023 is meer aandacht gekomen voor de doelgroep stathouders in de begeleiding en toeleiding richting de arbeidsmarkt of andere vormen van participatie. Dit heeft mede geleid tot het opstellen van de pilot in samenwerking met Waerthove. Daarbij is in de begeleiding bij en het opstellen van het Plan Inburgering en Participatie door de GR Sociaal een grotere focus gekomen op de duale trajecten. Dit zijn trajecten waarbij inburgering gecombineerd wordt met vormen van werk. In 2024 zal dit verder worden uitgebouwd.

We zetten in op intensieve begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Naast de inzet van het Bonkelaarhuis en de GR Sociaal heeft extra inzet plaatsgevonden vanuit de projectleider arbeidsmarkt en energietransitie. De projectleider staat dichtbij de inwoners en kent de fysieke projecten in hun directe leefomgeving op het gebied van verduurzaming. Zij treedt op laagdrempelige wijze in contact met inwoners, gaat naast hen staan en zoekt de verbinding. Vanuit dit contact en het opgebouwde vertrouwen ondersteunt zij inwoners met een hulp of ontwikkelingsvraag naar passende begeleiding, opleiding of werk. Daarbij zoekt zij nadrukkelijk het contact met het onderwijs en de arbeidsmarkt. Dit heeft er toe geleid dat:

1. Verschillende workshops zijn aangeboden in samenwerking met de Beroepentuin, het Leerwerkloket, het Bonkelaarhuis, de GR Sociaal, de Sociale Moestuin Sliedrecht en de bibliotheek.
  2. Zij met bewoners heeft deelgenomen aan leerwerkmarkten en/of aan verdiepende workshops van de Beroepentuin.
-

3. Door de gepleegde inzet en de aanpak zijn in 2023 14 inwoners met een uitkering begeleid naar een opleiding van de beroepentuin en uitgestroomd naar werk.

Ambities

Ambitie 4: We maken werk van veilige en veerkrachtige wijken en buurten

Iedereen moet prettig en veilig kunnen samenleven. De ene wijk/buurt heeft op het gebied van veiligheid en leefbaarheid meer uitdagingen dan de andere. Dat heeft onder andere te maken met het type woningen, de bevolkingssamenstelling en de voorzieningen in een wijk. Daarom starten we in 2023 met wijkagenda's en zetten we samen met onze partners blijvend in op de veiligheid van onze wijken en buurten.

Speerpunten

We stellen samen met inwoners, maatschappelijke partners en andere partijen wijk-/buurtagenda's op.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
<p>We analyseren beschikbare data en gaan op wijk- en buurtniveau in gesprek met inwoners, maatschappelijke partners en andere relevante partijen. Samen formuleren we (strategische) doelstellingen en realiseren we plannen om de veerkracht in de wijk/buurt te versterken of behouden. In 2023 starten we met een pilot in twee wijken/buurten.</p>	<p>We zijn van start gegaan met het vormgeven van een plan van aanpak voor het opstellen van een wijk-/ buurtagenda als uitwerking van het collegewerkprogramma. Er hebben nog geen volledige pilots voor de totstandkoming en -vorming van wijk-/ buurtagenda's plaatsgevonden. In 2023 is wel in samenwerking met Tablis Wonen een buurtschouw georganiseerd in de Vogelbuurt. We bereiden een tweede buurtschouw voor in Q1 2024. We gebruiken de buurtschouw als input voor het plan van aanpak en om lessen uit te trekken voor de totstandkoming van wijk-/ buurtagenda's in het vervolg.</p>
<p>We benutten ruimtelijke ontwikkelingen om in samenhang sociale doelstellingen voor gezondheid, bewegen/sport, welzijn en veiligheid te realiseren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebalanceerd woningbouwprogramma per buurt. • Schone, aantrekkelijke en veilige buitenruimte. 	<p>In 2023 is de stedenbouwkundige visie vastgesteld door de gemeenteraad. In de stedenbouwkundige visie staat beschreven en gevisualiseerd hoe wij invulling gaan geven aan de herinrichting van de zeven projectlocaties uit de binnenstedelijke herstructurering. De ruimtelijke ontwikkelingen uit de visie zijn in samenhang met sociale doelstellingen tot stand gekomen en gaan bijdragen aan een gebalanceerd woningbouwprogramma per buurt, een veilige leefomgeving, en een aantrekkelijke en groene openbare ruimte. Ook heeft het thema een plaats gekregen in de Regiodeal om middelen te verkrijgen voor de uitvoering. Verder geven beleidsmedewerkers van verschillende domeinen input over relevante ontwikkelingen en ontwikkelen ideeën gericht op extra</p>

- Meer groen en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte

aandacht voor bewegen/ sport en recreatie via het kernoverleg programma ruimtelijke vernieuwing.

We blijven inzetten op het enthousiasmeren en verbinden van burgerinitiatieven. We faciliteren initiatieven zo, dat ze zich op eigen kracht blijven ontwikkelen.

In 2023 hebben er meerdere inwonersinitiatieven plaatsgevonden zoals straat- en buurtfeesten, bbq's en speelmiddagen, gefaciliteerd door de gemeente. Daarnaast hebben er tientallen evenementen plaatsgevonden, zoals de Winterfair Out-of-the-door, Wereldlichtjesdag, zomer- en winterknots, verschillende braderieën en nog meer waarvoor de gemeente een vergunning heeft verleend.

We investeren blijvend in veilige wijken en buurten.

Wat wilden we gaan doen:

Samen met onze partners blijven we (woon)overlast aanpakken. We formaliseren deze samenwerking in een uitvoeringsplan woonoverlast en zorgen dat informatiedeling correct plaats kan vinden.

Met preventieve en repressieve activiteiten zetten we in op een stevige aanpak van handel en gebruik van drugs. Naast het integraal analyseren van signalen, zetten we ook in op het benutten van bestuurlijke middelen. Zo zijn we niet afhankelijk van o.a. het OM om handhavend op te kunnen treden.

Wat hebben we bereikt:

De basis voor het uitvoeringsplan is gereed voor verdere invulling en afstemming met onze ketenpartners uit de regiegroep woonoverlast.

De burgemeester heeft op grond van artikel 13b van de Opiumwet de bevoegdheid om bestuursdwang toe te passen om een woning of lokaal te sluiten op moment dat artikel 2 of 3 van de Opiumwet wordt overtreden. Dit houdt in dat wanneer er een handelshoeveelheid van een stof van lijst I of II wordt aangetroffen het pand wordt gesloten. Dit gebeurt ter bescherming van de omgeving. Panden waar drugs wordt aangetroffen, vervaardigd of verhandeld hebben een negatief en onveilig effect op de omgeving.

In 2023 zijn 3 panden bestuurlijk gesloten naar aanleiding van gevonden hoeveelheden drugs.

	<p>Er zijn 7 Meld misdaad anoniem drugs-gerelateerde meldingen geweest, die integraal zijn opgepakt.</p>
<p>We werken integraal samen om het middelengebruik onder jongeren terug te dringen.</p>	<p>Voor ouders zijn er meerdere bijeenkomsten geweest. Deze zijn in samenwerking met SJOS, het Bonkerlaarhuis en YOUZ gerealiseerd (verleidingen in de puberteit). De regionale bijeenkomst is door de GGD georganiseerd (een goed gesprek voor ouders).</p> <p>Voor de jongeren waren er voorlichtingen over vapes en alcohol en drugs. Dit deed YOUZ in samenwerking met het jongerenwerk. De gezonde schooladviseur adviseert over projecten zoals voorkomen en terugdringen van middelengebruik (Helder op school, Debat van nix en nudges).</p> <p>De verbindingsfunctionaris verslaving en gezondheid richt zich op het middelengebruik onder jongeren. YOUZ zette zich vooral in op preventieve activiteiten in de jeugdverslavingszorg.</p>
<p>We investeren in een veilige inrichting van de buitenruimte en gaan daarmee verloedering tegen.</p>	<p>Samen met partners en inwoners heeft er een schouw in een buurt in Sliedrecht plaatsgevonden. Vooralsnog is een van de uitkomsten dat de schouw meegenomen wordt in de ontwikkeling van de buurtagenda's.</p> <p>In afstemming met de collega's van Ruimtelijke Ontwikkeling & Beleid worden de locaties in kaart gebracht waar we het kwaliteitsniveau kunnen verhogen. Er is gestart met de entrees van Sliedrecht.</p>
<p>We zetten in het op het voorkomen en zoveel mogelijk beperken van jeugdoverlast.</p>	<p>De wijkgerichte aanpak van het jongerenwerk heeft aandacht voor verschillende belangen van jeugdigen als bewoners. Zij adviseert en/of bemiddelt bij ervaren overlast door omwonenden, organiseert activiteiten en zoekt jeugdigen op.</p> <p>Tijdens het maandelijks COOS overleg (Coördinatie Overleg Overlast Sliedrecht) worden klachten van jeugdoverlast integraal met partners besproken (jongerenwerk, de politie, boa's, sociaal domein, OOV).</p> <p>We bevorderen de onderlinge afstemming en samenwerking tussen betrokken partijen (politie, boa's, jongerenwerk, Veiligheidshuis en Halt) met als doel de jeugdoverlast zoveel mogelijk (blijvend) te voorkomen.</p>
<p>We continueren de inzet van buurtbemiddeling.</p>	<p>Buurtbemiddeling is ook dit jaar weer ingezet. Er zal worden gekeken naar de effectiviteit van</p>

	Buurtbemiddeling om indien nodig scherpere afspraken te maken.
We werken nauw samen met zorginstellingen om een veilig leefklimaat te realiseren voor al onze inwoners.	De periodieke overleggen met de zorginstellingen op bestuurlijk niveau bewerkstelligen tevens dat er korte lijnen zijn op ambtelijk niveau om adequaat te handelen.
We nemen deel aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit.	De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is projectmatig opgepakt en wordt geborgd voor de komende jaren.
Met de VRZHZ realiseren we een nieuwe brandweerkazerne in Sliedrecht.	Het oude politiebureau is aangekocht door de gemeente en wordt door de VRZHZ ontwikkeld tot nieuwe brandweerkazerne. In 2024 wordt het bestuurlijk proces verder in gang gezet.
Zowel in- als extern vergroten we het kennisniveau op het gebied van sociale stabiliteit. Samen met ketenpartners krijgen we inzicht in de dynamiek en processen die een rol spelen bij sociale stabiliteit.	Vanuit de Veiligheidsalliantie Regio Rotterdam (VARR) worden bijeenkomsten georganiseerd rondom polarisatie en maatschappelijk ongenoegen. In Sliedrecht zal hier meer aandacht voor komen.
We voorkomen zoveel mogelijk dat maatschappelijk ongenoegen en polarisatie op gewelddadige wijze wordt geuit. We zetten hierbij in op signalering en in verbinding blijven met de inwoners voor wie dit geldt. We werken hierin samen met partners en sluiten aan bij het project bondgenoten van de politie.	Twee keer per jaar vindt er overleg plaats met sleutelfiguren uit de Sliedrechtse samenleving (bondgenoten). Hier worden thema's aangaande maatschappelijk ongenoegen en polarisatie besproken.
Op basis van de ervaringen in voorgaande jaren bereiden we ons voor op toekomstige demonstraties en ongeregelheden.	Het demonstratierecht is een grondrecht: iedereen mag demonstreren. Er wordt altijd getracht goede afspraken te maken met de initiatiefnemers opdat de demonstratie ordentelijk en veilig verloopt.
De omgevingswet zorgt voor een verschuiving van vergunningsverlening naar toezicht en handhaving. We blijven monitoren of de vrijheid die de omgevingswet onze inwoners biedt, niet leidt tot meer burenruzies of overlastsituaties. Indien nodig treden we toezichthoudend en handhavend op.	De omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden.
We pakken ondermijning planmatig aan.	Met onze partners uit Drechtsteden Buiten (gemeenten Papendrecht, Zwijndrecht, Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht, politie en OM) hebben we toegewerkt naar een gezamenlijk uitvoeringsplan ondermijning. De risicomatrix voor watergebonden locaties is gezamenlijk met ketenpartners ingevuld om de

---

	<p>risicolocaties te inventariseren, zodat deze meegenomen kunnen worden in de integrale controles.</p> <p>We hebben een signaal overleg waarin signalen worden besproken met ketenpartners.</p>
<p>We focussen op de interne- en externe bewustwording,</p>	<p>Er zijn geen specifieke bijeenkomsten geweest. Wel is er algemene informatie gedeeld over ondermijning zoals bij het Gezamenlijk Veiligheidsbeeld (GVB).</p>
<p>We spelen tijdig in op landelijke, regionale en lokale trends en ontwikkelingen.</p>	<p>Vanuit het signaaloverleg ondermijning worden lokale trends en ontwikkelingen besproken.</p> <p>De regionale en landelijke trends worden, indien nodig, opgepakt vanuit de goede samenwerking met het RIEC (regionaal informatie en expertisecentrum in Rotterdam))</p> <p>De gemeenten in Drechtsteden buiten hebben opdracht gegeven tot een criminologische analyse van het gebied. Deze analyse wordt 2024 opgeleverd.</p>

We zetten in op het verstevigen van toezicht en handhaving.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
<p>We doen dit door het verhogen van de BOA capaciteit van 3.000 naar 3.750 uur per jaar, waarbij er meer gericht wordt ingezet op de speerpunten uit het Integraal Veiligheidsplan.</p>	<p>Het jaar 2023 zijn de BOA's met name ingezet op het controleren van parkeren, afval, hondenoverlast en alcohol. Andere geprioriteerde taken zijn het oppakken van meldingen van inwoners en uiteraard het in verbinding staan met inwoners van Sliedrecht. Een bijzondere inzet is geweest op met name evenementen, zoals het Baggerfestival. In 2024 zal de ureninzet van BOA's worden vergroot.</p> <p>De gemeente Papendrecht heeft aangegeven dat zij het uitlenen van boa's aan de gemeente Sliedrecht wilde beëindigen uiterlijk 2026. Hierop heeft Sliedrecht voorgesorteerd; de mogelijkheden verkend om boacapaciteit anders te organiseren. Voor nu is gekozen om een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten met de gemeente Dordrecht. Met deze overeenkomst is gekozen voor zichtbaarheid van boa's in de buitenruimte (op de fiets en meer</p>

---

uren). De gemeenteraad is hierover geïnformeerd via een collegeinformatiebrief in december 2023.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

- We bevorderen een gezonde leefstijl.
- We behouden toegankelijke en betaalbare voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en sociaal.
- We organiseren ondersteuning en hulp voor kwetsbare mensen in de samenleving.
- We voeren helder en transparant subsidiebeleid met duidelijke resultaatafspraken.

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
% van de inwoners dat problemen zelf of samen met bekenden (eigen sociaal netwerk) kan oplossen	90% (2021)	92%
Gemiddelde cijfer dat klanten aan de dienstverlening in het Bonkelaarhuis geven	8,4 (2022)	8,4
% huishoudens met een bijstandsuitkering	4,6% (dec 2023)	4%
Gemiddeld cijfer dat inwoners geven voor het prettig wonen in de buurt	7,5 (2019)	7,5

Wat heeft het gekost?

Overzicht financiële afwijking programma Samenleving (x € 1.000)

Product	Rekening 2022 *)	Begroting 2023	Totale		Rekening 2023 (2)	Vershil tussen (1) en (2)
			Begroting 2023 (1)			
Lasten:						
Veilig en inclusief Sliedrecht	-	-	N 80	N	1	V 79
Alg. maatschappelijke dienstverlening	N 966	N 850	N 1.247	N	1.116	V 131
Inburgering	N 2.451	N 304	N 2.915	N	2.628	V 288
Welzijnswerk	N 495	N 524	N 485	N	409	V 76
Jeugd- en jongerenwerk	N 542	N 523	N 410	N	390	V 19
Jeugdzorg	N 11.605	N 11.915	N 12.198	N	12.001	V 197
WMO	N 13	N 100	N 100	N	95	V 5
Individuele voorzieningen WMO	N 887	N 830	N 1.374	N	868	V 505
Algemene gezondheidszorg	N 387	N 436	N 858	N	659	V 199
Bijstand, participatie, etc.	N 22.944	N 21.500	N 26.327	N	25.804	V 523
Burgerzaken	N 854	N 841	N 841	N	888	N 47
Openbare orde en veiligheid	N 2.659	N 2.943	N 3.119	N	3.180	N 61
Totaal lasten	N 43.802	N 40.765	N 49.955	N	48.040	V 1.915
Baten:						
Veilig en inclusief Sliedrecht	-	-	-	-	-	-
Alg. maatschappelijke dienstverlening	V 105	V 10	V 10	V	129	V 119
Inburgering	V 4.944	-	V 5.458	V	5.278	N 180
Welzijnswerk	V 1	-	V 9	V	7	N 2
Jeugd- en jongerenwerk	-	-	-	V	20	V 20
Jeugdzorg	-	-	-	V	191	V 191
WMO	-	-	-	-	-	-
Individuele voorzieningen WMO	V 1.195	V 258	V 804	V	1.179	V 375
Algemene gezondheidszorg	V 25	-	V 315	V	276	N 39
Bijstand, participatie, etc.	V 7.197	V 7.713	V 9.470	V	8.799	N 671
Burgerzaken	V 303	V 235	V 235	V	291	V 56
Openbare orde en veiligheid	V 1	V 5	V 5	V	-	N 5
Totaal baten	V 13.773	V 8.222	V 16.307	V	16.170	N 137
Saldo van baten en lasten	N 30.030	N 32.543	N 33.648	N	31.869	V 1.779
storting in reserve	-	-	-	N	954	N 954
onttrekking aan reserve	V 335	V 126	V 935	V	738	N 197
Gerealiseerd programma resultaat	N 29.695	N 32.417	N 32.713	N	32.085	V 628

*) De vergelijkende cijfers van 2022 zijn omgerekend naar de nieuwe programmastructuur van 2023.

Voor de toelichting op de tabel, zie het onderdeel 'Analyse van de financiële afwijkingen per programma' onder de jaarrekening.

Programma 2 - Economie, onderwijs, sport en cultuur

Onze visie

Sliedrecht is een ondernemersdorp pur sang met een karakteristiek ondernemersklimaat. De bedrijven(terreinen) zijn vitaal en het centrum is levendig.

Inleiding

Het programma Economie, Onderwijs, Sport en Cultuur gaat over alle beleidsvelden van onze gemeente die gaan over werken, bedrijvigheid en vestigingsklimaat. Binnen dit programma zijn er twee hoofdonderdelen: de ene is economie en de andere is onderwijs en arbeidsmarkt. In ons werk ligt de focus op de kernopgave 'ondernemend en betrokken Sliedrecht', maar er zijn belangrijke raakvlakken met de kernopgave 'ruimtelijke vernieuwing'.

Kernopgave Ondernemend en Betrokken

Ondernemend en betrokken zijn zit diep geworteld in Sliedrecht. Binnen onze samenleving doen mensen veel zelf. Daar zijn we niet alleen trots op, we hebben ook de ambitie dat verder te versterken. Bijvoorbeeld door het borgen van de vitale economie en het levendig centrum. De rode draad daarin is verbinden, organiseren en promoten.

Sliedrecht is een echt ondernemersdorp. Verschillende Sliedrechtse bedrijven, met name die in de maritieme sector en de aanverwante maakindustrie, zijn actief over de hele wereld en bieden werk aan veel Sliedrechtse. Ook de vele zorginstellingen, de detail- en groothandel en de ondernemers in het centrum leveren een grote bijdrage aan Sliedrechts vitale economie.

De lokale en regionale arbeidsmarkt is cruciaal: het lokale en regionale bedrijfsleven heeft immers behoefte aan gekwalificeerd personeel. Niet voor niets werken onderwijs en bedrijfsleven nu al samen aan een goede aansluiting van het onderwijs op het werk dat gedaan moet worden. Deze manier van werken borgen we graag voor de toekomst en waar mogelijk voegen we kwaliteit toe. Er ligt lokaal een belangrijke opgave om sterker in te zetten op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van de Sliedrechtse bedrijven. Als we onze inwoners maximale kansen willen bieden, is het belangrijk een nog sterker appel te doen op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van die bedrijven. We willen ze actiever en persoonlijker benaderen en verleiden tot het bieden van onder andere stage-, leer- en participatieplaatsen. Daarmee kunnen we bijgedragen aan de maatschappelijke opgaven zoals opgenomen in het programma 'Veilig en Inclusief Sliedrecht', waarin onder andere het verhogen van de participatie van onze inwoners richting de arbeidsmarkt centraal staat.

Natuurlijk houdt een gunstig ondernemingsklimaat ook in dat er voldoende ruimte is voor bedrijven. En dat bedrijven op de juiste plek gevestigd zijn. Ook een goede uitstraling van de terreinen en het centrum zijn daarbij van groot belang. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in de kernopgave ruimtelijke vernieuwing en zijn onlosmakelijk verbonden met het bedrijvenbeleid en het vestigingsklimaat. Ze moeten dan ook in samenhang gezien worden.

In 2023 stonden de vijf ambities vanuit het raamwerk van het collegewerkprogramma (CWP) centraal in ons werk:

- A. We hebben in 2026 samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie
- B. We hebben in 2026 een stap vooruit gezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven
- C. In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt
- D. In 2026 is ons lokale onderwijs verstevigd in aansluiting op maatschappelijke- en arbeidsmarktontwikkelingen
- E. In 2026 staan er sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport)verenigingen en

maatschappelijke organisaties. Samen hebben ze een passend aanbod van voorzieningen gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot

Wat hebben we gedaan?

Bij de uitvoering aan de Economische Visie zijn de volgende mijlpalen bereikt:

- In het voorjaar is met de ondertekening van een convenant het Ondernemersfonds formeel opgericht.
- Met diverse private partners is gewerkt aan de uitwerking van de business case als onderdeel van de Greendeal. De Greendeal richt zich op duurzame energieopwekking en duurzame mobiliteit voor en op de bedrijventerreinen van Sliedrecht.
- In de Smart Delta is de groeiagenda herzien ter versterking van het innovatief vermogen en de positionering van het maritieme cluster.

Ambities

Ambitie 1: We hebben in 2026 samen met ondernemend Sliedrecht uitvoering gegeven aan de Economische Visie

Samen met de ondernemers is een nieuwe Economische Visie 2021-2030 opgesteld. In deze visie staan ambities om de lokale economie nog beter te laten functioneren. Uitgangspunt bij deze ambities is de algemene versterking van het vestigingsklimaat. Ook in 2023 is weer hard gewerkt aan het realiseren van onze ambities. De belangrijkste thema's hierbij waren:

- vitale werklocaties en slim ruimtegebruik,
- innovatie, verduurzaming en digitalisering,
- arbeidsmarkt en onderwijs en
- bereikbaarheid.

Tijdens het proces van het opstellen van de Economische Visie is duidelijk geworden dat alle betrokkenen graag werk willen maken van de uitvoering van deze visie. In 2023 is dat onder meer gelukt door onder meer:

- de oprichting van het Ondernemersfonds om te werken aan vitale werklocaties
- de start van de Green Deal om onze bedrijventerreinen structureel te verduurzamen.

Speerpunten

In de Smart Delta Drechtsteden zetten we ons actief in op innovatie en versterking van het maritieme cluster.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
In 2023 leggen we de genoemde onderdelen vast in het regionale programma 2022-2026 voor de uitvoering van de Groeiagenda 2030.	Herziening van de Groeiagenda en opstellen uitgangspunten voor de uitvoeringsorganisatie

---

die de Groeiagenda
gaat realiseren.

In samenwerking met onze regio (via DEAL) hebben we als gemeente actief accountmanagement richting Sliedrechtse bedrijven.

Wat wilden we gaan doen:

In 2023 werken we een aanpak uit voor strategisch regionaal accountmanagement, aanvullend op het lokaal bedrijvencontact door de gemeenten.

Wat hebben we bereikt:

Dit is een nog steeds lopend traject. De strategische accounts zijn inmiddels in kaart gebracht en er is een start gemaakt met het bezoeken van bedrijven. Daarnaast is het contact met de nieuw opgerichte Ondernemersfederatie Sliedrecht (OFS) vorm gegeven.

We werken aan verduurzaming van de Sliedrechtse bedrijventerreinen.

Wat wilden we gaan doen:

In 2023 werken we met private partners aan een Greendeal waarin een business case wordt uitgewerkt voor duurzame energieopwekking en -mobiliteit op Sliedrechtse bedrijventerreinen.

Wat hebben we bereikt:

In het najaar van 2023 is een start gemaakt met het opstellen van de business case voor duurzame energieopwekking en -mobiliteit. De verwachting is dat deze business case medio 2024 gereed is.

We zetten per 2023 een gemeentebreed ondernemersfonds op, voor en door ondernemers.

Wat wilden we gaan doen:

Onder voorbehoud van de afronding van het onderzoek en de besluitvorming door de raad in Q4 van 2022 faciliteren we ondernemend Sliedrecht in 2023 met de opstart van het ondernemersfonds. We doen dat onder meer door de oprichting van de stichting en de opstart van projecten als parkmanagement voor de bedrijventerreinen.

Wat hebben we bereikt:

In het voorjaar van 2023 is het Ondernemersfonds opgericht. Het bestuur van het Ondernemersfonds heeft een start gemaakt met het parkmanagement voor de bedrijventerreinen door een opdracht te verstrekken aan een externe partij. Ook heeft het Ondernemersfonds een financiële bijdrage geleverd aan diverse projecten.

Ambities

Ambitie 2: We hebben in 2026 een stap vooruit gezet in optimaal ruimtegebruik voor bedrijven

Ruimte is schaars. Daarom moeten we slim opgaan met de werklocaties die we hebben. We moeten ze optimaal benutten en de kwaliteit ervan verhogen. Omdat we het de komende jaren nog moeten doen met de bestaande bedrijventerreinen, maken we werk van (her)ontwikkeling van de laatste braakliggende (private) locaties, zowel aan de oevers als landinwaarts. Verder brengen we samen met bedrijven in kaart waar bedrijfsruimte te kort is of juist overschot bestaat, zodat we kunnen woekeren met de ruimte die er wel is. Tegelijkertijd koersen we voor de toekomst op het toevoegen van bedrijfsruimte op de locatie van de huidige sportvelden.

Speerpunten

We bereiden de ontwikkeling van Stationspark III voor inclusief een strategisch uitgiftekader.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Samen met onze regiopartner DEAL stellen we in 2023 een strategisch uitgiftekader op voor Stationspark III.	Het strategisch uitgiftekader voor Stationspark III wordt in 2024 verder uitgewerkt. Dit is in 2023 niet opgepakt aangezien de focus lag op het bestemmingsplan, welke ter inzage ligt op het moment van schrijven.

We realiseren parkmanagement en gebiedsbeheer op alle Sliedrechtse bedrijventerreinen.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
In 2023 verstrekken we, in samenwerking met ondernemend Sliedrecht q.q. het ondernemersfonds, opdracht aan een externe partij voor gebiedsbeheer/parkmanagement van de Sliedrechtse bedrijventerreinen.	In 2023 is het Ondernemersfonds opgericht. Via het Ondernemersfonds is een opdracht aan een externe partij gegund voor het uitvoeren van het parkmanagement voor de Sliedrechtse bedrijventerreinen.

We zetten in op (her)ontwikkeling van verouderde terreinen of niet ontwikkelde locaties.

Wat wilden we gaan doen:

In 2023 werkt ROM-D in opdracht van de gemeente Sliedrecht aan de (her)ontwikkeling van ten minste één nader aan te wijzen bedrijfslocatie (bij voorkeur aan het water) ten gunste van de bedrijvigheid in Sliedrecht.

Wat hebben we bereikt:

In 2023 heeft ROM-D een begin gemaakt met de planvorming voor de herontwikkeling van een watergebonden bedrijfslocatie.

Ambities

Ambitie 3: In 2026 bruisen de winkelgebieden in Sliedrecht en zijn ze (nog) verder opgeknapt

De afgelopen jaren is al veel werk gestoken in het versterken van de drie grotere winkelgebieden in Sliedrecht:

- het Burgemeester Winklerplein,
- Kerkbuurt en
- De Woonboulevard.

Die opgave is echter nog niet af en vraagt ook de komende jaren nog volle aandacht.

Speerpunten

De Leegwaterstraat als hoofdstraat van de Woonboulevard wordt opgewaarderd.

Wat wilden we gaan doen:

Als civiel project en in combinatie met de rioleringsopgave voor de Nijverwaard wordt de Leegwaterstraat in 2023 opgewaarderd.

Wat hebben we bereikt:

Gezien de staat van onderhoud is in 2023 prioriteit gegeven aan het opstellen van een definitief ontwerp voor het rioolgemaal en een deel van de riolering in de Beyerinckstraat. In 2024 wordt dit eerste deel van de rioleringsopgave uitgevoerd. Daarnaast werken we in 2024 het voorlopige ontwerp uit tot een uitvoeringsontwerp. Daarbij wordt voorzien in de herinrichting van de Leegwaterstraat als hoofdstraat van de Woonboulevard samen met het tweede deel van de rioleringsopgave.

Structureel centrummanagement op de Kerkbuurt

Wat wilden we gaan doen:

In samenspraak met de ondernemersvereniging(en) in het centrum verlenen we opdracht aan een externe centrummanager en maken we structurele afspraken over de bekostiging.

Wat hebben we bereikt:

Vanuit duidelijke afspraken is in 2023 een externe centrummanager aan de slag gegaan. Ook in 2024 zal dit het geval zijn.

We geven verder uitvoering aan de herontwikkeling van het Burgemeester Winklerplein.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We voeren het Burgemeester Winklerplein in 2023 uit als "groot project".	We zijn in overleg met onze partners over de ontwikkelingsmogelijkheden op het plein. In verband met de geconstateerde juridische en financiële aandachtspunten is de grondexploitatie afgesloten.

Ambities

Ambitie 4: In 2026 is ons lokale onderwijs versterkt in aansluiting op maatschappelijke en arbeidsmarktontwikkelingen

Als gevolg van technologische, sociaal culturele en economische ontwikkelingen verandert de vraag naar arbeid voortdurend. Verder neemt de vraag naar arbeidskrachten de komende jaren alleen maar verder toe. Daarom is het belangrijk te zorgen voor een krachtige onderwijs-arbeidsmarktstructuur. Dat start bij goed onderwijs, maar vraagt ook om een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, gericht op inclusie en een leven lang leren. We hebben een start gemaakt met onbenut arbeidspotentieel uit de regio aan laten sluiten op de arbeidsmarkt.

Niet alleen ontwikkelingen van de arbeidsmarkt hebben invloed op (de invulling van) het onderwijs. Ook maatschappelijke ontwikkelingen, als de beweging naar inclusief onderwijs en onderwijs aan nieuwkomers hebben hun invloed. We blijven hier samen met het onderwijs vorm aan geven. Zo is door de gemeenteraad een krediet vastgesteld voor de ontwikkeling van IKC Valkweg. Binnen het IKC zullen voorzieningen als onderwijs, sport en sociaal maatschappelijke functies samenkomen. De voorbereidingen hebben door problemen met ambtelijke capaciteit enige vertraging opgelopen, maar worden verder opgepakt. De uitbreiding van capaciteit op de Prins Willem Alexanderschool aan de Waalslaan heeft is ook in de tijd wat vertraagd, ditmaal in afwachting op keuzen van de school zelf.

Speerpunten

We hebben zicht op onze toekomstige opgave voor onderwijshuisvesting

---

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We stellen een nieuwe Integraal Huisvestingsplan Onderwijs op.	In 2023 is samen met de schoolbesturen gewerkt aan het nieuwe Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Er is ingezet op een goede afstemming met het onderwijs, zodat de toekomstplannen voor de

---

---

huisvesting breed worden gedragen. Het plan wordt naar verwachting in Q2 2024 voorgelegd aan de raad.

Dit jaar zijn ook andere actuele vraagstukken rond onderwijshuisvesting aangepakt. Na een spoedaanvraag zijn er extra lokalen geplaatst voor de SO Bleyburgh in Baanhoek-West. Daarnaast is de huurperiode van de extra huisvesting voor de CBS Oranje-Nassau verlengd.

We zetten in op het kapitaliseren van de maatschappelijke waarde van bedrijven voor Sliedrecht

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Tijdens bedrijfsbezoeken zijn onze sociale ambities nadrukkelijk onderdeel van gesprek. Doel daarvan is het aantal lokale stage- en leerwerk- en participatieplekken bij bedrijven te vergroten.	Eind 2023 is een begin gemaakt met ontwikkelen van een accountaanpak waarbij onze sociale ambities onderdeel zijn van onze gesprekken met ondernemers en instellingen.
We zoeken regionale samenwerking voor het verstevigen van de onderwijs-arbeidsmarktstructuur en sluiten aan bij initiatieven die een bijdrage leveren aan onze lokale onderwijs-arbeidsmarktstructuur	Regionale samenwerking voor het verstevigen van de onderwijs- en arbeidsmarktstructuur is onderdeel van de herziene Groeiagenda.

Ambities

Ambitie 5: In 2026 staan er sterke samenwerkingsstructuren van ondernemers, (sport)verenigingen en maatschappelijke organisaties. Samen hebben ze een passend aanbod van voorzieningen gecreëerd en is de bekendheid hiervan vergroot

Sport, cultuur en recreatie zijn de sociale bindmiddelen van een samenleving. Sportieve, culture en recreatieve voorzieningen, activiteiten en initiatieven zorgen niet alleen voor reuring in ons dorp, maar zorgen er ook voor dat inwoners mee kunnen doen en elkaar kunnen ontmoeten. Hiermee draagt het bij aan de veerkracht van de samenleving. Participatie binnen een vereniging, initiatief of voorziening zorgt niet alleen voor een (potentieel) sociaal netwerk. Het is ook een plek om levenslessen op te doen waar je de rest van je leven wat aan hebt. Sociale interactie, talentontwikkeling, afspraken nakomen en verantwoordelijkheid nemen bijvoorbeeld. Daarom faciliteren we de samenwerking tussen cultuur-, sport- en recreatiepartijen, zodat er nieuwe initiatieven en nieuw aanbod ontwikkeld kan worden. Verder hechten we er belang aan dat zoveel mogelijk mensen bekend zijn met het aanbod in Sliedrecht.

Speerpunten

Gemeentelijk vastgoed wordt benut om de beleidsmatige doelstellingen van Koers 2030 te realiseren.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We stellen een 'nota strategische inzet maatschappelijk vastgoed' vast die uitgangspunten en een afwegingskader biedt hoe om te gaan met huisvestingsvraagstukken.	In uitvoering. Besluitvorming verwacht in Q2 2024.
We stellen een strategie vast die zodanig richting geeft aan onze toekomstige omgang met sportaccommodaties, dat die (blijven) voldoen aan de hedendaagse eisen en we voldoende capaciteit behouden.	Dit wordt meegenomen in de nota strategische inzet maatschappelijk vastgoed c.q. de 'accommodatievisie'.
We werken voor de kernportefeuille aan uitvoeringsplannen om het gebruik van het vastgoed te optimaliseren.	Bezetting is inmiddels in beeld.
De regie van het beheer vindt plaats door de gemeente. Het dagelijks beheer van het zwembad wordt uitbesteedt aan een externe gespecialiseerde partij. De wijze van het beheer van de sporthallen wordt op een nader moment bepaald.	Het beheer van het zwembad is uitbesteedt aan Optisport. Aan de raad wordt in Q1 2024 voorgesteld om het beheer van de sporthallen te laten doen door BAES BV.

We blijven culturele organisaties en sportverenigingen ondersteunen om (meer) samen te werken en in gezamenlijkheid initiatieven te ontplooiën en de bekendheid hiervan te vergroten.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We geven uitvoering aan de cultuurnota en passen de subsidiebeleidsregels cultuur aan. Daarbij evalueren we of de huidige structuur van subsidieverlening passend is	We werken aan de invulling van de ambities uit de cultuurnota. Er is een start gemaakt met de aanpassing van de subsidiebeleidsregels cultuur. Dit wordt naar verwachting in 2024 afgerond.
I.s.m. onderwijs komen alle kinderen in contact met cultuur.	Bij het Fonds voor cultuurparticipatie is een aanvraag ingediend om deel te nemen aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Met deze regeling wordt een cultuurmenu voor de basisscholen ontwikkeld in samenwerking met de lokale culturele organisaties.
We zetten eenmalig een deel van het dorpsfonds in om extra culturele activiteiten/initiatieven t.b.v. ontmoeting en verbinding in de samenleving te financieren (bijvoorbeeld viering 100 jaar Raadhuis).	Het 100-jarig bestaan van het raadhuis is in september gevierd. Naast een receptie met oud-bestuurders hebben veel inwoners het raadhuis bezocht. Zij konden daarbij ook kennismaken met de plannen voor de verbouwing van het raadhuis.

We ontwikkelen een (online) platform waarop inzichtelijk is wat Sliedrecht te bieden heeft en wat je er kunt doen.

Op de website Sliedrecht Doet is een actueel overzicht te vinden van activiteiten die in Sliedrecht worden georganiseerd. Het is een platform voor verbinding en ontmoeting.

We zorgen ervoor dat er in de fysieke buitenruimte meer zichtbaar is wat er in Sliedrecht te doen is (met bewegwijzering, maar ook via actieve communicatie op de digitale borden).

Iedere maand zijn de vlaggenparades op 3 locaties gewisseld. De jaarkalender werd opgesteld aan de hand van de komende evenementen. Met de vlaggenparade geeft de gemeente winkelgebieden, verenigingen en lokale evenementen de gelegenheid zich (en daarmee Sliedrecht) te promoten.

Er is een project opgestart over de entrees in Sliedrecht. Doel van dit project om de entrees in de gemeente Sliedrecht herkenbaar te maken. In 2024 wordt dit verder opgepakt.

De bibliotheek is en blijft een voorziening waar we onderlinge samenwerking faciliteren en we o.a. werken aan:

- Taalvaardigheid
- Digitalisering
- Ontmoeting

Dit zijn structurele ambities. We blijven inzetten op deze onderwerpen.

We faciliteren de ontwikkeling van de Wonders of Water Experience van het Nationaal Baggermuseum, met aandacht voor kansen op recreatief, economisch en educatief gebied.

Wat wilden we gaan doen:

Bij de ontwikkeling is de rol van de gemeente faciliterend. Het Nationaal Baggermuseum is als initiatiefnemer aan zet om het initiatief samen met het bedrijfsleven door te ontwikkelen naar een zelfstandig exploiteerbaar centrum.

Wat hebben we bereikt:

De WOW-Keet is in september officieel geopend. De gemeente heeft het initiatief gesteund met een subsidie in 2023 en 2024.

Uitgangspunt is een concrete bijdrage op recreatief, economisch en educatief vlak, met aandacht voor samenwerking van het initiatief met het onderwijs.

We hebben o.a. leermiddelen gesubsidieerd.

We verbinden sport, cultuur en recreatie met een veilig en inclusief Sliedrecht en ruimtelijke ontwikkeling

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We nemen een besluit over de toekomst van het zwembad. Hierbij houden we rekening met de ruimtelijke ontwikkeling, het sport- en recreatiebeleid, het daadwerkelijke gebruik, exploitatie (verhoging gasprijzen), de regionale vraag en aanbod, en de wensen in de samenleving.

In 2023 is een behoefteonderzoek uitgevoerd naar een (eventueel) nieuw zwembad in Sliedrecht. Ook hebben diverse gesprekken plaats gevonden met de maatschappelijk gebruikers van het zwembad. Op basis van onder andere deze gegevens wordt begin 2024 een besluit genomen over de toekomst van het zwembad.

Bij de planvorming voor de ruimtelijke (her)ontwikkeling van Sliedrecht besteden we nadrukkelijk aandacht aan het faciliteren en stimuleren van bewegen/sporten en mogelijkheden voor recreatie.

Via het kernoverleg Programma Ruimtelijke Vernieuwing worden relevante ontwikkelingen besproken vanuit de verschillende gemeentelijke domeinen met extra aandacht voor bewegen/sport en recreatie.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

Economie

- Bedrijfsbezoeken en accountmanagement
- Bedrijfsleven faciliteren

Onderwijs

- Zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen
- Goed onderwijs voor alle kinderen faciliteren
- Onderwijsachterstanden bestrijden
- Leerlingenvervoer organiseren

Sport

- Voldoende sporten en bewegen stimuleren
- Sportverenigingen ondersteunen

Beleidsindicatoren

	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
2a	% van jongeren onder 23 jaar zonder startkwalificatie en niet (meer) ingeschreven op een school	2% (2021)	1,5%
2b	% van de inwoners dat lid is van een organisatie	85% (2021)	87%
2c	% van de inwoners dat activiteiten buiten verenigingsverband doet	56%	70%

In 2024 vindt een nadere verkenning plaats van de beleidsindicatoren op het programma Economie.

Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

GR Sociaal

De GR Sociaal voert gemeenschappelijk de taken uit op het gebied van bestaanszekerheid en de Wmo voor de gemeenten uit de Drechtstedenregio.

Dienst Gezondheid & Jeugd (GR)

De Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) voert de taken uit op grond van de Wet Publieke Gezondheid, de Leerplichtwet en de aanpak van Voortijdig Schoolverlaten. Tevens verzorgt de Dienst de regionaal ingekochte jeugdhulp via de Serviceorganisatie Jeugd en de dienstverlening van Veilig Thuis. Hier is aansluiting bij de volgende doelstelling van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

Het bevorderen van ontwikkelingskansen voor, en participatie van inwoners (jeugd en ouderen in het bijzonder). Denk aan de leerplicht en voortijdige schoolverlaters.

In 2024 volgt een nieuw Meerjarenbeleidsplan voor de DG&J.

Wat heeft het gekost?

Overzicht financiële afwijking programma Economie, onderwijs, sport en cultuur (x € 1.000)

Product	Rekening 2022 *)	Begroting 2023	Totale Begroting 2023 (1)	Rekening 2023 (2)	Verskil tussen (1) en (2)
Lasten:					
Ondernemend en betrokken Sliedrecht	-	-	N 225	N 14	V 211
Cultuur	N 369	N 473	N 479	N 398	V 81
Bibliotheek	N 567	N 532	N 582	N 576	V 6
Maatschappelijk vastgoed	N 375	N 582	N 702	N 464	V 238
Sport	N 953	N 643	N 876	N 936	N 60
Sportaccommodaties	N 1.335	N 1.465	N 2.036	N 2.332	N 295
Onderwijshuisvesting	N 1.331	N 1.214	N 1.142	N 1.289	N 146
Onderwijs- en leerlingzaken	N 1.329	N 1.163	N 1.668	N 1.545	V 123
Economische zaken	N 746	N 1.624	N 1.519	N 1.308	V 211
Beschut werk	N 606	N 636	N 101	N 78	V 23
Kinderopvang- en peuterspeelzalen	N 276	N 308	N 308	N 328	N 21
Totaal lasten	N 7.887	N 8.639	N 9.638	N 9.268	V 370
Baten:					
Ondernemend en betrokken Sliedrecht	-	-	-	-	-
Cultuur	V 131	V 84	V 84	V 95	V 10
Bibliotheek	V 103	-	-	-	-
Maatschappelijk vastgoed	V 253	V 403	V 403	V 314	N 89
Sport	N 91	-	V 169	V 260	V 91
Sportaccommodaties	V 1.013	V 1.080	V 1.044	V 1.198	V 154
Onderwijshuisvesting	V 18	V 44	V 44	V 18	N 25
Onderwijs- en leerlingzaken	V 756	V 591	V 933	V 948	V 15
Economische zaken	V 245	V 184	V 184	V 203	V 19
Beschut werk	-	-	-	-	-
Kinderopvang- en peuterspeelzalen	-	-	-	V 91	V 91
Totaal baten	V 2.428	V 2.386	V 2.861	V 3.127	V 266
Saldo van baten en lasten	N 5.459	N 6.253	N 6.777	N 6.141	V 636
storting in reserve	N 86	N 25	-	N 290	N 290
onttrekking aan reserve	V 117	V 132	V 82	V 51	N 30
Gerealiseerd programma resultaat	N 5.429	N 6.147	N 6.696	N 6.380	V 316

*) De vergelijkende cijfers van 2022 zijn omgerekend naar de nieuwe programmastructuur van 2023.

Voor de toelichting op de tabel, zie het onderdeel 'Analyse van de financiële afwijkingen per programma' onder de jaarrekening.

Programma 3 - Ruimte

Onze visie

Sliedrecht heeft een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting en er zijn meer en geschiktere woningen gebouwd. Sliedrecht is meer energie neutraal. Zo heeft de gemeente een aantal groene longen toegevoegd en daarmee de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Daarnaast kent Sliedrecht minder verkeersoverlast en is het in het verkeer veiliger geworden. De barrière van A15 en het spoor in de ontwikkeling van Sliedrecht is opgeheven. We zetten in op het stimuleren van fietsgebruik en fietsveiligheid.

Inleiding

Het programma Ruimte gaat over alle beleidsvelden van onze gemeente die betrekking hebben op ruimtelijke ontwikkeling. Het gaat dan om woningbouw, ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid, duurzaamheid, bereikbaar en verbonden, onderhoud openbare ruimte, afvalinzameling en gemeentelijk vastgoed. We zien de uitwerking van de kernopgave 'werk maken van ruimtelijke vernieuwing' uit de kadernota grotendeels terug in dit hoofdstuk.

Kernopgave Ruimtelijke Vernieuwing

In Koers 2030, ons ambitiesdocument uit 2020, is een toekomstbeeld van Sliedrecht geschetst waarbij we werken aan een inclusiever, mooier en levendiger Sliedrecht. We doen dat door woningen te bouwen en vernieuwen in een nieuw te ontwikkelen wijk Sliedrecht Noord en via binnenstedelijke herstructurering (met name Sliedrecht Oost). In het kielzog van woningbouw is niet alleen het toevoegen van verbindingen en ontsluitingen van groot belang, maar ook het creëren van ruimtelijke kwaliteit via parkachtige groenstructuren. Klimaatadaptatie is daar belangrijk bij, net als beheer en onderhoud. Ook de energietransitie en het versterken van het vestigings- en ondernemersklimaat spelen een grote rol.

Binnen het sociaal domein ligt de focus op verder bouwen aan de sociale infrastructuur, veiligheid en het benutten van de kracht van de samenleving. Dat laatste punt is cruciaal omdat samenwerken de sleutel tot succes is. We hebben onze inwoners, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en onze regionale partners dan ook heel hard nodig om de ambities te kunnen realiseren.

In 2023 zijn wij uit gegaan van de volgende vijf ambities:

- A. Op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie hebben we in 2026 de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave
- B. We voegen ruimtelijke kwaliteit toe voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving
- C. We maken Sliedrecht duurzaam
- D. We verduurzamen de mobiliteit in Sliedrecht en daarbij heeft de fiets(infrastructuur) prioriteit
- E. In 2026 is er vanuit provincie en rijk draagvlak om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030

Wat hebben we gedaan?

In 2023 hebben we gewerkt aan de doelen in de Koers 2030 en het CWP. Er zijn belangrijke kaders, visies en ambities vastgesteld zoals het ambitiesdocument voor Sliedrecht Noord, de integrale laadvisie, de bedrijventerreinvisie Zuid-Holland Zuid en de Nota voor stedenbouwkundige transformatie en verdichting. Niet alleen vastgesteld, maar ook zijn er voorbereidingen gestart voor de Nota grondbeleid en het Verkeers-mobiliteitsplan.

Er zijn belangrijke stappen gezet in diverse projecten zoals de aansluiting van inmiddels 1313 woningen op het warmtenet. Er zijn nieuwe woningen gebouwd of

voorbereidingen getroffen voor de bouw van woningen in Baanhoek-West en het Wilhelminakwartier. Het ontwerpbestemmingsplan voor Sliedrecht Buiten en Stationspark III is ter inzage gelegd.

Met deze sterke basis kunnen we bouwen aan de toekomst van Sliedrecht. Hiervoor is echter ook een slagvaardige organisatie nodig. Daarom is er ingezet op de uitbreiding van de capaciteit, talentontwikkeling, versterken van de samenwerking in de regio en het stellen van prioriteiten middels portfoliomanagement.

Ambities

Ambitie 1: Op basis van het Programmaplan en de Omgevingsvisie hebben we in 2026 de noodzakelijke voorbereidingen getroffen en de eerste projecten gerealiseerd voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave

In 2023 hebben we in Sliedrecht vol ingezet op ruimtelijke vernieuwing. Met het Programmaplan en de Omgevingsvisie zijn de lijnen en uitgangspunten voor de kernopgave ruimtelijke vernieuwing uitgezet. In het Programmaplan staan de doelen van binnenstedelijke herstructurering in Sliedrecht Oost, de realisatie van Sliedrecht Noord en de realisatie van een nieuwe verbinding met Sliedrecht Noord over de A15/Spoor centraal. In 2023 hebben we die doelen en de daarbij horende uitgangspunten rondom bijvoorbeeld kwaliteit, bereikbaarheid en duurzaamheid via een integrale werkwijze verder gebracht. Daarbij hebben we aandacht gehad voor de samenhang tussen deze doelen én met de andere kernopgaven.

Speerpunten

Implementatie omgevingswet

We werken de komende jaren verder aan de 28 acties die minimaal nodig zijn voor de implementatie van de Omgevingswet. Sommige acties moeten voor de implementatie uitgevoerd zijn en andere acties hebben een doorlooptijd tot 2029. We werken samen met de regio en ketenpartners verder aan de implementatie van de Omgevingswet. Met onderstaande punten gaan we in 2023 aan de slag.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Het verder opleiden van collega's die te maken krijgen met de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	Diverse medewerkers hebben een basistraining gevolgd. In 2024 wordt een programma aangeboden voor verdiepende vervolgopleidingen
Een eerste versie van het Omgevingsplan	Aan de voorbereidingen voor het eerste omgevingsplan is in 2023 hard gewerkt. In 2024 wordt het eerste ontwerp wijziging van het omgevingsplan opgeleverd
De verdere uitwerking en inrichting van de DSO processen	Het DSO is ingericht conform de minimale eisen van de VNG. In 2024 vindt verdere ontwikkeling plaats

De inrichting van de systemen voor VTH	De kernapplicatie voor VTH is geïmplementeerd en voor 80% operationeel. De afronding vindt in 2024 plaats
Het oppakken van verordeningen en het omzetten naar de OW	De verordeningen zijn gewijzigd en zijn toepasbaar tot in de komende jaren het Omgevingsplan wordt afgerond en de relevante regels daarin zijn opgenomen.
Het uitwerken van gemaakte afspraken met de ketenpartners	Met de Omgevingsdienst zijn afspraken gemaakt over de onderlinge dienstverlening en samenwerking in het kader van de Omgevingswet

Sliedrecht Noord: publiek-private samenwerking

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We stellen een ambitiedocument voor Sliedrecht Noord op met de kaders en ambities voor de ontwikkeling in de polder, inclusief de toevoeging van een Noord-Zuid verbinding.	Het ambitiedocument voor Sliedrecht Noord is vastgesteld in de gemeenteraad op 13 december 2023.
We werken de ontwikkelstrategie uit voor Noord.	In 2023 is er via de gezamenlijke haalbaarheidsstudie met marktpartijen een stevige basis gelegd voor de ontwikkelstrategie door alle uitgevoerde onderzoeken en studies.
We werken samen met marktpartijen toe naar een intentieovereenkomst en ontwikkelafspraken.	De intentieovereenkomst is begin 2023 getekend met 7 marktpartijen. Hierop volgend is een Verklaring tot samenwerking getekend, om de samenwerking voort te zetten in 2024 op basis van de ontwikkelafspraken uit de intentieovereenkomst.

Sliedrecht Oost: vernieuwing via meerjarig schuifplan

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Op basis van de haalbaarheidsstudie uit de intentiefase sluiten we een samenwerkingsovereenkomst met Tablis Wonen en/of een nader te bepalen marktpartij.	De samenwerkingsovereenkomst is op 15 september getekend door Tablis Wonen en de gemeente Sliedrecht.

We werken aan het participatieproces en bereiden de projectontwikkeling voor van een aantal deelgebieden.

In 2023 hebben we belangrijke stappen in de ontwikkeling van het project gezet. Een grondige haalbaarheidsstudie is uitgevoerd, waarbij we de levensvatbaarheid van het plan hebben onderzocht. Daarnaast is een stedenbouwkundige visie vastgesteld door de gemeenteraad, waarbij we de samenleving hebben geïnformeerd over onze plannen. Ook hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de woningcorporatie, waarmee we een stevige basis hebben gelegd voor verdere samenwerking.

We maken een ontwikkelstrategie om tot een gebalanceerd woningbouwprogramma te komen voor de bouw van 2.500 woningen tot 2040.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We stellen een ontwikkelstrategie op voor Sliedrecht- Noord en -Oost op basis van het Programmaplan.	In 2023 is er via de gezamenlijke haalbaarheidsstudie met marktpartijen een stevige basis gelegd voor de ontwikkelstrategie door alle uitgevoerde onderzoeken en studies.
We zetten de maatschappelijke adviesgroep (MAG) in om de afstemming en het draagvlak met belanghebbende verder te organiseren.	De maatschappelijk adviesgroep heeft op alle grote raadsbesluiten binnen het Programma Ruimtelijke Vernieuwing geadviseerd en heeft hierdoor een belangrijke rol in de participatie gespeeld.
We werken onze ambities verder uit met de partners. Zo maken we prestatieafspraken met Tablis Wonen en mogelijk ook intentieovereenkomsten met marktpartijen voor Noord en de binnenstedelijke herstructurering.	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsovereenkomst met Tablis Wonen voor de Binnenstedelijke herstructurering is getekend. - In samenwerking met 7 marktpartijen hebben we een intentieovereenkomst getekend voor SI - We hebben nieuwe prestatieafspraken gemaakt met Tablis Wonen voor de jaren 2023 en 2024.
Er is een sterke behoefte aan flexibele woonvormen voor spoedzoekers. Dat geldt zowel voor woonruimte als voor flexibele woonvormen. In 2023 werken wij deze woonvormen uit met relevante partijen in de markt om een waterbedeffect te voorkomen.	<ul style="list-style-type: none"> - Voor Sliedrecht-Noord wordt de potentie van flexwoningen voor met name spoedzoekers onderzocht in samenwerking met enkele marktpartijen en Tablis Wonen. - Daarnaast hebben we flinke stappen gezet in het realiseren van een vorm van asielopvang in Sliedrecht-Noord. - In de uitwerking van Sliedrecht-Noord zijn diverse woonvormen onderzocht op basis van de ambities uit het ambitiedocument.
In 2024 moet iedere gemeente een woonzorgvisie hebben met een analyse van de woon-, zorg- en ondersteuningsbehoefte van	<ul style="list-style-type: none"> - De verplichting van een woonzorgvisie is opgeschoven naar 01.01.2026. We hebben

---

aandachtgroepen. In 2023 geven we samen met Tablis Wonen en zorgorganisaties inhoud aan deze visie.

---

hierdoor meer tijd om een woonzorgvisie te ontwikkelen.

We zetten ons beleidsinstrumentarium proactief in voor de ruimtelijke vernieuwingsopgave.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We vernieuwen we het grondbeleid en het kostenverhaal om een eerlijke verdeling van kosten en opbrengsten te garanderen.	De nota kostenverhaal is in het najaar van 2023 ter besluitvorming geagendeerd bij de gemeenteraad, maar verplaatst naar begin 2024 doordat er geen tijd meer was om het te bespreken. De voorbereidingen voor de actualisatie van het grondbeleid zijn gestart.
We maken een verdichtingsvisie voor de binnenstedelijke herstructurering.	De nota voor stedenbouwkundige transformatie en verdichting is in november 2023 vastgesteld door de gemeenteraad.
We actualiseren het mobiliteitsbeleid op parkeernormen en het gedeeld bezit van vervoersmiddelen.	In 2023 is er gestart met de actualisatie van het Verkeers- en mobiliteitsplan en de parkeernormen nota. De voorbereiding voor besluitvorming in 2024 is gestart.

Ambities

Ambitie 2: We voegen ruimtelijke kwaliteit toe voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte is onze randvoorwaarde voor een prettige en gezonde leefomgeving. Als onderdeel hiervan hebben we gewerkt aan het toevoegen en het behouden van kwaliteit in de openbare ruimte. De geplande onderhoudswerkzaamheden zijn daarbij afgestemd op de projecten uit het Programmaplan Ruimtelijke Vernieuwing. Ook bereidden we ons voor op implementatie van een klimaatbestendige openbare ruimte.

Tevens streeden we voor een gezonde woonomgeving onverminderd door tegen de uitstoot van PFAS en de gevolgen daarvan.

Speerpunten

We blijven actief op het dossier Chemours/DuPont in de strijd tegen de uitstoot van PFAS en de gevolgen ervan voor de leefomgeving.

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We zetten het juridische traject waarin de bedrijven aansprakelijk zijn gesteld voor geleden en nog te leiden schade door de uitstoot door.

Op 14 maart vond de zitting inzake de aansprakelijkheidszaak tegen Chemours, DuPont en Corteva plaats. Op 27 september heeft de rechter hierover een uitspraak gedaan. De bedrijven zijn verantwoordelijk gesteld voor het onrechtmatig handelen in de periode van 1984-1998. Dit is voor Sliedrecht een mooie eerste stap. De uitspraak is een tussenvonnis. Voor de periode van 1998 tot 2012 heeft de rechtbank meer informatie van partijen nodig.

In december vond er een grote informatiebijeenkomst plaats, georganiseerd door de gemeenten Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht

---

We adviseren de DCMR actief en kritisch over vergunningsaanvragen van en vergunningverlening aan de bedrijven.

Er zijn een tweetal aanvragen ingediend, deze zijn door de vier samenwerkende gemeenten beoordeeld.

Milieu- en gezondheidskundige onderzoeken als het moestuinonderzoek blijven we uitvoeren als die leiden tot handelingsperspectief voor onze inwoners en ondernemers.

In januari zijn de resultaten van het grond- en wateronderzoek naar PFAS gepubliceerd. Voor een deel van Sliedrecht werd afgeraden slootwater te gebruiken voor het bewateren van gewassen. Eerder werd voor dat deel (het rode gebied) ook afgeraden gewassen uit de volle grond te eten. Verbouwen in bakken met nieuwe grond kan wel. Naar aanleiding van berichten uit de media is er ook gestart met een onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in eieren. Medio december 2023 zijn de eerste tussentijdse resultaten bekend geworden. Op basis van deze resultaten is vanuit de GGD en het RIVM het advies gegeven om geen eieren van hobby kippen te consumeren. De exacte oorzaak is nog niet vastgesteld. Hiervoor is aanvullend onderzoek opgestart.

We actualiseren het regionaal bodembeleid samen met de andere gemeenten in Zuid-Holland Zuid. (De omgang met) PFAS bij grondverzet is daar onderdeel van.

De actualisatie van het regionale bodembeleid is in uitvoering. In 2023 zijn er m.b.t. het voorkomen van Pfoa al wel regels (voorbereidingsbesluit) vastgesteld om hiaten te voorkomen bij de inwerking van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

We maken het openbaar gebied in Sliedrecht schoon en aantrekkelijk en houden dat ook zo.

Wat wilden we gaan doen:

Bij ruimtelijke ontwikkelingen houden we rekening met toekomstig beheer en onderhoud, klimaatadaptatie, duurzaamheid, gezondheid/beweging en ontmoeting. We borgen dit door het bepalen van normen en streefdoelen.

Wat hebben we bereikt:

In 2023 heeft dit o.a. plaatsgevonden binnen het opstellen van het bestemmingsplan voor Sliedrecht Buiten en Stationspark III. Diverse thema's komen ook aan bod in de vastgestelde nota verdichting. Ook is er gewerkt aan de Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR) die

---

een belangrijke basis vormt voor ruimtelijke ontwikkelingen.

We geven het openbaar gebied een impuls door op een aantal locaties het kwaliteitsniveau te verhogen of te kiezen voor een nieuwe inrichting. Bij de aanpak daarvan kijken we in ieder geval naar de entrees van Sliedrecht en een aantal sociaaleconomisch kwetsbare buurten en koppelen dat aan de buurtagenda vanuit Veilig en Inclusief. We kiezen voor een groeimodel waarbij we volgens het groenbeleid het onderhoudsniveau van de entrees gaan verhogen. Om de structurele kwaliteit van de entrees te verhogen en te borgen, maken we eerst een (integraal)plan en met daarin uiteraard aandacht voor participatie.

In 2023 is gestart met het in kaart brengen. Op dit moment wordt er gewerkt aan een plan voor de entrees van Sliedrecht. Er is gestart met een inventarisatie en onderzoek naar relevantie, gebruik en huidige inrichting van de entrees. Dit wordt voortgezet in 2024 naar een plan voor verbeterde inrichting en herkenbaarheid van een aantal entrees van Sliedrecht.

We actualiseren het afvalbeleid om te voldoen aan wettelijke regelgeving.

In 2023 is er een gewijzigde afvalstoffenverordening vastgesteld door de raad. Het afvalbeleid is in 2023 niet geactualiseerd.

We realiseren Sliedrecht Buiten waar we naast de verplaatsing van VV Sliedrecht ook inzetten op openbaar sporten en recreëren (bijv. via een natuurspeeltuin).

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We doorlopen de bestemmingsplanprocedure

In 2023 is het ontwerp bestemmingsplan opgesteld. Op 14 december is dit ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Hierop kunnen tot 25 januari 2024 zienswijzen worden ingediend.

We werken het ontwerp verder uit

Het ontwerp van het gebied is uitgewerkt tot een plan dat gereed is voor de aanvraag van het bestemmingsplan. In dit ontwerp zijn de eisen en wensen van verschillende stakeholders verwerkt. Denk hierbij aan de eisen van het waterschap, ProRail, maar ook onze eigen beheer afdeling. Ook is er nauw samengewerkt met de sportverenigingen vv Sliedrecht, SLTC en Budokai Wor.

We verwerven grond

Er is intensief contact geweest met de grondeigenaren in het gebied. Op dit moment ligt er een ruilvereenkomst gereed voor de verwerving van ongeveer de helft van de gronden. Daarnaast is begin 2023 een pachtbeëindigingsovereenkomst afgehandeld. Door het sluiten van deze overeenkomst werd de reguliere pacht beëindigd en is het perceel beschikbaar voor de doelen van de

---

---

gemeente. Met de eigenaren van de overige gronden worden nog onderhandelingen gevoerd.

We voegen minimaal twee groene, parkachtige verbindingen toe tussen de polder en de Merwede.

Wat wilden we gaan doen:

We starten met het verkennen en onderzoeken van een groen-recreatieve verbinding met diverse mogelijkheden voor klimaatadaptatie:

- Lijn N482-Burgemeester Feitsmapark-Thorbeckelaan met een aftakking langs de PC Hoofllaan.

Wat hebben we bereikt:

Na een uitgebreid en intensief participatietraject met de gevestigde verenigingen in het plangebied en omwonenden is een voorkeursvariant van de Noord-zuidverbinding uitgewerkt. Deze voorkeursvariant geeft vorm hoe de nieuwe Noord-zuidverbinding er uit kan zien als groene recreatieve verbinding. Dit wordt als basis gebruikt voor besluitvorming in 2024.

We zetten in op een meer groenblauwe, klimaatadaptieve inrichting van de buitenruimte.

Wat wilden we gaan doen:

We willen de leefomgeving klimaatadaptief maken en zetten onder andere in op een meer groenblauwe inrichting van de buitenruimte. We haken hierbij aan bij landelijke en regionale ontwikkelingen, waarbij de Regionale Adaptatie Strategie richtinggevend is.

We geven – ook bij onderhoud en (her)inrichten van de openbare ruimte - zelf het goede voorbeeld bij de uitvoering van het vigerende beleid waaronder de omgevingsvisie, het groenbeleidsplan en het gemeentelijk rioleringsplan. Denk daarbij aan projecten en maatregelen als het aanbrengen van infiltrerende voorzieningen, het vergroten van waterberging, de toevoeging van grote bomen en meer ruimte voor water en groen.

Wat hebben we bereikt:

Om de leefomgeving klimaatadaptief te maken en onder andere in te zetten op een meer groenblauwe inrichting van de buitenruimte, hebben we de implementatie van klimaatadaptatie in de openbare ruimte als speerpunt opgenomen in het vast te stellen water- en rioleringsprogramma (2024).

De beschikbare cofinanciering vanuit de impulsregeling DPRA hebben we ingezet voor een tweetal klimaatadaptieve projecten in de openbare ruimte (parkeervoorzieningen Vogelbuurt Noord en een wadi in de Staatsliedenbuurt).

Daarnaast hebben we diverse onderzoeken en maatregelen uitgevoerd aan het stedelijk watersysteem, zoals het inspecteren van de riolering, aanbrengen van peilbuizen voor grondwatermetingen en aanbrengen van infiltrerende voorzieningen bij vervangingsprojecten.

We stimuleren ketenpartners, ondernemers en inwoners tot een klimaatadaptieve inrichting van hun percelen en gebouwen.

Er zijn op een aantal locaties boomspiegels vergroot en er is niet functionele verharding verwijderd, onder andere in en nabij de Oude uitbreiding, Stationsweg en 't Stort. Om geveltuinen te stimuleren zijn kaders en voorwaarden opgesteld, zodat bewoners en ondernemers die dat willen een aanvraag voor kunnen doen.

We zetten in op proactief beheer van de 'assets' in de openbare ruimte.

Wat wilden we gaan doen:

We implementeren assetmanagement en krijgen zo zicht op areaal, de staat ervan en welke werkzaamheden we te doen hebben.

Wat hebben we bereikt:

De implementatie van assetmanagement, ook wel slim beheer, is een meerjarig proces. Dit doen we aan de hand van een routeplan. Als onderdeel hiervan hebben we in 2023 de assets ingedeeld in beheergroepen. Daarnaast hebben we een organisatiestructuur uitgewerkt welke aansluit op een landelijk erkend assetmanagementmodel. Ook hebben we de functieprofielen binnen de organisatiestructuur hierop aangepast en is hiervoor een wervingsproces in gang gezet. Als laatste hebben we stappen genomen om overzicht te creëren en te werken volgens de principes van assetmanagement.

Ambities

Ambitie 3: We maken Sliedrecht duurzaam

We hebben uitvoering gegeven aan de Regionale Energiestrategie en Transitievisie Warmte. Met de inzet van de beschikbare Rijksmiddelen hebben we de organisatie versterkt en gewerkt aan het realiseren van de ambities. De focus lag op energiebesparing, het opwekken van duurzame energie, duurzame warmte (waaronder het warmtenet) en een passende laadinfrastructuur.

Speerpunten

In 2026 zijn we succesvol in het opwekken van duurzame energie.

Wat wilden we gaan doen:

We zetten in op grootschalig 'zon op dak' door via een greendeal met onder meer de Rabobank daken van Nijverwaard, Stationspark en Noord-

Wat hebben we bereikt:

In 2023 is de Green Deal ondertekend.

Oostkwadrant van zonnepanelen te voorzien	
We faciliteren de ingediende initiatieven voor zon-op-land in het uitwerkingsgebied Betuwelijn	Er zijn ingediende initiatieven voor zon-op-land opgenomen in de vastgestelde gebiedsvisie van de Driehoek. Aanvullend zijn er gesprekken gevoerd met initiatiefnemers die voortgezet worden in 2024.
We ondersteunen zon-op-dak bij particulieren en VVE's maximaal onder meer door hen te faciliteren met duurzaamheidsleningen	Het beschikbare budget voor duurzaamheidsleningen is door een recordaantal aanvragen in 2023 uitgeput. In het vervolg heeft de gemeente gecommuniceerd over de Energiebespaarlening van het Nationaal Warmtefonds, een landelijk alternatief, en de Verordening Duurzaamheidsleningen aangepast om prioriteit te geven aan de Energiebespaarlening.
Energiecoöperatie is actief met daken op maatschappelijk vastgoed (de Stoep), bij participatie in greendeal, bij zon-op-land activiteiten en er is samenwerking op het vastgoed van Tablis Wonen.	De eerste verkennende gesprekken over een energiecoöperatie hebben plaatsgevonden.
We gaan door met de planontwikkeling voor de Driehoek om invulling te geven aan de gebiedsvisie die eind 2022 gepresenteerd wordt. Vaststelling zal begin 2023 plaatsvinden.	De gebiedsvisie voor de Driehoek is op 28 maart 2023 vastgesteld. Daaropvolgend is de haalbaarheid van de verschillende initiatieven op de Driehoek in samenhang onderzocht.
Samen met Stedin ontwikkelen we regionaal een structuurvisie.	Onder druk van de snel toenemende netcongestie in 2023 is de noodzaak voor een nauwere, lokale samenwerking met Stedin ontstaan. Stedin verwacht de komende jaren veel grotere ingrepen te moeten plegen in het laagspanningsnet in Sliedrecht dan eerder verwacht. We hebben met Stedin afgesproken om tot afspraken hierover te komen.

In 2030 is het energieverbruik in Sliedrecht met 20% afgenomen.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Eind 2022 startten we de aanpak energiearmoede door kleine energiebesparende maatregelen uit te voeren bij 700 huishoudens. In 2023 bouwen we daarop verder door de focus op gedragsverandering en een gerichte isolatieaanpak. We werken daarbij samen met Tablis Wonen via prestatieafspraken.	In begin 2023 is de energiearmoede-actie voor 700 huishoudens afgerond.

<p>We starten met een wijkaanpak gericht op isolatie (d.m.v. digitalisering woningen met Woonconnect en bijdrage Nationaal Isolatie Programma)</p>	<p>Veel bewoners hebben interesse getoond in de pilot 'Digitale Wijkaanpak' met Woonconnect, maar conversie naar verduurzamende maatregelen bleef uit. De wijk De Hoven is gekozen voor het opstellen van een eerste wijkuitvoeringsplan, waarbij de focus ligt op communicatie en fysiek contact met bewoners. De subsidie uit het Nationaal Isolatie Programma is in 2023 aangevraagd en toegekend.</p>
<p>We hanteren de Label C aanpak op kantoren</p>	<p>De OZHZ heeft in opdracht van de gemeente in 2023 geanalyseerd welke kantoorpanden labelplichtig zijn en nog niet voldoen. Vanaf eind 2023 is de OZHZ in het kader van toezicht begonnen met het aanschrijven van deze kantoren.</p>
<p>We geven het goede voorbeeld door vastgoed in de kernportefeuille te verduurzamen (gemeentekantoor/ raadhuis en wettelijk verplichte maatregelen)</p>	<p>In 2023 heeft het college een principebesluit genomen over het aardgasvrij maken van raadhuis.</p>
<p>We betrekken ondernemers bij de energietransitie (pilot woonwijzerwinkel?)</p>	<p>We hebben een korte, tijdelijke pilot duurzaamheidsloket in het centrum van Sliedrecht geopend in oktober 2022. In 2023 is een projectleider geworven die een langdurig vervolg hierop ontwikkeld in samenhang met het eerste wijkuitvoeringsplan(en).</p>
<p>We zetten structureel in op communicatie en afstemming met de inwoners en bedrijven.</p>	<p>In 2023 hebben we regelmatig gecommuniceerd via de duurzaamheidsspread in het Kompas, social media en de website. Ook hebben we meerdere keren het Duurzaamheidscafé in Café voor Elkaar georganiseerd in samenwerking met het Bonkelaarhuis en de Bibliotheek AanZet. We hebben regionaal een nieuw energieloket opgezet; Platform Duurzaam Drechtsteden.</p>
<p>We zetten de pilot 'arbeidsmarkt en energietransitie' door.</p>	<p>Gedurende 2023 is de pilot in de Professorenbuurt voortgezet, waarbij verschillende Sliedrechtters zijn opgeleid voor werk in de energietransitie via de Beroepentuin in Dordrecht.</p>

We verminderen de afhankelijkheid van gas voor warmtevoorziening gestaag.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
<p>Samen met HVC en Tablis Wonen zorgen we voor de aansluiting van huurwoningen op het warmtenet waarvoor SAH subsidie is verstrekt. Daarnaast sluiten</p>	<p>Inmiddels zijn 1313 woningen op het warmtenet aangesloten. Er is bevestigd welke corporatie- en particuliere woningen verder in de Proeftuin Sliedrecht-Oost aan zullen sluiten op het warmtenet, waaronder de Sperwerflat, de Horst, Vogelenzang, de Vogelbuurt en Parkzicht.</p>

we de eerste particuliere
woningen in de proeftuin
Sliedrecht
Oost aan.

We ondersteunen in een
wijkenpak de overstap naar
hybride en all-electric
systemen.

Het Versnellingsprogramma Drechtsteden 100% Aardgasvrij is regionaal ondertekend, waarin gemeenten gezamenlijk het belang van hybride en all-electric transitiepaden voor niet-warmtenetwijken bevestigen, in samenhang met het belang van wijkgerichte verzwaring van het elektriciteitsnet om netcongestie te voorkomen.

We verduurzamen
warmtenet door aansluiting
op restwarmte van SVI

In 2023 zijn voorbereidingen getroffen om de 'backbone' van het warmtenet onder de Merwede aan te leggen zodat het warmtenet van Sliedrecht kan worden aangesloten op de slibverbranding.

Ambities

Ambitie 4: We verduurzamen de mobiliteit in Sliedrecht en daarbij heeft de fiets(infrastructuur) prioriteit

We optimaliseren de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in Sliedrecht. We richten ons op het investeren in nieuwe verbindingen, waarbij de noord-zuid verbinding over de A15/spoor prioriteit heeft. Ook kijken we naar het opwaarderen van bestaande verbindingen zodat een betere en veiligere keercirculatie ontstaat voor alle vervoersmodaliteiten.

We stimuleren duurzame mobiliteit door elektrisch rijden te faciliteren, maar realiseren ook goede en veilige fietsverbindingen. Het uitgangspunt is duurzame mobiliteit stimuleren volgens het STOMPprincipe (de focus ligt achtereenvolgens op Stappen, Trappen, OV, Mobiliteit als een service en de Particuliere auto).

Speerpunten

Verbinding over A15 en het spoor: ontsluiting binnenstedelijk én Sliedrecht-Noord.

Wat wilden we gaan doen:

Voor het ontwikkelen van Sliedrecht Noord en Buiten is naast een nieuwe Noord-Zuid verbinding in de vorm van een ecodeuct een aantal infrastructurale investeringen nodig, zoals:

- Aanpak kruising Sportlaan - N482. In relatie tot het

Wat hebben we bereikt:

In 2023 is de opdracht geconcretiseerd voor de reconstructie van de Parallelweg . Dit vormt, samen met de rioleringsopgave op de Leegwaterstraat, de basis voor een kredietaanvraag in 2024.

Aanpak kruising Sportlaan - N482:

Vanwege de beoogde Noord-zuid verbinding is verkend hoe het kruispunt Sportlaan/N482/Stationsplein kan worden aangepast om de nieuwe verbindingsweg op dit kruispunt aan te sluiten. Het aan te passen kruispunt maakt onderdeel uit van de in augustus 2023 opgeleverde stedenbouwkundige visie op de Binnenstedelijke herstructurering Sliedrecht.

verplaatsen van de sportvelden (Sliedrecht Buiten) en woningbouw (Sliedrecht-Noord).

- Aanpak van de Stationsweg. De Stationsweg is op dit moment de enige Noord-Zuid verbinding. Als de 'Lijsterverbinding' er komt, kijken we ook goed naar de inrichting van de Stationsweg.
- We vergroten de capaciteit van de Parallelweg (en Sportlaan), de hoofdader van Sliedrecht die als een soort randweg van Sliedrecht fungeert.

Aanpak van de Stationsweg:

In 2023 is gestart met de werkzaamheden om te komen tot een nieuw Verkeers- en Mobiliteitsplan Sliedrecht 2035. In dat kader wordt er op netwerkniveau gestudeerd op mogelijkheden om de Stationsweg verder te ontlasten.

We werken een uitvoeringsprogramma uit naar aanleiding van de uitgevoerde risicoanalyse voor de verkeersveiligheid en met name fietsveiligheid van onze huidige 50 km wegen en belangrijke 30 km wegen.

In 2023 is er gestart met de actualisatie van het Verkeer- en mobiliteitsplan waarin we een uitvoeringsprogramma uitwerken naar aanleiding van de uitgevoerde risicoanalyse voor de verkeersveiligheid en met name fietsveiligheid van onze huidige 50 km wegen en belangrijke 30 km wegen.

We stellen een verkeerscirculatieplan op waarin we de belangrijke fiets- en autoverbindingen opnemen (inclusief een wegcategorysering) en de wensen die daarbij horen.

In 2023 is er gestart met de actualisatie van het Verkeer- en mobiliteitsplan waarin een verkeerscirculatieplan wordt opgenomen. De voorbereiding voor besluitvorming in 2024 is gestart.

We stimuleren duurzame mobiliteit met een uitgebreide laadinfrastructuur.

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We stellen een laadvisie vast en geven daar proactief invulling aan zodat de transitie naar elektrisch vervoer geen vertraging oploopt.

De laadvisie is vastgesteld en we hebben een participatietraject uitgevoerd om proactief tot een plankaart te komen van toekomstige laadpaallocaties.

We zetten in op een beter gebruik van de waterbus door:

- vooral de first and last mile te verzorgen
- onderhoud aan de waterbushalte
- in 2026 groot onderhoud te plegen aan het ponton.

In 2023 zijn de kosten inzichtelijk gemaakt voor het groot onderhoud aan het ponton van de waterbus. Deze kostenanalyse dient als basis voor besluitvorming in 2024.

We versterken de Merwede Lingelijn als alternatief voor de auto via de MLL alliantie en de (woningbouw)plannen in deze 'spoorzone'.

Onze deelname aan de MLL-alliantie hebben we gecontinueerd. Het kabinet heeft afgelopen jaar een streep gezet door de aanleg van vrijwel alle nieuwe wegen en spoorlijnen in Nederland. Zo ook de ontwikkelingen rondom de A15. Hierom hebben we ingezet op een boodschap aan het Rijk om de al gereserveerde middelen te benutten voor de verdere ontwikkeling van de MLL. Dit om de mobiliteitsmogelijkheden en woningbouw langs het spoor te versterken. Met de MLL-alliantie bouwen we kortom samen aan een lobby voor woningbouw/mobiliteit richting Rijk en provincie.

We versterken de fietsinfrastructuur en maken die veiliger

Wat wilden we gaan doen:

We realiseren ontbrekende schakels binnen het fietsroutenetwerk (fietspad Leeghwaterstraat en Achterom).

Wat hebben we bereikt:

We hebben de ontbrekende schakels binnen het fietsroutenetwerk (fietspad Leeghwaterstraat en Achterom) aangebracht bestaande uit een betere fietsverbinding tussen station Sliedrecht en het centrum van Sliedrecht inclusief aansluiting op de snelfietsroute.

We dragen bij aan het realiseren van de provinciale snelfietsroute tussen Papendrecht en Gorinchem, de F15.

We hebben de doorstroming op de snelfietsroute tussen Papendrecht en Gorinchem geoptimaliseerd.

Ambities

Ambitie 5: In 2026 is er vanuit provincie en rijk draagvlak om Sliedrecht Noord te ontwikkelen en hebben we voldoende fondsen voor de uitvoering van het Programmaplan, de energietransitie en de bereikbaarheidsopgave in de periode 2026-2030

Sliedrecht kan het Programmaplan ruimtelijke vernieuwing niet alleen realiseren. De doelstellingen sluiten aan op de doelstellingen van de buurgemeenten: (1) versterken van de mobiliteitsfunctie van de MLL door woningbouw langs de HOV-knooppunten en (2) accommoderen van economische groei in de Drechtsteden met geschikte woningbouw. Het is zinvol om proactief in te zetten op de MLL-alliantie en de Smart Delta Drechtsteden. Beide 'tafels' bieden een kapstok voor lobby (voor medewerking, toestemming en geld) bij provincie, rijk en Europa. Hiervan kunnen we lokaal profiteren, omdat ruimtelijke ontwikkeling lokaal plaatsvindt, maar dat vergt wel daadkrachtige sturing vanuit de eigen ambitie en inzet.

Speerpunten

Sliedrecht en haar plannen staan nadrukkelijk 'op de kaart' bij onze partners en (hogere) medeoverheden.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We zetten de grensoverschrijdende samenwerking in de MLL alliantie en de Smart Delta Drechtsteden door.	Onze deelname aan de MLL-alliantie hebben we gecontinueerd. Het kabinet heeft afgelopen jaar een streep gezet door de aanleg van vrijwel alle nieuwe wegen en spoorlijnen in Nederland. Zo ook de ontwikkelingen rondom de A15. Hierom hebben we ingezet op een boodschap aan het Rijk om de al gereserveerde middelen te benutten voor de verdere ontwikkeling van de MLL. Dit om de mobiliteitsmogelijkheden en woningbouw langs het spoor te versterken.
We bouwen aan een samenwerkingsagenda met onze buurgemeenten, ondernemers en/of maatschappelijke partners om (nieuwe) meervoudig lokale samenwerkingsverbanden op te zetten	Met gemeenten, ondernemers en maatschappelijk partners is afgelopen jaar ingezet op het versterken en het clusteren van bestaande netwerken. Dit heeft in de Alblasserwaard geleid tot een heroriëntatie van de lopende agenda's. Het is nog niet gelukt om via deze ontwikkelingen te komen tot een gezamenlijke samenwerkingsagenda.
Samen met de Drechtsteden / Smart Delta ontwikkelen we een sterke propositie om de lobby te voeren richting Brussel en Den Haag. De MLL alliantie / Sliedrecht Noord	<ul style="list-style-type: none"> • Sliedrecht Noord is eerst opgenomen in de Regionale Realisatie Agenda en daarmee onderdeel van de 'woondeal Zuid-Holland', die de provincie heeft gesloten met het ministerie van VRO. In het voorjaar van 2023 is Sliedrecht-Noord, na de provinciale verkiezingen, ook opgenomen in het coalitieakkoord van de provincie. • Sliedrecht heeft meerdere projecten ingebracht in de Regio Deal in samenwerking met de regio.

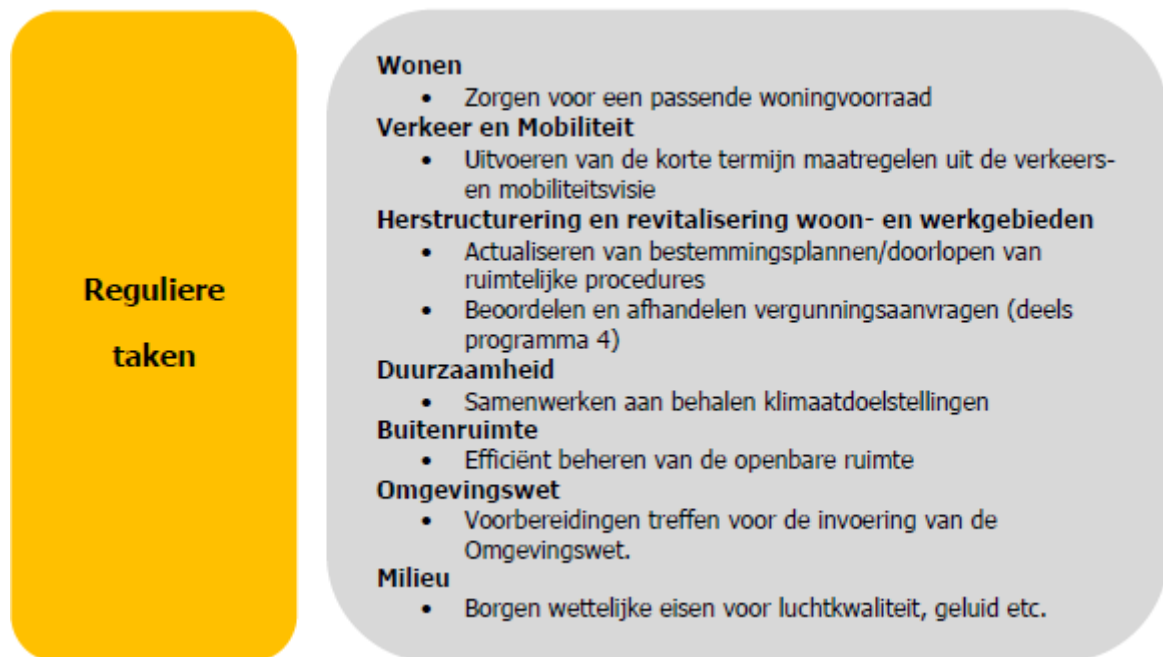
hebben hier een prominente plek.

We maken actief werk van het binnenhalen van subsidies en 'deals'.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
In samenwerking met het team externe betrekkingen van de Smart Delta inventariseren we de kansrijke opties voor subsidies en deals. Deze inventarisatie actualiseren we jaarlijks om de komende jaren zicht te houden op de mogelijkheden.	In 2023 hebben we als Smart Delta Drechtsteden een Regiodeal ingediend bij het Rijk. In deze Regiodeal zijn namens Sliedrecht (en betrokken partners) drie projecten ingediend.
Aan de hand van de inventarisatie stellen we een actieplan op om aan de slag te gaan met kansrijke subsidies/deals.	Via het Public Affairs team van de Smart Delta Drechtsteden geven we uitvoering aan het inspelen op kansrijke subsidies/deals.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest Recente Waarde Sliedrecht	Streefwaarde
3a Aantal woningen (wonen)	11.213 (01.01.2023)	12.000 in 2025
3b Hernieuwbare energie	6% (2021)	20% in 2026
3c Aantal woningen aangesloten op het warmtenet (duurzaamheid)	1313 (2023)	2500 (2026)
3d Aantal kg restafval per inwoner per jaar (duurzaamheid)	288 (2022)	75 (2025)
3e Percentage van het totale huishoudelijke afval wat per jaar wordt gescheiden (duurzaamheid)	55% (2022)	Meer dan 75% in 2025

3a

In de lokale uitvoeringsparagraaf wonen staat dat we in de periode 2016 tot 2025 met 1000 woningen willen groeien. Dat betekent dat we tot 2025 streven naar totaal 12.000 woningen (gegevens: waarstaatjegemeente.nl). Het aantal woningen betreft het aantal geregistreerde woningen in de gemeente (CBS).

3b

Hernieuwbare energie is schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt. Voorbeelden zijn windenergie, zonne-energie, biomassa, waterkracht en geothermische energie. In het percentage hernieuwbare energie wordt rekening gehouden met biobrandstof vervoer, hernieuwbare warmte en hernieuwbare energie. De indicator wordt ontleend aan de in de klimaatmonitor opgenomen waarden in de databank.

3c

Een duurzaam warmtenet draagt bij aan een forse CO₂-reductie en draagt daarmee bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Het warmtenet is een ondergronds leidingnet dat warmte verspreidt om huizen, bedrijven en instellingen te verwarmen. Op lange termijn verdwijnt het gas als warmtebron uit de huizen in Nederland. Restwarmte, bijvoorbeeld uit de industrie, maar ook geothermie of warmtepompen bieden een duurzaam alternatief. Het streven is om in 2026 2500 woningen op het warmtenet te hebben aangesloten.

3d - 3e

De streefwaarde van het aantal kilo restafval per inwoner per jaar en het percentage afval dat wordt gescheiden wordt vastgelegd in het te actualiseren afvalbeleidsplan.

Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

Smart Delta Drechtsteden

De Smart Delta Drechtsteden behartigt de gemeenschappelijke regionale belangen voor dit programma op de volgende terreinen:

- volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme.

De Smart Delta Drechtsteden is een meervoudig lokale samenwerking, waarbij soms ook in kleinere verbanden belangenbehartiging plaatsvindt. Een voorbeeld daarvan voor Sliedrecht is de MerwedelingAlliantie, samen met Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (GR)

De Omgevingsdienst verricht in mandaat adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de zorg voor het milieu en de leefomgeving. De Omgevingsdienst voert VTH-taken uit op het gebied van milieu. Daarnaast adviseert de Omgevingsdienst over onderwerpen zoals geluid, lucht, externe veiligheid en bodem bij projecten en in individuele gevallen.

ROM-D N.V.

ROM-D N.V. versterkt de economische ontwikkeling van de Drechtsteden.

MerwedelingLijn BV

MerwedelingLijn BV (her)ontwikkelt (omgevingen van) treinstations.

GEVUDO/NV Huisvuilcentrale NH (GR)

GEVUDO/NV Huisvuilcentrale NH (GR) verwerkt het huishoudelijk afval van Sliedrecht en levert daarmee vanuit het oogpunt van milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage aan een duurzame leefomgeving. De gemeente zamelt het afval zelf in en transporteert dat naar de HVC opvanglocatie in Dordrecht.

Wat heeft het gekost?

Overzicht financiële afwijkingen programma Ruimte (x € 1.000)

Product	Rekening 2022 *)	Begroting 2023	Totale		Verskil	
			Begroting 2023 (1)	Rekening 2023 (2)	tussen (1) en (2)	
Lasten:						
Ruimtelijke vernieuwing	-	-	N 980	N 1.300	N	320
Ruimtelijke ordening	N 1.560	N 653	N 1.067	N 544	V	523
Faciliterend grondbeleid	N 70	N 1	N 144	N 245	N	101
Bouw- en woningtoezicht	N 667	N 467	N 671	N 628	V	43
Wonen	N 164	N 112	N 112	N 119	N	7
Bereikbaarheid	N 580	N 1.196	N 1.232	N 540	V	691
Bouwgronden in exploitatie	N 2.509	N 2.322	N 2.664	N 654	V	2.010
Grondzaken	N 208	N 97	N 101	N 151	N	50
Overig vastgoed	N 415	N 103	N 66	N 170	N	104
Milieu	N 772	N 808	N 894	N 766	V	128
Duurzaamheid	N 562	N 285	N 1.807	N 641	V	1.166
Huishoudelijk afval	N 2.436	N 2.630	N 2.667	N 2.493	V	174
Bedrijfsafval	N 259	N 291	N 271	N 268	V	2
Openbare ruimte	N 4.604	N 4.625	N 4.926	N 4.808	V	118
Riolering	N 2.585	N 2.572	N 2.909	N 2.886	V	23
Begraven	N 416	N 389	N 423	N 435	N	11
Totaal lasten	N 17.808	N 16.550	N 20.932	N 16.648	V	4.285
Baten:						
Ruimtelijke vernieuwing	-	-	-	V 198	V	198
Ruimtelijke ordening	V 47	V 10	V 10	-	N	10
Faciliterend grondbeleid	V 453	V 285	V 59	V 12	N	47
Bouw- en woningtoezicht	V 853	V 497	V 544	V 628	V	85
Wonen	V 42	-	-	V 1	V	1
Bereikbaarheid	V 223	V 635	V 635	V 97	N	538
Bouwgronden in exploitatie	V 1.453	V 2.301	V 2.508	V 680	N	1.828
Grondzaken	V 312	V 131	V 131	V 107	N	24
Overig vastgoed	V 475	V 166	V 476	V 520	V	44
Milieu	V 16	-	-	V 14	V	14
Duurzaamheid	V 438	-	V 1.225	V 273	N	952
Huishoudelijk afval	V 3.398	V 3.558	V 3.536	V 3.574	V	38
Bedrijfsafval	V 411	V 492	V 392	V 385	N	8
Openbare ruimte	V 887	V 420	V 576	V 823	V	247
Riolering	V 3.449	V 3.364	V 3.364	V 3.396	V	32
Begraven	V 591	V 728	V 728	V 734	V	6
Totaal baten	V 13.048	V 12.588	V 14.184	V 11.442	N	2.742
Saldo van baten en lasten	N 4.760	N 3.961	N 6.748	N 5.205	V	1.543
storting in reserve	N 1.480	N 1.495	N 706	N 1.014	N	308
onttrekking aan reserve	V 939	V 825	V 2.341	V 2.330	N	11
Gerealiseerd programma resultaat	N 5.301	N 4.631	N 5.113	N 3.889	V	1.224

*) De vergelijkende cijfers van 2022 zijn omgerekend naar de nieuwe programmastructuur van 2023.

Voor de toelichting op de tabel, zie het onderdeel 'Analyse van de financiële afwijkingen per programma' onder de jaarrekening.

Programma 4 - Bestuur en organisatie

Onze visie

Om slagvaardig te kunnen werken aan de kernopgaven, is de organisatie gericht op "samen realiseren in Sliedrecht". De gemeente werkt opgabegericht en wendbaar en werkt graag voor én samen met de inwoners aan de resultaten die voor de Sliedrechtse samenleving merkbaar zijn.

Inleiding

Programma 4 Bestuur en organisatie omvat alle beleidsvelden van de gemeente Sliedrecht op het gebied van organisatie en bestuur. Vanuit programma 4 werken we daarmee primair aan de randvoorwaarde voor de kernopgaven: Een slagvaardige organisatie.

Ambities en ontwikkelingen

In Koers 2030 is een slagvaardige organisatie als randvoorwaardelijk gesteld voor de drie inhoudelijke kernopgaven. Als we die ambities willen realiseren is een stabiele, flexibele, lerende en opgabegerichte organisatie noodzakelijk. Een organisatie die blijvend mee kan bewegen met de veranderingen en ontwikkelingen in de gemeente en de maatschappij. Die voorziet in behoeften vanuit de samenleving en meedenkt en meewerkt aan goede initiatieven. En waar met plezier wordt samengewerkt met en voor de Sliedrechtse samenleving.

In 2023 zijn wij gestart met ambities uit het collegewerkprogramma en de uitvoering van (nieuwe) wet en regelgeving die van invloed zijn op de manier hoe we ons werk uitvoeren. Zo zijn wij gestart met een aanpak op buurtagenda's en hebben we een nieuwe visie op dienstverlening ontwikkeld. Daarin zijn uitgangspunten opgenomen, zoals 'oplossingsgericht werken', 'maatwerk waar nodig' en 'aandacht voor verschillende doelgroepen'. Daarnaast hebben wij ons gericht op het uitvoeren van (nieuwe) wet en regelgeving zoals, de Wet Open Overheid en de Omgevingswet. De invoering van deze wetten zijn van invloed op de hele organisatie. Zo moeten de processen op een andere manier worden ingericht en ligt de focus op integraal en opgabegericht werken.

Door de langdurige krapte op de arbeidsmarkt en om de continuïteit in de organisatie te waarborgen, zijn we meer in gaan zetten op jong talent en ontwikkeling. We willen net afgestudeerden een plek bieden waar ze zich verder kunnen ontwikkelen en gelijktijdig frisse inbreng kunnen leveren in de complexe opgaven waar we als gemeenten voor staan. Zo bouwen we niet alleen aan de toekomst van Sliedrecht, maar ook aan een toekomstbestendige organisatie van en voor Sliedrecht.

Uitdagingen

De afgelopen jaren is de samenleving, en daarmee ook de gemeente, geconfronteerd met diverse crisissituaties (corona, opvang vluchtelingen uit Oekraïne en de crisisnoodopvang). Het is niet ondenkbaar dat dit de komende periode opnieuw gebeurt. Denk aan de stikstofcrisisopgave en de energiecrisis. Dit zal niet alleen primair onze inwoners raken, maar ook de organisatie. Elke crisis vraagt extra inzet, wat ten koste kan gaan van andere ambities. Het is belangrijk om integraal een weging te maken waar de prioriteiten (blijven) liggen en de organisatie zodanig in te richten dat de ambities in Koers 2030 voortvarend opgepakt kunnen blijven worden.

Speerpunten

We zetten blijvend in op de volgende speerpunten om de organisatie dienstbaar en slagvaardig te hebben en te houden:

- A. Onze dienstverlening is mensgericht, transparant en helder.
- B. We werken samen aan Koers 2030.
- C. Sliedrecht heeft een prettige, professionele en flexibele organisatie.

Wat hebben we gedaan?

In 2023 zijn we verder aan de slag gegaan met het verbeteren van de dienstverlening, participatie en communicatie. Zo werken meer vanuit de strategie 'focus op communicatie', waarbij we communicatie vooral inzetten op onderwerpen waar we de grootste impact maken. We zijn gestart met het verbeteren van Fixi (meldingen openbare ruimte), hebben ons voorbereid op de implementatie van de omgevingswet en een vooronderzoek gedaan naar de ontwikkeling van buurtagenda's. We hebben gewerkt aan onze telefonische bereikbaarheid door in de vakantieperiodes te zorgen voor heldere vervanging bij afwezigheid en door het vergroten van de vindbaarheid van medewerkers.

De organisatieontwikkeling die we gestart zijn in 2020 hebben we in 2023 doorgezet. We hebben ingezet op de verdere ontwikkeling van teams en leiderschap, portfoliomanagement, opdrachtgever-opdrachtnemerschap en procesverbeteringen. Om ervoor te zorgen dat we zowel kwalitatief en kwantitatief op sterkte zijn om onze reguliere taken uit te voeren en ambities te realiseren, hebben het proces en een aantal instrumenten ontwikkeld voor het voeren van portfoliomanagement. Daarnaast en in samenwerking met de servicegemeente Dordrecht werken we aan een proactief werving en selectieplan begeleid door een Recruitment Business Partner.

Ambities

Ambitie 1: Onze dienstverlening is mensgericht, transparant en helder

Als gemeente zijn we er voor onze inwoners en ondernemers. We leveren daarbij tal van diensten. Indirect via diverse (algemene) voorzieningen, beheer/onderhoud van de openbare ruimte, realiseren van allerlei projecten, etc. Maar vaak ook direct door het verstrekken van paspoorten, afgeven van vergunningen, verlenen subsidies, doorverwijzen naar zorg of ondersteuning, etc. Het is belangrijk dat mensen weten waar ze terecht kunnen met (hulp)vragen en wat ze van ons kunnen verwachten. En dat wij daarover transparant en helder zijn (ook als iets niet kan). Het betekent dat we luisteren naar de individuele behoefte van mensen. Waar mogelijk houden we daar rekening mee. Het uitleggen en stevast terugkoppelen van afwegingen en keuzes is daar belangrijk in.

'We zeggen wat we doen (en waarom) en we doen wat we zeggen'. Het is een cliché, maar uiteindelijk wel de essentie om als betrouwbare partner van onze inwoners te functioneren. Om dit vorm te geven gaan we concreet aan de slag met de volgende beleidslijnen en projecten.

Speerpunten

We communiceren transparant en helder over wat we doen, waarom en wanneer.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We communiceren tijdig en op B1 niveau.	Door middel van trainingen en de inzet van B1 ambassadeurs zorgen we er voor dat informatie naar inwoners begrijpelijk en helder is. Door de training adviesvaardigheden voor medewerkers voldoen de adviezen aan college en raad ook aan de leesbaarheid en kwaliteitseisen.

We ontwikkelen een kwaliteitshandvest met daarin een set beloften (servicenormen) over onze kwaliteit van dienstverlening.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We inventariseren en analyseren de huidige tevredenheid, verwachtingen en beloften ten aanzien van de kwaliteit van onze dienstverlening en onze contacten met inwoners en ondernemers.	De klanttevredenheid wordt op basis van continu onderzoek onderzocht door Dienstverlening Drechtsteden en periodiek besproken voor eventuele bijsturing. In 2023 zijn we gestart met klantreisonderzoek voor meldingen openbare ruimte (Fixi) waarbij klantervaringen input geven om de dienstverlening te verbeteren.
We ontwikkelen een visie op dienstverlening samen met de Drechtsteden en een set aan beloften waarmee we vorm en inhoud kunnen geven aan een betere dienstverlening.	De visie is op hoofdlijnen opgesteld en wordt binnen de verschillende teams verder uitgewerkt naar servicebeloften die vervolgens worden getoetst onder inwoners.

We stroomlijnen de afhandeling van verzoeken, vragen en meldingen.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We zetten een coördinatiepunt op voor de afhandeling van verzoeken, vragen en meldingen.	Verzoeken, vragen en meldingen worden opgeslagen in het zaakstelsel. In 2023 is een start gemaakt met het opschonen en gestructureerd bijhouden en afhandelen van binnengekomen reacties. Per team is een coördinator aangewezen om zicht te houden op een tijdige afhandeling.
We ontwikkelen een eenduidige procedure voor de afhandeling in lijn met de service-normen.	Dit is nog in ontwikkeling en zal in 2024 verder vorm krijgen.

Ambities

Ambitie 2: Inwoners participeren actief in onze plannen en we hebben een sterk netwerk van partners waarmee we samen werken aan Koers 2030

We hebben iedereen nodig om onze plannen te laten slagen. Om nieuwe ideeën en initiatieven te creëren, om andere inzichten en invalshoeken te krijgen en (soms) om tegengestelde belangen inzichtelijk te maken. Participatie is daarom belangrijk. Aan de voorkant van beleidsvorming, projecten en ontwikkelingen. Een gedegen en transparant proces leidt tot zorgvuldige afwegingen, ook als dat betekent dat niet iedereen tevreden kan worden gesteld. Het creëren van draagvlak en/of begrip bij belanghebbenden aan de voorkant levert in het verdere proces veel voordeel op.

Vaak gaat het ook verder dan alleen participeren. Bij de uitvoering van onze taken is actieve samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, etc. aan de orde van de dag. Om dit succesvol te doen is investeren in het netwerk noodzakelijk. We moeten elkaar actief opzoeken, weten wat er speelt, welke belangen en agenda's iedereen heeft en hoe we die kunnen koppelen. Vanuit een open en constructieve houding om gezamenlijk aan doelen te werken en elkaar successen te gunnen. In een dergelijke samenwerking is ook ruimte voor een eerlijke en kritische kanttekening als daar aanleiding toe is. Als bestuur willen we het goede voorbeeld te geven door elkaar in positie te brengen. Dat vraagt vertrouwen, rolbewustzijn en goede communicatie tussen college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie.

Speerpunten

Sliedrecht draagt bij aan de regio, en de regio draagt bij aan Sliedrecht.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Ontwikkelen risicoprofielen en toezicht arrangementen VP.	Afgelopen jaar is de nota Verbonden Partijen aangepast waarin deze risicoprofielen en toezichtsarrangementen zijn opgenomen.
Onderzoeken nieuwe kansen voor meervoudig lokale samenwerkingsverbanden.	Als gemeente Sliedrecht hebben we de samenwerking in het polderlandschap van de Alblasserwaard versterkt. Een uitkomst hiervan is dat in relatie tot opgaven ten aanzien van de Alblasserwaard een (her)oriëntatie plaatsvindt samen met betrokken overheden van dijklint 16. Verder hebben we met verschillende partners een Regiodeal ingediend bij het Rijk. In deze Regiodeal zijn drie projecten opgenomen waarin we meervoudig lokaal de samenwerking hebben opgezocht.
Opstellen inhoudelijke visie op optimaliseren bedrijfsvoering i.s.m. service-gemeente Dordrecht.	In 2023 heeft er een evaluatie van de dienstverlening binnen de Drechtsteden plaatsgevonden op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. De uitkomsten van deze evaluatie worden samen met de Servicegemeente Dordrecht in 2024 verder uitgewerkt.

We ontwikkelen het raadhuis als centrum van de democratie en samenleving.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
Stellen een definitief ontwerp op, dienen een vergunningaanvraag in en starten met de aanbesteding.	Het definitief ontwerp is opgesteld. De raad heeft op 31 oktober 2023 het daarbij behorende uitvoeringskrediet goedgekeurd. De vergunningaanvraag is ingediend en het aanbestedingstraject is opgezet.

We werken voor en samen met onze inwoners om de resultaten voor Sliedrecht te realiseren.

Wat wilden we gaan doen:

Er wordt participatiebeleid ontwikkeld waarbij we rekening houden met verschillende doelgroepen. In beginsel zullen we starten met dit beleid vanuit de omgevingswet. Na evaluatie zullen we dit organisatiebreed inzetten. We gaan experimenteren met verschillende vormen van participatie die al door andere gemeenten of instanties worden ingezet om zo te ontdekken wat werkt voor de verschillende doelgroepen binnen gemeente Sliedrecht.

Wat hebben we bereikt:

In 2023 is de participatieaanpak voor verschillende projecten geëvalueerd. Dit was leerzaam en gaf input voor aanscherping van het beleid en het ontwikkelen van een organisatiebrede aanpak. Daarbij staat vooral het individueel bij medewerkers ontwikkelen van participatievaardigheden centraal.

Ambities

Ambitie 3: Werken aan een prettige, professionele en flexibele organisatie.

We werken aan een prettige, professionele en flexibele organisatie door o.a. meer inzicht te krijgen in onze kwantitatieve en kwalitatieve capaciteit nu en in de toekomst. De krapte op de huidige arbeidsmarkt stelt ons, als relatief kleine organisatie, voor uitdagingen. Om onze organisatie te versterken en ons in staat te stellen onze ambities te realiseren, investeren we in goed werkgeverschap, portfoliomanagement en ondersteunende bedrijfsvoering. Daarmee ontwikkelen we ons naar een organisatie waar mensen graag willen en blijven werken en waar zij zich in hun kracht gezet en gewaardeerd voelen. Waar zij ook prettig kunnen werken met een goede werkplek, systemen, informatie en processen die hen ondersteunen. Waar duidelijk is waar wij als organisatie naar toe werken, wat er van hen wordt verwacht en wat zij van Sliedrecht als werkgever kunnen verwachten.

Speerpunten

Sliedrecht is een aantrekkelijke werkgever die erin slaagt geschikte mensen te werven en te binden.

Wat wilden we gaan doen:

We voeren een Medewerkerstevredenheidsonderzoek uit

Wat hebben we bereikt:

We hebben een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd in het najaar 2023. De resultaten zijn besproken met de teams en krijgen een plek in de team en organisatieontwikkeling.

Er is extra aandacht voor talentontwikkeling in de organisatie, door inzet van trainees en junioren.

Bij vacatures wordt standaard aandacht gegeven aan interne doorstroming en ontwikkeling. Hierdoor ontstaat ook weer nieuwe ruimte voor trainees en junioren.

We benaderen de arbeidsmarkt, samen met onze buurgemeenten, actief om voldoende gekwalificeerde mensen te werven en te binden.

Inzet van een senior Recruiter vanuit de Drechtsteden. we zijn onderdeel van de arbeidsmarktactiviteiten van de Smart Delta Drechtsteden

---

We vernieuwen het gemeentekantoor.

Vernieuwing gemeentekantoor verloopt volgens plan

Waar nodig en (financieel) mogelijk versterken we de organisatie, kwalitatief en kwantitatief.

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We brengen in kaart welke capaciteit aanwezig en nodig is om de ambities te bereiken naast de uitvoering van het reguliere werk. Portfoliomanagement gaat daarbij helpen.

Het doel en proces (o.a. agendazetting en instrumenten) voor het voeren van portfoliomanagement is ontwikkeld. Er is gestart met het kernteam portfoliomanagement.

We implementeren data-gedreven werken en bedden dit breed en structureel in binnen de organisatie.

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We verkennen en ontwikkelen een geschikte aanpak voor datagedreven werken door hiermee te starten op tenminste 2 beleidsterreinen.

Op gebied van informatisering & automatisering zijn er grote bewegingen gaande die de volledige capaciteit vereisen. Hierdoor is het lastig gebleken om data gedreven werken zoals voorzien in het collegewerkprogramma van de grond te krijgen.

We ontwikkelen een aanpak waarbij we 'sturen en realiseren via portfoliomanagement'.

Wat wilden we gaan doen:

Wat hebben we bereikt:

We implementeren de nieuwe organisatiestructuur

de nieuwe organisatiestructuur is geïmplementeerd en er zijn team(ontwikkel)plannen opgesteld.

We ontwikkelen een aanpak waarbij we 'sturen en realiseren via portfoliomanagement'. Er wordt getraind op projectbeheersing (Opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, Programmatisch werken)

Er zijn interventies gedaan op het gebied van projectbeheersing, waaronder een training Opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en de introductie van ondersteunende instrumenten.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere Taken

Dienstverlening voor inwoners.

Beoordelen en afhandelen vergunningsaanvragen (deels programma Ruimte).

Handhaving WABO en APV (deels programma Ruimte).

Efficiënte bedrijfsvoering.

Volledig, tijdig en zorgvuldig informeren én betrekken van inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen.

Beleidsindicatoren

	Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
4a	Cijfer tevredenheid: KTO (1e lijn dienstverlening)	8	8
4b	% realisatie servicenormen (1e lijn dienstverlening) balie	88%	80%
	% realisatie servicenormen (1e lijn dienstverlening) telefonie	66%	70%
4c	Cijfer tevredenheid medewerkers (organisatie)	7,1*	8

- 4A* Dit is opgebouwd uit 3 verschillende onderdelen: balie 8,6 telefonie 7,7 en web 7,6 (cijfers Sliedrecht 2023).
- 4B* Servicenormen zijn opgebouwd uit 4 onderdelen: balie inloop 87% (norm 80%), balie afspraak 88% (norm 80%), (cijfers Sliedrecht 2023) en telefonie 66% (cijfers Dienstverlening Drechtsteden 2023)
- 4c* Dit is een gemiddelde cijfer van het MTO afgenomen in 2020.

4a t/m 4b

Dienstverlening loopt als een rode draad door de hele organisatie, het is iets van alle medewerkers. Elke medewerker heeft te maken met het leveren van diensten. Dit kan voor een interne- of externe klant zijn, maar uiteindelijk werken wij allemaal voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Sliedrecht. In het CWP is richting gegeven aan de manier waarop wij onze diensten willen leveren en hoe wij als betrouwbare partner willen (samen)werken. Om te toetsen of Sliedrecht als organisatie op de goede weg is, wordt een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Daarnaast wordt geleerd van de ervaringen van onze klanten en partners zodat onze dienstverlening blijft verbeteren.

4c

Medewerkers die tevreden zijn over hun werk en de organisatie presteren beter en dragen bij aan het succes van de organisatie. Een medewerkers tevredenheidsonderzoek is een indicator die weergeeft of medewerkers betrokken, gemotiveerd of tevreden zijn en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn zoals verzuim, verloop en effectiviteit. Dit onderzoek geeft handvatten om de organisatie te verbeteren, wat direct positieve gevolgen heeft voor onze dienstverlening.

Bijdrage van verbonden partijen aan dit programma

* De bijdrage aan de Servicegemeente Dordrecht wordt toegelicht in de Paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van financiële afwijkingen programma Bestuur en organisatie (x € 1.000)

Product	Rekening 2022 *)	Begroting 2023	Totale Begroting 2023 (1)	Rekening 2023 (2)	Verschil tussen (1) en (2)
Lasten:					
Slagvaardige organisatie	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	N 11.594	N 10.545	N 12.606	N 13.045	N 439
Huisvesting	-	-	-	-	-
Raad en griffie	N 1.010	N 992	N 1.014	N 1.019	N 5
Verkiezingen	N 99	N 114	N 194	N 198	N 4
Bestuur	N 813	N 906	N 976	N 1.024	N 48
Totaal lasten	N 13.516	N 12.557	N 14.790	N 15.287	N 497
Baten:					
Slagvaardige organisatie	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	V 500	V 365	V 324	V 679	V 354
Huisvesting	-	-	-	-	-
Raad en griffie	V 5	-	-	V 34	V 34
Verkiezingen	-	-	-	-	-
Bestuur	V 7	-	-	-	-
Totaal baten	V 513	V 365	V 324	V 713	V 389
Saldo van baten en lasten	N 13.003	N 12.192	N 14.466	N 14.574	N 108
storting in reserve	N 111	-	-	-	-
onttrekking aan reserve	V 934	V 589	V 561	V 734	V 173
Gerealiseerd programma resultaat	N 12.180	N 11.603	N 13.905	N 13.841	V 64

*) De vergelijkende cijfers van 2022 zijn omgerekend naar de nieuwe programmastructuur van 2023.

Voor de toelichting op de tabel, zie het onderdeel 'Analyse van de financiële afwijkingen per programma' onder de jaarrekening.

Programma 5 - Financiën van Sliedrecht

Onze visie

Om de inhoudelijke doelstellingen te kunnen realiseren en het gerealiseerde kwaliteitsniveau van de voorzieningen in stand te kunnen houden dienen de gemeentelijke financiën structureel in evenwicht te zijn.

Inleiding

Het hoofdstuk Financiën van Sliedrecht is geen programma zoals de eerste vier programma's. Het betreft de samenvoeging van de verplichte overzichten algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vennootschapsbelasting. Voor deze verplichte onderdelen zijn er onder de titel Financiën van Sliedrecht ambities vastgelegd.

Ambities en ontwikkelingen

In het collegewerkprogramma is ten aanzien van de Financiën van Sliedrecht het volgende speerpunt opgenomen:

In 2026 en verder is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting en afdoende weerstandsvermogen.

Wat hebben we gedaan?

Ontwikkelingen gemeentefonds

We hebben in 2023 als gevolg van de Decembercirculaire een fors positief resultaat op het gemeentefonds. Dat komt met name door een bijdrage voor energietoelage ad. €1.059.000. Dit bedrag is overgemaakt aan de GR Sociaal ter uitvoering van de regeling. Het eventueel over te hevelen bedrag vloeit voort uit de verantwoording van de GR Sociaal over de daadwerkelijke uitbetalingen.

Belastingheffing

In 2023 zetten we – conform de in de Begroting 2020 vastgestelde verhogingen – de laatste stap in het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing. Voor de begrafenisrechten is de laatste stap voor het jaar 2025 gepland. Daarmee realiseerden we de begrote opbrengsten. Ook de ander belastingopbrengsten lopen in de pas met de begroting.

Belastingheffing is mogelijk door juridisch en fiscaal getoetste belastingverordeningen die de gemeenteraad jaarlijks vaststelt. Eén van die verordeningen is de legesverordening en daarbij is de nieuwe omgevingswet een belangrijke ontwikkeling. Deze wet krijgt met ingang van het jaar 2024 z'n beslag. De nieuwe omgevingswet is niet alleen van invloed op de legesheffing, maar heeft ook grote impact op verschillende begrotingsposten.

Ambities

Ambitie 1: In 2026 en verder is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting en afdoende weerstandsvermogen

In de Begroting 2023 is er sprake van zowel een structureel sluitende begroting, als afdoende weerstandsvermogen. Tegelijkertijd spelen er aanzienlijke risico's, waardoor de bandbreedte waarbinnen het exploitatiesaldo moet worden gezien, zich bevindt tussen € 4,0 miljoen positiever en € 4,0 miljoen negatiever dan het exploitatiesaldo. De uitdaging voor de lange termijn is aan de structureel sluitende kant van deze bandbreedte te blijven.

Speerpunten

We houden het financiële beheersinstrumentarium (Financiële Verordening en bijbehorende nota's) op orde.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We verankeren verbeterpunten uit het Kompas versterking financiële functie in een nieuwe Financiële Verordening, nota Reserves en Voorzieningen en een nota Activabeleid.	In de besluitvormende raad van 18 april 2023 is de Financiële verordening 2023 vastgesteld. De nota Activabeleid is in deze verordening opgenomen en geactualiseerd. De nota Reserves en Voorzieningen is geactualiseerd en in de besluitvormende raad van 27 juni vastgesteld.
We geven invulling aan de door de accountant genoemde verbeterpunten in het Accountantsverslag 2021.	We zijn aan de slag gegaan met de verbeterpunten uit het Accountantsverslag 2022. De (nog) openstaande verbeterpunten hebben een plek gekregen in het verbeterplan F&C. De resultaten hiervan worden zichtbaar bij de jaarrekeningcontrole 2023.

We laten de lokale lasten op verantwoorde wijze meebewegen met de economische ontwikkeling en inhoudelijke ambities.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We zetten in de tariefstelling 2023 voor de Reinigingsheffing en de Rioolheffing de laatste stap in het komen tot 100% kostendekkendheid.	De voor 2023 berekende tarieven zijn met uitzondering van de Lijkbezorging gebaseerd op 100% kostendekkendheid. In de jaarrekening zien we bij alle heffingen de dekkingsgraad lager uitvallen. Dit wordt bij de Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing veroorzaakt door hogere lasten BTW en hogere overheadkosten. Bij de Reinigingsrechten is de oorzaak dat we door onze stijgende tarieven omzet verliezen. Dit zorgt voor een lagere kostendekkendheid.

We volgen ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentefonds op de voet en anticiperen hierop in de P&C-cyclus.

Wat wilden we gaan doen:	Wat hebben we bereikt:
We continueren onze lobby (samen met de Drechtsteden/VNG) richting het Rijk om te komen tot een	In 2023 wordt er door de VNG op alle mogelijke manier gelobbyd richting het Rijk voor 'afdoende' financiering van de toegekende taken. Focus ligt hierbij op een

aftoende financiering voor aan gemeenten opgedragen taken.

oplossing voor het 'ravijnjaar' (2026). Daarnaast loopt de specifieke lobby op het vervolg van de herijking van het gemeentefonds. Er zijn diverse onderzoeken toegezegd door het ministerie, deze worden opgestart. Een van de onderzoeken betreft die naar de zogenaamde 'instellingsgemeenten'.

We verfijnen het denken in scenario's / bandbreedten ten aanzien van het exploitatiesaldo van de meerjarenbegroting, zodat we niet verrast worden door nieuwe ontwikkelingen.

Dit is een standaard onderdeel geworden van de P&C producten begroting en jaarrekening.

Reguliere werkzaamheden en overige ontwikkelingen

Reguliere taken

- Beheer van de gemeentefinanciën conform (wettelijke) kaders
- Belastingheffing en –invordering
- Vervullen van de Treasury functie
- Het up-to-date houden van de Financiële Verordening en bijbehorende nota's.

Beleidsindicatoren

Naam indicator	Meest recente waarde Sliedrecht	Streefwaarde
1 Netto schuldquote (zonder correctie)	20% (JR2023)	< 90%
2 Solvabiliteitsratio	47% (JR2023)	< 50%
3 Grondexploitatie	2% (JR2023)	< 20%
4 Structurele exploitatieruimte	5,49% (JR2023)	> 0%
5 Belastingcapaciteit	94% (JR2023)	< 100%

Dit betreft dezelfde beleidsindicatoren zoals (verplicht) opgenomen onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De nadere toelichting op deze indicatoren is (in breder perspectief daar opgenomen).

Bijdragen van verbonden partijen aan dit programma

De Servicegemeente Dordrecht voert voor de Financiën van Sliedrecht onder andere de volgende taken uit: de financiële administratie, de treasury functie, het innen van de gemeentelijke belastingen en ze hebben expertise op de diverse aspecten van te betalen belastingen (denk aan BTW).

Meer specifiek voor Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) betreft dit:

1. De efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgelegd, elk voor zover het hun gebied betreft.
2. De uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van financiële afwijkingen programma Financiën (x € 1.000)

Product	Rekening 2022 *)	Begroting 2023	Totale Begroting 2023 (1)	Rekening 2023 (2)	Verskil tussen (1) en (2)
Lasten:					
Algemene uitkering	-	N 1.684	-	-	-
Gemeentelijke belastingen	N 271	N 354	N 354	N 369	N 16
Treasury	V 14	V 19	N 272	N 346	N 73
Vennootschapsbelasting	-	-	-	N 18	N 18
Onvoorzien	N 110	N 61	N 1	N 28	N 27
Totaal lasten	N 367	N 2.081	N 627	N 762	N 135
Baten:					
Algemene uitkering	V 54.930	V 53.174	V 56.263	V 57.668	V 1.405
Gemeentelijke belastingen	V 4.078	V 4.691	V 4.849	V 5.066	V 217
Treasury	V 216	V 227	V 804	V 923	V 119
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-
Totaal baten	V 59.225	V 58.092	V 61.916	V 63.657	V 1.741
Saldo van baten en lasten	V 58.858	V 56.011	V 61.289	V 62.895	V 1.606
storting in reserve	N 424	N 3	N 300	N 300	-
onttrekking aan reserve	V 1.309	V 125	V 486	V 486	-
Gerealiseerd programma resultaat	V 59.743	V 56.134	V 61.475	V 63.081	V 1.606

*) De vergelijkende cijfers van 2022 zijn omgerekend naar de nieuwe programmastructuur van 2023.

Voor de toelichting op de tabel, zie het onderdeel 'Analyse van de financiële afwijkingen per programma' onder de jaarrekening.

Basisset beleidsindicatoren

Landelijke indicatoren

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. Die set behandelt een breed spectrum aan onderwerpen. Van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo ontstaat een helder beeld van de beleidsresultaten van de gemeente. De meerjarige vergelijking van deze indicatoren is te raadplegen via de website: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv->

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

56,0%
Sliedrecht

46,4%
Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

944,8
Sliedrecht

825,4
Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

Sliedrecht

Nederland

148

CBS | 2022

Jongeren met een delict voor de rechter

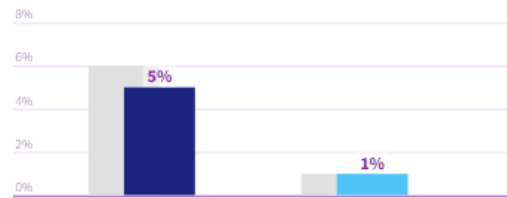
1%
Sliedrecht

1%
Nederland

CBS | 2022

Achterstand onder jeugd

Sliedrecht

● Kinderen in uitkeringsgezin ● Werkloze jongeren | ■ Nederland

CBS | 2022

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

12,1%
Sliedrecht

33,1%
Nederland

berekening | 2021

Netto arbeidsparticipatie

75,0%
Sliedrecht

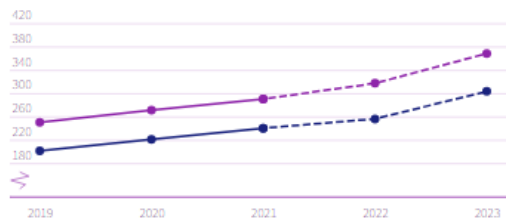
73,1%
Nederland

CBS | 2023

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde

x €1.000

● Sliedrecht ● Nederland | - - - Voorlopig

CBS | 2019 - 2023

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

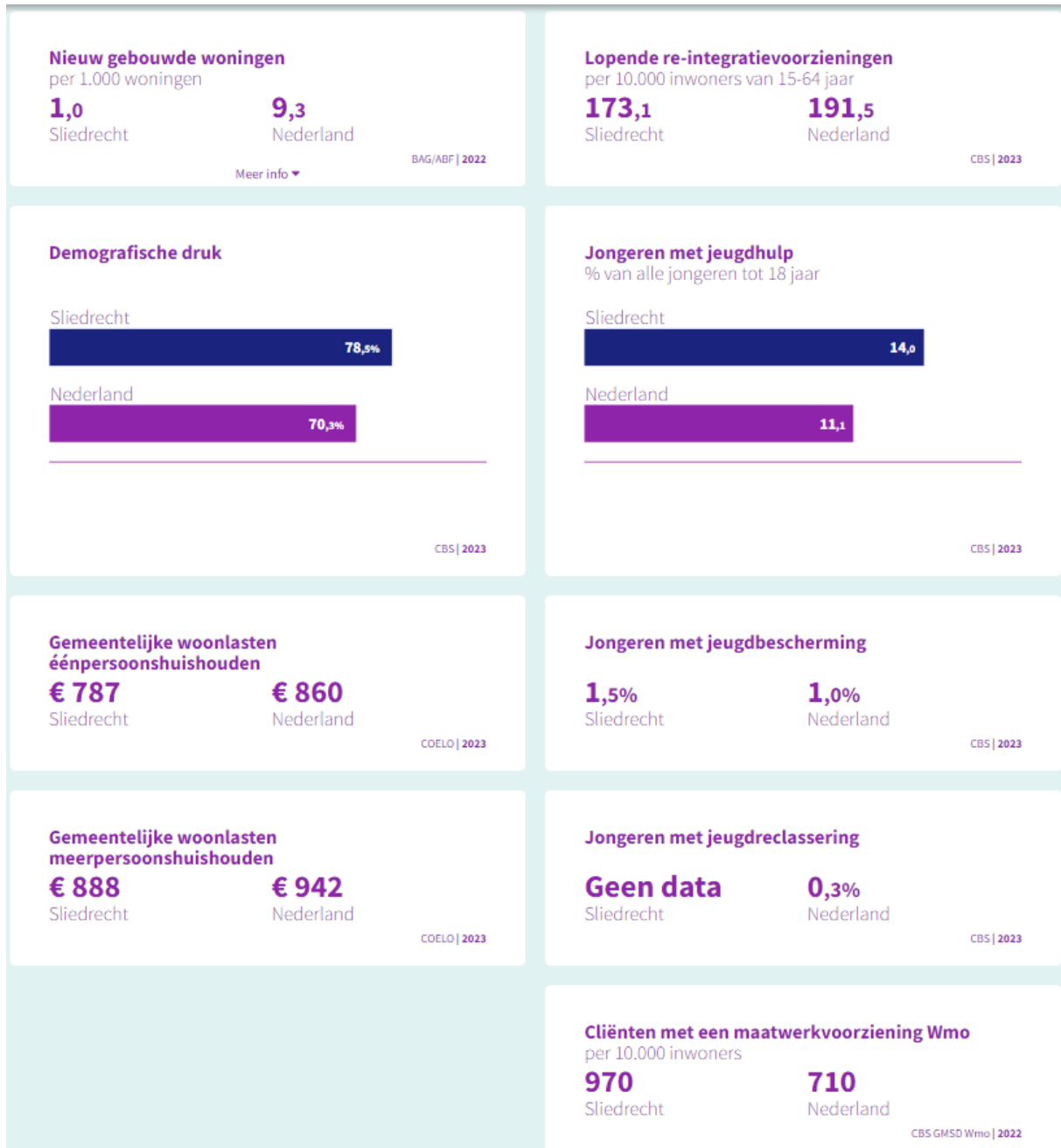
Sliedrecht

Nederland

344,8

CBS | 2023

Het meerjarig vergelijk van bovenstaande indicatoren is te raadplegen via de website:
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>

Naam indicator	Peildatum	Waarde
Formatie gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	31-12-2023	5,37
Bezetting gemeente Sliedrecht per 1.000 inwoners	31-12-2023	4,96
Apparaatskosten gemeente Sliedrecht per inwoner	31-12-2023	€ 348

Externe inhuur gemeente Sliedrecht (% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	31-12-2023	16,52%
Overhead gemeente Sliedrecht (% van totale lasten)	31-12-2023	7,30%

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen en belastingen

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de tarieven en de tariefontwikkeling met betrekking tot de lokale heffingen en belastingen.

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Deze inkomsten worden voor het merendeel opgebracht door burgers en voor een kleiner deel door bedrijven. De heffing vindt plaats op basis van verordeningen welke door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze 'Paragraaf lokale heffingen' geeft op hoofdlijnen een overzicht van de lokale heffingen en belastingen.

De lokale heffingen onderscheiden we in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hiervan kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelastingen (OZB) en hondenbelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

- ontwikkelingen en rijksbeleid;
- overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen;
- heffingen woonlasten (lokale lastendruk);
- overige lokale heffingen;
- kwijtscheldingen;
- kostendekkendheid.

Overzicht opbrengst gemeentelijke heffingen

Onderstaande tabel is een overzicht van de gerealiseerde opbrengsten (leges) over 2023 en, ter vergelijking, 2022. Wij merken op dat de verschillen tussen de verantwoording over 2022 en 2023 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar wel van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen bij de onroerendezaakbelastingen een belangrijke rol. Meer of minder afgegeven omgevingsvergunningen kunnen de opbrengst leges sterk beïnvloeden.

Overzicht inkomsten uit algemene middelen (x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Onroerende zaakbelastingen	€ 3.970	€4.693	€4.948
Hondenbelasting	€ 104	€ 113	€115
Precariobelasting	€ 5	€43	€2

De verschillen ten opzichte van de begroting zijn toegelicht in de verschillenanalyse van programma 5. Voor de onroerende zaakbelastingen geldt nog specifiek dat een substantieel aandeel van het verschil met de jaarrekening 2022 toe te schrijven is aan de oprichting van het ondernemersfonds per 1 januari 2023.

Overzicht inkomsten uit specifieke middelen (x € 1.000)

Gebonden heffingen	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Lijkbezorgingsrechten	€ 591	€728	€734
Afvalstoffenheffingen huisvuil	€ 3.040	€3.372	€3.376
Containerrechten bedrijfspvuil	€ 375	€375	€ 373
Marktgeden	€ 53	€47	€53
Rioolheffingen	€ 3.441	€3.356	€3.391
Havengelden, incl. huur watersportvereniging	€ 69	€72	€62
Leges bouwvergunningen	€ 814	€530	€479

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

De lokale woonlasten bestaan uit OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen grotendeels de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuis-houders in euro's weergegeven over 2022 en de twee voorgaande jaren. Tevens zijn hierin de geldende tarieven voor de afvalstoffen- en de rioolheffing opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage.

Woonlasten meerpersoonshuishouders	2021	2022	2023
Gemiddelde WOZ-waarde	€ 240.000	€ 256.000	€ 303.000
OZB eigenaren woningen	€ 198	€ 193	€ 216
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouders	€ 293	€ 316	€ 351
Rioolheffing, eigenarendeel	€ 168	€ 184	€ 184
Rioolheffing, gebruikersdeel	€ 86	€ 94	€ 94
Totaal	€ 744	€ 787	€ 845
<i>% stijging t.o.v. vorig jaar</i>		<i>5,8%</i>	<i>7,4%</i>

Bij de berekening van de woonlasten is uitgegaan van een eigen woning die wordt bewoond door een gezin. De gemiddelde woningwaarde is de basis voor berekening van de aanslag OZB. Deze waarde is berekend naar de peildatum 1 januari van het voorgaande jaar. De WOZ-waarden 2023 zijn dus berekend naar de waardepeildatum 1 januari 2022. De gemiddelde WOZ-waarden zijn ontleend aan de geactualiseerde gegevens uit de WOZ-administratie.

Bij de berekening van de woonlasten voor 2023 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Afvalstoffenheffing	Kostendekkendheid max. 100%
Reinigingsrecht	Kostendekkendheid max. 100%
Rioolheffing	Kostendekkendheid max. 100%
Marktgeden, havengelden, leges bouwvergunningen en begrafenisrechten	Kostendekkendheid max. 100%

Hondenbelasting

Inflatieniveau gebaseerd op
meicirculaire 2022

Rechten en tarieven (legesverordening)

Kostendekkendheid max. 100%

Hieronder vindt u per heffing een toelichting.

Onroerendezaakbelasting

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) is na de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Deze heffing bestaat uit een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen (bedrijven, enz.). De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt de tarieven en daarmee de door belastingplichtigen te betalen belasting. De heffingsgrondslag is de waarde van de onroerende zaak. Deze wordt vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Voor de WOZ-waarden 2023 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2022. Sinds 2009 is de verschuldigde OZB een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

De volgende tabel geeft weer hoe de OZB-tarieven zich in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld.

Tarieven OZB Gemiddelde WOZ-waarde	2019	2020	2021	2022	2023
Eigenaar woning	0,0933	0,0879	0,0823	0,0751	0,0712
Eigenaar niet-woning	0,1681	0,1676	0,1605	0,1665	0,2212
Gebruiker niet-woning	0,1220	0,1316	0,1265	0,1310	0,1872

De stijging van de tarieven niet-woningen in het jaar 2023 staan in verband met de oprichting van het ondernemersfonds per 1 januari 2023.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

De berekening van de kostendekkendheid wordt aan het eind van de paragraaf samengevat in een overzicht.

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

Tarieven afvalstoffenheffing	2019	2020	2021	2022	2023
Meerpersoonshuishoudens	209,64 *	246,36 *	292,80	316,20	351,00
Eenpersoonshuishoudens	149,64 *	175,80 *	208,80	225,48	250,20
Wijziging	7,2%	17,5%	18,8 %	8,0%	11,0%

* Dit is inclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Op basis van artikel 228a van de Gemeentewet hebben gemeenten de mogelijkheid om de kosten van zorgplicht voor het afvalwater alsmede de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater te verhalen via de rioolheffing. Welke kosten via de rioolheffing worden verhaald, dient met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld.

De berekening van de kostendekkendheid wordt aan het eind van de paragraaf samengevat in een overzicht.

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

Tarieven rioolheffing	2019	2020	2021	2022	2023
Eigenaar woning	154,68	156,48	168,00	183,70	183,70
Gebruiker niet-woning	78,84	79,80	85,68	93,60	93,60
Wijziging	2,4%	1,2%	7,4%	9,3%	0,0%

Wij heffen van eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie per 1 januari bepalend. Ook van gebruikers van panden wordt rioolheffing geheven. Dit is met ingang van 2015 ook een vast bedrag per jaar. Tot 2015 was dit afhankelijk van het waterverbruik.

Vergelijking buurgemeenten

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2023 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden voor zowel eigenaren-bewoners als huurders weer. De woonlasten in 2023 in Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaande schema's (x € 1).

NB: Huurders betalen geen OZB en rioolheffing eigenaar.

Tarieven	Gemidd WOZ	Tarief OZB	OZB eigenaar	Riool heffing e/g	Afval stoffen heffing	Totaal	Rangnr meerp. Huis
Sliedrecht	364.000	0,0712	260	277	351	888	112
Dordrecht *	368.000	0,0890	328	217	332	802	35
Papendrecht	385.000	0,1158	446	165	432	1.043	281
Alblasterdam	387.000	0,1221	473	159	418	1.050	283
Hardinxveld-G'dam	389.000	0,1048	407	204	332	943	174
H.I. Ambacht *	442.000	0,0918	406	202	404	949	180
Zwijndrecht *	375.000	0,0862	323	322	347	957	191
Landelijk gemiddelde	474.000	0,0890	402	213	329	944	

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 35 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten. Voor Dordrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 75 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten. Voor Hendrik Ido Ambacht is het totaalbedrag verlaagd met € 63 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.

De gegevens in de laatste kolom zijn het rangnummer van de gemeente in de Coelo-atlas.

Overige lokale heffingen

Hondenbelasting

In de Gemeentewet is bepaald dat gemeenten een belasting mogen heffen op het houden van honden. Hondenbelasting is een zuivere belasting die, net als de onroerendezaakbelastingen, vloeit naar de algemene middelen van de gemeente.

Reinigingsrechten

Voor het ophalen van afval bij niet-woningen (winkels, bedrijven, buurtcentra, etc.) kunnen

gemeenten reinigingsrecht heffen. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. In tegenstelling tot het inzamelen van huishoudelijk afval hebben gemeenten niet de verplichting om afval bij bedrijven in te zamelen. Bedrijven moeten zelf zorgdragen voor het afvoeren van hun afval en kunnen hiervoor een contract aangaan met een erkende afvalinzamelaar of met de gemeente.

Reclamebelasting

Op grond van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten ter zake van openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg reclamebelasting heffen.

De reclamebelasting is een algemene belasting. De reclamebelasting kan mede worden gezien als een profijtbelasting, wanneer zij geheven wordt naar de mate waarin particulieren en bedrijven profiteren van overheidsvoorzieningen die het doen van openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg, mogelijk maken.

Zo is bijvoorbeeld vanuit de profijtgedachte een hoger tarief denkbaar in het (winkel)centrum van een gemeente, waar immers het meeste effect wordt verwacht van de openbare aankondigingen (reclame-uitingen). Ook kan regulering worden nagestreefd met deze heffing door deze bijvoorbeeld te beperken tot - of een hoger tarief te hanteren in - bepaalde wijken, teneinde wildgroei van openbare aankondigingen tegen te gaan.

Verder kan de reclamebelasting zich beperken tot een deel van de gemeente, mits daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat.

In overleg met de desbetreffende ondernemersverenigingen heeft uw raad op 30 januari 2018 drie reclamebelastingen ingevoerd, namelijk voor Winkelgebied Kerkbuurt, Winkelgebied Burgemeester Winklerplein en Woonboulevard Sliedrecht. Deze reclamebelastingen zijn 1 februari 2018 ingegaan en sindsdien jaarlijks verlengd.

Het doel is om per gebied met een ondernemersfonds het ondernemers- en verblijfsklimaat en daarmee de duurzame economische vitaliteit van de gebieden te versterken.

De opbrengst van deze belasting wordt gestort in ondernemersfondsen voor deze gebieden, die beheerd worden door de betreffende ondernemersverenigingen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in overeenkomsten tussen de verenigingen en de gemeente.

De belasting wordt geheven van de gebruiker van de onroerende zaak zijnde niet-woningen in het desbetreffende gebied. Als de onroerende zaak leeg staat en er wordt een reclame-uiting gevoerd dan zal de aanslag worden opgelegd aan de eigenaar.

De jaartarieven zijn als volgt:

Winkelgebied Kerkbuurt: € 450 per onroerende zaak zijnde niet-woning;

Winkelgebied Burgemeester Winklerplein: € 350 per onroerende zaak zijnde niet-woning;

Voor Woonboulevard Sliedrecht is het aanslagbedrag afhankelijk van de WOZ-waarde van de onroerende zaak, namelijk:

WOZ-waarde in €	Tarief
t/m 200.000	€ 1.000
200.001 t/m 500.000	€ 1.500
500.001 t/m 1.500.000	€ 2.000
meer dan 1.500.000	€ 3.000

NB. Per 2023 is een nieuw, gemeente-breed ondernemersfonds ingesteld, maar dit staat los van de reclamebelasting.

Lijkbezorgingsrechten

Ook heffen we rechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van gemeentelijke diensten in verband met de begraafplaats. Ook hiervoor is het uitgangspunt dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt. De berekening van de kostendekkendheid wordt aan het eind van de paragraaf samengevat in een overzicht.

Havengeld

Voor het gebruik van de gemeentelijke haven of andere openbare werken, alsmede voor het gebruik van alle binnen deze gemeente gelegen openbare wateren wordt door de gemeente havengeld geheven. Uitgangspunt is dat dit ten hoogste kostendekkend gebeurt.

Kwijtscheldingen

Als een belastingplichtige wegens financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger is dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Wel vindt een vermogenstoets plaats.

Een groot deel van de kwijtscheldingen is geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen wel zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Er kan kwijtschelding worden aangevraagd voor:

- Onroerendezaakbelastingen
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Hondenbelasting (tot maximaal de helft van de verschuldigde belasting voor de eerste hond)

De volgende tabel geeft weer hoeveel kwijtschelding voor 2023 is geraamd en verleend.

Kwijtschelding	Raming	Werkelijk	Vershil
Afvalstoffenheffing	176	173	3
Rioolheffing	53	55	-2
Hondenbelasting	3	5	-2
Totaal	232	233	-1

Kostendekkendheid

Voor gemeentelijke heffingen geldt de wettelijke eis van maximaal kostendekkende tarieven. In onderstaande tabel is de kostendekking van de belangrijkste gemeentelijke heffingen voor 2023 inzichtelijk gemaakt.

De kostendekkendheid wordt overeenkomstig de regelgeving bepaald per verordening.

Bedragen x €1.000

Berekening	Afval- stoffen	Riool- heffing	Haven- geld	Lijkbe- zorging	Bouw- leges	Reini- gings- rechten	Leges Burger- Zaken	Markt- gelden
Kosten taakveld	2.798	2.886	54	442	417	328	888	34
Inkomsten taakveld	426	80	17	14	89	13		11
Netto kosten	2.372	2.706	37	424	328	315	888	23
Overhead	1.028	544	57	527	287	219	0	30
BTW	224	525						
Totaal ov. Kosten (a)	3.624	3.775	94	951	615	534	888	53
Opbr.heffingen (b)	3.376	3.390	62	734	512	373	291	42
Dekking (b/a * 100)	93%	90%	66%	77%	83%	70%	33%	79%

Over de kostendekking wordt opgemerkt dat er voor gekozen is:

1. overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten;
2. één systematiek van toerekening van overhead;
3. toegroeien naar 100% kostendekking;
4. de kwijtschelding ten laste te brengen van de heffing;
5. bij het bepalen van de tarieven van de lokale heffingen wordt geen rekening gehouden met dotaties en onttrekkingen aan reserves;
6. de afkoopbedragen zoals opgenomen binnen de Verordening begrafenisrechten 2023 gemeente Sliedrecht worden direct in het verantwoordingsjaar als baat verantwoord. Het gevolg hiervan is dat de kostendekking hierdoor positief beïnvloed wordt, dit is een consistente gedragslijn met eerdere jaren.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt ingegaan op de bestaande risico's binnen de gemeente en het vermogen om deze risico's (financieel) op te vangen op het moment dat ze zich daadwerkelijk voordoen. De relevante kaders zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing (vastgesteld september 2020) en de nota Reserves en voorzieningen (vastgesteld in juni 2023).

De paragraaf is onderverdeeld in zes blokken:

- Het risicoprofiel, hier wordt ingegaan op de bestaande risico's;
- De weerstandscapaciteit, hier wordt bepaald wat de ruimte is om risico's op te vangen;
- De ratio weerstandsvermogen, hier wordt beoordeeld in hoever de risico's in verhouding staan tot de weerstandscapaciteit;
- De financiële kengetallen, hier wordt bovenstaande in een breder (vanuit het BBV) verplicht perspectief geplaatst;
- De bandbreedte, hier wordt het exploitatiesaldo in een bandbreedte geplaatst;
- De reserve Koers 2030, hier wordt inzicht geven in de opbouw van de reserve.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel wordt bottom-up opgebouwd. Alle risico's met een ingeschatte impact van groter dan € 10.000 worden hierbij meegenomen. Per risico wordt vervolgens bepaald of het een incidenteel, of een structureel risico betreft. Een structureel risico wordt voor 2,5 jaar opgenomen in het risicoprofiel. Er is daarmee 2,5 jaar (gewogen) budget gereserveerd om voor een dergelijk risico een structurele oplossing te vinden. Dit is nodig omdat de weerstandscapaciteit niet structureel kan worden aangesproken. Naast risico's worden er indien aanwezig ook kansen opgevoerd.

Per risico wordt vervolgens bepaald hoe groot de kans van optreden is. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier klassen:

I	'kans van optreden is onwaarschijnlijk':	12,5%
II	'mogelijk':	37,5%
III	'aanzienlijk':	62,5%
IV	'waarschijnlijk':	87,5%

Dit levert vervolgens per risico een bedrag op. Met behulp van zeven risico gebieden zijn deze in onderstaande tabel weergegeven:

Bedragen x €1.000

Nr.	Risicogebied	JR2022	B2024	JR2023
1	Organisatierisico's	933	359	340
2	Algemene uitkering	0	0	0
3	Verbonden partijen	2.043	3.121	3.335
4	Garantstellingen	69	64	61
5	Dividend en renterisico's	391	391	1.563
6	Projectrisico's	1.577	1.408	2.057
7	Overige risico's	3.724	3.361	3.361
	TOTAAL ONGEWOGEN RISICO	8.737	8.703	10.717

	JR2022	B2024	JR2023
BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT (80% van het ongewogen risico)	6.989	6.963	8.573

* De berekening van het weerstandsvermogen is een statische berekening. Dit heeft tot gevolg dat je de ontwikkeling moet volgen aan de hand van de behandeling van de P&C documenten in de tijd. De meest recente berekening was die bij de B2024.

Het laatste risicoprofiel van de gemeente Sliedrecht staat in de Begroting 2024. Het totale risico bedroeg op dat moment € 8,7 miljoen. Er is nu is voor € 10,7 miljoen aan risico's geïdentificeerd. Het totaal van de risico's stijgt daarmee met € 2,0 miljoen. De verklaring daarvoor ligt in de projectrisico's en het renterisico.

We lichten hier de vijf grootste risico's nader toe. Daarmee is 95% van het totale risico gemoeid.

1. Herijking gemeentefonds - suppletie uitkering, € 3.296.000 (Overige risico's)

De herijking van het gemeentefonds is doorgevoerd. Het effect wordt beperkt tot € 37,50 per inwoner met behulp van een zogenaamde suppletie uitkering binnen het gemeentefonds. Dit is ook het bedrag waarmee de uitkering voor Sliedrecht is verlaagd. De onderbouwing voor deze beperking tot € 37,50 per inwoner is een politieke afspraak. Wanneer afspraken anders komen te liggen dan bestaat het risico dat de suppletie uitkering wegvalt, danwel lager wordt.

2. Projecten, € 2.057.000 (Project risico's)

Het succesvol uitvoeren van projecten gaat naast het realiseren van doelstellingen over het beheersen van risico's. Bij het uitvoeren van projecten bestaan er altijd risico's, bijvoorbeeld:

- risico's die verband houden met de aard van het plan (bijvoorbeeld omdat er technisch complexe onderdelen inzitten waarbij zich onvoorziene kosten kunnen voordoen);
- risico's die verband houden met het tijdstip waarop het plan gerealiseerd wordt (er kunnen zich nieuwe omstandigheden voordoen waarop geanticipeerd moet worden);
- risico's die verband houden met gehanteerde parameters (bijvoorbeeld indexering van prijzen en rentestanden)..

3. Begroting dG&J/SOJ en GR Sociaal, € 1,820.000 (Verbonden partijen)

Het begroten van de verwachten kosten in het sociaal domein is een complexe aangelegenheid. In de budgetten volgen we de vastgestelde meerjarenramingen van de verbonden partijen. De ramingen bevatten aannamen over bijvoorbeeld de volume groei (bijvoorbeeld als gevolg van de vergrijzing), het effect van maatregelen. De uiteindelijke kosten worden bepaald door het daadwerkelijke gebruik van de voorzieningen door onze inwoners.

4. Rente, € 1.563.000 (Dividend en rente risico's)

De afgelopen periode zijn er diverse investeringsvoorstellen goedgekeurd danwel ter besluitvorming aangeboden (denk aan raadhuis, gemeentekantoor, Noord-Zuidverbinding, Sliedrecht Buiten). Voor de uitvoering van deze projecten is liquiditeit nodig. Hoewel er momenteel nog steeds miljoenen

liquiditeit beschikbaar zijn, zal er in de toekomst aanvullend geleend moeten worden. Bij nieuwe investeringen wordt nu gerekend met 2,0% rentekosten. In de zogenaamde liquiditeitsplanning wordt een inschatting gemaakt van hoeveel en wanneer er geleend moet worden. We verwachten dat dat op zijn vroegst in 2026 nodig zal zijn. Tegen welke percentage dat zal kunnen is lastig in te schatten. In 2023 zou dat voor een percentage van rond de 4,0% hebben plaatsgevonden, momenteel is het rond de 3,0%. Dit ligt hoger dan de 2,0% waar in de projecten rekening mee wordt gehouden, daarom is het risico verzaamd.

5. Gemeenschappelijke regelingen, € 1,245.000 (Verbonden partijen)

We hanteren een algemeen risico voor deelname aan een gemeenschappelijke regelingen. Negatieve exploitatieresultaten worden door gemeenschappelijke regelingen doorgelegd naar de eigenaren, de gemeenten. In het risico houden we rekening met een overschrijding van 2,5% van de totale bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen. Dit gaat vooraf aan het risico zoals genoemd onder 3.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het saldo van de algemene reserve, de niet bekleemde bestemmingsreserves en de opgenomen post voor onvoorzien. Daarnaast tellen we voor de weerstandscapaciteit 20% van de niet benutte belastingcapaciteit en 20% van de stille reserves mee. Dat resulteert in de volgende beschikbare weerstandscapaciteit:

Bedragen x € 1.000				
Onderdeel	JR2022	B2023*	JR2023	
1 Algemene reserve (incl. rekening resultaat)	9.764	2.391	13.363	
2 Reserve Weerstandsvermogen	4.751	4.751	0	
3 Niet bekleemde reserves	1.015	965	35	
4 Onvoorzien	0	61	0	
5 20% van de stille reserves	2.057	1.661	1.833	
6 20% van de onbenutte belastingcapaciteit	612	635	463	
Totaal	18.199	10.464	15.694	

* De kolom B2023 is één-op-één overgenomen uit het boekwerk Begroting 2023. De feitelijke stand van de reserves op 1 januari 2023 wijkt af van de bij de Begroting 2023 verwachte stand per 1 januari 2023. De werkelijke stand per 1 januari 2023 is terug te vinden onder de toelichting op de balans in deze jaarrekening.

1. Algemene reserve

De stand algemene reserve bevat de stand van de algemene reserve op 31 december 2023 (€ 6,5 miljoen) en het rekeningresultaat zoals dat over 2023 gerealiseerd is (€ 6,9 miljoen).

2. Reserve Weerstandsvermogen

De reserve Weerstandsvermogen is opgeheven, het saldo is overgeheveld naar de algemene reserve. Om tot goede vergelijkende cijfers te komen is het nog wel weergegeven.

3. Niet bekleemde reserves

De reserves Fricriebudget reorganisatie, Klimaatmiddelen, Kleinschalige herontwikkeling, Sociaal domein en Herplantfonds vormden samen de overige niet bekleemde reserves. Deze zijn met uitzondering van de reserve Herplantfonds allemaal opgeheven.

4. Onvoorzien

De post onvoorzien is in de jaarrekening niet meer aanwezig. Het gemoeide bedrag is onderdeel geworden van het resultaat 2023.

5. 20% van de stille reserves

Er ontstaan zogenaamde 'stille reserves' doordat bezittingen tegen historische kostprijs moeten

worden opgenomen op de balans (voorschrift BBV). We onderkennen twee stille reserves, namelijk het vastgoed- en het aandelenbezit.

Stille reserve vastgoed

We kunnen de panden van de gemeente opdelen in twee categorieën. De eerste categorie gaat over panden (denk aan kantoren) in een zogenaamde redelijke markt. Dat is een markt waarin sprake is van 'normale' vraag en aanbod. De tweede categorie gaat over panden in een beperkte markt (denk zwembaden, sportcomplexen). Deze panden zijn niet eenvoudig te verhandelen.

We bepalen de stille reserve vastgoed door de WOZ-waarde (voor panden in een beperkte markt 70% van de WOZ-waarde) te verminderen met de boekwaarde. De totale stille reserve vastgoed bedraagt € 6,8 miljoen. Daarvan is € 1,4 miljoen meegenomen in de weerstandscapaciteit (20%).

Stille reserve aandelen

De gemeente bezit aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, ROM-D, Oasen en Stedin. De aandelen BNG hebben volgens het jaarverslag 2023 een waarde van € 79,- per aandeel. Uitgaande van deze waarde, bestaat er een stille reserve van € 2,4 miljoen. Daarvan is € 0,5 miljoen opgenomen in de weerstandscapaciteit. De overige aandelen hebben naar verwachting geen hogere waarde dan de verkrijgingsprijs.

6. 20% van de onbenutte belastingcapaciteit

In de regelgeving over de eventuele artikel 12 status van een gemeente staat hoe we het gemoeide bedrag van de onbenutte belastingcapaciteit moeten bepalen. Om daarvoor in aanmerking te komen, moet de OZB opbrengst eerst worden verhoogd tot 120% van het landelijk gemiddelde. Voor Sliedrecht resulteert die berekening in een bedrag van € 2,3 miljoen en daarmee in een bijdrage aan de weerstandscapaciteit van € 0,5 miljoen.

Ratio weerstandsvermogen

Om te bepalen hoe de verhouding is tussen de benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit gebruik je de ratio voor het weerstandsvermogen (weerstandsratio). De weerstandsratio bereken je door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. In Sliedrecht streven we een ratio na van minimaal 1,0. Daarmee is voldoende dekking voor het totale risicoprofiel aanwezig en wordt niet onnodig beslag gelegd op middelen die ten behoeve van de beleidsdoelstellingen kunnen worden ingezet. De berekening van de ratio weerstandsvermogen ziet er als volgt uit:

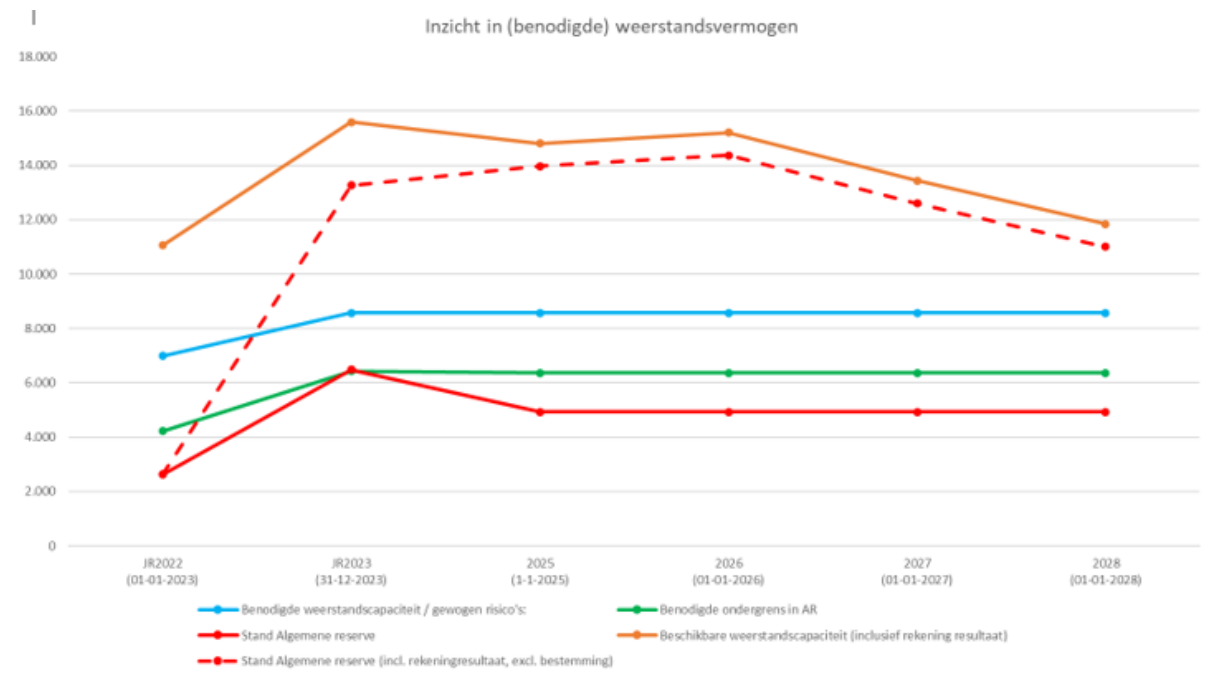
Bedragen x € 1.000				
Onderdeel	JR2022	B2023	JR2023	
1 Totaal ongewogen risico's	8.737	9.276	10.717	
2 Afslag van 20%	-1.747	-1.855	-2.143	
3 Benodigde weerstandscapaciteit (1-2)	6.990	7.421	8.574	
4 Beschikbare weerstandscapaciteit	18.199	10.464	15.694	
5 Ratio weerstandsvermogen (4/3)	2,60	1,41	1,83	

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen staat in onderstaande grafiek, inclusief een doorkijk naar de verwachte ontwikkeling op basis van de Begroting 2024). Als er conform de voorgestelde resultaatbestemming wordt besloten, zakt de ratio van 1,83 naar 1,42. Dit omdat slechts een deel van het resultaat wordt toegevoegd aan de weerstandscapaciteit (de algemene reserve), waar nu het hele resultaat in bovenstaande tabel is gepresenteerd.

De ratio ligt door de voorgestelde aanvullende storting in de Algemene reserve vanuit het resultaat 2023 boven de ondergrens van 1,0. Qua storting gaat het om een bedrag van bijna € 3,6 miljoen. Dit geeft de mogelijkheid om vanuit het vermogen nog bij te dragen in het dempen van het ravijn in de eerste jaren. Bijvoorbeeld wanneer in te voeren maatregelen een aanlooptijd kennen, of extra investeringen vergen.

De bepaling van de weerstandsratio is per definitie gebonden aan een moment in de tijd. Het is daarom relevant beeld te hebben bij het verloop vanuit het verleden naar de toekomst. In onderstaande tabel brengen we dat in beeld:

In de grafiek vallen een tweetal dingen op:

- Vanaf 2026 loopt de beschikbare weerstandscapaciteit terug. Dit wordt veroorzaakt door het niet sluiten van de jaarschijven 2026 en verder. Dit leidt ertoe dat in die jaren aanspraak gedaan zal moeten worden op de algemene reserve. Het opgestarte proces dat moet leiden tot een structureel sluitende begroting zorgt ervoor dat dit uiteindelijk niet gaat gebeuren.
- De stand van de algemene reserve is nagenoeg gelijk aan de benodigde ondergrens. Dit is een onwenselijke situatie, omdat tegenvallers dan direct tot gevolg hebben dat de algemene reserve moet worden aangevuld. Tegelijkertijd wil je ook niet onnodig middelen vasthouden die ten goede kunnen komen aan de gemeenschap. Vanuit deze weging is gekomen tot het voorstel om de algemene reserve op te hogen met een bedrag van € 3,4 miljoen.

Financiële kengetallen

In de P&C-documenten moet een gemeente verplicht ingaan op de financiële kengetallen. Deze kengetallen geven een beeld van de financiële situatie waarin een gemeente zich bevindt. Het betreft de volgende kengetallen: netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatie ruimte en de gemeentelijke belastingcapaciteit.

Netto schuldquote

De netto schuldquote is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft. Het zegt daarnaast iets over de flexibiliteit van de begroting: veel schulden en kapitaallasten leiden tot een inflexibele begroting. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% wordt gezien als voldoende. Een lagere netto schuldquote dan 90% wordt gezien als goed.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op langere termijn te voldoen. Het geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen weer. Een percentage van 20% tot 50% wordt als voldoende gezien.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft een indicatie van de verhouding van de in exploitatie genomen gronden ten opzichte van de totale baten. Het geeft een indicatie of een gemeente veel geld in grond heeft geïnvesteerd, geld dat in de toekomst moet worden terugverdiend. Een kengetal grondexploitatie lager dan 20% wordt gezien als goed.

Structurele exploitatie ruimte

De structurele exploitatieruimte geeft weer hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening. Een kengetal groter dan 0 duidt op structurele ruimte.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit maakt inzichtelijk welke mogelijkheden de gemeente heeft voor het genereren van hogere baten. Dit kengetal geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De woonlasten van een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde worden afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn de woonlasten lager dan gemiddeld in Nederland. Het verschil tussen het kengetal en 100% geeft de ruimte aan om de belastingen te verhogen tot het gemiddelde.

In onderstaande tabel is dit schematisch weergegeven:

Bij de Jaarrekening 2023 horen de volgende financiële kengetallen:

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

Sliedrecht	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	22%	26%	19%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	20%	24%	17%
Solvabiliteitsratio	50%	58%	48%
Grondexploitatie	2%	3%	2%
Structurele exploitatieruimte	4,58%	1,52%	5,49%
Belastingcapaciteit	91%	91%	94%

Beschouwing financiële kengetallen

Eén kengetal in één enkel jaar geeft niet veel informatie. Het is belangrijk de kengetallen in

samenhang te zien. Bovendien is naast de stand ook het verloop van de kengetallen relevant. Alle kengetallen vallen bij de Jaarrekening 2023 in categorie A. Dat betekent dat er sprake is van een laag risico.

Netto schuldquote

De waarde van de netto schuldquote valt in categorie A. De waarde is stabiel ten opzichte van 2022, maar valt beter uit dan begroot.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is met 2% gezakt ten opzichte van de Jaarrekening 2022 en daarmee valt de waarde weer net in categorie B. De waarde valt 10% lager uit dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door een hoger balanstotaal (noemer effect), het eigen vermogen is namelijk toegenomen.

Grondexploitatie

Het kengetal valt in categorie A. De grondexploitaties vormen een zeer beperkt geheel ten opzichte van de totale exploitatie, zeker nu de grondexploitatie Burgemeester Winklerplein is afgesloten.

Structurele exploitatieruimte

Het positieve jaarrekeningresultaat vertaalt zich eveneens in een hoger dan verwachte waarde voor het kengetal structurele exploitatie ruimte.

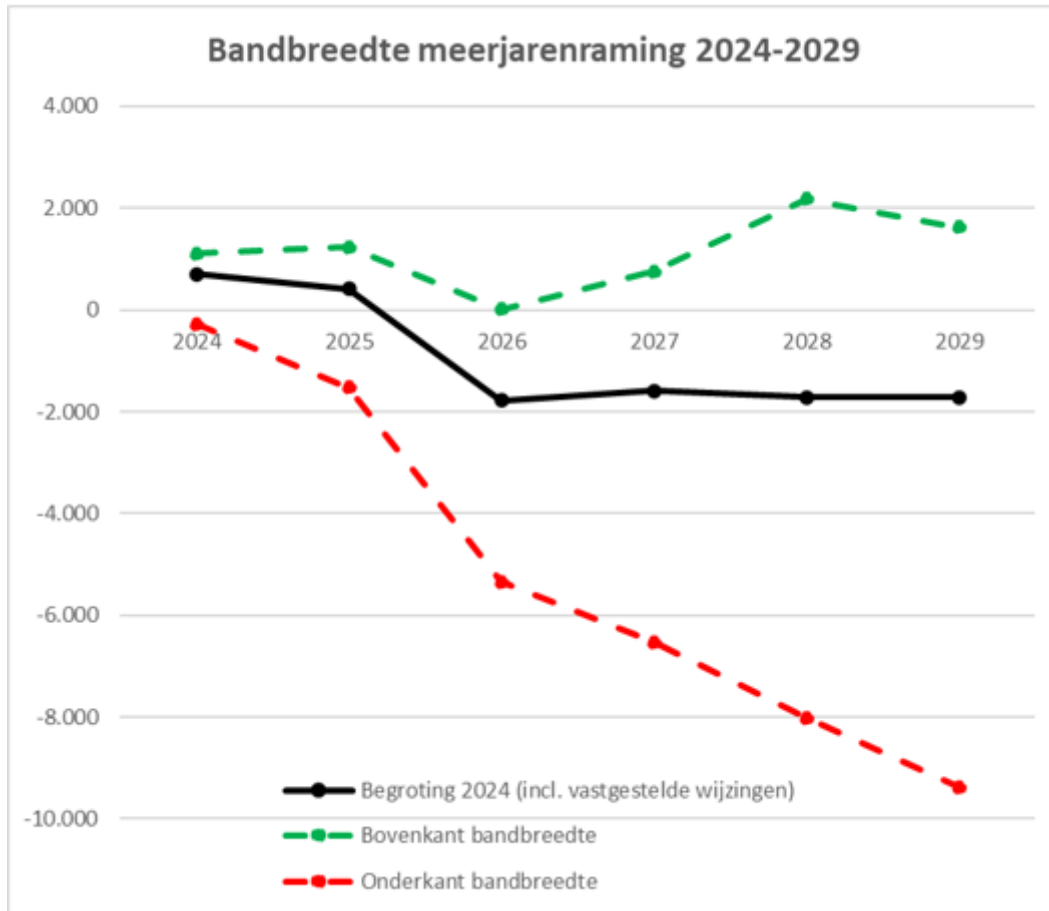
Belastingcapaciteit

De keuze om zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing volledig kostendekkend te maken leiden ertoe dat het percentage de laatste jaren is gestegen. De waarde van het kengetal bevindt zich nog in categorie A.

Bandbreedte

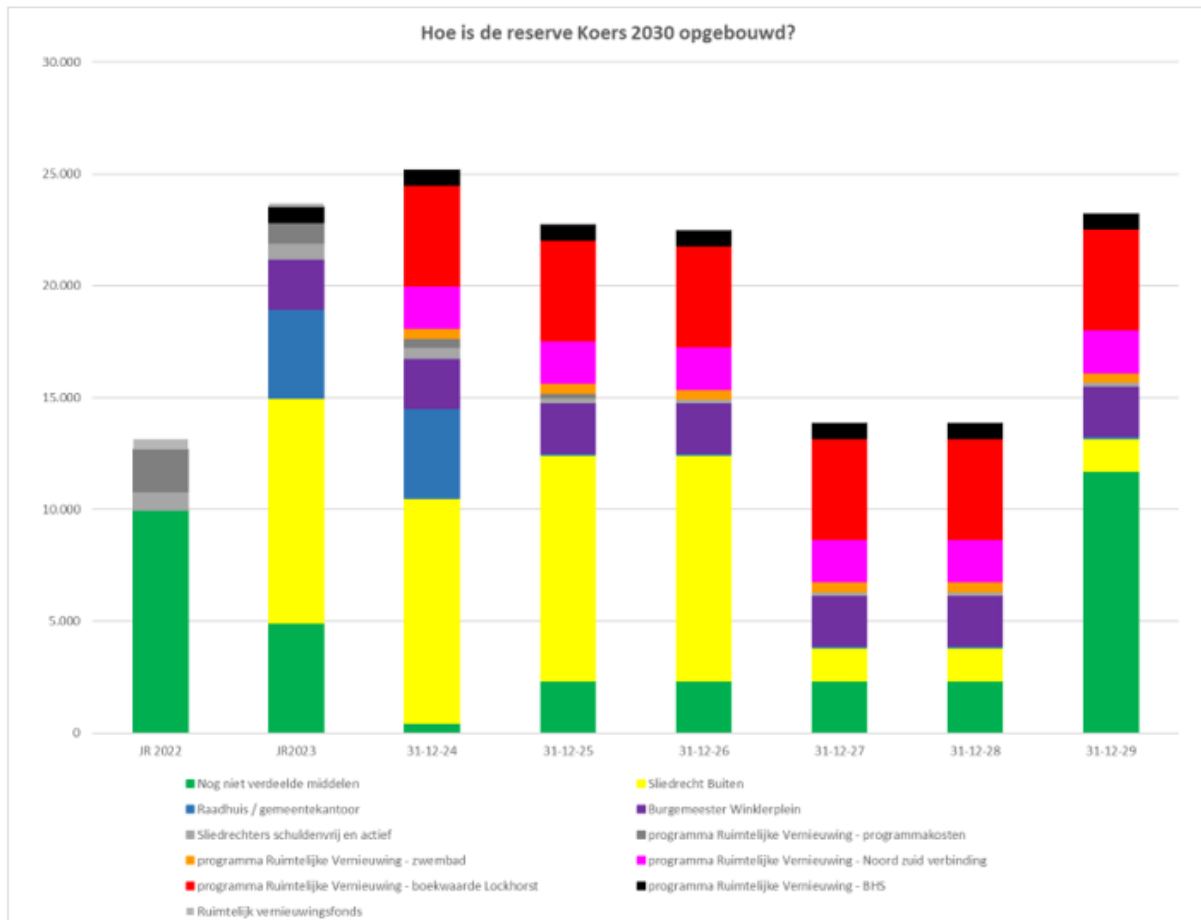
De paragraaf Weerstandsvermogen is van oudsher gebaseerd op risico's die zich vertalen in een bedrag. Waarbij je het gemoeide bedrag afzondert in je reserves, zodat je dit risico kunt 'opvangen'. Dit is een werkwijze die vooral past bij risico's die zich eenmalig voordoen. De reserve is tenslotte een incidentele dekking.

In de werkelijkheid zijn veel risico's van structurele aard. In de berekening wordt het jaarbedrag van een dergelijk risico vermenigvuldigd met 2,5. Op deze manier wordt er 'tijd' gekocht om het risico te verwerken in de meerjarenbegroting. Wanneer het risico na 2,5 jaar nog steeds bestaat dan is er geen vermogen meer gereserveerd waarop aanspraak gedaan kan worden. Voor dergelijke risico's is het denken in bandbreedten / scenario's ten opzichte van het exploitatiesaldo een veel beter instrument. Hiermee is gestart bij de P&C-cyclus 2022. Ook in deze jaarrekening laten we de bandbreedte weer zien. Deze is gelijk aan die van de Begroting 2024 enkel de feitelijke stand van de begroting is aangepast op de nadien genomen besluiten.

De grafiek laat zien dat het ravijn in 2026 ook aanzienlijk dieper kan uitpakken en vervolgens ook nog eens dieper kan worden. Tegelijkertijd is het ook nog steeds mogelijk dat het ravijn zich helemaal niet zal voordoen, al is dat niet erg waarschijnlijk. Anticiperen op dit laatste is dan ook niet wat we voorstaan. We gaan proactief op zoek naar manieren om de begroting structureel te kunnen sluiten.

In de bandbreedte zijn voor een vijftal dossier risico's uitgewerkt. Kenmerkend voor deze risico's is dat wat zich daadwerkelijk voordoet slechts beperkt beïnvloedbaar is. De onderliggende risico's betreffen: Serviceorganisatie Jeugd, GR Sociaal, energie, kapitaallasten en de financieringsystematiek van gemeenten.

Dezelfde informatie ziet er in tabelvorm zo uit:

ONDERDEEL	JR 2022	JR2023	31-12-24	31-12-25	31-12-26	31-12-27	31-12-28	31-12-29	Bedragen x € 1.000	
Nog niet verdeelde middelen	9.972	4.901	454	2.354	2.354	2.354	2.354	11.705		
Sliedrecht Buiten	0	10.056	10.056	10.056	10.056	1.456	1.456	1.456		
Raadhuis / gemeentekantoor	0	4.000	4.000	111	111	111	111	111		
Burgemeester Winklerplein	0	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247	2.247		
Sliedrecht schuldenvrij en actief	825	730	480	230	155	155	155	155		
programma Ruimtelijke Vernieuwing - programmakosten	1.880	900	400	200	0	0	0	0		
programma Ruimtelijke Vernieuwing - zwembad	0	0	450	450	450	450	450	450		
programma Ruimtelijke Vernieuwing - Noord zuid verbinding	0	0	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900		
programma Ruimtelijke Vernieuwing - boekwaarde Lockhorst	0	0	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500		
programma Ruimtelijke Vernieuwing - BHS	0	700	700	700	700	700	700	700		
Ruimtelijk vernieuwingsfonds	450	133	8	8	8	8	8	8		
	13.127	23.667	25.195	22.756	22.481	13.881	13.881	23.232		

De omvang van de 'staafjes' per project verschilt soms van jaar tot jaar. Dit komt doordat er middelen worden toegevoegd, danwel onttrokken. Waar er sprake is van dergelijke wijzigingen van omvang is dat het gevolg van door de gemeenteraad goedgekeurde onttrekkingen / toevoegingen. Het college is in deze gevallen bevoegd tot het doen van de bijbehorende uitgaven.

Andere 'staafjes' blijven gelijk qua omvang. In deze gevallen is er nog enkel sprake van een reservering en is het college niet bevoegd over te gaan tot daadwerkelijke besteding. Daarvoor is eerst een nader besluit van de gemeenteraad nodig. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Burgemeester Winklerplein.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente beheert de openbare ruimte waarin veel activiteiten plaatsvinden. Wonen, werken en recreëren bijvoorbeeld. Voor die activiteiten zijn kapitaalgoederen als wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen nodig. Zowel de kwaliteit van de kapitaalgoederen als het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

Dit onderdeel van de begroting geeft aan voor welk ambitieniveau de gemeente heeft gekozen. Inclusief de financiële consequenties daarvan. Het door de raad gewenste onderhoudsniveau is van invloed op de lasten.

Het beleid op de kapitaalgoederen wordt vastgesteld met beleidsnota's. Deze nota's bieden de mogelijkheid om algemene beleidslijnen vast te stellen. Zowel voor inhoudelijke kaders (visie van de raad op de kwaliteit van de kapitaalgoederen) als voor procedurele kaders (afspraken tussen raad en college over besluitvorming en informatievoorziening).

Het gemeentelijk beleid voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder andere opgenomen in:

- het beheerplan Vastgoed 2021-2024 (vastgesteld in 2021),
- het onderhoudsbeleid Vastgoed 2021-2030 (vastgesteld in 2021),
- het Vastgoedbeleid 2021-2028 (vastgesteld in 2021),
- het gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (vastgesteld in 2018),
- het Beleidsplan onderhoud wegen 2015-2025 (vastgesteld in 2014) en het Onderhoudsplan Wegen 2021 t/m 2025 (vastgesteld in 2021),
- de notitie Uitgangspunten onderhoud openbare verlichting 2015 -2025 (vastgesteld in 2014),
- het Beheerplan onderhoud bruggen 2022-2026 (vastgesteld in 2021),
- het Beheerplan onderhoud binnenhaven 2022-2026 (vastgesteld in 2021),
- het Groenbeleidsplan 2021-2025 (vastgesteld in 2021) en
- het Uitvoeringsbeleid speel- en sportruimte Sliedrecht (vastgesteld in 2016).

Op basis van beheerplannen ramen we jaarlijks budgetten voor het onderhoud dat we in het begrotingsjaar moeten uitvoeren. Het uitgangspunt is dat er voldoende wordt gereserveerd (stortingen in onderhoudsvoorzieningen) of dat er investeringsbesluiten genomen worden voor het uitvoeren van toekomstig onderhoud.

Hieronder gaan we verder in op de beleidsvelden openbaar groen en speelvoorzieningen, riolering, waterbeheer, wegen, bruggen, openbare verlichting, gebouwen, binnenhaven, aanlegsteiger waterbus en reserveringen voor onderhoud.

Openbaar groen en speelvoorzieningen

Conform het groenbeleidsplan is uitvoering gegeven aan klimaat adaptieve maatregelen zoals creëren van extra waterberging, behouden van zoveel mogelijk bomen en daarbij behorende kroonvolume.

Het bestrijden van invasieve exoten is plaatselijk op basis van urgentie opgepakt. Uitvoering heeft plaats gevonden door een hiervoor gespecialiseerd groen bedrijf.

Het bomenbestand wordt actueel gehouden door het registreren van de gekapte bomen en de bomen die worden terug geplant.

Om de boomveiligheid te kunnen garanderen zijn meer mensen opgeleid als boomveiligheidscontroleur. Voor projectmatige groenmaatregelen hebben we de projectenplanning gevolgd.

Ten aanzien van Spelen is de speelplaats aan het Achterom opnieuw ingericht, samen met het aanbrengen van nieuwe beplanting.

Riolering

De gemeentelijke taken op het gebied van de riolering zijn gebaseerd op de Waterwet. Voor de uitvoering van deze wettelijke verplichting is gemeentelijke autonome beleidsruimte beschikbaar. Naast de Waterwet moeten we voldoen aan de richtlijnen van de waterkwaliteitsbeheerders (waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat). Goede aanleg en beheer van de riolering is een van de hoofdtaken van de gemeente. Het is van groot belang voor de gezondheid van onze inwoners.

Eind 2018 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In het GRP staat hoe de gemeente Sliedrecht invulling geeft aan de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater.

Omdat het huidige gemeentelijke rioleringsplan 2019-2023 verloopt, zijn we aan de slag geweest met het voorbereiden en opstellen van een nog vast te stellen Water- en rioleringsprogramma (Wrp). Daarin leggen we onder andere de doelen, afwegingkaders, te nemen maatregelen en de bekostiging vast. De afgelopen jaren hebben we met inspecties en onderzoeken geprobeerd de toestand van het areaal in kaart te brengen. Door achterstanden en de tijdrovende- en kostenintensieve werkwijze is dat beeld nog niet dekkend. In 2023 reinigden en/of inspecteerden we een deel van de riolering (onder andere in de IJsvogel, Werenbuurt en de Grienden). Daarnaast voerden we op basis van de inspecties uit 2021 en 2022 door middel van deelreparaties groot onderhoud uit aan enkele delen van het riool.

Naast het regulier beheer en onderhoud van de riolering werkten we in 2023 aan de voorbereiding en/of uitvoering van diverse projecten. Bijvoorbeeld de rioolvervanging Vogelbuurt, IJsvogel, Nijverwaard, Stormrand en Elzenhof.

Waterbeheer

Sinds 1 januari 2015 is 75% van de watergangen in beheer en eigendom overgegaan op waterschap Rivierenland (WSRL). Daarmee hebben al deze watergangen conform de keur en legger van WSRL ook een zogenaamde A-status gekregen.

De gemeente Sliedrecht voert het onderhoud van de eigen watergangen en de watergangen in eigendom van het WSRL uit. Voor het onderhoud van de watergangen van het waterschap ontvangt de gemeente jaarlijks een vergoeding. De gemeente voert het kroosruimen in overleg met het waterschap uit. De gemeente en het waterschap betalen ieder de helft van de totale kosten.

We zijn aan de slag geweest met het voorbereiden en opstellen van een nog vast te stellen Water- en rioleringsprogramma (Wrp), waar ook onderdelen van het stedelijk watersysteem in opgenomen zijn. Het opstellen van een onderhoudsstrategie en beheercyclus moet nog een vervolg krijgen.

We stelden in de pas aangelegde waterberging aan de Kweldamweg waterteunisbloem vast. Dat is een exoot waarvan we de verspreiding naar het watersysteem moeten voorkomen. We troffen daar de nodige maatregelen voor, door het afsluiten van het waterberging van het regionale watersysteem.

Wegen

Eind 2014 is het Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025 vastgesteld. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn:

- het voorkomen van kapitaalsvernietiging;
- het voorkomen van te grote hoogteverschillen met betrekking tot toegankelijkheidseisen en
- het voorkomen van schadebeelden waarbij het risico van schadeclaims van toepassing is.

In 2021 heeft de gemeenteraad het Onderhoudsplan Wegen 2021 t/m 2025 vastgesteld. In dat plan zijn het onderhoudsniveau, de kosten en de planning opgenomen.

Het klein en regulier onderhoud aan elementenverharding en asfalt loopt zoveel mogelijk via onderhoudscontracten die meerjarig aanbesteed worden. Daarvan vermelden we in het bijzonder:

- de aanpak van het asfalt Ouverture;
- het bestraten van Parallelweg 30-36;
- het ophogen en herstraten van de IJsvogel is opgestart en
- het herstraten van de parkeerplaats naast het Burgemeester Winklerplein.

Voor groot onderhoud en vernieuwing wegen vonden in 2023 de volgende, integraal afgestemde, projectmatige activiteiten plaats:

- het voorbereiden Jacob Catsstraat-zuid en omgeving en
- het gefaseerd uitvoeren van de Vogelbuurt.

Daarnaast hebben we de ingeplande projecten waar nodig herschikt op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Zo is er meer zicht ontstaan in de onderhoudsstaat van de riolering door te inspecteren waardoor projecten pas later uitgevoerd hoeven te worden. Daarnaast spelen prijsstijgingen een rol in de financiële haalbaarheid van projecten. De projecten zijn tevens afgestemd op de ontwikkelingen van het Programma Ruimtelijke Vernieuwing en de aanleg van het warmtenet. Ten opzichte van de begroting 2023 leidde dit tot de volgende aanpassingen:

- de uitvoering van Elzenhof-west in 2024;
- de uitvoering van Overlaat-Stormrand en omgeving in 2024;
- de voorbereiding van Professorenbuurt-oost na 2024;
- de voorbereiding van Parallelweg na besluitvorming verkeerswensen Nijverwaard.
- de voorbereiding van P.A. de Genestetstaat-oost in 2024;
- de voorbereiding van Baaneweer, Koningsweer en Locksweer na 2024.
- de Rivierenbuurt-noord is van de planning gehaald omdat blijkt dat de vervanging van het riool de komende jaren niet nodig is.

Bruggen

Eind 2021 is het Beheer- en Onderhoudsplan bruggen 2022 t/m 2026 vastgesteld. In dat plan zijn het onderhoudsniveau, de kosten en de planningen opgenomen. Als kader voor de staat van de bruggen wordt onderhoudsniveau 3 (redelijk) gehanteerd. Dit wordt bepaald aan de hand van de volgende indicatoren: veiligheid, functionaliteit/beschikbaarheid, duurzaamheid en toonbaarheid. In de planperiode 2022 t/m 2026 is de gehele vervanging van een negental bruggen voorzien en zal groot onderhoud plaats vinden aan de overige bruggen.

In 2023 zijn met betrekking tot de geplande vervangingen de volgende werkzaamheden uitgevoerd of in gang gezet:

- Reinenweer 1; Deze brug is vervangen;
- Krommestoep 24; Hierbij betreft het een tweetal bruggen. De werkvoorbereiding is gestart en de opdracht verstrekt;
- P.A. De Genestetstraat 31; Voor deze brug is de werkvoorbereiding gestart en de opdracht verstrekt;
- Gildersweer 1; Voor deze brug is de werkvoorbereiding gestart en zijn offertes aangevraagd;

- Molshoefweer 53; Voor deze brug is de werkvoorbereiding gestart en zijn offertes aangevraagd;
- 't Orleans 1; De werkvoorbereiding is gestart;
- 't Orleans 11; De werkvoorbereiding is gestart;
- Het Groenevelt 13; De werkvoorbereiding is gestart.

Buiten deze negen bruggen zijn in 2023 de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd of in gang gezet:

- Dorlandsweer; Voor deze brug is de werkvoorbereiding gestart en opdracht verstrekt;
- Kraal 42; Er zijn tijdelijk maatregelen uitgevoerd door middel van het monteren van planken met profiel;
- Reinenweer 36; De loopplank is vervangen;
- Landhoofd Zwanenmeer; Er is beschoeiing aangebracht om verzakkingen te voorkomen;

In december 2023 zijn er afspraken gemaakt met Drechtwerk om kleine onderhoudswerkzaamheden door hen op te laten pakken. Hierbij moet gedacht worden aan: werkzaamheden aan leuningen, planken en schilderwerkzaamheden.

Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting hebben we ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. In 2014 zijn hiervoor uitgangspunten voor onderhoud openbare verlichting 2015-2025 vastgesteld. Een van de speerpunten daarbij is de toepassing van energiezuinige ledverlichting. In 2023 is daarin weer een grote slag gemaakt waardoor inmiddels 59% van de verlichtingsarmaturen in led is uitgevoerd.

Er waren 210 lampstoringen van de openbare verlichting in 2023, dit zijn er 85 minder dan in 2022. Deze afname houdt verband met de toename van ledverlichting welke minder storingsgevoelig is. Het aantal kabelstoringen van Stedin kwam uit op 80, hetgeen vergelijkbaar is ten opzichte van het voorgaande jaar. De Fixi-meldingen voor openbare verlichting zijn met 397 stuks nagenoeg gelijk gebleven met die van 2022.

Het verschil tussen het aantal Fixi-meldingen en lampstoringen, wordt verklaard door veel dubbele meldingen. Fixi maakte het melden van storingen makkelijker voor onze inwoners en zij hielpen ons daarmee eerder te signaleren en storingen ook sneller op te lossen.

Jaarlijks actualiseren we de afspraken met team Openbare Verlichting. Daarbij stemden we ook in 2023 de vervangingsplannen van de openbare verlichting integraal af op de uitvoering van projecten in de openbare ruimte.

Gebouwen

We beheren onze gebouwen vanuit het Vastgoedbeleid 2021-2028, het Onderhoudsbeleid Vastgoed 2021-2030 en het Beheerplan onderhoud Vastgoed 2021-2024. Deze beleidsdocumenten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en door de raad in 2021 vastgesteld.

In 2023 stond afronding (groot) onderhoud bij het pand Elektra (Stationsweg 4) op het programma. We voerden het restant van dat onderhoud uit waar we in 2022 mee waren gestart. Het gebouw is begin september 2023 opgeleverd en door de aannemer aan de gemeente overgedragen.

Daarnaast waren er restant werkzaamheden gepland voor complex de Lockhorst. We pasten die werkzaamheden door de scopewijziging 'van 25 jaar naar 5 instandhouding' aan. In 2023 realiseerden we de nog niet eerder uitgevoerde werkzaamheden. Het complex zou nu nog 5 jaar mee moeten kunnen zonder grote investeringen.

In hoofdlijnen voerden we de werkzaamheden conform het Meer Jaren Onderhouds Plan (MJOP) uit.

De projecten Raadhuis en Gemeentekantoor zijn nog in voorbereiding. Voor beide is inmiddels een

uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld.

De kernportefeuille bevatte in 2023 25 objecten met een totale bruto vloeroppervlakte van ruim 58.000 m². De totale WOZ-waarde daarvan bedroeg ruim € 25 miljoen. We investeren de komende jaren met name in de kernportefeuille

Panden in kernportefeuille

	ADRES	Type Vastgoed
1	Burgemeester Feitsmapark 1	Kinderboerderij
1a	Burgemeester Feitsmapark 2	NME centrum
1b	Burgemeester Feitsmapark 4	Theehuis
2	Dr. Langeveldplein 30	Raadhuis
3	Dr. Langeveldplein z/n	Muziektent
4	Industrieweg 11	Gemeentekantoor
4a	Industrieweg 13	Gemeentekantoor
5	Kerkbuurt 131	Kerktoeren
6	Kerkstraat 12 nuts	Nutsvoorziening/trafo
7	Krommestoep 1 en P.C. Hooftlaan 7	Sporthal De Stoep
8	Lelystraat 111	Gemeentewerf
9	Lijsterweg 60 (recht van opstal)	Sportvoorziening Ijsbaan
10	Lijsterweg 70 (recht van opstal)	Onderkomen Moestuין
11	Maaslaan 2	Volière
12	Nicolaas Beetsstraat 2-6	Kantoorpand
13	Prickwaert 208	Sporthal 't Crayennest
14	Rivierdijk 144 nut	Nutsvoorziening/trafo
15	Scheldelaan 1/Bonkelaarsplein 1	Bibliotheek
16	Sportlaan 1-1a	Sporthal De Lockhorst
16a	Sportlaan 1-1a	Zalencentrum + brasserie De Lockhorst
16b	Sportlaan 1-1a	Bronbad De Lockhorst
17	Sportlaan 3	Sportvoorziening Watersport
18	Sportlaan 7	Sportvoorziening Voetbal
19	Sportlaan 9	Drechtwerk
20	Sportlaan 11 (recht van opstal)	Sportvoorziening Tennis
21	Stationsweg 4	Elektra multifunctioneel centrum
22	Thorbeckelaan 102 (recht van opstal)	Sportvoorziening Trimmen
23	Thorbeckelaan 104 (recht van opstal)	Sportvoorziening Korfbal
24	Thorbeckelaan 2	Wijkonderkomen begraafplaats
25	Valkweg 1	Sporthal De Valk
Huur	Bonkelaarsplein 7	Kantoorruimte (aanhuur Tablis) Sociaal

Panden in de niet-kernportefeuille

	ADRES	Type Vastgoed
1	Baanhoek 257	Woning
2	Baanhoek 269	Woning
3	Baanhoek 283	Woning
4	Baanhoek 285	Woning
5	Baanhoek 287	Woning
6	Baanhoek 289	Woning
7	Baanhoek 291	Woning
8	Baanhoek 293	Woning
9	Baanhoek 295	Woning
10	Baanhoek 309	Woning
11	Baanhoek 311	Woning
12	Baanhoek 313	Woning
13	Baanhoek 315	Woning
14	Baanhoek 317	Woning
15	Baanhoek 319	Woning
16	Beijerinckstraat 2a-2n	Bergingen bij standplaatsen
17	Burgemeester van Hofwegensingel 33-43	Bergingen bij standplaatsen
18	Burgemeester Winklerplein 11	Woning
19	Burgemeester Winklerplein 13	Woning
20	Burgemeester Winklerplein 17	Woning
21	Burgemeester Winklerplein 41	Winkelpand
22	Frans Halsstraat 1	Voormalig schoolgebouw
23	Kerkbuurt 201	Woning
24	Maaslaan 6	Voormalig schoolgebouw
25	Maaslaan 10	Voormalig schoolgebouw
26	Middeldiepstraat 44-50	Brandweerkazerne + 2 dienstwoningen
27	Parallelweg 22-24	Loods
28	Rijnstraat 315	Voormalig politiebureau
29	Rivierdijk 42	Woning
30	Rivierdijk 52	Woning

Binnenhaven

In 2021 is het beheerplan 'onderhoud binnenhaven 2022-2026' vastgesteld voor het op diepte houden van de gemeentelijke binnenhaven. Volgens het beheerplan dient er eens in de 10 jaar rekening gehouden te worden met hoge kosten voor baggerwerkzaamheden (voorzien 2025). Op basis van dit plan hebben we in 2023 geen baggerwerkzaamheden uitgevoerd.

Aanlegsteiger waterbus

Het vervoer met de waterbus is geregeld in een contract tussen de provincie en de vervoerder. De gemeente Sliedrecht betaalt hiervoor een jaarlijkse bijdrage aan de Servicegemeente Dordrecht. Het haltebeheer gebeurt op basis van de gezamenlijke haltevisie Drechtsteden uit 2019. Vindbaarheid, herkenbaarheid en bereikbaarheid van de Waterbus zijn hierbij richtinggevend. Om voornoemde doelen te bereiken, is een upgrade gepland. Er heeft een inspectie op de waterbusponton plaatsgevonden. Op basis van die inspectie wordt in 2026/2027 groot onderhoud voorzien. In 2023 is vastgesteld wat er nog moet gebeuren. In 2024 wordt dit verder opgepakt.

Reserveringen voor onderhoud

In het hoofdstuk 'Jaarrekening' geven we de omvang van de verschillende voorzieningen op 31 december 2023 aan. In 2023 deden we de volgende stortingen in de diverse onderhoudsvoorzieningen:

Omschrijving	Categorie BBV	Programma	Begroting 2023	Gewijzigde Begroting	Rekening 2023
Zalencentrum De Lockhorst	Gebouwen	1	112.066	15.676	15.676
Diverse multifunctionele accommodaties	Gebouwen	1	65.560	10.377	10.377
Binnensportaccommodaties	Gebouwen	1	70.973	105.178	105.178
Zwemaccommodatie De Lockhorst	Gebouwen	1	237.657	49.213	49.213
Recreatie voorzieningen	Groen	1	4.384	0	0
Subtotaal Programma 1			490.640	180.444	180.444
Begraafplaats (gebouw)	Gebouwen	3	882	0	0
Kinderboerderij (gebouw)	Gebouwen	3	3.753	0	0
Watergangen en sloten	Water	3	8.972	8.972	8.972
Onderhoud riolering	Riolering	3	1.422.000	1.422.000	1.422.000
Onderhoud wegen	Wegen	3	192.915	192.915	192.915
Bruggen	Wegen	3	45.500	45.500	45.500
Binnenhaven	Water	3	5.802	5.802	5.802
Ponton waterbus	Water	3	19.290	19.290	0
Toren NH-kerk met uurwerk	Gebouwen	3	1.837	0	0
Klok en carillon raadhuis	Gebouwen	3	1.462	0	0
Subtotaal Programma 3			1.702.413	1.694.479	1.675.189
Raadhuis	Gebouwen	4	63.214	44.335	44.335
Vlaggen	Overig	4	265	0	0
Brandweerkazerne (incl. dienstwoningen)	Gebouwen	4	38.671	0	0
Gemeentekantoor	Gebouwen	4	154.058	125.000	125.000
Gemeentewerf	Gebouwen	4	5.947	48.497	48.497
Subtotaal Programma 4			262.155	217.832	217.832
Totaal generaal			2.455.208	2.092.755	2.073.465

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury. Hierbij wordt ingegaan op de manier waarop de gemeente met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen, zowel op korte als op langere termijn, is omgegaan. Tevens worden de risico's in beeld gebracht en eventuele genomen maatregelen om deze risico's te beheersen vermeld.

De advisering over en de uitvoering van de gemeentelijke financieringstaken wordt verzorgd vanuit de Servicegemeente Dordrecht (SGD). Besluitvorming over de financiering blijft bij de gemeente behalve als het specifiek gemandateerd is. De toedeling van de bevoegdheden (wie autoriseert, wie voert uit) is vastgelegd in het gemeentelijke Financieringsstatuut.

Economische ontwikkelingen

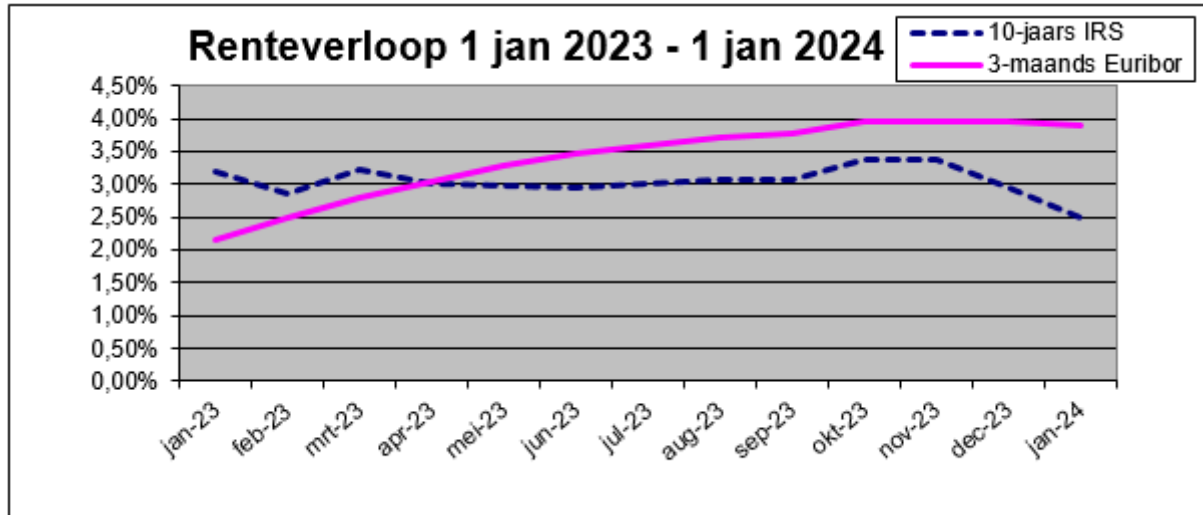
De inflatie is in 2023 niet verder gestegen, waar dat in 2022 wel het geval was. Dit werd toen voornamelijk veroorzaakt door hoge olie-, gas- en energieprijzen. Wel heeft de Europese Centrale Bank (ECB) ook in 2023 nog meerdere renteverhogingen doorgevoerd die doorwerken in de marktrentetarieven. Met name de tarieven op de geldmarkt, dus voor looptijden tot een jaar, zijn daardoor relatief hoog. De 10-jaarsrente, die in 2022 steeg van 0,30% naar 3,20%, heeft een groot deel van het jaar rond de 3,00% geschommeld, maar daalde in de laatste twee maanden van het jaar stevig van 3,39% op 1 november naar 2,49% ultimo 2023.

Voor de 3-maands Euribor zagen wij een vergelijkbare ontwikkeling. Waar 2022 een verschuiving liet zien van -/- 0,57% in januari tot een positief percentage van 2,18% aan het einde van het jaar, hebben wij in 2023 maandelijks stijgingen gezien, om aan het eind van het jaar op een percentage van 3,91% uit te komen. De stijging is in lijn met de renteverhogingen die de ECB heeft doorgevoerd. De rente op de geldmarkt volgt de rente van de ECB en is de basis voor de vergoeding die gemeenten op hun rekening courant bij de schatkist ontvangen. Eind 2023 werd hier een rente vergoed van 3,90%.

De marktverwachting is dat de korte rente zal teruglopen (vanaf het moment dat de ECB haar tarieven weer zal laten dalen). Dit moment wordt vooralsnog ingeschat in het tweede kwartaal. De lange rente zal in de loop van de tijd waarschijnlijk juist iets oplopen. Daarmee ontstaat weer een reguliere rentecurve, waarbij kort geld goedkoper is dan lang geld en het voorfinancieren van liquiditeitsbehoefte met rekening courant krediet en/of kasgeldleningen de meest efficiënte financieringsmethodiek zal zijn. De financieringsfunctie van de gemeente dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

In deze paragraaf is de grafiek opgenomen waarin het verloop van zowel de korte als de lange rente gedurende 2023 is weergegeven. Daar is duidelijk zichtbaar dat vanaf het tweede kwartaal 2023 sprake is van een inverse rentestructuur (dus een hogere prijs voor korte leningen dan voor lange leningen) en dat de lange rente in het vierde kwartaal fors is gedaald, met een stabiel 3-maands Euribor tarief.

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2023 circa 0,25%. Deze opslag is meer dan verdubbeld en bij langere looptijden (langer dan 30 jaar) zagen wij opslagen van rond de 0,60%.

Financieringspositie

Financiering activa

De activa van de gemeente Sliedrecht zijn per 31 december 2023 als volgt gefinancierd.

Financieringspositie		bedragen x € 1 miljoen	
Omschrijving	Bedragen per 31-12-2023		
Totale boekwaarde investeringen	€		87,1
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>			
Reserves	€	55,5	
Voorzieningen	€	10,0	
Langlopende leningen	€	36,9	
		€	102,4
Verschil	€		15,3-

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteren we een omslagrente van 0,01%. De BBV notitie rente schrijft voor dat indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, de gemeente kan besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

In onderstaand renteschema worden de werkelijke rentelasten uiteengezet, die gezamenlijk het renteresultaat bepalen.

Renteschema 2023		bedragen x € 1.000
a	De externe rentelasten over korte en lange financiering	€ 365
b	De externe rentebaten	-/- € 689
	<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>	€ -324
c1	rente aan grondexploitatie door te rekenen	-/- € -
c2	rente van projectfinanciering	-/- € -
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen	+/+ € -
	<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	€ -324
d1	Rente over eigen vermogen	€ -
d2	Rente over voorzieningen	€ -
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	€ -324
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 8
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-/- € -332
	Verschil (procentueel)	-102,5%

Er is sprake van een voordelig rente resultaat van € 332.000. Dit is het gevolg van het feit dat we leningen hebben aangetrokken die nog niet zijn besteed. De rente die we via de schatkist ontvangen is hoger dan de te betalen rente, waardoor er een positief resultaat ontstaat.

Per saldo is er hierdoor sprake van een afwijking van meer dan 25%, toch heeft er geen herberekening plaatsgevonden. Het verschil zou lager uitvallen wanneer we een negatieve rente van 0,5% zouden hanteren. De negatieve rente is echter het resultaat van treasury beleid en beheer en wordt dan ook niet daadwerkelijk aan de taakvelden toegerekend, maar blijft op het taakveld treasury als baat staan (bron Notitie Rente 2023).

Leningenportefeuilles

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de gemeente Sliedrecht. Naast de BNG houdt de gemeente een rekeningcourant aan bij de Rabobank.

Uitzettingen

Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. De gemeente heeft geen beleggingen. In 2023 is er een kortlopende lening van circa vier maanden verstrekt aan gemeente Barendrecht, tegen een rentetarief van 4,0%.

In 2023 zijn er geen nieuwe langlopende leningen verstrekt. Voor een specificatie van de totale portefeuille aan lopende uitzettingen zie verderop in deze paragraaf onder Kredietrisico's.

Aangetrokken leningen

In 2023 is er voor de gemeente Sliedrecht een nieuwe langlopende leningen van € 5 miljoen gestort. Deze lening is in 2022 bij de NWB afgesloten als 40-jarige aflossingsvrije lening. Ook is er een annuïtaire langlopende lening overgenomen van VV Sliedrecht met een nog openstaand bedrag van € 1,3 miljoen, deze lening heeft een looptijd tot en met 2046.

De totale langlopende schuld bedroeg per 31 december 2023 afgerond € 36,9 miljoen. De gemiddelde rente over deze leningen bedroeg per eind 2023 1,30%. Het verloop van de totale schuld is weergegeven in onderstaande tabel:

Verloop leningenportefeuille		<i>bedragen x € 1.000</i>	
Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage	
Restantschuld per 1 januari 2023	€ 33.684	0,94%	
Nieuwe leningen	€ 6.304		
Reguliere aflossingen	€ 3.080-		
Restantschuld per 31 december 2023	€ 36.908	1,30%	

Risicobeheersing

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet fido bedraagt deze limiet 8,5% van het totaal van de exploitatiebegroting. Gezien de omvang van de begroting 2023 (€ 83,4 miljoen) betekende dit dat de gemeente Sliedrecht haar financiële huishouding voor maximaal circa € 7,1 miljoen met kort geld mocht financieren. In onderstaande tabel is het verloop van de gemeentelijke kortlopende middelen in 2023 ten opzichte van de kasgeldlimiet weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Sliedrecht deze limiet niet heeft overschreden.

Berekening kasgeldlimiet 2023:		<i>bedragen x € 1.000</i>			
Begrotingstotaal 2023	€ 83.449				
Relevant percentage	8,5%				
1 Kasgeldlimiet	€ 7.094				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
2 Gemiddeld. netto vlottende schuld (+)	€	-	-	-	158
3 Gemiddeld. netto vlottend overschot (-)	€	13.659	15.336	20.779	28.923
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	€	-13.659	-15.336	-20.779	-28.765
Kasgeldlimiet	€	7.094	7.094	7.094	7.094
Overschrijding kasgeldlimiet		-	-	-	-
Ruimte onder de kasgeldlimiet		€ 20.753	€ 22.430	€ 27.873	€ 35.859

In 2023 zijn er geen kasgeldleningen opgenomen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. In 2023 bedroeg de renterisiconorm van de gemeente Sliedrecht € 16,7 miljoen. Uit onderstaande berekening blijkt dat de gemeente Sliedrecht in 2023 ruim binnen de renterisiconorm is gebleven.

Renterisiconorm		<i>bedragen x € 1.000</i>	
Renterisico's		2023	
Renteherzieningen	€	-	
Aflossingen	€	3.080	
Renterisico	€	3.080	
Berekening renterisiconorm			
Begrotingstotaal 2023	€	83.449	
Percentage cf. regeling		20%	
Renterisiconorm	€	16.690	
Toetsing renterisico aan norm:			
Renterisico 2023	€	16.690	
Aflossingen 2023	€	3.080	
Ruimte boven de norm	€	13.610	

Kredietrisico's

De gemeente Sliedrecht loopt kredietrisico op uitzettingen (o.a. verstrekte geldleningen) en leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven.

Verstrekte leningen		<i>bedragen x € 1.000</i>	
Categorie		1-1-2023	31-12-2023
Uitzettingen			
	Openbare lichamen	€ 1.905	€ 2.182
	Woningbouwcorporaties	€ -	€ -
	Deelnemingen	€ -	€ -
	Overige verbonden partijen	€ -	€ -
	Overige langlopende leningen	€ 17	€ 14
Totaal		€ 1.922	€ 2.196

Het in bovenstaande tabel weergegeven bedrag aan uitzettingen per 31 december 2023 van € 7.196.000 kan als volgt worden gespecificeerd:

- Gemeente Barendrecht: kortlopende uitgezette kasgeldlening € 5.000.000;
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting;
  - VROM Startersfonds € 1.489.000;
  - Duurzaamheidsrekening € 693.000;
- Diverse renteloze leningen ten behoeve van lokale maatschappelijke organisaties: € 14.000.

Tenslotte zijn er voor diverse leningen borgstellingen afgegeven. De specificatie hiervan is als volgt:

Gewaarborgde leningen													bedragen x € 1.000	
Nr.	Oorspr. bedrag van de geldlening	Lening-nummer	Doel van de geldlening	Naam geldgever	Naam geldnemer	Percentage waarborg	Datum goedkeuring	Rente perc.	Totaal begin dienstjaar	Door de gem. gewaarborgde	Corr. voorg.jm c.q. waarborg in dienstj.	Totaalbedrag aflossing	Totaal eind dienstjaar	Door de gem. gewaarborgd
DIRECTE BORGSTELLINGEN														
1	1.204	4.088.665	Herfinanciering leningen	BNG	St. Waarden	100%	6-10-1998	1,410	720	720		41	679	679
2	3.684	88.720	Herfinanciering leningen	BNG	St. Waarden	100%	20-10-1998	5,380	1.983	1.983		125	1.858	1.858
4	295	0		Rabobank	Buurtver. T	100%	27-11-2000	6,000	260	260		0	260	260
5	75	0		Rabobank	Buurtver. T	100%	14-11-2006	4,850	43	43		0	43	43
6	9.700	101.180	nieuwbouw Serviceflat	BNG	St. Drechts	100%	27-6-1905	3,925	8.169	8.169		125	8.044	8.044
8	Diversen	0	Financieringspositie	diversen	HVC	0,86%			610.101	5.757	-44.849	0	565.252	4.872
9	1.770	10.015.046	herfinanciering leningen	NWB	St. Waarden	100%		1,860	1.770	1.770		0	1.770	1.770
10	1.539	40.110.141		BNG	Voetbalvere	100%		2,140	1.304	1.304	-1.262	42	0	0
11	1.207	40.109.873	Sporthall	BNG	St.Sportacc	100%		2,550	1.094	1.094		21	1.073	1.073
12	500	40.110.626		BNG	St.Sportacc	100%		2,050	448	448		9	439	439
13	700	40.110.791		BNG	St.Sportacc	100%		1,750	623	623		14	610	610
Subtotaal									626.516	22.172	-46.111	377	580.028	19.648
ACHTERVANG WSW														
voor 1/8/2021														
	127.497	Diverse		Diverse	St. Tablis W	100%		111.265	111.265	0		6.533	104.732	104.732
na 1/8/2021														
	51.024	Diverse		Diverse	St. Tablis W	81,6%		37.929	30.461	13.095		0	51.024	41.632
	359.725	Diverse		Diverse	Woonzorg N	0,2%		247.630	415	106.292		0	353.922	555
	45.685	Diverse		Diverse	St. Moolland	0,3%		46.209	224	-524		0	45.685	140
Subtotaal									443.033	142.365	118.863	6.533	555.363	147.058
Totaal									1.069.549	164.537	72.752	6.910	1.135.391	166.705

De lening van de BNG aan de voetbalvereniging waarvoor we borg stonden hebben we overgenomen. De borgstelling is daarmee vervallen.

Sinds 1 augustus 2021 geldt een nieuwe achtervangovereenkomst ten aanzien van de WSW (Waarborgs fonds Sociale Woningbouw). De wijzigingen die zijn doorgevoerd in deze nieuwe overeenkomst leidt tot een andere toerekening van de achtervangpositie aan de gemeente. Dit betekent dat als een lening voor 1 augustus 2021 is afgesloten deze voor 100% meetelt in de verdeelsleutel (dit is identiek aan de systematiek van vorig jaar). Is de lening na 1 augustus 2021 afgesloten, dan is de verdeelsleutel gelijk aan het percentage van marktwaarde van het DAEB-bezit van de betreffende corporatie dat in de gemeente Sliedrecht ligt. Daarnaast is nieuw dat de gemeente borg staat voor een obligolening. Deze lening kan worden aangesproken indien er geld nodig is om grote verliezen te dekken en de obligoheffing van corporaties niet voldoende is.

Schatkistbankieren

In 2023 mocht de gemeente bij het verplicht schatkistbankieren een bedrag van 2,0% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden.

In onderstaande tabel staat per kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat in 2023 het drempelbedrag van € 1.669.000 geen enkel kwartaal is overschreden.

Berekening drempelbedrag SKB 2023:					bedragen x € 1.000			
Begrotingstotaal	€	83.449						
Relevant percentage		2,00%						
Drempelbedrag (afgerond)	€	1.669						
Buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen					Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€	1.086	€	1.201	€	1.445	€	1.368
Drempelbedrag	€	1.669	€	1.669	€	1.669	€	1.669
Ruimte onder drempelbedrag	€	583	€	468	€	224	€	301
Overschrijding van het drempelbedrag	€	-	€	-	€	-	€	-

In 2023 is er weer sprake van rentevergoeding op positieve banksaldo's en de schatkistrekening bij het Rijk en is er rente verschuldigd op negatieve banksaldo's.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Een goed functionerende bedrijfsvoering is het fundament voor een succesvolle dienstverlening aan inwoners, instellingen en bedrijven en hiermee onlosmakelijk verbonden met de doelstelling 'Koersvast en ontwikkelingsgericht toewerken naar 2030'. Het streven naar professionaliteit, efficiëntie, effectiviteit en continue ontwikkeling staat centraal in onze aanpak.

Deze paragraaf gaat in op de behaalde resultaten in 2023 op het gebied van bedrijfsvoering. We beschrijven in deze paragraaf, op hoofdlijnen, het resultaat van onze inspanningen en geven een beeld van de bijbehorende relevante cijfers.

Bedrijfsvoering algemeen

In lijn met de eerder geformuleerde doelstellingen, is in 2023 verdere nadruk gelegd op de implementatie en doorontwikkeling van professionele ondersteuning aan zowel het bestuur als de organisatie. Onze aanpak is gericht op het optimaliseren en versterken van de processen, met het oog op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

Servicegemeente Dordrecht

In 2023 hebben we met speciale aandacht gekeken naar de uitvoering en effecten van de nieuwe regionale samenwerking. Deze samenwerking brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, met name gericht op de samenwerking met andere Drechtsteden en de coördinatie van de samenwerking met Servicegemeente Dordrecht.

Zoals overeengekomen tijdens de transitie heeft er eind 2023 een gesprek plaatsgevonden in de vorm van een evaluatie, op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. De evaluatie was gericht op de (eventuele) inhoudelijke bijsturing van de taakuitvoering en overeenkomst zelf. De uitwerking van deze overeenkomsten zullen in 2024 verder zijn beslag krijgen.

Personeel

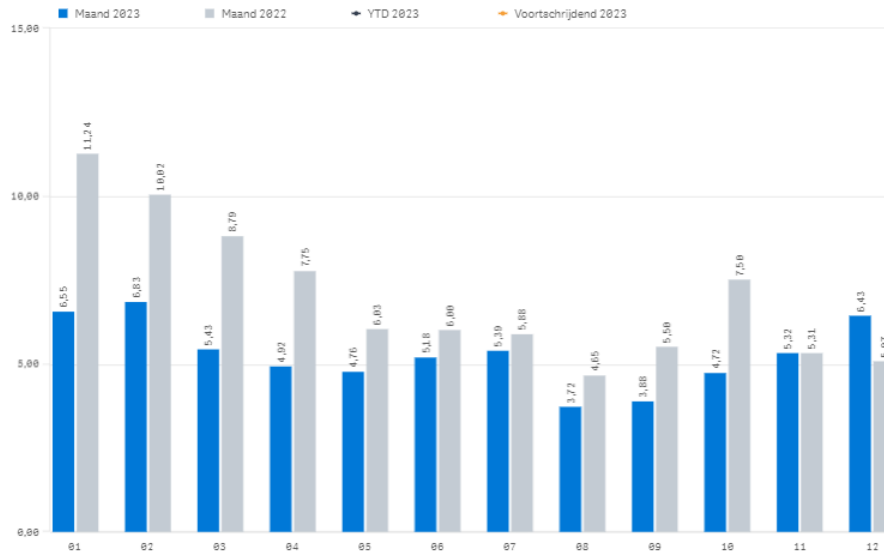
In 2023 is er verder gewerkt aan het op de kaart zetten van Human Resources (HR). Processen rondom in-, door- en uitstroom zijn verder gestroomlijnd en beter werkbaar gemaakt voor medewerkers en leidinggevende. Daarnaast is er meer aandacht voor een zachte landing en de inwerkperiode van nieuwe medewerkers. Het afgelopen jaar is ontwikkeling een belangrijk thema geweest in de organisatie. Er zijn verschillende (organisatiebrede) trainingdagen georganiseerd, waaronder een training 'helder adviseren'.

In het najaar van 2023 is een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. Hierin komt naar voren dat medewerkers een hoge mate van autonomie ervaren en op organisatieniveau boven de benchmark scoren op leiderschap. Daarnaast weten collega's elkaar te vinden en helpen elkaar waar nodig. Werkdruk vormt het grootste aandachtspunt.

Het verzuimpercentage over 2023 is 5,3%. Dit is lager dan in 2022. Er is het afgelopen jaar meer aandacht geweest voor (preventie van) ziekteverzuim. Leidinggevenden wisten goed contact te onderhouden met de arbodienst en de zieke medewerkers en zijn goed in gesprek over de mogelijkheden tijdens verzuim.

Verzuimpercentage per maand 2023/2022

Hieronder staat de omvang van onze organisatie in een overzicht.

Aantal fte	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Reguliere formatie	122,73	121,49	132,30
College van b&w	4,00	4,00	4,00
Griffie	3,16	3,16	4,16
Totaal	129,89	128,65	140,46

In het jaar 2023 is gebleken dat er meer capaciteit nodig is dan begroot, om alle (wettelijke) taken uit te voeren. Dit heeft geleid tot een toename van 10,81 fte verdeeld over de verschillende teams. Dit betreft een budgetneutrale wijziging.

De stijging in de formatie van de griffie heeft te maken met een formatieaanvraag via de 2e Tussenrapportage 2021.

Juridische zaken

In 2023 heeft de nadruk gelegen op het bijwerken van het verwerkingsregister. Alle verwerkingen zijn per vakafdeling in kaart gebracht en er is een start gemaakt met het uitvoeren van risicoanalyses op bestaande en nieuwe processen. Uiteraard blijft dit een proces wat continu bijgehouden moet worden. Eind 2023 is er een Woo-/Privacycoördinator in dienst getreden, welke onder andere het privacybewustzijn onder medewerkers in de gemeente Sliedrecht heeft opgepakt.

Informatiemanagement en Automatisering

Een goed werkende organisatie heeft het fundament van een goede informatiehuishouding nodig. Informatiemanagement zorgt voor de vertaling van de informatiebehoeften (die uit de verschillende werk- en bedrijfsprocessen van een organisatie ontstaan) naar een informatievoorziening die deze processen optimaal ondersteunt. Digitalisering speelt hier een belangrijke rol in.

In 2023 zijn processen en systemen verder geoptimaliseerd. Er is grote vooruitgang geboekt door de implementatie van een Planning & Control systeem. De nieuwe transparante en eenvoudige manier van werken heeft ertoe bijgedragen dat er een stukje verder gebouwd is aan een uniform, efficiënt en coherent informatielandschap.

Het rechtekken van zaakgericht werken is afgerond en overgegaan naar de beheerfase. Er wordt continue op doorontwikkeld, maar het op orde brengen van de processen is afgerond en ingebed in de organisatie.

Sinds de transitie naar Servicegemeente Dordrecht is ook de dienstverlening vanuit de regio opnieuw onder de loep genomen. In samenwerking met de regio is er een regieplatform Drechtsteden opgericht waarin concrete processen uitgewerkt worden die dienstverlening richting de gemeente moet verbeteren. Dit is een doorlopend proces.

Ten slotte zijn de benodigde voorbereidingen getroffen voor de laatste fase van het regionale programma ICT Beweegt, waarbij we onze data en applicaties naar de cloud verhuizen. Hiermee maken we onze informatiehuishouding toekomstbestendig en beter bestand tegen de huidige bedreigingen.

- Informatieveiligheid

Hoe verder de digitalisering toeneemt, hoe groter de kwetsbaarheid van gedeelde data wordt. Onze systemen moeten veilig zijn en weerstand kunnen bieden aan pogingen tot misbruik en aanvallen van binnen en buiten. De ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) is een jaarlijkse audit die toetst op de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Over het geheel gezien is de informatieveiligheid nog altijd op orde, maar in vergelijking met vorig jaar is er lager gescoord op verschillende domeinen binnen de ENSIA. Van BRP, Reisdocumenten, DigiD, Suwinet, BAG, BGT en BRO voldoet alleen DigiD aan alle normen. Van deze domeinen worden de BAG, BGT en BRO binnen Sliedrecht uitgevoerd, de anderen worden in regionale samenwerkingsverbanden beheerd en uitgevoerd. Op alle punten zijn verbeteracties en -plannen uitgezet om volgend jaar weer tot een hoger informatiebeveiligingsniveau te komen.

In 2023 is onderzocht welke normen van de BIO onder Servicegemeente Dordrecht vallen en welke onder gemeente Sliedrecht. In 2024 wordt hier verder uitwerking aan gegeven.

Financiën

In 2023 zijn we met de vernieuwde programmabegroting 2023-2026 gaan werken. De begroting heeft een andere indeling van programma's, we zijn overgegaan naar producten en het grootboekschema is vereenvoudigd en geüniformeerd. Er is een start gemaakt om de verantwoordelijkheden in het kader van het budgethouderschap, coderen van facturen en prestatie akkoord verklaren goed in de lijn te beleggen.

De nota Reserves en Voorzieningen, de Financiële Verordening en de nota Activa Beleid (onderdeel van de nieuwe Financiële Verordening) zijn geactualiseerd en vastgesteld in de raad. Een van de aanpassing in de nieuwe Financiële Verordening is dat we voortaan een Winternota opstellen. Deze is opgesteld en in december 2023 door de raad vastgesteld.

Bij het opstellen van de Kadernota 2024 is gebleken dat ook Sliedrecht te maken krijgt met het zo genoemde "ravijnjaar". Vanaf 2026 is de begroting niet meer structureel sluitend. In 2023 zijn de eerste stappen gezet om tot een proces te komen om de begroting structureel sluitend te krijgen.

Tot slot is er naar aanleiding van de accountantscontrole van de jaarrekening 2022 een verbeterplan opgesteld. In 2023 is een start gemaakt met de verbeteracties uit het plan. Deze acties lopen door in 2024.

Rechtmatigheid

Vanaf 2023 is voor lagere overheden de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Dat betekent dat het college van B&W met ingang van de jaarstukken over 2023 zelf mededeling doet over de rechtmatigheid. Om dat onderbouwd te kunnen doen zijn er aanpassingen in de bedrijfsvoering van de gehele organisatie en ook extra werkzaamheden in de verbijzonderde interne controle gedaan.

De volgende zaken zijn in 2023 gerealiseerd:

- Het Controleprotocol 2023 is vastgesteld door de raad. Daarin is de verantwoordingsgrens vastgesteld op 3,0% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. De zogenaamde rapportagegrens is vastgesteld op € 50.000. Dit betekent dat alle fouten en onduidelijkheden die groter zijn dan € 50.000 worden toegelicht in deze paragraaf. In het Controleprotocol 2023 is tevens opgenomen hoe dient te worden omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden.
- Ook het Normenkader is voor 2023 vastgesteld door de raad. Het normenkader maakt onderdeel uit van het Controleprotocol 2023.
- De Financiële verordening is in 2023 herzien en vastgesteld door de raad. Hierin is opgenomen dat en hoe afwijkingen worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Ook is vastgelegd wat in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken wordt opgenomen.

Toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording 2023

Als onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording wordt een nadere toelichting hierop opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023 gaat de rechtmatigheidsverantwoording in op de onderwerpen: voorwaardencriterium, begrotingscriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Per criterium zal hieronder een toelichting worden opgenomen omtrent de uitkomsten.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat in op het feit of de gemeente haar financiële transacties conform wet- en regelgeving heeft uitgevoerd. In het normenkader 2023 heeft de gemeenteraad de externe wet- en regelgeving, maar ook de door de raad vastgestelde verordeningen opgenomen die getoetst moeten worden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording. Door middel van de uitvoering van de interne controle hebben wij deze voorwaarden getoetst. Uit deze controles zijn voor het onderdeel Europese aanbestedingen twee bevindingen naar voren gekomen die onrechtmatig zijn.

Omschrijving post	Bedrag	Toelichting
Schoonmaakdiensten	€ 122.000	Het contract voor schoonmaakdiensten was in 2022 al als onrechtmatig aangemerkt. De aanbesteding van het nieuwe contract is vertraagd en is pas in 2024 aanbesteed. Hierdoor zijn de kosten in 2023 onrechtmatig. Maatregelen om de fout te voorkomen zijn hiermee genomen.
Beveiliging opvang	€ 941.000	De beveiliging voor de opvang Oekraïners is in 2022 onder dwingende spoed gecontracteerd. Deze opdracht is in 2023 verlengd, echter was toen de dwingende spoed niet meer van toepassing. Hierdoor zijn de kosten in 2023 onrechtmatig. In 2024 is dit contract alsnog Europees aanbesteed. Hierdoor zijn maatregelen om de fout te voorkomen genomen.

Begrotingscriterium:

Het begrotingscriterium ziet erop toe dat het college handelt binnen de budgetten die de raad op programmaniveau of per investering beschikbaar heeft gesteld. Overschrijdingen van de kostenbudgetten zijn onrechtmatig, maar kunnen acceptabel zijn mits deze voldoen aan de afspraken die hierover zijn opgenomen in de financiële verordening. Onderschrijdingen van lasten en afwijkingen op baten (zowel positief als negatief) kunnen onrechtmatig zijn op het moment dat deze niet tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad.

Op basis van de uitgevoerde analyse blijkt het volgende:

Begrotingscriterium	Totaalbedrag	Specificatie
<i>1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)</i>	586	
Programma Bestuur en Organisatie		58
Programma Financien		74
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen		15
Overzicht Overhead		439
<i>2. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)</i>	46	
Herinrichten omgeving Stationsweg 4 (Elektra)		17
ICT devices		26
Vervanging lichtmastarmaturen		1
Vervanging lichtmasten (2023)		1
Verkorten wandelpromenade Kerkbuurt		1
<i>3. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.</i>	-	
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	632	
<i>4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (onderdelen 1 en 2) dat binnen het vooraf vastgestelde beleid valt en daarom als acceptabel wordt beschouwd,</i>	416	
<i>5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden.</i>	216	

Op het Programma 1 - Bestuur en organisatie is een onrechtmatige overschrijding van de lasten ontstaan als gevolg van hogere kosten voor inhuur die aan het eind van het jaar bekend is geworden. Dit heeft geleid tot een overschrijding van het programmatotaal van € 58.000.

De overschrijding op financiën is ontstaan door diverse kleine posten die niet eerder gemeld konden worden.

Daarnaast heeft een overschrijding op de overhead plaatsgevonden van € 439.000. Hiervan is € 355.000 als acceptabel aangemerkt aangezien deze hogere kosten worden gedekt door directe extra baten die hier tegenover staan. Het restant van € 84.000 betreft eveneens hogere kosten van personeel die niet worden gedekt door extra baten. Hierdoor is deze ook als onrechtmatig aangemerkt.

De overige overschrijdingen van de lasten passen binnen de afspraken die gemaakt zijn met de raad in het controleprotocol en de financiële verordening.

M&O-beleid (Misbruik en Oneigenlijk gebruik)

Het M&O-beleid omvat alle maatregelen die worden genomen om misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen en te beperken. Uit de uitgevoerde interne controle is niet gebleken dat de getroffen maatregelen niet effectief zijn. En is er geen misbruik en of oneigenlijk gebruik geconstateerd.

Huisvesting

In 2023 zijn nieuwe stappen gezet in de ontwikkeling van het raadhuis en het gemeentekantoor. Het raadhuis wordt een huis voor de democratie en het centrum van en voor de samenleving. In 2023 is het definitief ontwerp opgesteld en is het uitvoeringskrediet voor de renovatie ter beschikking gesteld. Eind 2023 is de vergunningsaanvraag ingediend en het aanbestedingstraject opgezet.

In 2023 is onderzoek gedaan naar de vraag of het huidige gemeentekantoor de meest optimale huisvesting is voor de gemeentelijke organisatie. Uit het onderzoek is gebleken dat, gelet op het aanstaande vertrek van Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) uit het pand, het verhuizen van de gemeentelijke organisatie naar de vleugel waar nu de GBD gevestigd is, functioneel en financieel het meest gunstige scenario is. In 2023 is het voorlopig ontwerp, samen met de medewerkers, verder uitgewerkt en zijn de voorbereidingen getroffen voor het aanvragen van het uitvoeringskrediet, waarover in het eerste kwartaal van 2024 door de gemeenteraad besloten wordt.

Kosten Bedrijfsvoering 2023	
Raad	558.406
Griffie	271.227
Rekenkamer	20.300
Accountant	215.306
Loonkosten organisatie	10.466.023
Kosten inhuur derden, excl. projecten	591.698
Huisvestingskosten	613.184
Automatiseringskosten	Inbegrepen in bijdrage SGD
Bijdrage Servicegemeente Dordrecht	3.453.193

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Sliedrecht heeft de uitvoering van een aantal gemeentelijke taken overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente blijft verantwoordelijk, maar voert de taken dus zelf niet meer uit. De gemeente neemt deel in verbonden partijen om bepaalde taken efficiënter of met meer kwaliteit te kunnen uitvoeren. Natuurlijk is deelname gekoppeld aan specifieke doelstellingen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft (art. 1 Besluit Begroting en Verantwoording, BVV). Er is onderscheid tussen deelnemingen door de gemeente in publiekrechtelijke samenwerkingsorganisaties (gemeenschappelijke regelingen), in privaatrechtelijke samenwerkingsorganisaties (N.V.'s, B.V.'s, stichtingen, verenigingen etc.) en in publiek-private samenwerkingsorganisaties (PPS-constructies).

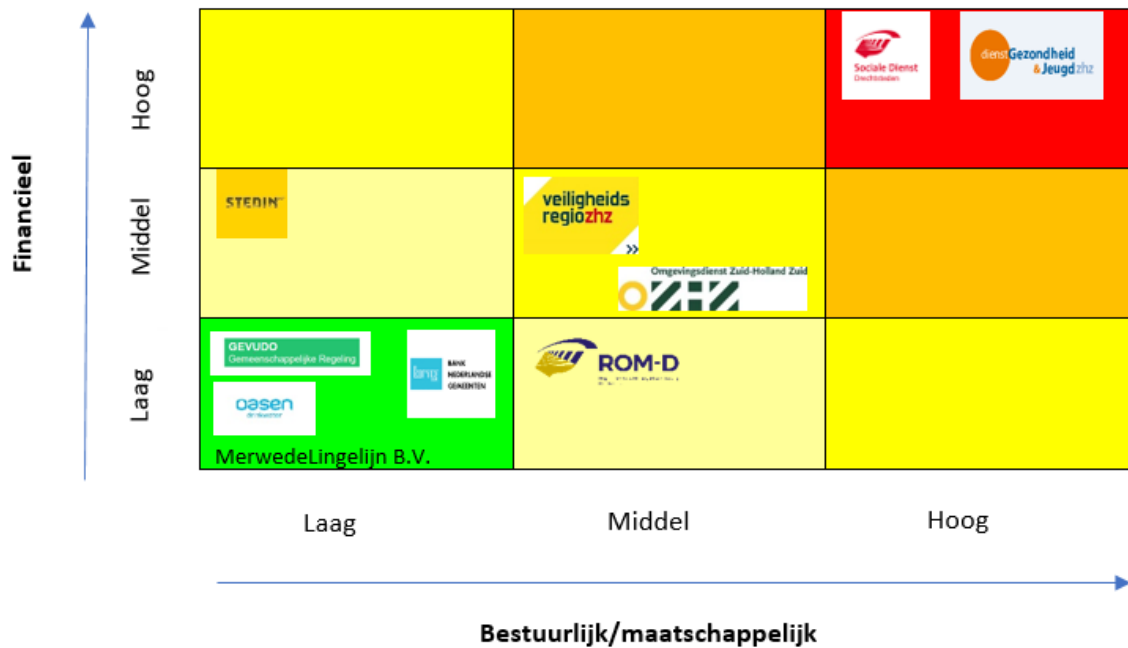
Het college bestuurt en beheert de Verbonden Partijen conform de kaders die de raad in 2022 in de Nota Verbonden Partijen heeft vastgelegd. In die nota heeft Sliedrecht vastgesteld dat de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting fungeert als vigerend register van de regelingen waaraan de gemeente deelneemt. Door bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en de risico's die daar mogelijk uit voortvloeien, besteden wij in de begroting en jaarrekening expliciet aandacht aan de verbonden partijen. In deze paragraaf nemen we, rekening houdend met de wettelijk verplichte informatie, het volgende op:

- naam en vestigingsplaats,
- deelnemers,
- type organisatie,
- doelstelling (openbaar belang),
- financieel belang van de gemeente bij GR Gevudo en de privaatrechtelijke samenwerkingen (separaat in een tabel staan de financiële bijdrage aan de overige GR-en, een overzicht van de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partijen in het begrotingsjaar en een overzicht van de financiële positie -inclusief eigen en vreemd vermogen aan het begin en einde van het begrotingsjaar- van de verbonden partijen),
- bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente,
- bestuurlijk vertegenwoordiger,
- relatie met programmabegroting,
- ontwikkelingen en
- uittredingsregeling
- risicoprofiel

In de programmakaarten is de inhoudelijke bijdrage vanuit de GR-en aan de beleidsdoelen van de gemeente weergegeven en in paragraaf 3.2, 'Weerstandvermogen en risicobeheersing', zijn de risico's opgenomen. Daarnaast is voor de jaarrekening 2023 een risicoclassificatie gemaakt van alle verbonden partijen, conform de gestelde kaders in de Nota Verbonden Partijen. Voor de visie op en de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen verwijzen we naar de eerder genoemde Nota Verbonden Partijen.

Risicoanalyse

Per verbonden partij wordt volgens een risicoanalyse in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekken en bestuurlijke relatie met de verbonden partij. De wijze van risicobepaling is gebaseerd op basis van de Nota Verbonden Partijen 2022. Indien het bestuurlijk en/of financieel risico beperkt is, is de verbonden partij gekwalificeerd als een laag risico en kleurt deze groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden, kleurt het oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn, dan is de verbonden partij rood. Hieronder volgt de risicoanalyse van de verbonden partijen, waarbij classificeringen vanaf middel/hoog en hoog een nadere tekstuele duiding hebben gekregen.

Beknpte toelichting op de verbonden partijen met een risicoclassificatie van gemiddeld-hoog en hoog:

- De risicoclassificatie van de GR Sociaal wordt als hoog gekwalificeerd vanwege de hoge financiële bijdrage en de toenemende kosten in het sociaal domein.
- De GR DG&J ZHZ kent hoge financiële en inhoudelijke risico's. Het onderdeel Jeugd kent (financiële) zorgen en risico's omdat de vraag naar jeugdhulp blijft stijgen. We worden gecompenseerd door het rijk via de hervormingsagenda. Daarin zijn echter ook weer meteen bezuinigingen opgenomen. We zijn hierin ook afhankelijk van landelijk beleid. Grip krijgen op de kosten van de Jeugdzorg doen we regionaal, maar is met ingang van 2023 ook een lokale aangelegenheid. Vanaf 2023 is de bijdrage volledig gebaseerd op het profijtbeginsel. De in de begroting van de GR gepresenteerde weerstandratio is 0,45%. De buffer om onvoorziene tegenvallers op te vangen is daardoor beperkt en dit heeft effect op het gemeentelijk risicoprofiel.

In de behandeling van de begroting 2024 kende de GR OZHZ een gemiddeld-hoog risicoprofiel. Gelet op de aangegeven financiële prognose door de OZHZ bij de tweede bestuursrapportage, is het risicoprofiel gewijzigd naar gemiddeld.

Overzicht verbonden partijen

Het overzicht van de verbonden partijen waarvan de gemeente Sliedrecht een financieel en bestuurlijk belang heeft, is onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen,
- vennootschappen en coöperaties en
- stichtingen en verenigingen.

Sliedrecht neemt in geen andere verbonden partijen deel.

A. Gemeenschappelijke Regeling (GR)

---

1. GR Sociaal

Naam, Vestigingsplaats	GR Sociaal, Dordrecht
Deelnemers	Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht, Alblasserdam, Hardinxveld-Giessendam
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam (Wgr, art 8.1)
Doelstelling (openbaar belang)	<p>Optimale dienstverlening binnen het sociaal domein aan de inwoners van de Drechtsteden. Dit betekent ook het efficiënt en effectief uitvoeren van de taken binnen het sociaal domein die door de gemeenten zijn belegd bij de GR, met ruimte voor flexibiliteit en maatwerk. Het gaat om de volgende taakvelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • IOAW • IOAZ • WMO • Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen • Wet kinderopvang • Wet gemeentelijke schuldhulpverlening • Wet Sociale Werkvoorziening • Beschermd wonen en opvang • Wet op de lijkbezorging (16de wijziging) <p>Verder voert de GR Sociaal vanaf 2023 de taken van de oorspronkelijke GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk uit omtrent de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Doel van deze wet is zoveel mogelijk voor de Wsw geïndiceerde inwoners een dienstbetrekking aan te bieden voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Per 1 januari 2015 is instroom in de Wsw niet meer mogelijk.</p>
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid) Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 8,67%.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas (AB)

Relatie met programmabegroting	<p>Drechtsteden draagt vanuit haar opdracht bij aan de speerpunten van beleid en reguliere taken binnen de programma's 1. Samenleving en 2. Economie, onderwijs, sport en cultuur.</p>
Ontwikkelingen	<p>Per 2023 is de GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk ondergebracht in de GR Sociaal. Met de fusie is Drechtwerk opgeheven als zelfstandige GR. Doel van het traject is de samenwerking tussen beide GR-en verder te verstevigen en de bestuurlijke coördinatie en effectiviteit te vergroten.</p> <p>Binnen de GR Sociaal zagen we in 2023 in hoofdlijnen het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een forse volume ontwikkeling op het bijstandsbestand van +4,6%; 2. Groei van de kosten voor inkomensondersteuning als gevolg van de volume ontwikkeling, de stijging van het minimumloon en de toename van de gemiddelde uitkeringskosten; 3. De vraag naar huishoudelijke ondersteuning is verder toegenomen; 4. Groei van de kosten voor Wmo dienstverlening als gevolg van de CAO ontwikkelingen en prijsindexaties; 5. Het uitkeren en aanvragen van de energietoeslag heeft plaatsgevonden, wat veel tijd en inzet heeft gevraagd; 6. Herijking van het beleid op de Wmo heeft plaatsgevonden en er is gestart met het herijkingsproces voor de Participatiewet. <p>Eind 2023 is in het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal een bestuursopdracht vastgesteld om maatregelen inzichtelijk te maken om de kostengroei te dempen en om tot bezuinigingsmaatregelen te komen.</p>
Uittredingsregeling	<p>De uittreding is in artikel 34 t/m 38 van de GR geregeld. Een college kan geheel of gedeeltelijk uit de regeling treden door een daartoe strekkend besluit van het betreffende college en na verkregen toestemming van de betreffende raad. Een college zendt het besluit tot uittreding aan het Algemeen Bestuur. De procedure voor uittreding start de dag nadat het Algemeen Bestuur het besluit heeft ontvangen. De (gedeeltelijke) uittreding kan niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgend op de in het tweede lid bedoelde ontvangstdatum, tenzij het Algemeen Bestuur een kortere termijn</p>

---

bepaalt. Het Algemeen Bestuur stelt een uittredingsplan vast. Het uittredingsplan regelt de gevolgen van de uittreding.

Risicoprofiel   Hoog

---

2. **GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid**

Naam,
Vestigingsplaats   GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Dordrecht

Deelnemers   Alblasterdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht

---

Type organisatie   Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
(Wgr, art 8.1)

Doelstelling (openbaar belang)

1. Vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, moet het samenwerkingsverband een bijdrage leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten om zo een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.
2. De belangen worden behartigd door de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen te bepalen door sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering van de taakvelden:

- publieke gezondheid,
  - onderwijs,
  - jeugdzorg,
  - maatschappelijke ondersteuning, meer in het bijzonder huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015,
  - ambulancezorg,
  - meldkamer ambulancevervoer en
  - geneeskundige hulpverlening.
- (5de wijziging)
-

Bestuurlijk belang/
zeggenschap gemeente   Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid).
Stemrecht in algemeen bestuur op grond van inwoneraantal: 5%

Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas
Relatie met programmabegroting	<p>De Dienst Gezondheid & Jeugd heeft een taak bij de realisatie van de doelstellingen in de programma's veilig & inclusief Sliedrecht en ondernemend & betrokken Sliedrecht. In 2014 is de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) als zelfstandig onderdeel aan de gemeenschappelijke regeling toegevoegd. De SOJ voert een groot deel van de nieuwe jeugdhulp taken uit die met de nieuwe Jeugdwet per 1-1-2015 aan gemeenten zijn overgedragen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de programma's Sociaal, Ruimte en Bestuur, organisatie en veiligheid.</p>
Ontwikkelingen	<p>De DG&J faciliteert verschillende diensten voor de regio en voor Sliedrecht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.GGD Verminderen van gezondheidsachterstanden en stimuleren van ontwikkelkansen. Kennis- en Adviesfunctie. 2.Leerplicht en vroegtijdig schoolverlaten (LVS) Uitvoering van de wet op de Leerplicht. Stimuleren van schoolgang en voorkomen van uitval. 3.Veilig Thuis Het oppakken en onderzoeken van meldingen van vormen van huiselijk geweld en mishandeling. Adviesfunctie. Doorgeleiden naar zorg- en ondersteuning. Bieden van een 24/7 Crisisinterventieteam. 4.Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) Inkoop en contractbeheer van de specialistische jeugdhulp. Administratie en data. <p>Bijna alle (door de DG&J in haar rapportage beschreven) KPI's zijn gehaald. Voorbeelden van indicatoren die nog niet behaald worden, zijn bijvoorbeeld de formatie artsen verpleegkundigen op orde, doorlooptijden van Veilig Thuis, zorgmeldingen direct overdragen aan lokale teams en de productie bij het team Leerplicht.</p> <p>Verder zien we op inhoud de volgende ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorzichtige afvlakking van de groei van jeugdhulpgebruik; - Toename complexiteit en duur van jeugdhulpgebruik; - Stevige lokale basis in het Bonkelaarhuis voor bijv. zelf verlenen van

---

jeugdhulp en onderzoek & indiceren specialistische jeugdhulp;

- Aanhoudende groei aantal meldingen en adviesaanvragen bij Veilig Thuis. Geen groei daadwerkelijk geconstateerd van huiselijk geweld en mishandeling;
- Meer aandacht naar casuïstiek rondom mensen met onbegrepen gedrag;
- Meer aandacht naar infectieziekte- en pandemische paraatheid;
- Dalende vaccinatiebereidheid;
- Vanuit landelijke preventieve ontwikkelingen (IZA, GALA, etc.) is er meer aandacht voor Regionale Preventie Infrastructuur en een nog stevigere kennis- en adviesfunctie van de GGD;
- Ongezondere levensstijl over het algemeen;
- Grotere toename mentale problemen, met name bij 12-27 jarigen en jonge werkende vrouwen.

Financiële ontwikkelingen

De financiële solidariteit is in drie jaar afgebouwd. Per 2023 betaalt elke gemeente de kosten die werkelijk voor haar gemeente gemaakt zijn. Het beheersen van de kosten in de jeugdzorg blijft een belangrijk aandachtspunt. Ook het goed prognosticeren is relevant om als gemeente te kunnen sturen op de begroting.

Verder zien we:

- De GGD, LVS en VT verwachten een positief resultaat van €0.2mln over 2023
- De kosten van de SOJ t.a.v. de regio stijgen met €2 mln. (1,5% afwijking van de begroting). De totale Rijksbijdrage voor jeugdhulp is hoger dan de totale kosten voor jeugdhulp vanuit de SOJ.
- Voor gemeente Sliedrecht verwachten we dat we binnen de begroting blijven voor specialistische jeugdhulp.
- Kosten van jeugdhulp stegen in 2023 met als grootste reden inflatie.
- De jeugdhulpkosten in onze regio ontwikkelen zich al meerdere jaren aanzienlijk gunstiger dan de rest van Nederland.

Uittredingsregeling

De uittreding is in artikel 47 van de GR geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van het college aan het Algemeen Bestuur te

---

	<p>zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt de voorwaarden voor de uittreding en de (financiële) gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan twee kalenderjaren nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.</p>
Risicoprofiel	Hoog

---

3. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Naam, Vestigingsplaats	GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang)	<p>Het openbaar lichaam heeft tot doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen) bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren met behoud van lokale verankering, om zo -mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding- doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren b. een platform voor samenwerking te zijn voor aan hulpverlening gelieerde diensten, partners, organisaties en andere openbare lichamen. <p>(wijziging 2015)</p>
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	De burgemeester zit in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Stemrecht in algemeen bestuur met 10 gemeenten met elk 1 stem: 10%
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Burgemeester de Vries
Relatie met programmabegroting	De Veiligheidsregio levert een bijdrage aan het programma veilig & inclusief Sliedrecht.
Ontwikkelingen	De GR Veiligheidsregio ZHZ geeft uitvoering aan het beleidsplan 2022-2025 en in 2023 heeft de uitvoering daarvan verder plaatsgevonden. De focuspunten zijn:

---

1. deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing;
2. passend acteren op ons risicobeeld;
3. krachtige brandweezorg op maat leveren door professionals en vrijwilligers;
4. informatie gestuurd werken;
5. omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid en;
6. wendbaar en duurzaam organiseren.

Een groot deel van de doelstellingen zijn uitgevoerd. Maar een aantal speerpunten die bij de eerste bestuursrapportage op groen (uitvoering) zijn ingeschat, zijn bijgesteld naar oranje (twijfelachtig). Het bijstellen komt vooral door het niet (tijdig) ingevuld krijgen van vacatures. Het meest knellend ervaart de VRZHZ dat bij risicobeheersing. Via inhuur en de inzet van gericht recruitment wordt ingezet om de vertraging zo klein mogelijk te houden. Grote risico's als gevolg van de fasering worden niet verwacht, wel plaatst het voor de uitdaging wat het betekent voor de uitvoering in 2024 als zaken uit 2023 doorschuiven. Dit komt terug in het nog op te stellen concernplan 2024.

Verder blijft een aandachtspunt dat de begroting van de VRZHZ onder druk staat. In 2023 heeft de VRZHZ hierom een begrotingswijziging voorgesteld bij de eerste bestuursrapportage, welke als zienswijze is voorgelegd bij de deelnemende gemeenten.

Tot slot blijven er onzekerheden rondom de oorlog in Oekraïne. De werkzaamheden van de Veiligheidsregio voor vluchtelingen opvang, naast de reguliere werkzaamheden, vragen veel van de personele inzet.

Uittredingsregeling	De veiligheidsregio is een verplichte gemeenschappelijke regeling. De minister stelt bij AmvB de indeling van Nederland in regio's vast. Als er door een wijziging van de AmvB uittreding mogelijk zou worden en een gemeente daartoe zou overgaan, regelt artikel 43 dat het Algemeen bestuur de voorwaarden voor uittreding bepaalt.
---------------------	---

Risicoprofiel	Gemiddeld
---------------	-----------

---

4. **GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid**

Naam, Vestigingsplaats	GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden, Hoeksche Waard, Gorinchem, Hardinxveld- Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang) (excl. de artikelen 3, 5 en 6)	<p>1. De Omgevingsdienst kan adviserende, ondersteunende en uitvoerende werkzaamheden verrichten op het gebied van de zorg voor milieu en leefomgeving en op die gebieden ook programma's en projecten uitvoeren.</p> <p>2. Met inachtneming van het door de deelnemers vastgestelde beleid voert de Omgevingsdienst voor de colleges van de gemeenten in elk geval de volgende taken en bevoegdheden uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de in artikel 5.1 van die wet genoemde wetten, b. milieutaken op grond van andere wet- en regelgeving dan genoemd onder a, voor zover een of meer gemeenten besluiten tot mandatering van deze taken en bevoegdheden aan de Omgevingsdienst, c. de Algemene wet bestuursrecht en andere relevante regelgeving betreffende de procedures in samenhang met de taken genoemd onder a en b, met inbegrip van het adviseren, ondersteunen en vertegenwoordigen van de colleges in bezwaar- en beroepsprocedures, d. de Wet op de economische delicten en het coördineren van (opsporings-) overlegverbanden met alle handhavingpartners. <p>Met betrekking tot de reikwijdte, uitvoering en nadere invulling van de in de vorige leden genoemde taken maakt het dagelijks bestuur schriftelijk werkafspraken met het college. (4de wijziging)</p>
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Stemrecht in algemeen bestuur van 10 gemeenten en provincie Zuid-Holland op basis van omzet: 3%
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Bijderwieden

Relatie met programmabegroting	De Omgevingsdienst levert een bijdrage aan het programma ruimtelijke vernieuwing.
Ontwikkelingen	<p>Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ meerdere programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Deze aanpak kent met ingang van 2023 4 programma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werken met de Omgevingswet. • Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling. • Samen meer grip op milieuschade. • Beter benutten van data. <p>In de tweede bestuursrapportage heeft de OZHZ de laatste ontwikkelingen rondom de uitvoering en financiële kaders in 2023 (t/m augustus) benoemd.</p> <p>Op hoofdlijnen omvatte dit het volgende: Om het werk goed uit te voeren in de gemeente Sliedrecht, sprak OZHZ een budget met u af van € 586.408,- . Dit is inclusief het restant van 2022 en de werkzaamheden ten behoeve van de E-agenda, waarvoor het jaar 2023 een separate opdracht is verleend. Tot en met augustus 2023 heeft de OZHZ € 341.760,- besteed. Dat is 63,2% van het beschikbare bedrag. Dit betekent dat er een lagere besteding wordt verwacht (65,7%).</p>
Uittredingsregeling	<p>In artikel 40 van de GR is de uittreding geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan en met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één kalenderjaar. Het Algemeen Bestuur regelt met een meerderheid van $\frac{3}{4}$ van de stemmen de financiële en andere randvoorwaarden voor de uittreding. De schadeloosstelling bedraagt tenminste driemaal de jaaromzet van de betreffende deelnemer in het jaar waarin het besluit tot uittreding wordt genomen.</p>
Risicoprofiel	Gemiddeld
5. GR Gevudo/ N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC)	
Naam, Vestigingsplaats	GR Gevudo (Dordrecht) en N.V. Huisvuilcentrale NH (HVC) (Alkmaar)

Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Type organisatie	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Doelstelling (openbaar belang)	Het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV HVC in de ruimste zin van het woord en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC. Doel van deze verbonden partij is om vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage te leveren aan een duurzame leefomgeving.
Financieel belang van de Gemeente	GR Gevudo bezit 529 aandelen van de NV HVC en heeft daarmee een aandelenbezit van 14,5%. De gemeente Sliedrecht heeft een garantierisico-aandeel van 5,95% van het totaal van Gevudo.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (collegelid) De GR Gevudo is aandeelhouder in HVC.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	De GR genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen. De gemeente Dordrecht verzorgt de operationele taken van GR Gevudo.
Ontwikkelingen	Er is geen sprake van nieuw beleid t.a.v. GR Gevudo. De ontwikkelingen bij HVC zijn wel van belang. HVC is momenteel verantwoordelijk voor activiteiten op het gebied van afvalinzameling, maar verbreedt haar activiteiten ook naar de productie en levering van warmte. Daarmee heeft HVC een actieve rol in de Energietransitie. Belangrijk daarin is het doel van HVC om per 2027 zelfstandig investeringen te kunnen financieren, zonder dat daar garantiestellingen van haar aandeelhouders voor nodig zijn. Hiervoor is een toekomstbestendige financiële positie van HVC noodzakelijk. In 2023 is daar verder aan gewerkt, onder andere door het aantrekken van nieuwe aandeelhouders. Tot slot is HVC in 2023 gestart met gesprekken over de eigen

---

	toekomststrategie met aandeelhouders en betrokken partners. Dit proces loopt door in 2024.
Uittredingsregeling	De uittreding is in artikel 35 van de GR geregeld. Een deelnemende gemeente kan uittreden door een daartoe strekkend besluit van haar bestuursorganen aan het Algemeen Bestuur te zenden. Het Algemeen Bestuur bepaalt met tenminste twee-derde meerderheid de voorwaarden voor de uittreding en de (financiële) gevolgen. Uittreding kan niet eerder dan één kalenderjaar nadat het uittredingsbesluit is genomen, tenzij het Algemeen Bestuur anders bepaalt.
Risicoprofiel	Laag

B. Vennootschappen en coöperaties

---

6. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

Naam, Vestigingsplaats	Bank Nederlandse Gemeenten N.V. Den Haag
Deelnemers	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	De Bank Nederlandse Gemeenten is een bank van en voor de overheid. De bank biedt financiële diensten als kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. De BNG heeft de hoogste rating voor kredietwaardigheid (triple A).
Financieel belang van de gemeente	De gemeente heeft 31.200 aandelen (0,0006%) in haar bezit.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas

Relatie met programmabegroting	De BNG draagt bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger en genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden
Risicoprofiel	Laag

---

7. **Oasen N.V.**

Naam, Vestigingsplaats	Oasen N.V. Gouda
Deelnemers	Ca. 30 gemeenten zijn aandeelhouder
Type organisatie	Naamloze Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Drinkwater verzorging inwoners Sliedrecht
Financieel belang van de gemeente	De gemeente heeft 24 aandelen (3,2%).
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	Het doel van Oasen is een duurzame en doelmatige drinkwatervoorziening binnen het verzorgingsgebied te bieden. Oasen genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden.
Risicoprofiel	Laag

---

8. **Stedin N.V.**

Naam, Vestigingsplaats	Stedin N.V. Rotterdam
Deelnemers	Circa 45 Nederlandse gemeenten zijn aandeelhouder
Type organisatie	Naamloze Vennootschap

Doelstelling (openbaar belang)	Netwerkgroep. Doel is de energievoorziening te waarborgen.
Financieel belang van de gemeente	Aandelenpercentage reguliere aandelen: 28.115 aandelen = 0,50% In 2023 heeft het Rijk een kapitaalinjectie van €500 miljoen verricht, waarmee het aandelenpercentage van de gemeente Sliedrecht is gedaald van 0,57% naar 0,50%.
Bestuurlijk belang/zeggenschap gemeente	Aandeelhouder (historisch bezit)
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Paas
Relatie met programmabegroting	Stedin genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	<p>Stedin heeft een belangrijke rol in de energietransitie. Die transitie vergt grote investeringen en er is een kapitaalbehoefte op lange termijn van 1,8 miljard om het eigen vermogen te versterken. De huidige aandeelhouders hebben in een 1^e tranche reeds een injectie van 200 mln. gedaan. In 2023 is op diverse manieren gekeken naar mogelijkheden om aan de kapitaalbehoefte te voldoen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanpassing van het reguleringskader door het Rijk om Stedin meer ruimte te geven in de tariefstelling, • investering door het Rijk in alle netbeheerders (aandeelhouder worden): 'Project Nachtwacht', • nieuwe aandeelhouders aantrekken: gemeenten, provincies en waterschappen in het verzorgingsgebied die nu nog geen aandeelhouder zijn. <p>In 2023 is het Rijk aandeelhouder geworden door een kapitaalinjectie van €500 miljoen te verrichten. Besluitvorming heeft in het laatste kwartaal van 2023 plaatsgevonden. Verder worden gesprekken gevoerd met nieuwe aandeelhouders om toe te treden.</p>
Risicoprofiel	Laag

9. ROM-D N.V.

Naam, Vestigingsplaats	ROM-D N.V. Dordrecht
Deelnemers	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR).
Type organisatie	<p>De ROM-D is een publiek-privaat samenwerkingsverband en bestaat uit drie onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROM-D Holding: de gemeenten van de Drechtsteden bundelen hun aandelenbelang in ROM-D Beheer en ROM-D Capital. De Holding stuurt de regionale promotie en acquisitie aan. • ROM-D Beheer: naast de gemeenten nemen in de ROM-D Beheer ook private partijen als het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam deel. • ROM-D Capital: Publiek kapitaal is ondergebracht in ROM-D Capital. Het kapitaal wordt gebruikt om de projecten die vanuit de ROM-D worden ontwikkeld van eigen vermogen te voorzien. Naast de gemeenten van de Drechtsteden neemt ook de Provincie Zuid-Holland deel aan ROM-D Capital. Ook andere publieke organen kunnen risicodragend kapitaal onderbrengen. Dankzij deze constructie kunnen winsten uit deelnemingen in winstgevende ontwikkelingen worden gebruikt om verliezen uit deelnemingen in herontwikkelingsprojecten te verevenen.
Doelstelling (openbaar belang)	De belangrijkste doelstelling van de ROM-D is het meewerken aan het behoud en de creatie van werkgelegenheid, door via gebiedsontwikkeling werklocaties te ontwikkelen. Dit betreffen veelal ontwikkelingen en herontwikkelingen van bedrijfsterrinen.
Financieel belang van de gemeente	Kapitaaldeelname met stemrechten ROM-D Holding NV Gemeente Sliedrecht € 127.819 (% 2,8) Dordtse Kil III CV Commanditair Kapitaal Sliedrecht € 163.247 (% 1,5)

Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	De gemeente Sliedrecht heeft zitting in de Holding N.V. als aandeelhouder.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Bijderwieden
Relatie met programmabegroting	ROM-D draagt via projecten bij aan het programma ruimtelijke vernieuwing. Het genereert dividendinkomsten in het ondersteunende programma Financiën en belastingen.
Ontwikkelingen	In 2023 heeft ROM-D zich ingezet op het uitvoering geven aan ruimtelijke projecten in de Drechtsteden die een bijdrage leveren aan de ambities van de Smart Delta Drechtsteden. Het gaat dan om complexe projecten met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde waar indien nodig ook kapitaal ingezet moet worden. In Sliedrecht zet ROM-D zich onder meer in voor de ontwikkeling van de Nijverwaard en de ontwikkeling van 't Plaatje.
Risicoprofiel	Laag

10. MerwedeLingelijn B.V.

Naam, Vestigingsplaats	MerwedeLingelijn B.V. (Gorinchem)
Deelnemers	Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Gorinchem, Molenlanden, Vijfherenlanden, Geldermalsen.
Type organisatie	Besloten Vennootschap
Doelstelling (openbaar belang)	Het doel van deze B.V. is om in samenwerking tot een verbetering van de MerwedeLingelijn te komen door onder meer nieuwe stations te realiseren.
Financieel belang van de gemeente	Er is een aandelenpakket van 40,63% van het totaal (€ 250.000).
Bestuurlijk belang/ zeggenschap gemeente	Aandeelhouder / Aandeelhouder tijdens de aandeelhoudersvergadering.
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Wethouder Spek
Relatie met programmabegroting	De MerwedeLingelijn levert een bijdrage aan de programma's ruimtelijke vernieuwing en ondernemend & betrokken Sliedrecht.

Ontwikkelingen	Op de halte Gorinchem Noord na zijn alle onderdelen van het project gerealiseerd.
----------------	---

Risicoprofiel	Laag
---------------	------

Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen

In onderstaande tabel is de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen opgenomen:

Bijdrage aan	Begroot 2023		Realisatie 2023	
GR Sociaal	N	24.415	N	26.334
Dienst gezondheid & Jeugd ZHZ (DG-J)	N	1.745	N	1.762
Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ)	N	8.290	N	8.178
GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	N	2.156	N	2.380
GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	N	654	N	642
Totaal bijdrage gemeenschappelijke regelingen	N	37.260	N	39.170

---

*De GR Drechtwerk is in 2023 overgegaan naar de GR Sociaal

Voor de DG&J waren de gerealiseerde lasten in 2023 hoger vanwege aanvullende taken die afzonderlijk zijn overeengekomen.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf laten we zien hoe de gemeente invulling geeft aan haar grondbeleid. Dat grondbeleid staat beschreven in de 'Nota Grondbeleid Sliedrecht 2015'. Het grondbeleid heeft grote invloed op en hangt samen met het programma Ruimte en het programma Ruimtelijke vernieuwing.

Het beleid geeft aan dat we bij gebiedsontwikkeling een actieve rol aannemen als procesregisseur. Verder voeren we een facilitair grondbeleid, tenzij grote maatschappelijke opgaven om actief grondbeleid vragen. In de nota staan het proces, de instrumenten, de grondportefeuille, de financiële uitgangspunten en de organisatie die daarbij hoort beschreven.

In de raadsvergadering van 5 maart 2023 is de nota Kostenverhaal vastgesteld. Dit betreft een eerste aanpassing van het beleid (mede als gevolg van de Omgevingswet). Met dit besluit is hoofdstuk vijf uit de nota Grondbeleid Sliedrecht 2015 vervallen. In 2023 was dit overigens nog niet van toepassing.

Jaarlijks actualiseren we de grondexploitaties met het opstellen van de jaarrekening. Dit resulteert in een nieuwe prognose van het resultaat voor de grondexploitaties. We beoordelen daarbij of dat er winst genomen moet worden volgens het principe van "percentage of completion", of juist het tegenovergestelde namelijk dat er een voorliesvoorziening moet worden gevormd.

Planning en control cyclus in relatie tot grondexploitaties

In de P&C-cyclus informeren we de gemeenteraad elk jaar twee keer (begroting en jaarrekening) over de exploitatie van grond in onze gemeente. Bij belangrijke ontwikkelingen informeren we de raad ook tussentijds. Dat kan bijvoorbeeld bij de reguliere bestuursrapportages en via het vaststellen van nieuwe grondexploitaties. In 2023 heeft de gemeenteraad de grondexploitaties Stationspark III tussentijds aangepast en de grondexploitatie Burgemeester Winklerplein opgeheven.

Bouwgronden in exploitatie

De onderstaande tabellen geven de financiële stand van zaken van de twee nog lopende grondexploitaties weer. De getallen onder 'OHW JR 2023' omvatten alle uitgaven en inkomsten die tot en met 31-12-2023 gerealiseerd zijn. De kolommen daarna gaan over de begrote uitgaven en inkomsten in de desbetreffende jaren. De laatste kolom bevat het totaal van de gerealiseerde en begrote uitgaven en inkomsten. Uit saldering volgt het verwachte resultaat van de grondexploitatie.

Als we verwachten dat een grondexploitatie negatief gaat sluiten, moeten we per direct een verlies (voorziening) nemen. Als een grondexploitatie een positief saldo kent, mogen we het resultaat pas nemen als het resultaat zich ook daadwerkelijk heeft voorgedaan. Beide handelwijzen zijn het gevolg van het voorzichtigheidsprincipe. Er is potentiële winst aanwezig in zowel de grondexploitaties Stationspark II als III.

Stationspark II

Bedragen x €1.000

Stationspark II	OHW JR 2023	2024	2025	2026	2027 en verder	Eindwaarde BIE
Uitgaven	-378	-1.141				-1.519
Inkomsten	1.550	23				1.573
<i>Verwachte mutatie OHW</i>		<i>-1.118</i>				
Stand balans per 31-12	1.172	54				54

Toelichting verschil Eindwaarde BIE met JR2022:

Bij de JR2022 verwachten we de grondexploitatie in 2024 te kunnen afsluiten met een positief

resultaat van € 100.000. Dit is in deze jaarrekening bijgesteld tot € 54.000. Momenteel vinden de afrondende werkzaamheden in de buitenruimte plaats.

Stationspark III

Bedragen x € 1.000

Stationspark III	OHW JR 2023	2024	2025	2026	2027 en verder	Eindwaarde BIE
Uitgaven	-3.583	-157	-594	-4.544	-3.960	-12.838
Inkomsten	204	0	0	0	25.237	25.441
<i>Verwachte mutatie OHW</i>		<i>-157</i>	<i>-594</i>	<i>-4.544</i>	<i>21.277</i>	
Stand balans per 31-12	-3.379	-3.536	-4.130	-8.674	12.603	12.603

Toelichting verschil Eindwaarde BIE met uitwerking 10-10-2023 (onderlegger van het raadsbesluit): De aangepast grondexploitatie die de gemeenteraad heeft vastgesteld kent een positief resultaat van € 12.518.000. Dit is in deze jaarrekening bijgesteld tot € 12.601.000 een verbetering van € 73.000.

Burgemeester Winklerplein

De laatste jaren stond op deze plek ook de grondexploitatie Burgemeester Winklerplein. Met een raadsbesluit bij de Winternota 2023 is deze echter opgeheven. Het financiële resultaat is in deze jaarrekening verwerkt. Er resteert een boekhoudkundig voordeel van € 168.000. De panden en gronden waarvan de kosten in de grondexploitatie waren opgenomen zijn geactiveerd. Vervolgens heeft op de panden een desinvestering plaatsgevonden die overeenkomt met het bedrag dat zou zijn afgeschreven wanneer de panden direct na de aankoop waren geactiveerd.

Vorbereidingskosten op bouwgronden in exploitatie

Er zijn een tweetal projecten die moeten resulteren in een grondexploitatie waarvoor voorbereidingskosten op de balans staan, te weten Binnenstedelijke Herstucturering Sliedrecht (€ 96.000) en Groen van Prinsterer (€ 133.000). Voor het Binnenstedelijke Herstucturering is een voorbereidingskrediet vastgesteld. Voor Groen van Prinsterer heeft de gemeenteraad besloten tot de uitwerking van ontwikkelscenario 2 'wonen met meer ruimte voor voetgangers en fietsers'. De nadere randvoorwaarden hiertoe staan in het aangenomen amendement 'Groen van Prinsterer: een ontwikkellocatie met een groen rand.

Projecten die de gemeente faciliteert

Naast de projecten die de gemeente zelf realiseert (de grondexploitaties, of investeringen) zijn er ook projecten die worden uitgevoerd door derden, meestal ontwikkelaars. Vanuit de verantwoording voor de ruimtelijke ordening en de brede welvaart is de gemeente hier bij betrokken. Tevens kunnen dergelijke projecten ook gemeentelijke doelstellingen worden gerealiseerd. Een vaak gebruikt middel voor het faciliteren van dergelijke projecten is de zogenaamde 'anterieure overeenkomst'. Hierin liggen inhoudelijke en financiële afspraken tussen de ontwikkelaar en de gemeente ten aanzien van het project vast.

In 2023 heeft de gemeente projecten op de volgende locaties gefaciliteerd: Baanhoek West, Watertorenterrein, Dijkgravin, Baanhoek 63, 161 en 471, Kerkbuurt 61-87, Benedenveer Dijk en Wilhelminakwartier.

Paragraaf Grote projecten

Inleiding

In 2023 hebben we gewerkt aan een aantal grote projecten met een verschillend karakter. Binnen die projecten verschilde de rol van de gemeente. In sommige projecten heeft de gemeente een actieve, stimulerende rol en rust er veel verantwoordelijkheid bij de gemeente. In andere projecten heeft de gemeente een kaderstellende, faciliterende rol. In alle projecten heeft de gemeente de samenwerking opgezocht met inwoners en het bedrijfsleven. We deden dat omdat we de ideeën die in het dorp leven zo goed mogelijk willen benutten. We gaven ze waar mogelijk een plaats in de projecten.

Stand van zaken

Hieronder geven we de stand van zaken van de grote projecten weer zoals die is op het moment van aanbieden van deze jaarrekening.

A) Baanhoek-West

Doel:

Ontwikkeling van een hoogwaardige woonwijk aan de westkant van Sliedrecht met ca. 950 woningen, enkele bedrijfskavels en voorzieningen als een basisschool en medisch centrum.

Status:

De eerste woningen in het nieuwe deel van de wijk 'Het Buurtschap' zijn opgeleverd. De voorbereidingen voor het tweede deel van 'Het Buurtschap' zijn gestart. De vergunning voor de volgende 54 woningen is verleend.

De Burger King en het benzinestation zijn geopend. Om te zorgen dat beide bedrijven goed bereikbaar zijn, is de omgeving aangepast. Er is een extra uitvoegstrook aangelegd en voor de fietsers is er een fietspad gemaakt.

De ecozone Het Zwanenmeer is in juli feestelijk geopend. De opening was gelijk de afronding van de uitgevoerde vergroeningsplannen in Baanhoek-West. Het gebied heeft een natuurlijke uitstraling met diverse mogelijkheden voor mens en dier gekregen. Het groenontwerp is gemaakt door studenten van de Hogeschool Hall Larenstein.

Naast groot onderhoud van de Ouverture zijn er ook maatregelen genomen om de verkeersveiligheid daar te verbeteren. Het is belangrijk dat bewoners mee kunnen denken over hun wijk. Daarom hebben bewoners van Baanhoek-West gevraagd ook meegedacht over het ontwerp.

B) Begraafplaats

Doel

Voldoende capaciteit creëren om aan de begraafbehoefte te kunnen blijven voldoen.

Status

Het project is afgerond. Het beheerdersonderkomen is opgeleverd en het voorplein is opnieuw ingericht.

C) Burgemeester Winklerplein

Doel

Het Burgemeester Winklerplein herstructureren.

Status

We zijn in overleg met onze partners over de ontwikkelingsmogelijkheden op het plein. In verband met de geconstateerde juridische en financiële aandachtspunten is de grondexploitatie afgesloten.

D) De Driehoek

Doel

Invulling van de Driehoek met duurzaamheidsinitiatieven die bijdragen aan de duurzaamheidsambities van de gemeente.

Status

In maart 2023 is de gebiedsvisie voor de Driehoek vastgesteld. In de gebiedsvisie zijn ruimtelijke kaders en voorwaarden gesteld voor de ontwikkeling van duurzaamheidsinitiatieven in de Driehoek. In samenwerking met diverse partijen is er gestart aan het uitwerken van planvoornemens.

E) Sliedrecht Buiten/ Stationspark III

Doel

Het realiseren van het recreatief knooppunt 'Sliedrecht Buiten' ten noorden van de Betuweroute. Het recreatief knooppunt kan als uitvalsbasis dienen om het buitengebied te ontdekken. Daarnaast richten we een gebied in als natuurgebied om te wandelen en te ontdekken. Verder realiseren we er een parkeer- en een horecavoorziening. In Sliedrecht Buiten wordt ook voetbalvereniging VV Sliedrecht, tennisvereniging SLTC en karatevereniging Budokai gehuisvest. Het doel is verder om op de locatie waar voetbalclub VV Sliedrecht nu gevestigd is een bedrijventerrein te realiseren.

Status

Het ontwerp van het gebied is uitgewerkt tot een plan dat gereed is voor de aanvraag van het bestemmingsplan. In dit ontwerp zijn de eisen en wensen van verschillende stakeholders verwerkt. Denk hierbij aan de eisen van het waterschap, ProRail, maar ook onze eigen beheer afdeling. Ook is er nauw samengewerkt met de sportverenigingen vv Sliedrecht, SLTC en Budokai Wor. Op 14 december is dit ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd.

Er is intensief contact geweest met de grondeigenaren in het gebied. Op dit moment ligt er een ruilvereenkomst gereed voor de verwerving van ongeveer de helft van de gronden. Daarnaast is begin 2023 een pachtbeëindigingsovereenkomst afgehandeld. Door het sluiten van deze overeenkomst werd de reguliere pacht beëindigd en is het perceel beschikbaar voor de doelen van de gemeente. Met de eigenaren van de overige gronden worden nog onderhandelingen gevoerd.

F) Stationspark II

Doel

De ontwikkeling van enkele kavels tot hoogwaardig kantoorterrein.

Status

De kavels zijn inmiddels ingericht en volledig bebouwd met nieuwe kantoren. Voor de inrichting van de buitenruimte zijn aannemers geselecteerd via een meervoudig onderhandse aanbesteding.

G) Watertorenterrein

Doel

Ontwikkeling van het Watertorenterrein tot woningbouwlocatie.

Status

Het watertorenterrein is 100% particulier eigendom van Watertoren BV. De gemeente heeft daarin

een faciliterende rol en heeft die ingevuld toen dat mogelijk was. Er is overeenstemming bereikt over de afwikkeling van openstaande kostenposten. Er is een aanvraag ingediend voor de omgevingsvergunning.

Paragraaf Wet Open Overheid

Inleiding

Wet open overheid (Woo)

Woo- index

Vanaf 19 juni 2023 kunnen centrale en decentrale overheidsorganisaties aansluiten op de Woo-index. Dit is een centrale plek voor het vinden van verwijzingen naar alle informatie die openbaar is gemaakt in het kader van de Wet open overheid (hierna Woo). Deze wet is in werking getreden per 1 mei 2022 en verplicht overheden om zo veel mogelijk openbaar te maken. De overheidsinstanties krijgen echter wel de tijd om dit te realiseren. De gemeente Sliedrecht hanteert een gefaseerde aanpak om de impact op onze informatiehuishouding te beheren en de openbaarmaking van informatie te realiseren. De Woo-index komt in de plaats van het veel te complexe Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). De ontwikkeling van PLOOI werd begin 2023 op advies van het Adviescollege ICT-toetsing (Ac-ICT) stopgezet.

Implementatie

Binnen Sliedrecht is er een projectteam vanaf 2022 aan de slag gegaan met de implementatie van de passieve en actieve publicatieplicht van de Woo. We kozen er regionaal voor het minimale ambitieniveau te hanteren. Dat betekent dat we ten minste voldoen aan de vereisten van de (gefaseerde) openbaarmaking van de verschillende informatiecategorieën. Op het moment van schrijven wordt er een definitief implementatieplan Woo geschreven voor de gemeente Sliedrecht.

Transparantie

Binnen de gemeente Sliedrecht is transparantie een belangrijke waarde. We vinden het belangrijk dat inwoners actief en passief van overheidsinformatie worden voorzien. Dit doen wij door ervoor te zorgen dat onze informatiehuishouding op orde is en inwoners via de site van de gemeente te informeren. Inwoners moeten op ons kunnen bouwen en vertrouwen. Veel daarvan wordt nu geregeld door de Woo: een mooie stap naar een (nog) transparantere overheid.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat

Algemeen

Het doel van de jaarrekening is verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid en beheer. Het is het sluitstuk van de budgetcyclus. De jaarrekening geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente en bepaalt achteraf de realiteitswaarde van de begroting. Zowel cijfermatig als inhoudelijk.

Bij de samenstelling van de jaarrekening nemen we de voorschriften uit de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in acht. Er bestaat enige vrijheid waar de eigenheid van de gemeente in het geding kan komen.

Volgens artikel 200 van de Gemeentewet moet de gemeenteraad de jaarrekening vaststellen vóór 15 juli van het jaar dat op het dienstjaar volgt. We voldoen dan aan één van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor repressief (terughoudend) toezicht door de provincie.

De grondslag voor de algemene uitkering van het gemeentefonds is de decembercirculaire.

De GR Sociaal verantwoordt de eigen bijdrage van het Centraal Administratie Kantoor. Die wordt verrekend met de gemaakte kosten.

Grondslag Rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 7 februari 2023 door de raad is vastgesteld;
  - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
  - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - o Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde €2.778.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - o Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

Waarderingsgrondslagen voor staat van baten en lasten

We rekenen baten en lasten toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. We nemen de baten en winsten alleen als ze op de balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's met een oorsprong

voor het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht als ze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa nemen we op:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio,
- kosten van onderzoek en ontwikkeling en
- bijdrage aan activa in eigendom van derden.

We waarderen de immateriële activa op verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen. Voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling geldt een afschrijvingsduur van maximaal 5 jaar (artikel 34 b BBV). Voor de bijdrage aan de activa in eigendom schrijven we af over de levensduur.

Materiële vaste activa

Onder de materiële vaste activa nemen we investeringen op die betrekking hebben op:

- de gemeentelijke organisatie:
  - gebouwen waarin gemeentelijke activiteiten zijn ondergebracht en
  - machines, apparaten, installaties, inventaris, vervoermiddelen e.d.
- objecten die de gemeente exploiteert:
  - gronden en terreinen, bedrijfsgebouwen en woonruimten etc en
  - de infrastructuur van de gemeente: wegen, straten, bruggen, groenvoorziening, riolering, verkeersvoorzieningen e.d.

Activa met een meerjarig economisch nut nemen we op tegen de boekwaarde. De boekwaarde is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de al vervallen afschrijvingstermijnen. De verkrijgings- of vervaardigingsprijs activeren we bruto volgens de uitgangspunten van het BBV. Onttrekkingen uit bestemmingsreserves maken geen deel uit van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Zij worden over de hele looptijd gecorrigeerd op de berekende afschrijvingslasten. Verkregen subsidies van derden brengen we wel gelijk in mindering op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

We waarderen activa met een meerjarig maatschappelijk nut tegen de boekwaarde. De boekwaarde is de bruto verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de al vervallen afschrijvingstermijnen. We activeren tegen de bruto verkrijgings- of vervaardigingsprijs. We hebben de erfpachtgronden opgenomen onder de materiële vaste activa met een economisch nut. De afschrijvingstermijnen stemmen we in principe af op de verwachte economische levensduur. De afschrijvingstermijn voor de hiervoor genoemde materiële vaste activa staan in de financiële verordening.

Met uitzondering van de gebouwen schrijven we alle investeringen met jaarlijks gelijke bedragen af (lineair). Gezien de waardeontwikkeling schrijven we gebouwen op annuïteitenbasis af. Dat is reëel als er nauwelijks sprake is van waardevermindering en er voor het uitvoeren van planmatig onderhoud bijtijds wordt gespaard.

Op activa die in de loop van het jaar zijn aangeschaft, schrijven we af met ingang van het eerstvolgende boekjaar na ingebruikname.

Vanaf 2011 houden we bij de bepaling van de afschrijving rekening met een restwaarde. Door die restwaarde dalen de af te schrijven bedragen en daarmee ook de jaarlijkse afschrijvingskosten. De restwaarde is bepaald op 25% van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De boekwaarden van activa die commercieel worden gebruikt, bedragen niet meer dan de waarden in het economisch verkeer. Bij overstijging daarvan schrijven we extra af tot het niveau van de economische waarde.

We waarderen erfpachtgronden tegen de verkrijgingsprijs vermeerderd met de toegerekende algemene beheerskosten en verminderd met de gerealiseerde verkopen. De erfpachtgronden zijn opgenomen onder de materiële vaste activa met economisch nut. Voor verdere informatie verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Financiële activa

Onder financiële vaste activa vallen kapitaalverstrekkingen, verstrekte leningen en overige uitzettingen (verstrekkingen) met een looptijd langer dan een jaar. We waarderen tegen nominale waarde (verstrekte waarde, verminderd met aflossingen en andere ontvangsten). Bij een noodzakelijke afwaardering van financiële activa (als de marktwaarde duurzaam lager is dan de verkrijgingsprijs) nemen we het verschil in één keer als last.

Voorraden

We nemen onderhanden werken (bouwgrondexploitaties) op tegen de verkrijgingsprijs vermeerderd met de vervaardigingskosten en verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen en ontvangen (rijks)subsidies. Sinds de vernieuwing van de BBV-regelgeving rond grondexploitaties, zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen via de 'Percentage of completion'-methode (POC). Het resultaat van grondexploitaties met een positieve eindwaarde nemen we gefaseerd volgens de geldende regelgeving. We houden het voorzichtigheidsbeginsel in acht door de winst pas te nemen als die ook gerealiseerd is. Geraamde verliezen voorzien we per plan tegen netto contante waarde.

Liquide middelen, vorderingen en overlopende activa

We drukken de desbetreffende balansposten volgens de nominale-waarde-methode uit in nettobedragen. De vorderingen en overlopende activa bepalen we volgens het stelsel van baten en lasten.

Eigen vermogen en voorzieningen

We nemen reserves en voorzieningen na verwerking van de financiële mutaties tegen boekwaarden op. Aan de betreffende reserves en voorzieningen voegen we geen rente toe. We nemen voorzieningen op tegen de nominale waarde en baseren ze op de informatie die bij het opstellen van de jaarrekening beschikbaar was. Uitzondering is de voorziening voor grondexploitaties. Die nemen we tegen contante waarde op.

Opgenomen langlopende geldleningen en waarborgsommen

We nemen langlopende leningen op voor de oorspronkelijke waarden, verminderd met de gedane aflossingen conform de overeengekomen aflossingsschema's. Voor zover mogelijk lossen we leningen met een hoge rente af door gebruik te maken van overliquiditeit of door nieuwe leningen met een lagere rente aan te trekken. Per saldo moet er wel sprake zijn van een voordeel. Boeterente als gevolg van vervroegde aflossingen verantwoorden we in één keer ten laste van de exploitatie.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Schulden en overlopende passiva nemen we op voor de nominale waarden. Voor zover er binnen de jaarlijkse exploitatie nog uitgaven of inkomsten te verwachten waren, namen we die in de betreffende balansbedragen op volgens het stelsel van lasten en baten.

Voorzieningen die gevoed zijn vanuit voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren namen we afzonderlijk op onder de overlopende passiva.

Risico's

We beschrijven de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten

Overzicht gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten (x € 1.000)

Programma	Begroting 2023 vóór wijziging			Begroting 2023 ná wijziging			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma									
Programma 1 Samenleving	N 40.765	V 8.222	N 32.543	N 49.955	V 16.307	N 33.648	N 48.040	V 16.170	N 31.869
Programma 2 Economie, onderwijs, sport en cultuur	N 8.639	V 2.386	N 6.253	N 9.638	V 2.861	N 6.777	N 9.268	V 3.127	N 6.141
Programma 3 Ruimte	N 16.550	V 12.588	N 3.961	N 20.932	V 14.184	N 6.748	N 16.648	V 11.442	N 5.205
Programma 4 Bestuur en organisatie	N 2.011	-	N 2.011	N 2.184	-	N 2.184	N 2.242	V 34	N 2.207
Programma 5 Financiën	V 19	V 227	V 245	N 272	V 804	V 531	N 346	V 923	V 577
Sub-totaal baten en lasten programma's	N 67.946	V 23.422	N 44.524	N 82.982	V 34.155	N 48.826	N 76.543	V 31.697	N 44.846
Algemene dekkingsmiddelen	N 2.038	V 57.865	V 55.827	N 354	V 61.112	V 60.758	N 369	V 62.734	V 62.365
Overhead	N 10.545	V 365	N 10.180	N 12.606	V 324	N 12.282	N 13.045	V 679	N 12.367
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	N 18	-	N 18
Onvoorzien	N 61	-	N 61	N 1	-	N 1	N 28	-	N 28
Sub-totaal	N 12.645	V 58.230	V 45.585	N 12.961	V 61.436	V 48.475	N 13.461	V 63.412	V 49.951
Totaal saldo van baten en lasten	N 80.591	V 81.653	V 1.062	N 95.943	V 95.592	N 351	N 90.004	V 95.109	V 5.105
Toevoeging / onttrekking aan reserves									
Programma 1 Samenleving	-	V 126	V 126	-	V 935	V 935	N 954	V 738	N 216
Programma 2 Economie, onderwijs, sport en cultuur	N 25	V 132	V 107	-	V 82	V 82	N 290	V 51	N 239
Programma 3 Ruimte	N 1.495	V 825	N 669	N 706	V 2.341	V 1.636	N 1.014	V 2.330	V 1.316
Programma 4 Bestuur en organisatie	-	V 589	V 589	-	V 561	V 561	-	V 734	V 734
Programma 5 Financiën	N 3	V 125	V 122	N 300	V 486	V 186	N 300	V 486	V 186
Sub-totaal toevoeging/onttrekking aan reserves	N 1.522	V 1.797	V 274	N 1.006	V 4.405	V 3.400	N 2.558	V 4.339	V 1.781
Resultaat	N 82.114	V 83.449	V 1.336	N 96.948	V 99.997	V 3.049	N 92.562	V 99.448	V 6.886

Analyse van de financiële afwijkingen per programma

Inleiding

Per programma wordt hieronder inzicht gegeven in het resultaat dat op het programma ontstaat. Bij elk programma is een regel overige verschillen die verder niet wordt toegelicht. Deze regel bestaat uit verschillen kleiner dan € 25.000. In sommige gevallen is het totaal van het saldo overige verschillen wel groter dan € 25.000 omdat meerdere kleine verschillen zijn opgeteld.

Wanneer er voor bestemming budget is overgeheveld conform besluitvorming bij de Winternota 2023 dan is dat benoemd. Het gevolg hiervan is dat er soms ook regels met saldo nul zijn toegelicht.

Enkele verschillen geven aanleiding tot een voorstel voor resultaat bestemming. Dit is eveneens benoemd in de toelichting.

Analyse van de financiële afwijkingen per product

Programma 1: Samenleving

nr.	Verschillen programma Samenleving	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo
1.	Energietoeslag 2023	V 134	N 1.059	N 134	N 1.059
2.	Beschermd Wonen en opvang	V 546	V 404	N 546	V 404
3.	GR Sociaal - versnelde ingroei	V 367	N 0	N 0	V 367
4.	Afwikkeling toeslagenaffaire	N 0	V 327	N 0	V 327
5.	Afrekening subsidie sociaal team	N 0	V 191	N 0	V 191
6.	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	V 241	N 77	N 0	V 164
7.	Serviceorganisatie Jeugd	V 148	N 0	N 0	V 148
8.	Afrekening Drechtwerk	V 110	N 0	N 0	V 110
9.	Sliedrechtshouders schuldenvrij en actief	V 165	N 0	N 165	N 0
10.	Flankerend beleid energiearmoede	V 65	N 0	N 65	N 0
11.	Gezond en Actief Leven Akkoord - GALA	V 130	N 0	N 130	N 0
12.	Veerkracht vergroten	V 79	N 0	N 79	N 0
13.	Overige verschillen	N 98	V 77	N 32	N 53
	Verklaring verschil	V 1.887	N 137	N 1.151	V 600

Toelichting

1. Energietoeslag 2023 (€ 1.059.000 nadeel)

In de Winternota is rekening gehouden met een aanvullend budget energietoeslag 2023 van € 1.059.000. Dit aanvullend budget is via de decembercirculaire ontvangen en verwerkt in programma 5: Financiën. In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 1.753.000 voor bestemming over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het bedrag van € 134.000 plaatsgevonden.

2. Beschermd Wonen en Opvang (€ 404.000 voordeel)

In de Winternota is rekening gehouden met een overschot Beschermd Wonen en Opvang van € 804.000. Op basis van laatste inzichten van de gemeente Dordrecht rekenen we op een overschot van € 1.208.000. Het aanvullende voordeel in de jaarrekening 2023 is hiermee € 404.000. In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 546.000 te bestemmen voor doorontwikkeling Bonkelaarhuis om de druk op Beschermd Wonen en Opvang af te laten nemen en dit bedrag over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het bedrag van €

546.000 plaatsgevonden.

3. GR Sociaal versnelde ingroei (€ 367.000 voordeel)

De Drechtsteden gemeenten hebben eind 2021 gekozen voor een nieuwe set van kostenverdeelsleutels en een ingroeiperiode van 4 jaar, te beginnen in 2023. De bestaande set van kostenverdeelsleutels kon door de wijzigingen in het gemeentefonds niet langer onderhouden worden. Daarnaast hadden gemeenten de wens om een deel van de kosten op basis van andere principes te verdelen. Er is gekozen voor versnelde ingroei op het minimabeleid waardoor in 2023 in één keer alles is verrekend tussen de Drechtsteden gemeenten. Voor gemeente Sliedrecht heeft dit geresulteerd in een voordeel van € 367.000.

4. Toeslagenproblematiek (€ 327.000 voordeel)

De GR Sociaal voert voor gemeente Sliedrecht de regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek uit. Op basis van de normbedragen verwachten we een bijdrage van het Rijk te ontvangen van € 327.000.

5. Afrekening sociaal team (€ 191.000 voordeel)

Er heeft een subsidieafrekening met Stichting Sociaal Team Sliedrecht plaatsgevonden over het jaar 2022. Hieruit bleek dat vooral de subsidie in het kader van Jeugdhulp naar voren is minder kosten zijn gemaakt. Het is slechts gedeeltelijk gelukt de gewenste GGZ-deskundigheid naar voren te halen. De samenwerkende partijen hadden veel tekorten aan menskracht waardoor het gewenste aantal uren niet geleverd kon worden. Dit heeft geleid tot een terugvordering van € 191.000.

6. Noodopvang vluchtelingen Oekraïne (€ 164.000 voordeel)

In de Winternota is rekening gehouden met een positief resultaat op de noodopvang vluchtelingen Oekraïne van € 2.600.000. Hierbij waren de kosten ruim ingeschat en worden er uiteindelijk minder inkomsten verwacht dan begroot. Dit heeft te maken met het aantal leefgeldverstrekkingen in de POO die wat lager zijn dan begroot. Per saldo is er een overschot ontstaan van € 2.764.000.

Het Rijk keert vaste bedragen uit voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Dat zijn bedragen per gerealiseerde opvangplek per dag. Tot en met 14 oktober 2022 was dat voor vluchtelingen in de gemeentelijke opvang 100 euro per dag, ongeacht de werkelijke kosten die werden gemaakt. Op basis van een kostprijsonderzoek is dit bedrag daarom eind 2022 bijgesteld naar 83 euro en in 2024 naar 61 euro per dag.

Het Rijk noemt dit een reële vergoeding voor alle kosten die gemeenten maken. Uit deze bedragen moeten alle directe en indirecte kosten worden betaald, exclusief het leefgeld dat de vluchtelingen ontvangen. Als er gelden overblijven mogen gemeenten die behouden. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten adviseert gemeenten om dat ook te doen, omdat het onzeker is of in de toekomst de vergoeding volledig zal volstaan. De gemeente Sliedrecht heeft er overigens voor gekozen om uit de reeds ontvangen gelden in 2024 een interne verbouwing te bekostigen van Stationspark 200, waarbij we 30-40 extra opvangplekken realiseren. Dat bedrag wordt niet gedeclareerd bij het rijk.

7. Serviceorganisatie Jeugd (€ 148.000 voordeel)

Op basis van de conceptjaarrekening van de Serviceorganisatie Jeugd zijn de lasten € 148.000 lager dan waar rekening mee was gehouden in de Tweede Bestuursrapportage van de SOJ.

8. Afrekening Drechtwerk (€ 110.000 voordeel)

Conform de vastgestelde jaarrekening 2022 van Drechtwerk heeft er een positieve afrekening plaatsgevonden van € 110.000 welke niet is begroot.

9. Sliedrechtters schuldenvrij en actief (neutraal)

Er heeft een positieve afrekening met Stichting Sociaal Team Sliedrecht plaatsgevonden inzake voorgaande jaren. Hierdoor is er € 95.000 onttrokken uit de Koers 2030 daar waar er € 250.000 is begroot.

10. Flankeren beleid energiearmoede (neutraal)

in de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen voor Flankerend beleid energiearmoede tot maximaal € 65.000 voor bestemming over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het bedrag van € 65.000 plaatsgevonden.

11. Gezond en Actief Leven Akkoord, GALA (neutraal)

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 130.000 voor bestemming van de 15 gezondheidsprogramma's van GALA over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het bedrag van € 130.000 plaatsgevonden.

12. Veerkracht vergroten (neutraal)

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 79.000 voor bestemming over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het bedrag van € 79.000 plaatsgevonden.

Programma 2: Economie, onderwijs, sport en cultuur

Verschillen programma Economie, onderwijs, sport en cultuur		Lasten		Baten		Mutatie reserves		Saldo	
1.	Economische zaken	V	211	V	19	N	126	V	103
2.	Afrekening subsidies kinderopvang	N	0	V	91	N	0	V	91
3.	Wijk- en buurtagenda's	V	110	N	0	N	25	V	85
4.	Onderwijshuisvesting	N	35	N	25	N	0	N	60
5.	Onderwijs- en leerlingzaken	V	120	N	0	N	65	V	55
6.	Ondersteuning initiatieven	V	100	N	0	N	100	N	0
7.	Overige verschillen	N	91	V	181	N	4	V	86
Verklaring verschil		V	415	V	266	N	320	V	361

Toelichting

1. Economische zaken (€ 103.000 voordeel)

Het voordeel heeft met name betrekking bij het aantrekkelijk maken van de winkelcentra. Vanwege beperkte personele bezetting zijn niet alle beschikbare budgetten ingezet. Het verstrekken van de CUP subsidie is minder dan vooraf verwacht. Het bedrag wordt pas verstrekt als alle werkzaamheden gereed zijn. De werkzaamheden zijn niet in 2023 maar komen naar alle waarschijnlijkheid pas in 2024 af. Hierdoor drukken deze lasten nog niet in 2023.

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 100.000 inzake meervoudig lokale samenwerking over te hevelen naar 2024, dat heeft voor het volledige bedrag plaatsgevonden.

2. Afrekening subsidies kinderopvang (€ 91.000 voordeel)

Er zijn met diverse partijen subsidievaststellingen inzake kinderopvang over oude jaren vastgesteld. Dit heeft in 2023 geleid tot een positief resultaat van € 91.000.

3. Wijk- en buurtagenda's (€ 85.000 voordeel)

Vanwege beperkte personele capaciteit is er niet het hele jaar gewerkt aan dit project. Het budget is hierdoor niet volledig ingezet. In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot € 25.000 over te hevelen naar 2024, dat heeft voor het volledige bedrag plaatsgevonden.

4. Onderwijshuisvesting (€ 60.000 nadeel)

Het nadeel wordt met name veroorzaakt door Onroerend Zaak Belasting (OZB) en de brandverzekering (welke na aanbesteding aanzienlijk duurder is geworden). De gemeente is verplicht

de OZB voor scholen te bekostigen en de panden te verzekeren.

5. Onderwijs- en leerlingzaken (€ 55.000 voordeel)

In 2023 is een daling te zien in de kosten van leerlingenvervoer voor het schooljaar 2023-2024 in vergelijking met het schooljaar 2022-2023 van € 55.000.

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 55.000 inzake PWA Waalslaan en € 10.000 inzake Integraal huisvestingsplan (IHP) Onderwijs voor bestemming over te hevelen naar 2024. De bouw van de PWA Waalslaan is uitgesteld naar 2024. De kosten voor extra noodlokalen tijdens de bouw en de verwijdering van bestaande noodlokalen zullen dan ook pas in 2024 worden gemaakt. Het lopende IHP wordt in 2023 afgerond. Enkele werkzaamheden lopen door in 2024. Overheveling heeft voor een bedrag van € 55.000 en € 10.000 plaatsgevonden.

6. Ondersteuning initiatieven (neutraal)

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen tot maximaal € 100.000 inzake ondersteunen initiatieven (toerisme en recreatie) over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het volledige bedrag plaatsgevonden.

Programma 3: Ruimte

nr.	Verschillen programma Ruimte	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo
1.	Openbare ruimte	V 100	V 227	N 102	V 225
2.	Huishoudelijk afval	V 172	V 37	N 0	V 209
3.	Projectmanagement	V 206	N 0	N 0	V 206
4.	Omgevingswet	V 176	N 0	N 0	V 176
5.	Burgemeester Winklerplein	V 2.058	N 1.890	N 0	V 168
6.	Anterieure projecten	N 46	N 79	N 0	N 125
7.	Programma Ruimtelijke vernieuwing	N 320	V 198	N 0	N 122
8.	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	V 107	V 14	N 0	V 121
9.	Bouw- en woningtoezicht	N 0	V 115	N 0	V 115
10.	Bereikbaarheid	V 641	N 538	N 0	V 103
11.	Riolering	V 23	V 32	N 0	V 55
12.	Grondzaken	N 25	N 24	N 0	N 49
13.	De Driehoek	V 26	N 0	N 0	V 26
14.	Duurzaamheid	V 1.166	N 952	N 207	V 7
15.	Overige verschillen	V 1	V 119	N 10	V 109
	Verklaring verschil	V 4.285	N 2.742	N 319	V 1.224

Toelichting

1. Openbare ruimte (€ 225.000 voordeel)

Het voordeel dat ontstaat kent diverse oorzaken:

- Lagere kosten voor het verwijderen van graffiti;
- Ten aanzien van straatreiniging zijn lagere kosten gemaakt, omdat een overtollige machine is verkocht er een zogenaamde prullenbakvergoeding is ontvangen van het afvalfonds. Tenslotte is er alleen ad hoc onderhoud uitgevoerd in afwachting van een nieuw onderhoudscontract (na evaluatie) voor waterpasserende bestrating;
- De opbrengst die we ontvangen van partijen die kabels en leidingen aanleggen vallen hoger uit dan de bijbehorende kosten die we maken voor toezicht.

- Bij het groenbeheer (afboeken vordering) en openbare verlichting (onderhoudskosten en energiekosten) is sprake van tegenvallers.

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen voor het toezicht aanleg glasvezelnetwerk tot maximaal € 100.000 voor bestemming over te hevelen naar 2024. Dit heeft voor het volledige bedrag plaatsgevonden.

2. Huishoudelijk afval (€ 209.000 voordeel)

Het voordelig resultaat hangt samen met minder ingezamelde tonnages huishoudelijk afval en dan met name via de milieustraat. Hierdoor vallen de verwerkingskosten lager uit. Daarnaast valt de werkelijke opbrengst van de verkoop van oud papier hoger uit dan geraamd. De prijzen voor oud papier zijn ten opzichte van 2022 fors gedaald, omdat in de begroting rekening was gehouden met een nog forsere daling ontstaat er nu een voordeel.

3. Projectmanagement (€ 206.000 voordeel)

Er is budget beschikbaar voor de loonkosten van projectmanagers voor 'projecten zonder budget'. Dit zijn vaak projecten die formeel nog geen project zijn. In 2023 bleek het niet nodig deze middelen aan te spreken, omdat de projectmanagers allemaal werkten aan projecten met budget.

4. Omgevingswet (€ 176.000 voordeel) - resultaatbestemming

Bij de resultaatbestemming stellen we voor om het voordelig saldo te bestemmen, zodat het budget in 2024 beschikbaar blijft. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet uiteindelijk in werking getreden. De invoering is vele malen uitgesteld. Voor de implementatie van de Omgevingswet wordt de komende jaren een behoorlijke extra inzet gevraagd aan capaciteit en middelen voor de verdere invoering van de wet en het realiseren van de verschillende nieuwe instrumenten van de wet (Omgevingsplan, programma's) en nieuwe processen, werkwijzen en applicaties. Doordat de wet steeds is uitgesteld, vindt ook de inzet van middelen op een later moment plaats. Omdat in de begroting slechts beperkte eigen middelen zijn opgenomen, is het noodzakelijk om de rijksbijdragen voor dit doel beschikbaar te houden. Daarom is het noodzakelijk het saldo van 2023 toe te voegen aan de begroting voor 2024.

5. Burgemeester Winklerplein (€ 168.000 voordeel) - resultaatbestemming

De grondexploitatie Burgemeester Winklerplein is op basis van besluitvorming bij de Winternota 2023 afgesloten. Van de eerder genomen verliezen valt er hierbij per saldo € 168.000 vrij. Bij de resultaatbestemming stellen we voor hiervan € 115.000 te bestemmen. Met dit budget kan het opheffen van de grondexploitatie worden afgewikkeld.

6. Anterieure projecten (€ 125.000 nadeel)

Anterieure projecten zijn projecten die door derden (vaak ontwikkelaars) worden gerealiseerd. De gemeente faciliteert deze projecten binnen de kaders van de ruimtelijke ordening. Op enkele van deze projecten is een tekort opgetreden: Watertorenterrein - € 44.000 (afwikkeling van de vorige ruimtelijke procedure), Wilhelminakwartier - € 18.000 (vorige jaar stond tegenover dit tekort een groter voordeel), Baanhoek West, - € 22.000.

7. Programma Ruimtelijke Vernieuwing (€ 122.000 nadeel)

In 2023 heeft de eerste besluitvorming plaatsgevonden over het project Binnenstedelijke Herstructurering Sliedrecht en heeft de voorbereiding plaatsgevonden ten behoeve van besluitvorming over de Noord-zuidverbinding en de toekomst van een zwembad. Hierbij zijn meer kosten gemaakt voor communicatie en participatie dan begroot. Daarnaast zijn er in relatie tot de toekomst van het zwembad meer kosten gemaakt voor extern advies en projectleiding (inhuur in plaats van eigen gedekt personeel).

8. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (€ 121.000 voordeel)

In 2023 is er 121.000 euro minder uitgegeven dan begroot. Twee beleidsonderwerpen met betrekking tot bodem en geluid beleid zijn doorgeschoven naar 2024 en zijn niet in 2023 uitgevoerd. Door de krapte op de arbeidsmarkt had de omgevingsdienst in 2023 niet de capaciteit voor handen om alle werkzaamheden die er lagen op te pakken. Tevens is er binnen de gemeente Sliedrecht voor een periode van 4 maanden geen beleidsmedewerk milieu werkzaam geweest welke met de

omgevingsdienst kon samenwerken en extra werkzaamheden kon uitzetten.

9. Bouw- en woningtoezicht (€ 115.000 voordeel) - resultaatbestemming

Er is een voordeel ontstaan op dit product vanwege de bouwleges, de opbrengsten zijn verantwoord in 2023 bij het in behandeling nemen van de aanvraag. Echter zal er in 2024 nog ambtelijke inzet benodigd zijn om de dossiers volledig afgehandeld te krijgen. Daarom wordt er een resultaatbestemming voorgesteld voor dit product.

10. Bereikbaarheid (€ 103.000 voordeel)

Het voordelige saldo is voornamelijk het gevolg van lagere exploitatielasten van de binnenhaven dan begroot alsmede een voordeel op verkeersmaatregelen. In het budget voor verkeersmaatregelen is rekening gehouden met de uitvoering van onderzoeken zoals parkeerdrukmetingen, verkeerstellingen e.d. Deze onderzoeken zijn nog niet uitgevoerd in afwachting van het definitieve "Verkeers- en Mobiliteitsplan 2035" waarvoor de vaststelling is gepland in 2024.

11. Riolering (€ 55.000 voordeel)

Het voordeel ontstaat voor een groot deel op de inkomsten. Er is meer rioolheffing geïnd dan begroot.

12. Grondzaken (€ 49.000 nadeel)

Binnen grondzaken ontstaat er een nadeel op de inkomsten. Er is minder verhuur, danwel verkoopopbrengst.

13. De Driehoek (€ 26.000 voordeel) - resultaatbestemming

De uitvoering van de haalbaarheidsfase stond gepland voor 2023, maar is opgeschoven naar begin 2024. Zo is in maart 2024 gestart met het ecologisch onderzoek. Bij de resultaatbestemming stellen we voor het bedrag van € 26.000 te bestemmen, zodat het budget in 2024 beschikbaar blijft voor de uitvoering van het project.

14. Duurzaamheid (€ 7.000 voordeel)

De landelijke doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid leiden tot een veelheid aan subsidies in gemeenten. In 2023 betreft dit bijvoorbeeld de proeftuin aardgasvrije wijken, de regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid en de aanpak van energiearmoede. Daarnaast worden er ook middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Deze middelen staan niet allemaal goed begroot, waardoor er op de lasten en de baten verschillen ontstaan die elkaar opheffen.

In de Winternota heeft de gemeenteraad mandaat gegeven om de niet ingezette middelen voor het energieloket tot maximaal € 207.000 voor bestemming over te hevelen naar 2024. De inrichting van het loket moet nog plaatsvinden, het beschikbare budget is daarom overgeheveld.

Programma 4: Bestuur en organisatie

nr.	Verschillen programma Bestuur en organisatie	Lasten		Baten		Mutatie reserves		Saldo
1.	Organisatie ontwikkeling	V	111	N	0	N	0	V 111
2.	Reserve mutatie bedrijfsvoering	N	0	N	0	V	67	V 67
3.	Personeelslasten	N	53	N	0	N	0	N 53
4.	Gemeentekantoor	N	69	V	109	N	0	V 40
5.	Informatievoorziening	V	38	N	0	N	0	V 38
6.	LDKS loonkosten	N	77	V	73	N	0	N 4
7.	Overige verschillen	N	437	V	207	V	106	N 125
	Verklaring verschil	N	487	V	389	V	173	V 74

Toelichting

1. Organisatieontwikkeling (€ 111.000 voordeel) - resultaatbestemming

We hebben ervoor gekozen om de implementatie van de nieuwe organisatie op onderdelen te vertragen. Dit heeft te maken met de laatste ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de context waar we in werken. De activiteiten en interventies die we doen op organisatieontwikkeling, verweven we zo veel mogelijk in het bestaande werk en moeten behapbaar zijn om te kunnen beklijven. Dit alles maakt dat we meer tijd moeten nemen om de ontwikkeling impactvol en duurzaam te laten zijn. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 111.000 waar een resultaatbestemming voor zal worden aangevraagd.

2. Reservemutatie bedrijfsvoering (€ 67.000 voordeel)

Als eerste is er een onkruidbestrijder verkocht waarvan de boekwaarde in de reserve afschrijvingslasten activa van economisch nut was opgenomen. Als gevolg van de verkoop valt de boekwaarde van dit actief vrij, daarmee hoort ook de in de reserve opgenomen dekking vrij te vallen. Het bedrag wat voor deze onkruidbestrijder was opgenomen in de reserve bedroeg € 26.000. Het tweede deel betrof een onttrekking uit de reserve afschrijvingslasten activa van economisch nut ter dekking van een actiefpost welke per abuis bij de Winternota was afgeraamd. De onttrekking heeft alsnog plaatsgevonden en dit levert een verschil op van € 41.000.

3. Personeelslasten (€ 53.000 nadeel)

Op personeel is een nadeel te melden van € 53.000. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten voor inhuur.

4. Gemeentekantoor (€ 40.000 voordeel)

De kosten voor energie vallen hoger uit (€ 69.000) door de opvang van asielzoekers, echter staat daartegenover een hogere opbrengst vanwege de doorbelasting van deze kosten aan de veiligheidsregio (€ 109.000). Per saldo is er daarom een voordeel te melden van € 40.000.

5. Informatievoorziening (€ 38.000 voordeel) - resultaatbestemming

ICT Beweegt had een oorspronkelijke deadline van 31-12-2023. Deze deadline is uitgesteld naar 01-04-2024. We krijgen ondersteuning bij de data migratie en bij het bieden van adoptie op nieuw geïmplementeerde technologieën. In 2023 zijn voorsessies gehouden om tot een adoptieplan te komen. Door uitstel van het project zal dit nu in 2024 plaatsvinden. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 38.000 waar een resultaatbestemming voor zal worden aangevraagd.

6. LDKS loonkosten (€ 4.000 nadeel)

LDKS (Logopedische Dienst Kring Sliedrecht) is een voormalige gemeenschappelijke regelingen waarbij voor twee voormalige medewerksters sprake is van uitkeringslasten. Dit leidt tot een last van € 77.000 in het jaar 2023. Daartegenover staat dat een groot deel van deze kosten in rekening wordt gebracht bij de voormalig deelnemende gemeenten. Voor het aandeel dat resteert voor de gemeente Sliedrecht is voor € 8.500 een beroep gedaan op een hiervoor specifiek beschikbare voorziening.

Programma 5: Financiën

nr.	Verschillen programma Financiën	Lasten	Baten	Mutatie reserves	Saldo
1.	Gemeentefonds	N 0	V 1.484	N 0	V 1.484
2.	Belasting opbrengsten	N 16	V 229	N 0	V 214
3.	Gazprom compensatie	N 0	N 79	N 0	N 79
4.	(Geraamd) resultaat	V 3.049	N 0	N 0	V 3.049
5.	Overige verschillen	N 119	V 107	N 0	N 12
	Verklaring verschil	V 2.914	V 1.741	N 0	V 4.655

Toelichting

1. Gemeentefonds (€ 1.484.000 voordeel) - resultaatbestemming

Op het gemeentefonds ontstaat een voordeel van € 1.484.000. Dit bedrag valt uiteen in twee bedragen € 1.059.000 in verband met de Energietoeslag en € 425.000 vanuit de Decembercirculaire 2023.

Het bedrag in verband met de Energietoeslag is per saldo neutraal, omdat onder programma 1. Sociaal een tegenvaller van gelijke omvang ontstaat. In de begroting gingen we ervan uit dat dit een specifieke uitkering zou worden, maar het bleek in de algemene uitkering te zitten, waardoor deze twee afwijkingen ontstaan.

Het voordeel van € 425.000 is uitgebreid toegelicht in de CIB Decembercirculaire. Het bevat de volgende onderdelen: actualisatie maatstaven € 196.000, invoering Omgevingswet € 147.000, inburgering en maatschappelijke begeleiding € 16.000 en voor overige mutaties € 66.000.

Bij de resultaatstemming stellen we voor de bedragen voor de invoering Omgevingswet en inburgering en maatschappelijke begeleiding over te hevelen naar 2024.

2. Belasting opbrengsten (€ 214.000 voordeel)

OZB € 255.000 voordeel

Onder het gerealiseerde voordeel zitten een drietal verklaringen. Waarvan twee een voordeel tot gevolg hebben en één een nadeel. Er is sprake van een toename van het aantal woningen en een gemiddeld hogere waarde (2,7%) dan begroot. Daarnaast zijn er een aantal niet-woningen opgeleverd, waarvan geen opbrengst begroot was. Het complex van ASVZ De Merwebolder moet op basis van jurisprudentie worden gezien als woningen in plaats van als niet-woningen, waardoor er een lagere opbrengst resteert.

Precariobelasting € 41.000 nadeel

De verordening Precariobelasting is met ingang van het jaar 2023 ingetrokken. In de plaats hiervoor worden privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten.

3. Gazprom compensatie (€ 79.000 nadeel)

De compensatie valt lager uit, omdat deze gebaseerd is op het feitelijke verbruik. Dit verbruik lag een stuk lager dan het geprognostiseerde verbruik (overall), te danken/wijten aan de lange zomer en zachte winter.

4. (Geraamd) resultaat (€ 3.049.000 voordeel)

Dit is het begrote resultaat dat gepresenteerd is in de Winternota 2023.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Het BBV (art. 19 en 28) schrijft voor dat de gemeente bij de begroting én bij de jaarrekening een overzicht presenteert van incidentele baten en lasten. Voor de raad en de provincie is het overzicht een essentieel onderdeel bij het bepalen van het structureel evenwicht van de exploitatie. We verkrijgen de structurele exploitatie na eliminatie van de incidentele baten en lasten.

Het overzicht van incidentele baten en lasten bevat alleen 'eenmalige of tijdelijke' baten en/of lasten die bij ongewijzigd beleid en ongewijzigde omstandigheden voor maximaal drie jaar vaststaan. Budgetverschillen op activiteiten voor structureel bestaand beleid blijven in hun aard onderdeel van de 'structurele exploitatie'.

Conform de financiële verordening specificeren we de incidentele baten en lasten groter dan € 25.000,- in deze jaarrekening afzonderlijk in het overzicht incidentele lasten en baten.

Overzicht van incidentele baten en lasten	2023	
	lasten	baten
Programma 1 Samenleving	0	0
Programma 2 Economie, onderwijs, sport en cultuur	0	0
Programma 3 Ruimte	158	168
1. Implementatiekosten omgevingswet	158	
2. Afsluiten grondexploitatie Burgemeester Winklerplein		168
Programma 4 Bestuur en organisatie	0	0
Programma 5 Financiën van Sliedrecht	0	0
Totaal	158	168

Overzicht van structurele baten en lasten

Uit deze jaarrekening blijkt dat er een structurele doorwerking is van € 3.331.000,- per jaar (zie tabel hieronder in de kolom structurele verminderingen).

Overzicht structurele en incidentele mutaties in reserves (x €1.000)

Omschrijving	Totaal		Incidenteel		Structureel	
	Vermeerdering	Vermindering	Vermeerdering	Vermindering	Vermeerdering	Vermindering
Algemene bestemmingsreserve	6.302	9.588	6.302	9.588		
Reserve kapitaallasten verenigingsverzamelgebouw	0	1.995	0	1.995		
Reserve afschrijvingslasten investeringen	9.109	900	9.109	0		900
Reserve nieuwbouw gemeentekantoor	0	5.629	0	5.629		
Reserve vervanging materieel afdeling PR	288	0	288	0		
Reserve Klimaatmiddelen (voorheen res. Infra)	0	90	0	90		
Reserve vervanging containers	108	22	108	22		
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	0	100	0	100		
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	0	1.463	0	1.463		
Reserve frictiebudget reorganisatie	0	71	0	71		
Reserve kleinschalige herontwikkeling	0	172	0	172		
Reserve onderhoud begraafplaats	0	579	0	579		
Reserve weerstandsvermogen	0	4.751	0	4.751		
Reserve Sociaal Domein	0	648	0	648		
Reserve afschrijvingslasten invest. maatschappelijk nut	0	2.431	0	0		2.431
Reserve herplantfonds	1	0	1	0		
Reserve koers 2030	12.059	1.518	12.059	1.518		
Reserve vastgoed niet kernportefeuille	309	0	309	0		
	28.177	29.958	28.177	26.627	0	3.331

Presentatie van het structureel begrotingssaldo JR 2023	
Saldo van baten en lasten	5.001
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.781
Begrotingssaldo inclusief reservemutaties	6.782
Incidentele reserve mutaties	-1.550
Incidentele baten en lasten	-10
Structureel begrotingssaldo	5.222

Het bijbehorende financiële kengetal is voor de structurele exploitatie ruimte 5,49%.

WNT-verantwoording

Op 1 januari 2013 trad de Wet normering topinkomens (WNT) in werking. Die wet is van toepassing op de gemeente Sliedrecht. Het voor onze gemeente toepasselijke bezoldigingsmaximum was in 2023 € 223.000,- (bezoldigingsmaximum lokale overheden).

We stelden deze verantwoording op, op basis van de op Sliedrecht van toepassing zijnde regelgeving, het algemene bezoldigingsmaximum.

We berekenden het weergegeven individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen ook de duur) van het dienstverband. Daarbij kan de omvang van het dienstverband voor de berekening nooit groter zijn dan 1,0 fte.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling plus degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	NH Kuiper	RPA van Aalst
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,954
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 128.514	€ 93.832
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.638	€ 15.031
<i>Subtotaal</i>	€ 150.152	€ 108.863
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 212.676
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 150.152	€ 108.863
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	NH Kuiper	RPA van Aalst
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.043	€ 83.857
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.013	€ 14.510
<i>Subtotaal</i>	€ 145.057	€ 98.367
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 192.000
Bezoldiging	€ 145.057	€ 98.367

Balans

Balans per 31 december 2023 (bedragen x€ 1.000)				
Activa	2023		2022	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		2.460		2.271
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	230		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.230		2.271	
Materiële vaste activa		80.165		77.317
Investeringen met economisch nut				
gronden uitgegeven in erfpacht	11		36	
overige investeringen met een economisch nut	54.070		53.248	
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven				
overige investeringen met economisch nut met heffing	6.800		6.036	
Investeringen met maatschappelijk nut				
grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.041		15.826	
overige investeringen met een maatschappelijk nut	2.242		2.172	
Financiële vaste activa		4.502		4.228
Kapitaalverstrekkingen aan:				
Deelnemingen	2.306		2.306	
Gemeenschappelijke regelingen				
Overige langlopende leningen	2.196		1.922	
Totaal vaste activa		87.126		83.816
Vlottende activa				
Vorraden		3.397		2.054
Onderhanden werk:				
Bouwgronden in exploitatie	3.397		2.054	
Gereed product en handelsgoederen	-		-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		33.633		18.464
Vorderingen op openbare lichamen	5.255		6.512	
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	5.000		-	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	21.914		11.003	
Rekening-courantverhoudingen overige niet-financiële instellingen	417		478	
Overige vorderingen	1.048		472	
Overige uitzettingen	-		-	
Liquide middelen		2.082		1.864
Banken	2.082		1.864	
Overlopende activa		4.309		8.208
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	1.639		5.240	
Overige nog te ontvangen bedragen	2.031		2.409	
Vooruitbetaalde bedragen	640		559	
Totaal vlottende activa		43.421		30.590
Totaal activa		130.547		114.406

Balans per 31 december 2023 (bedragen x€ 1.000)				
Passiva	2023		2022	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		62.289		57.184
Reserves:				
Algemene reserve	6.477		2.625	
Bestemmingsreserves	48.926		47.421	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	6.886		7.138	
Voorzieningen		10.039		9.366
Voorzieningen risico's en verplichtingen	1.765		1.723	
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.450		3.515	
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen met heffing	4.824		4.127	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd $\geq$ 1 jaar		36.908		33.684
Onderhandse leningen:				
van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.408		28.684	
van openbare lichamen	4.500		5.000	
Waarborgsommen		34		-
Waarborgsommen	34		-	
Totaal vaste passiva		109.269		100.233
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		9.363		4.031
Kasgeldleningen	-		-	
Banksaldi	-		-	
Overige schulden	9.363		4.031	
Overlopende passiva		11.915		10.142
Overlopende verplichtingen	4.937		4.499	
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	6.693		5.395	
Overige vooruitontvangen bedragen	285		248	
Totaal vlottende passiva		21.278		14.173
Totaal passiva		130.547		114.406

Toelichting op de balans

In onderstaande balansspecificaties maken we een vergelijking met de balanspositie per 31 december 2023.

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Overzicht verloop immateriële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Des- investerings	Af- schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	-	230	-	-	-	230
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.271	-	-	41	-	2.230
Totaal	2.271	230	-	41	-	2.460

Er is een besluit genomen ten aanzien van het maken van voorbereidingskosten voor een grondexploitatie. Dit betreft € 230.000 als investering onder 'Kosten onderzoek en ontwikkeling'. Van deze investering heeft € 133.000 betrekking op de voorbereidingskosten van de locatie Groen van Prinster.

Investerings	Besteed t/m 2022	Besteed in 2023	Totaal besteed
Vorbereidingskosten locatie Groen van Prinster	-	133	133
-	-	-	-
Totaal	-	133	133

Materiële vaste activa met economisch nut

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Des- investerings	Af- schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Erfpachtgronden	36	-	25	-	-	11
Gronden en terreinen	7.193	343	500	-	-	7.035
Woonruimten	-	438	-	51	-	387
Bedrijfsgebouwen	42.743	2.806	603	1.197	-	43.750
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	433	-	-	30	-	403
Vervoermiddelen	880	-	-	175	-	706
Machines, apparaten en installaties	1.574	88	26	221	-	1.414
Overige materiële vaste activa	424	-	-	49	-	376
Totaal	53.284	3.675	1.154	1.723	-	54.081

Ten aanzien van de MVA economisch nut zijn de afschrijvingen geboekt, er heeft een correctie op de erfpachtgronden plaats gevonden omdat de waarde lager was dan de activeringsgrens. Ook is er overtollig materieel van de buitendienst verkocht. Er is geen sprake van bijdrage van derden in 2023. De investeringen betreffen met name renovatie pand Elektra, De Lockhorst, herinrichting Raadhuis en tijdelijke huisvesting Bleyburgh. Ten aanzien van de afschrijvingen hebben er in 2023 beperkte correcties plaats gevonden ten aanzien van de afschrijvingsmethode en ten aanzien van het juist toepassen van een restwaarde. Gebouwen worden op basis van de annuïteitenmethode met restwaarde afgeschreven, de overige activa worden via de lineaire methode afgeschreven zonder restwaarde.

De belangrijkste investeringen in het afgelopen boekjaar met betrekking tot de materiele vaste activa met economisch nut betreffen (investerings > € 100.000):

Investerings	Besteed t/m 2022	Besteed in 2023	Totaal besteed
Grond Van Ruysdaelstraat	-	343	343
Burgemeester Winklerplein 11	-	138	138
Burgemeester Winklerplein 13	-	120	120
Burgemeester Winklerplein 17	-	181	181
Renovatie pand Elektra Stationsweg 4	376	1.829	2.206
Toekomstbestendig maken zwembad De Lockhorst	144	278	423
Herinrichting Raadhuis	229	194	423
Uitbreiding Prins Willem-Alexanderschool	-	238	238
Tijdelijke huisvesting Bleyburgh	-	222	222
Totaal	750	3.542	4.292

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor heffing wordt geheven

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Des-investeringen	Af-schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.763	1.768	-	56	734	5.741
Vervoermiddelen	550	-	-	90	-	460
Machines, apparaten en installaties	158	-	-	24	-	134
Overige materiële vaste activa	565	36	-	135	-	466
Totaal	6.036	1.804	-	305	734	6.800

Ten aanzien van de MVA economisch nut waarvoor heffing wordt geheven zijn de afschrijvingen geboekt. De bijdrage derde betreft het in mindering brengen van de voorziening riolering op de investering. De investeringen betreffen met name rioolvervanging en de begraafplaats. Ten aanzien van de afschrijvingen hebben er in 2023 beperkte correcties plaats gevonden ten aanzien van de afschrijvingsmethode en ten aanzien van het juist toepassen van een restwaarde. Gebouwen worden op basis van de annuïteitenmethode met restwaarde afgeschreven, de overige activa worden via de lineaire methode afgeschreven zonder restwaarde.

De belangrijkste investeringen in het afgelopen boekjaar met betrekking tot de materiele vaste activa met economisch nut waarvoor heffing wordt geheven betreffen (investeringen > € 100.000):

Investerings	Besteed t/m 2022	Besteed in 2023	Totaal besteed
Rioolvervanging Vogelbuurt 2019-2023	79	568	647
Uitvoering begraafplaats 2020 t/m 2024	2.033	461	2.494
Uitvoering begraafplaats - aanleg groen	35	142	177
Uitvoering begraafplaats - beheerdersonderkomen	1.189	320	1.509
Reconstructie riolering Nijverwaard	-	123	123
Totaal	3.336	1.614	4.950

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Investerings voor 2017 geactiveerd	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Des-investeringen	Af-schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	205	-	-	7	-	198
Machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	24	-	-	3	-	21
Totaal	229	-	-	9	-	220

Investerings vanaf 2017 geactiveerd	Boekwaarde 1-1-2023	Investerings	Des-investeringen	Af-schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.621	1.985	-	347	416	16.843
Machines, apparaten en installaties	1.888	193	-	107	-	1.975
Overige materiële vaste activa	259	-	-	13	-	246
Totaal	17.769	2.178	-	467	416	19.064

Ten aanzien van de MVA met maatschappelijk nut zijn de afschrijvingen geboekt. Bijdragen derden betreffen subsidies voor de nieuwe aanleg van fietspaden. De investeringen betreffen het vervangen

van diverse asfaltdekkingen, herstraten van de vogelbuurt en het aanleggen van nieuwe fietspaden. Gebouwen worden op basis van de annuïteitenmethode met restwaarde afgeschreven, de overige activa worden via de lineaire methode afgeschreven zonder restwaarde.

De belangrijkste investeringen in het afgelopen boekjaar met betrekking tot de materiele vaste activa met maatschappelijk nut betreffen (investeringen > € 100.000):

Investeringen	Besteed t/m 2022	Besteed in 2023	Totaal besteed
Herstraten Vogelbuurt - Jaarschijf 2019-2023	1.705	437	2.142
Fietspad Stationsweg/Borgesiusweg (nieuwe aanleg)	111	700	811
Vervanging div. asfaltdekkingen - Jaarschijf 2022	239	198	436
Vervanging div. asfaltdekkingen - Jaarschijf 2023	-	328	328
Totaal	2.054	1.662	3.717

Financiële vaste activa

Ten aanzien van de Financiële vaste activa zijn de regulieren aflossingen ontvangen, daarnaast is er extra geld ingelegd voor de startersleningen en de duurzaamheidsleningen.

Overzicht financiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Investeringen	Aflossingen/afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.306	-	-	2.306
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	1.922	523	249	2.196
Totaal	4.228	523	249	4.502

Flottende activa

Voorraden

Overzicht voorraden

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhanden werk Stationspark 2	-1.195	23	-	-1.172
Onderhanden werk Kerkbuurt 16-18	-	-	-	-
Onderhanden werk Burg. Winklerplein	392	-392	-	-
Onderhanden werk Stationspark 3	2.858	520	-	3.378
Onderhanden werk Rijnstraat 315	-	1.191	-	1.191
Totaal	2.054	1.343	-	3.397

Ten aanzien van de grondexploitatie vinden de boekingen plaats binnen de exploitatie. Wanneer standen definitief zijn vindt verrekening met de balans plaats. Op de voorraden vindt extra inzet plaats om deze voor de jaarrekening duidelijk te hebben. Hierover vindt ook in het kader van het verbeterplan afstemming plaats. Bij de winternota is het besluit genomen om de grondexploitatie Burgemeester Winklerplein af te sluiten. Het effect is dat de boekwaarde per balansdatum op nihil is gesteld.

De investering gereed product en handelsgoederen betreft het pand aan de Rijnstraat 315 dat geschikt gemaakt gaat worden voor de Veiligheidsregio. Aangezien het pand overgedragen gaat worden aan de Veiligheidsregio heeft het geen duurzaam karakter voor de gemeente, derhalve is dit pand opgenomen onder handelsvoorraad.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Overzicht uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Vorderingen openbare lichamen	5.255	6.512
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	5.000	-
Rekening-courantverhouding met het Rijk	21.914	11.003
Rekening-courantverhoudingen overige niet-financiële instellingen	417	478
Overige vorderingen	1.048	472
Overige uitzettingen	-	-
Totaal	33.633	18.464

De stijging van de Rekening courant met het rijk wordt met name veroorzaakt door het ontvangen van de bijdrage van het rijk voor de Noord-Zuid verbinding.

Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren is een voorziening opgenomen van € 350.000 bepaald op basis van geschatte inningskansen:

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Overige vorderingen	1.411	835
Voorziening oninbaar	-363	-364
Netto waardering overige vorderingen	1.048	472

In het kader van schatkist bankieren is, conform artikel 52c BBV, voor het begrotingsjaar 2023 een drempelbedrag geldig van € 1.669.000.

In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 4.4. Financiering.

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Bedrag aan middelen buiten 's Rijks schatkist aangehouden	1.086	1.201	1.445	1.368

Liquide middelen

Overzicht liquide middelen

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Bank Nederlandse Gemeenten	2.065	1.861
Rabobank	17	3
Totaal	2.082	1.864

Overlopende activa

Overzicht overlopende activa

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheden met een specifiek bestedingsdoel	1.639	5.240
Overige nog te ontvangen bedragen	2.031	2.409
Vooruitbetaalde bedragen	640	559
Totaal	4.309	8.208

De daling van de post nog te ontvangen voorschotbedragen wordt veroorzaakt doordat we de subsidie van de opvang van de Oekraïners over 2022 in 2023 hebben ontvangen, de subsidie voor 2023 hebben we ook in 2023 ontvangen. Het nog te ontvangen bedrag van de overheid laat hierdoor een grote daling zien.

Het nog te ontvangen bedrag van Europese en Nederlandse overheden met een specifiek bestedingsdoel bestaat uit:

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Ontvangen	Saldo 31-12-2023
Europese overheidslichamen				
1 nvt	-	-	-	-
Totaal Europese overheidslichamen	-	-	-	-
het Rijk				
1 Opvang vluchtelingen Oekraïne	4.797	176	4.797	176
2 Afrekening toeslagenaffaire	13	-	-	13
3 Afrekening Tozo 2022	22	-	22	-
4 Flexibele inzet woningbouw	-	102	-	102
Totaal het Rijk	4.832	278	4.819	291
Overige Nederlandse overheidslichamen				
1 nvt	-	-	-	-
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-
Totaal	4.832	278	4.819	291

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Overzicht eigen vermogen

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Toevoeging voorgaand boekjaar	Toevoegingen cf. overzicht baten en lasten	Onttrekkingen cf. overzicht baten en lasten	resultaat 2023	Vermindering ivm afschrijving op activa	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	2.625	7.138	6.302	9.588		-	6.477
Bestemmingsreserves	47.421		21.875	20.369		-	48.926
Gerealiseerd resultaat	7.138	-7.138	-	-	6.886	-	6.886
Totaal	57.184	-	28.177	29.958	6.886	-	62.289

De algemene reserve neemt als gevolg van de resultaatbestemming jaarrekening 2022 toe. De boeking o.b.v. de begroting zijn reeds uitgevoerd, voor de boekingen o.b.v. realisatie worden de relevante posten op dit moment geïnventariseerd.

Bij de bestemmingsreserves zijn als gevolg van het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen de bestemmingsreserve terug gebracht in aantal. Hierdoor ontstaan er grote mutaties binnen de bestemmingsreserves.

Een verdere toelichting van de reserves vind plaat onder het overzicht Reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	Saldo 31-12-2023
Voorzieningen risico's en verplichtingen	1.723	283	61	180	1.765
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.515	642	-	708	3.450
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen met heffing	4.127	1.431	734	-	4.824
Totaal	9.366	2.356	795	888	10.039

Een verdere toelichting van de voorzieningen vind plaats onder het overzicht Reserves en voorzieningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd $\geq$ 1 jaar

Overzicht vaste schulden met een rentetypische looptijd $\geq$ 1 jaar

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.408	28.684
Onderhandse leningen van openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	4.500	5.000
Totaal	36.908	33.684

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 362.000.

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2023.

Omschrijving	saldo 1-1-2023	Vermeer- deringen	Aflossingen	saldo 31-12-2023
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.684	6.304	2.580	32.408
Onderhandse leningen van openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	5.000	-	500	4.500
Totaal	33.684	6.304	3.080	36.908

Waarborgsommen

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Waarborgsommen	34	-
Totaal	34	-

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Overzicht netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	9.363	4.031
Totaal	9.363	4.031

De toename van de overige schulden komt doordat de subsidie van de opvang Oekraïners over 2023 dubbel is ontvangen.

Overlopende passiva

Overzicht overlopende passiva

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Overlopende verplichtingen	4.937	4.499
Vooruitontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden met een specifiek bestedingsdoel	6.693	5.395
Overige vooruitontvangen bedragen	285	248
Totaal	11.915	10.142

Verloopoverzicht van ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden met een specifiek bestedingsdoel.

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Mutaties		Saldo 31-12-2023
		Ontvangen	Vrijgevallen	
Europese overheidslichamen				
xxx				
Totaal Europese overheidslichamen	-	-	-	-
het Rijk				
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	430	988	666	752
Uitkoopregeling woningen onder hoogspanningslijnen	140	117	78	180
Aardgasvrije wijken - Decentralisatie uitkering	3.386	-	-	3.386
Specifieke uitkering ventilatie in scholen	178	-	-	178
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	108	-	108	-
Spec. Uitk. Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	248	-78	-37	207
Subsidie Fietsroute Station-Centrum	263	-	263	-
SPUK gedupeerden toeslagenproblematiek	-	-	-	-
SPUK Aanpak energiearmoede	204	217	3	419
Vorbereidingsubsidie geluidsmaatregelen	103	-	6	97
SPUK Sportakkoord	7	15	22	-
SPUK Stimulering Sport	-	195	195	-
Uitbreiding fietsenstalling station Sliedrecht	292	105	-	397
SPUK Onderwijsroute	22	1	-	23
Planvorming bedrijventerreinen	14	-	-	14
SPUK Informatiepunten Digitale Overheid	-	26	26	-
Cap dec.overheden v.klimaat-en energiebel.(CDOKE)	-	466	273	193
Brede SPUK-regeling	-	623	558	65
SPUK Nationaal Isolatieprogramma	-	507	-	507
SPUK Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	-	156	-	156
Inburgering	-	119	-	119
Totaal het Rijk	5.395	3.456	2.159	6.693
overige Nederlandse overheidslichamen				
xxx				
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-
Totaal	5.395	3.456	2.159	6.693

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Overzicht gewaarborgde geldleningen

Gewaarborgde leningen													bedragen x € 1.000		
Nr.	Oorspr. bedrag van de geldlening	Lening-nummer	Doel van de geldlening	Naam geldgever	Naam geldnemer	Percentage waarborg	Datum goedkeuring	Rente perc.	Totaal begin dienstjaar	Door de gem. gewaarborgde	Corr. voorg.jm c.q. waarborg in dienstj.	Totaalbedrag aflossing	Totaal eindj dienstjaar	Door de gem. gewaarborgd	
DIRECTE BORGSTELLINGEN															
1	1.204	4.088.665	Herfinanciering leningen	BNG	St Waarden	100%	6-10-1998	1,410	720	720		41	679	679	
2	3.684	88.720	Herfinanciering leningen	BNG	St. Waarde	100%	20-10-1998	5,380	1.983	1.983		125	1.858	1.858	
4	295	0		Rabobank	Buurtver. T	100%	27-11-2000	6,000	260	260		0	260	260	
5	75	0		Rabobank	Buurtver. T	100%	14-11-2006	4,850	43	43		0	43	43	
6	9.700	101.180	nieuwbouw Serviceflat	BNG	St. Drechts	100%	27-6-1905	3,925	8.169	8.169		125	8.044	8.044	
8	Diversen	0	Financieringspositie	diversen	HVC	0,86%			610.101	5.757	-44.849	0	565.252	4.872	
9	1.770	10.015.046	herfinanciering leningen	NWB	St. Waarde	100%		1,860	1.770	1.770	0	0	1.770	1.770	
10	1.539	40.110.141		BNG	Voetbalvere	100%		2,140	1.304	1.304	-1.262	42	0	0	
11	1.207	40.109.873	Sporthal	BNG	St.Sportacc	100%		2,550	1.094	1.094		21	1.073	1.073	
12	500	40.110.626		BNG	St.Sportacc	100%		2,050	448	448		9	439	439	
13	700	40.110.791		BNG	St.Sportacc	100%		1,750	623	623		14	610	610	
			Subtotaal						626.516	22.172	-46.111	377	580.028	19.648	
ACHTERVANG WSW															
	voor 1/8/2021														
	127.497	Diverse		Diverse	St. Tablis W	100%		111.265	111.265		0	6.533	104.732	104.732	
								0	0		0	0	0	0	
	na 1/8/2021							0	0		0	0	0	0	
	51.024	Diverse		Diverse	St. Tablis W	81,6%		37.929	30.461		13.095	0	51.024	41.632	
	359.725	Diverse		Diverse	Woonzorg N	0,2%		247.630	415		106.292	0	353.922	555	
	45.685	Diverse		Diverse	St. Mooland	0,3%		46.209	224		-524	0	45.685	140	
			Subtotaal					443.033	142.365	118.863		6.533	555.363	147.058	
			Totaal					1.069.549	164.537	72.752		6.910	1.135.391	166.705	

Het bovenstaand genoemde saldo 31-1-2022 sluit niet aan op dezelfde tabel uit de JR2022, maar wel met de paragraaf Financiering uit dezelfde jaarrekening. Aangezien de stand zoals bij de JR2022 genoemd in de paragraaf Financiering juist is hebben we die stand ook opgenomen in de vergelijking.

Een nadere toelichting op de gewaarborgde geldleningen is terug te vinden in de Paragraaf Financiering.

Reserves en voorzieningen

Reserves

In 2023 is er een nieuwe nota reserves & voorzieningen opgesteld en middels een raadsbesluit (d.d. 27-06-2023) vastgesteld. In deze nota is besloten dat er reserves worden afgesloten, samengevoegd en is er een nieuwe reserve opgesteld. Dit wordt hieronder uitgebreid toegelicht.

In 2023 was het verloop van de algemene reserve en bestemmingsreserves als volgt:

Reserves <i>(bedragen x € 1000)</i>	1-1-2023	Vermeer- deringen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Verminderen ter dekking van kapitaallasten	Verminderen	31-12-2023
Algemene bestemmingsreserve	2.625	6.302	7.138		-9.588	6.477
Reserve vervanging materieel afdeling PR	472	288			-	760
Reserve vervanging containers	676	108			-22	762
Reserve kapitaallasten invest. economisch nut	10.940	9.109		-900		19.149
Reserve kapitaallasten invest. maatschappelijk nut	6.669				-2.431	4.238
Reserve herplantfonds	34	1				35
Reserve Koersvast 2030 (voorheen verkoop aandelen Eneco)	13.127	11.932			-1.391	23.668
Reserve vastgoed niet in kernportefeuille	-	309				309
Reserve kapitaallasten verenigingsverzamelgebouwen	1.995	-			-1.995	-
Reserve kapitaallasten nieuw gemeentekantoor	5.629				-5.629	-
Reserve Klimaatmiddelen (voorheen res. Infra)	90				-90	-
Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	105				-100	5
Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf	1.463				-1.463	-
Reserve frictiebudget reorganisatie	71				-71	-
Reserve kleinschalige herontwikkeling	172				-172	-
Reserve onderhoud begraafplaats	579				-579	-
Reserve Weerstandsvermogen	4.751				-4.751	-
Reserve Sociaal Domein	648				-648	-
Totaal	50.046	28.049	7.138	-900	-28.930	55.403

Algemene reserve

De algemene reserve is een buffer. Het dekt risico's af en kan incidentele tegenvallers opvangen. Vanaf 2016 brachten we vanuit de paragraaf weerstandsvermogen een deel van de 'Algemene Reserve ter afdekking van de risico's' onder in de 'Reserve weerstandsvermogen'. Het gaat daarbij per ultimo 2023 om € 4.751.000,-.

Reserve vervanging materieel PR

We vormden deze 'Reserve vervanging materieel PR' voor het dekken van kapitaallasten van investeringen in nieuw materieel. Daardoor wordt de exploitatie geëgaliseerd en dat is belangrijk voor een solide tarievenbeleid voor de reinigingsrechten. We baseerden de storting in de reserve op het integraal vervangingsplan. De onttrekkingen zijn gebaseerd op de werkelijke vervangingen.

Reserve vervanging containers

Het doel van de 'Reserve vervanging containers' is tweeledig:

- de kapitaallasten van de investeringen voor de aanschaf van huisvuil-, papier- en bedrijfsvuilcontainers dekken en
- de investeringen in ondergrondse afvalinzameling dekken.

We baseren de storting op een integraal vervangingsplan en de onttrekkingen op de werkelijke vervangingen.

Reserves kapitaallasten investeringen economisch nut

De 'Reserves kapitaallasten investeringen economisch nut' dekken de kapitaallasten van (in het verleden) geactiveerde investeringen. Het gaat alleen om investeringen die op grond van het besluit begroting en verantwoording (BBV) aangemerkt worden als investeringen met een economisch nut. In

de nieuwe nota reserves en voorzieningen zijn de volgende reserves toegevoegd aan de reserve kapitaallasten investeringen met een economisch nut:

- Reserve kapitaallasten verenigingsverzamelgebouwen;
- Reserve kapitaallasten niet gemeentekantoor;
- Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf.

Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut

Deze 'Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut' dekt de kapitaallasten van (in het verleden) geactiveerde investeringen. Het gaat alleen om investeringen die op grond van het besluit begroting en verantwoording (BBV) aangemerkt worden als investeringen met een maatschappelijk nut. Bijvoorbeeld de aanleg/reconstructies van wegen en investeringen in openbare verlichting.

Reserve herplantfonds

De 'Reserve herplantfonds' gebruiken we voor het herplanten van bomen zoals bedoeld in het vastgestelde groenbeleidsplan.

Reserve Koersvast 2030

De 'Reserve Koersvast 2030' staat in het teken van de komende termijn tot en met 2030. De middelen worden ingezet zodat doelen uit de Koers 2030 gerealiseerd kunnen worden. Op basis daarvan kunnen we ideeën en plannen omzetten naar concrete projecten en resultaten en vruchten plukken. De saldi van de volgende opgeheven reserves zijn toegevoegd aan de Koers 2030:

- Reserve sociaal domein;
- Reserve frictiebudget/organisatieontwikkeling;
- Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing (restant reserve wordt ingezet in de exploitatie 2023/2024);
- Reserve klimaatmiddelen (restant reserve wordt ingezet in de exploitatie 2023);
- Reserve onderhoud begraafplaats;
- Reserve kleinschalige herontwikkeling.

Nieuwe reserve

Reserve vastgoed niet in kernportefeuille

Het afstoten van de niet-kern portefeuille vastgoed is een meerjarig traject. Een traject waarin opbrengsten en kosten lastig zijn te plannen en onverwachte ontwikkelingen leiden tot een versnelling, danwel een vertraging. De reserve is bedoeld om het afstoten van de niet-kernportefeuille te kunnen uitvoeren, zonder dat dit bij elk P&C product leidt tot (technische) begrotingsmutaties en vertraging in processen vanwege een ontbrekend mandaat voor het college.

Afgesloten reserves

Reserve weerstandsvermogen

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve kapitaallasten verenigingsverzamelgebouw

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve investeringen met economisch nut.

Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentekantoor

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve investeringen met economisch nut.

Reserve klimaatmiddelen

Het openstaande saldo is in 2023 in de exploitatie genomen.

Reserve egalisatie tarieven afvalstoffenheffing

Het openstaande saldo wordt in 2024 in de exploitatie genomen.

Reserve kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve investeringen met economisch nut.

Reserve frictiebudget/organisatieontwikkeling

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve Koers 2030.

Reserve kleinschalige ontwikkeling

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve Koers 2030.

Reserve onderhoud begraafplaats

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve Koers 2030.

Reserve Sociaal Domein

Het openstaande saldo is toegevoegd aan de reserve Koers 2030.

Voorzieningen

In 2023 was het verloop van de voorzieningen als volgt:

Voorzieningen	1-1-2023	Toevoegingen	Vrijval t.g.v. baten en lasten	Aanwending	31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening spaarverlof ambtenaren	53	16			69
Voorziening wachtgeld	176	-	61	97	18
Voorziening pensioen voormalige wethouders	1.460	258		76	1.642
Voorziening liquidatie Logopedische Dienst Kring Sliedrecht	34	9	-	9	34
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
Voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen	1.680	398		200	1.878
Voorziening onderhoud haven	98	6	-	-	104
Voorziening onderhoud wegen	1.467	192	-	466	1.193
Voorziening onderhoud bruggen	270	46	-	42	274
Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvest. waarvoor een heffing wordt geheven					
Voorziening onderhoud/egalisatie producten riolering	4.127	1.431	734	-	4.825
Totaal	9.365	2.356	795	890	10.037

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening spaarverlof ambtenaren

We vormden de 'Voorziening spaarverlof ambtenaren' om de kosten van vervanging te kunnen bekostigen als medewerkers spaarverlof opnemen. De invoering van spaarverlof ambtenaren is in de CAO 2021-2022 opgenomen.

Voorziening wachtgeld personeel

De 'Voorziening wachtgeld personeel' is bedoeld voor WW-verplichtingen van (voormalige) bestuurs- en personeelsleden.

Voorziening pensioen voormalige wethouders

We hebben de 'Voorziening pensioen voormalig wethouders' gevormd voor de pensioenverplichtingen van twee voormalige wethouders. We baseren de stand op actuariële berekeningen.

Voorziening liquidatie Logopedische Kring (LDKS)

Sliedrecht wikkelt als centrumgemeente de liquidatie van de voormalige Logopedische Dienst Kring Sliedrecht (LDKS) af. De baten en lasten daarvan zijn opgenomen in de exploitatie. We vormden de 'Voorziening liquidatie Logopedische kring' voor mogelijke risico's die samenhangen met de liquidatie die doorloopt tot en met 2026.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen

De 'Voorziening buitengewoon onderhoud gebouwen' bestaat voor de egalisatie van kosten van het buitengewoon onderhoud van diverse gemeentelijke gebouwen en objecten én van gebouwen en objecten die voor de huisvesting van vooral gesubsidieerde instellingen worden gebruikt.

Voorziening onderhoud haven

De 'Voorziening onderhoud haven' is in het leven geroepen voor de egalisatie van het groot onderhoud van de haven.

Voorziening onderhoud wegen

De 'Voorziening onderhoud wegen' is er voor egalisatie van het groot onderhoud aan wegen en voor het nog niet uitgevoerd straatwerk uit programma's van voorgaande jaren.

Voorziening onderhoud bruggen

De 'Voorziening onderhoud bruggen' is er voor de egalisatie van het groot onderhoud van bruggen.

Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

Voorziening onderhoud en egalisatie producten riolering

We vormden de 'Voorziening onderhoud en egalisatie producten riolering' uit de opbrengsten van rioolrechten. De bijdrage aan de voorziening is bedoeld voor toekomstige vervangingsinvesteringen (artikel 44, lid 1d BBV).

SiSa overzicht

SiSa bijlage

Ministerie van Wonen, Sociale Zaken en
Gelijkheid

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 09-03-2024								
Vereniger	Uitvoeringscode	Specifieke uitvoering Juridische grondslag Ontwanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)	
			Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
			€ 4.786.610	€ 0	€ 0	€ 52.202	€ 0	€ 97.136
			Totaal bedrag vorderingen (f onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10					
€ 0	€ 60.270	€ 4.996.218	€ 4.996.248					
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
			Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2
			34	42	62	Ja	Nee	
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			2023	Nee				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16
			€ 3.050	€ 3.350	€ 66.019	€ 66.019	€ 0	€ 0
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2			
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)			
Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21	Aard controle R Indicator: B2/22			
€ 1.140	€ 31.920	€ 145.656	€ 215.016	€ 75.390	€ 126.998			
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal				
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling				
Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/24	Aard controle R Indicator: B2/25	Aard controle R Indicator: B2/26	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27				
€ 327.155	€ 327.155	€ 0	€ 0	€ 327.155				
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-00906724	€ 0	€ 9.899	Ja		Nee
			2					
100								
Kopie Beschikkingnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waaraan een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)						
Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09						
1 SUVIS21-00906724	Ja	De Johannes Calvynschool is gestart met de werkzaamheden voor 31-12-2023. De werkzaamheden dienen uiterlijk 31-08-2025 gereed te zijn. Het cumulatief indicator C32/03 is aangepast conform feitelijke besteding en het bedrag van de aanpassing tov 2022.						
2								
100								

BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provinciecode selecteren en in de kolommen emast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
1	030008	Provincie Zuid-Holland	€ 118.076	€ 118.076	€ 0	1	1	
2	030008	Provincie Zuid-Holland	€ 85.037	€ 85.037	€ 0	1	1	
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
		Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09				
1	030008	Provincie Zuid-Holland	704	Ja				
2	030008	Provincie Zuid-Holland	704	Nee				
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruikte energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruikte energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
0			€ 0	€ 39.698	€ 0	€ 0	€ 1.531	
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huur- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten				
		Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09				
0			€ 2.609	€ 38.975				
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlagings energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
		Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15	
0			0	0	0	27	28	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunt Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 25.765	€ 0	1	139	0	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstreking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegelend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van de laatstbedeelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
1	LA/23-03619638		€ 0	€ 0	0	0	0	€ 0
2								
100								
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
		Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10			
1			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
2								
100								

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVG) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 515.242	€ 279.124	€ 88.803	€ 224.864	€ 429.694	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emasaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emasaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		
			1					
			2					
			100					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 76.564	€ 0	€ 0	€ 106.953	€ 62.953	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emasaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emasaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1					
			2					
			10					
inW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SIJa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emasaat de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	5000006246	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060482 Gemeente Alblasserdam	5000006246	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	5000006246	Nee			
			2 060482 Gemeente Alblasserdam	5000006246	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			060482 Gemeente Alblasserdam	5000006246	Aanleg klimaatadaptatie parkeerplaatsen, groene verharding, waterdoorlatende fundering en drainage/infiltratie / 24	Nee		
			1					
			2 060482 Gemeente Alblasserdam	5000006246	Aanleg wadi / groene gracht / 25	Nee		
			2					
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F1/01	Aard controle R Indicator: F1/02	Aard controle D1 Indicator: F1/03	Aard controle D1 Indicator: F1/04	Aard controle R Indicator: F1/05	
			1 Baanhoek 257 - UWHS170033	€ 14.398	Nee	Nee	€ 416.402	
			2 Baanhoek 269 - UWHS170032	€ 8.326	Nee	Nee	€ 180.179	
			3 Baanhoek 283 - UWHS170222	€ 8.401	Nee	Nee	€ 201.068	
			4 Baanhoek 285 - UWHS170223	€ 9.803	Nee	Nee	€ 204.474	
			5 Baanhoek 287 - UWHS170189	€ 8.479	Nee	Nee	€ 192.473	
			6 Baanhoek 289 - UWHS170198	€ 5.613	Nee	Nee	€ 244.921	
			7 Baanhoek 291 - UWHS170224	€ 5.532	Nee	Nee	€ 107.696	
			8 Baanhoek 293 - UWHS170163	€ 7.833	Nee	Nee	€ 109.358	
			9 Baanhoek 295 - UWHS170153	€ 5.898	Nee	Nee	€ 282.671	
			10 Baanhoek 309 - UWHS170100	€ 5.982	Nee	Nee	€ 165.932	
			11 Baanhoek 311 - UWHS170031	€ 5.387	Nee	Nee	€ 160.318	
			12 Baanhoek 313 - UWHS170030	€ 5.333	Nee	Nee	€ 167.241	
			13 Baanhoek 315 - UWHS170095	€ 5.807	Nee	Nee	€ 210.344	
			14 Baanhoek 317 - UWHS170048	€ 5.436	Nee	Nee	€ 197.749	
			15 Baanhoek 319 - UWHS170166	€ 5.907	Nee	Nee	€ 267.975	
			16 Rivierdijk 42 - UWHS170058	€ 6.054	Nee	Nee	€ 1.167.928	
			17 Rivierdijk 52 - UWHS170250	€ 11.954	Nee	Nee	€ 301.213	
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 23.956	€ 175.301	€ 73.388	€ 23.956	€ 175.301	€ 73.388
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente
			1 Participatiewet (PW)	1 Participatiewet (PW)	1/2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1/2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1/3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	1/3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Nee				

SWZ	GZA	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022	Hieronder per regel één gemeentecode uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01 Aard controle R Indicator: G2A/02	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/03	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/04	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/05	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/06
1	060610 Gemeente Sliedrecht			€ 6.998.552	€ 101.260	€ 297.707	€ 10.422	€ 10.241
2								
100								
		Hieronder verschijnt de gemeentecode conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07 Aard controle R Indicator: G2A/08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/10	Baten (jaar T-1) WMK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.6 Wet werk- en inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (WMK) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/11	Besteding (jaar T-1) Loonkostenubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/12
1	060610 Gemeente Sliedrecht			€ 0	€ 11.334	€ 10.485	€ 0	€ 681.807
2								
100								
		Hieronder verschijnt de gemeentecode conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostenubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13 Aard controle R Indicator: G2A/14	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/15	Mutaties (dotaties en vrijval) voornamelijk duitseze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/16		
1	060610 Gemeente Sliedrecht			€ 11.057	€ 3.850	€ 0		
2								
100								
SWZ	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
1	060610 Gemeente Sliedrecht		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstreking (BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
1	060610 Gemeente Sliedrecht		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								
SWZ	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_totaal 2022	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06
1	060610 Gemeente Sliedrecht		€ 0	€ 11.582	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								
		Hieronder verschijnt de gemeentecode conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07 Aard controle R Indicator: G3A/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/09	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/10	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstreking (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/11	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/12
1	060610 Gemeente Sliedrecht			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2								
100								
SWZ	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
1	Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/09			
1	Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)		0	0	Nee			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		0	0	Nee			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		0	0	Nee			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		0	0	Nee			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		0	0	Nee			
6	Totaal		0	0	Nee			
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maasricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maasricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maasricht), overig			Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maasricht)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
1	Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)		0	0	0	0	0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		0	0	0	0	0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		0	0	0	0	0	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		0	0	0	0	0	

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01	Aard controle R Indicator: G4A/02	Aard controle R Indicator: G4A/03	Aard controle R Indicator: G4A/04	Aard controle R Indicator: G4A/05	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 1.133	€ 0	€ 20.649	€ 4.164	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 194	€ 0	€ 10.456	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 15.893	€ 10.652	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 42.017	€ 0	€ 1.338	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 34.616	€ 0	€ 1.353	€ 0	
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle R Indicator: G4A/07	Aard controle R Indicator: G4A/08	Aard controle R Indicator: G4A/09	Aard controle R Indicator: G4A/10		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 98	0	0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	10	0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	10	0		
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijaf) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekking - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking Tozo in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Aard controle R Indicator: G4A/11	Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Aard controle R Indicator: G4A/13		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Ne) Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 224.814	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Ne) Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Neen			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Ne) Gemeente	
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Overige zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toelichting meegenomen is
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			€ 194.674	€ 231.947				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Overige zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Beheer en exploitatie	€ 118.335	€ 0	€ 118.335	€ 0	
			2 Mengpercentage	€ 17.760	€ 0	€ 0	€ 17.760	
			3 Stationspark 3	€ 95.852	€ 0	€ 0	€ 95.852	Kosten 2019-2023 die nog niet eerder als kostprijverhogend waren geboekt, dit betreft een aanvraag artikel 13
				€ 95.852				
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zombabaden (ronde 3)	Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) Automatisch berekend	Totale definitieve exploitatiekort Automatisch berekend	Totale cumulatieve besteding Automatisch berekend	Eindverantwoording	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 SFUKJZ1-22204	€ 228.260	€ 228.457	€ 228.260	Ja	
			Naam locatie	Betreff periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatiekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 Optsport bronbad de Lockhorst	Nov + dec 2021	€ 165.265	€ 165.265	€ 165.265	€ 165.265
			2 Optsport bronbad de Lockhorst	jan-22	€ 62.995	€ 63.192	€ 62.995	€ 62.995

WVS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel		Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 21.423	€ 21.423	€ 0	€ 21.423	Ja	
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 147.486	€ 368.715	€ 0	€ 368.715	Ja	
			3 Tensgdingen Gezondheidsachterstanden	€ 32.958	€ 26.366	€ 6.592	€ 26.366	Ja	
			4 Kansrijke Start	€ 24.718	€ 32.504	€ 4.944	€ 32.504	Ja	
			5 Mentale Gezondheid	€ 11.535	€ 9.228	€ 2.307	€ 9.228	Ja	
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 23.838	€ 23.070	€ 5.768	€ 23.070	Ja	
			7 Valpreventie	€ 84.866	€ 55.163	€ 16.973	€ 55.163	Ja	
			8 Leefomgeving	€ 16.479	€ 13.183	€ 3.296	€ 13.183	Ja	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.120	€ 3.296	€ 824	€ 3.296	Ja	
			10 Versterken sociale basis	€ 60.148	€ 48.118	€ 12.030	€ 48.118	Ja	
			11 Mantelzorg	€ 16.479	€ 13.183	€ 3.296	€ 13.183	Ja	
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 16.479	€ 13.183	€ 3.296	€ 13.183	Ja	
			13 Welzijn op recept	€ 9.063	€ 7.250	€ 1.813	€ 7.250	Ja	
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.120	€ 3.296	€ 824	€ 3.296	Ja	
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 14.666	€ 11.733	€ 2.933	€ 11.733	Ja	
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08					
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja					
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja					
			3 Tensgdingen Gezondheidsachterstanden	Ja					
			4 Kansrijke Start	Ja					
			5 Mentale Gezondheid	Ja					
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja					
			7 Valpreventie	Ja					
			8 Leefomgeving	Ja					
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja					
			10 Versterken sociale basis	Ja					
			11 Mantelzorg	Ja					
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja					
			13 Welzijn op recept	Ja					
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja					
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09	Nee					
WVS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Automatisch berekend	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Automatisch berekend		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03				
			MEOZ23190	€ 256.809	€ 336.271				
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08		
			1 Bronbad De Lockhorst	€ 256.809	€ 336.271	Ja			
			2						
			20						
WVS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02					
			060505 Gemeente Dordrecht	€ 24.000					

Specificatie overhead

Inleiding

Sinds de invoering van het gewijzigde BBV mogen kosten van overhead niet meer worden opgenomen in de ramingen van de verschillende thema's die Sliedrecht kent in haar begroting. Daarom is de overhead opgenomen als apart thema onder Programma 4 Bestuur, Organisatie en Veiligheid. Overhead betreft alle indirecte kosten welke niet rechtstreeks aan een thema te koppelen is. Het gaat hier om kosten van:

- Financiën, Toezicht en Controle;
- Personeelszaken en organisatie;
- Inkoop;
- Interne en externe communicatie;
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Bedragen x € 1000

Specificatie overhead		2024
A. Personeelskosten	N	6.187
1. Directe- en indirecte personeelskosten	N	3.547
2. Personeel van derden	N	2.329
3. Cursussen en seminars	N	160
4. Secundaire personeelskosten	N	150
B. Materiële uitgaven	N	1.808
1. Facilitaire kosten	N	34
2. Materieel, voertuigen en gereedschappen	N	339
3. Schoonmaak, beveiliging, verzekeringen, energie en onderhoud	N	533
4. Lidmaatschappen en contributies	N	124
5. Advies- en onderzoekskosten op juridische en personele vraagstukken	N	483
6. Overig (incl. doorbelasting tractiemiddelen)	N	296
C. Voorzieningen	N	165
1. Dotatie voorzieningen groot onderhoud eigen huisvesting	N	165
D. Kapitaallasten	N	755
1. kapitaallasten eigen huisvesting	N	755
E. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	N	4.082
1. Bijdrage gemeenschappelijke regelingen SCD en OCD	N	4.082
Totaal lasten Overhead	N	12.997
F. Vergoedingen	V	640
1. Huuropbrengsten eigen huisvesting	V	639
2. Overige vergoedingen eigen huisvesting	V	1
Totaal baten overhead	V	640
Totaal overhead	N	12.357

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester & wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 7 februari 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3,0% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.776.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige

Investeringsoverzicht

Investeringsoverzicht

Onderstaande tabel laat het verloop van de investeringskredieten in 2023 zien. De eerste kolom is de omschrijving van het investeringskrediet, gevolgd door een U/I om aan te geven of dit Uitgaven / Inkomsten zijn. De drie grijze kolommen daarna zijn de totalen t/m 2023: investeringskrediet, realisatie en over/onderschrijding. De volgende 3 kolommen zijn de gegevens ten aanzien van 2023: investeringskrediet, realisatie en over/onderschrijding. De laatste kolom bevat een A (afsluiten) of H (handhaven). Dit geeft aan of voor het krediet voorgesteld wordt om het restantkrediet af te sluiten of te handhaven voor het jaar 2024.

Nr.	Omschrijving	U/I	Totaal beschikbaar krediet t/m 2023	Realisatie t/m 2023	Totale over-/onderschrijding t/m 2023	Krediet 2023 incl. restantkrediet	Realisatie 2023	Over-/onderschrijding 2023	Handhaven / afsluiten
	Herinrichting Raadhuis	U	639	423	216	410	194	216	H
	Schakelkast muziekent	U	13	11	1	13	11	1	A
	Uitvoering begraafplaats 2020-2025 VAT	U	787	555	231	306	75	231	H
	Uitvoering begraafplaats 2020 t/m 2024	U	2.552	2.494	58	519	461	58	H
	Uitvoering begraafplaats - ruimen graven	U	242	-	242	242	-	242	H
	Uitvoering begraafplaats - aanleg groen	U	242	177	65	207	142	65	H
1.	Uitvoering begraafplaats - beheerdersonderkomen	U	1.457	1.509	-52	268	320	-52	H
	Uitvoering begraafplaats voorber. locatie 7	U	121	91	30	63	33	30	H
	Vervanging huisvuilcontainers (2023)	U	30	22	8	30	22	8	A
	Vervanging ondergrondse afvalcontainers (2023)	U	280	-	280	280	-	280	A
	Toekomstbestendig maken zalencentrum de Lockhorst	U	18	10	8	16	8	8	A
	Renovatie pand Elektra Stationsweg 4	U	2.231	2.207	24	1.854	1.829	24	H
	Renovatie pand Elektra Stationsweg 4	I	-	-1	1	1	-	1	H
2.	Herinrichten omgeving Stationsweg 4 (Elektra)	U	-	17	-17	-	17	-17	H
	Toekomst bestendig maken sporthal de Lockhorst	U	18	-	18	18	-	18	H
	Renovatie buitenschil bronbad De Lockhorst 2017	U	58	46	12	12	-	12	H
	Toekomstbestendig maken zwembad de Lockhorst	U	609	423	186	464	278	186	H
	Gronden Sliedrecht buiten tbv sportpark	U	1.300	4	1.296	1.296	-	1.296	H
	Gronden Sliedrecht buiten tbv sportpark	I	-	-1	1	1	-	1	H
	Burg. Winklerplein Aanleg plein en OR	U	1.234	51	1.183	1.185	2	1.183	A
3.	Burg. Winklerplein Aanleg plein en OR	I	-245	-	-245	-245	-	-245	A
	Burg. Winklerplein Zuidooster	U	221	221	-	-	-	-	A
	Burg. Winklerplein Noord-en Zuidgevel	U	12	12	-	-	-	-	A
	Vervanging fundering en asfalt Parallelweg-west	U	300	159	141	141	-	141	H
	Herstraten Vogelbuurt - Jaarschijf 2019-2023	U	4.395	2.210	2.185	2.622	437	2.185	H
	Herstraten Vogelbuurt - Jaarschijf 2019-2023	I	-	-69	69	69	-	69	H
	Herstraten Professorenbuurt - Jaarschijf 2019-2022	U	1.257	88	1.169	1.174	5	1.169	H
	Fietspad Stationsweg/Borgesiusweg (nieuwe aanleg)	U	1.150	888	262	963	700	262	H
	Fietspad Stationsweg/Borgesiusweg (nieuwe aanleg)	I	-425	-425	-	-348	-348	-	H
	Herstraten Rivierenbuurt zuid - Jaarschijf 2021	U	886	747	139	140	1	139	A
4.	Vervanging div. asfaltdeklaagen - Jaarschijf 2022	U	436	436	1	198	198	-	H
	Herstraten Elzenhof	U	614	152	462	503	41	462	H
	Herstraten Stormrand t/m Hoepel-oost	U	639	100	539	564	25	539	H
	Herstraten Rivierenbuurt zuid - Jaarschijf 2022	U	686	260	425	425	-	425	A
	Aanleg veilige fietsroute langs Craijensteijn	U	3.475	3.107	368	468	100	368	H
	Aanleg veilige fietsroute langs Craijensteijn	I	-683	-995	312	259	-53	312	H
	Jac Catsstraat-zuid - vervanging wegbedekking	U	1.290	59	1.231	1.150	-81	1.231	H
	P.A. de Genestetstraat - vervanging wegbedekking	U	100	-	100	100	-	100	H
	Vervanging div. asfaltdeklaagen - Jaarschijf 2023	U	431	328	104	431	328	104	H
	Vervanging div. asfaltdeklaagen - Jaarschijf 2023	I	-	-15	15	-	-15	15	H
	Herbestraten - Goeman Borgesiusweg	U	129	129	-	73	73	-	A
	Herbestraten - Baaneweer, Koningsweer, Locksweer	U	100	-	100	100	-	100	H
	Vervanging negental bruggen	U	425	27	398	425	27	398	H
	Vervanging lichtmasten	U	51	51	-	8	8	-	A
	Vervanging lichtmasten	U	61	61	-	50	50	-	A
	Vervanging lichtmastarmaturen	U	113	114	-1	79	80	-1	A
	Vervanging lichtmasten (2023)	U	51	52	-1	51	52	-1	A
	Vervanging lichtmastarmaturen (2023)	U	96	3	93	96	3	93	H
	Rioolvervang. Vogelbuurt 2019-2023	U	5.642	3.823	1.819	2.387	568	1.819	H
	Rioolvervang. Vogelbuurt 2019-2023	I	-3.140	-3.741	602	37	-565	602	A
	Rioolverv. Professorenbuurt 2019 (GRP 2019-2023)	U	20	20	-	-	-	-	H
	Verplaatsen gemaal Winklerplein (GRP 2019-2023)	U	-	-	-	-	-	-	H
	Vervangen drukriolering (GRP 2019-2023)	U	316	232	84	109	24	84	H
	Vervangen drukriolering (GRP 2019-2023)	I	-	-24	24	-	-24	24	H
	Vervanging persleidingen (GRP 2019-2023)	U	3	3	-	-	-	-	H
	Afkoppelen riolering 2021 (GRP 2019-2023)	U	-	-	-	-	-	-	H
	Rioolverv. Rivierenbuurt-zuid 2022 (GRP 2019-2023)	U	245	227	18	24	6	18	H
	Rioolverv. Rivierenbuurt-zuid 2022 (GRP 2019-2023)	I	-	-6	6	-	-6	6	H
	Afkoppelen riolering 2022 (GRP 2019-2023)	U	-	-	-	-	-	-	H
	Afkoppelen riolering 2023 (GRP 2019-2023)	I	-	-	-	-	-	-	A
	Rioolvervang. - Elzenhof	U	613	15	599	609	10	599	H
	Rioolvervang. - Elzenhof	I	-	-10	10	-	-10	10	H
	Hemelwaterafvoerstelsel Stormrand, Leiakker e.o.	U	18	5	12	18	5	12	H
	Hemelwaterafvoerstelsel Stormrand, Leiakker e.o.	I	-	-5	5	-	-5	5	H
	Reconstructie riolering Nijverwaard	U	500	128	372	495	123	372	H
	Reconstructie riolering Nijverwaard	I	-	-123	123	-	-123	123	H
	Rioolvervang. Ijsvogel	U	150	-	150	150	-	150	H
	Aanpassen aansl. Parallelweg op Nijverwaard (VBP)	U	1.500	386	1.114	1.133	19	1.114	H
	Reconstr. kruispunt Parallelweg/op- en afrit A15 N	U	350	11	339	339	-	339	H
	Verkorten wandelpromenade Kerkbuurt	U	272	273	-1	13	14	-1	A
	Vervanging installatiedeel wasstraat gemeentewerf	U	13	-	13	13	-	13	H
	Renovatie parkeerdek gemeentekantoor	U	16	-	16	16	-	16	H
	Herinrichting Gemeentekantoor	U	214	37	177	208	31	177	H

Trekker 1 John Deere 5720	U	75	-	75	75	-	75	H
Trekker 2 John Deere 5620	U	72	-	72	72	-	72	H
Bedrijfswagen Skoda (vervanging 16-PSF-6)	U	47	-	47	47	-	47	H
Bedrijfswagen Skoda (vervanging 17-PSF-6)	U	47	-	47	47	-	47	H
Vervanging Opel Vivaro (9-VSP-62)	U	50	-	50	50	-	50	H
Vervanging Mercedes Sprinter 513 (VG-996-B)	U	60	-	60	60	-	60	H
Sneeuwschuif Jongerius voor tractor	U	15	-	15	15	-	15	H
Sneeuwplough/zoutstrooier tbv haakarmwagen Scania	U	65	-	65	65	-	65	H
Sneeuwplough/zoutstrooier tbv haakarmwagen DAF	U	65	-	65	65	-	65	H
Tractor Kubota	U	65	-	65	65	-	65	H
Kipwagen 2 (Minidumper type 7 ton)	U	30	-	30	30	-	30	H
Waterwagen t.b.v. tractor	U	18	-	18	18	-	18	H
Sneeuwplough/zoutstrooier t.b.v. Mercedes	U	35	-	35	35	-	35	H
Sneeuwschuif t.b.v. tractor JD 5620	U	15	-	15	15	-	15	H
Herderarm t.b.v. tractor	U	18	-	18	18	-	18	H
Perceel in de Driehoek	U	226	226	-	-	-	-	H
Renovatie Kunstgrasveld sportaccomm.vv Sliedrecht	U	120	-	120	120	-	120	H
Uitbreiding Prins Willem-Alexanderschool	U	250	238	12	250	238	12	H
Tijdelijke huisvesting Bleyburgh	U	226	222	4	226	222	4	A
5. voorbereidingskosten locatie Groen van Prinster	U	-	133	-133	-	133	-133	H
Voorber.kosten MaasIn,Middeldiepstr,Valkweg	U	225	96	129	225	96	129	H
6. Grond van Ruysdaelstaat	U	-	343	-343	-	343	-343	A
Schuilhuisje	U	45	-	45	45	-	45	H
Brandweerkazerne Rijnstraat 315	U	236	94	142	236	94	142	H
7. Burgemeester Winklerplein 11	U	-	138	-138	-	138	-138	A
8. Burgemeester Winklerplein 13	U	-	120	-120	-	120	-120	A
9. Burgemeester Winklerplein 17	U	-	181	-181	-	181	-181	A
Fietspad Sopraanweg	U	57	51	6	57	51	6	H
Keldergraven	U	14	14	-	14	14	-	H
10. ICT devices	U	50	76	-26	50	76	-26	A
ICT beweegt	U	25	-	25	25	-	25	H
11. Zwanenmeer	U	-	29	-29	-	29	-29	A
		36.279	18.950	17.329	24.157	6.825	17.329	

Toelichting overschrijdingen > € 10.000

1. Uitvoering begraafplaats – beheerdersonderkomen

Het totale project begraafplaats blijft binnen het beschikbare budget, het onderdeel beheerdersonderkomen is wat duurder uitgevallen dan begroot.

2. Herinrichten omgeving Stationsweg 4 (Elektra)

Het krediet voor dit project is per abuis niet overgeheveld van 2022 naar 2023. In de Voorjaarsnota 2024 wordt dit hersteld. De dekking voor het krediet is in de meerjarenraming aanwezig.

3. Burgemeester Winklerplein Aanleg plein en OR

Er zijn in 2023 geen werkzaamheden uitgevoerd, het nog beschikbare krediet wordt niet overgeheveld, maar afgesloten. De bijbehorende dekking blijft beschikbaar in de reserve Koers 2030. Het nadeel dat ontstaat is een niet gerealiseerde inkomst, per saldo is er bijna een miljoen niet ingezet.

4. Vervanging div. asfaltdeklagen – Jaarschijf 2022

Door de wijze van administratieve verwerking van de restantkredieten ontstaat er een verschil op zowel de inkomsten als de uitgaven. Per saldo heffen deze elkaar op en is het project uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

5. Voorbereidingskosten locatie Groen van Prinsterer

Dit betreft de gemaakte kosten om uitvoering te kunnen geven aan het raadsbesluit d.d. 13 december 2022. De kosten worden onderdeel van de grondexploitatie die aan u zal worden voorgesteld ter besluitvorming. De voorbereidingskosten zijn toegelicht in het raadsbesluit van 13 december 2022 en passen binnen de afgegeven inschatting in dit raadsvoorstel. Bij het starten van de grondexploitatie worden deze voorbereidingskosten hier ingebracht. Om deze reden is de overschrijding op dit krediet niet toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

6. - 9. Grond/panden vanuit grondexploitatie burgemeester Winklerplein

Met het opheffen van de grondexploitatie burgemeester Winklerplein zijn alle gemaakte kosten afgeboekt. In de kosten zaten diverse activa (panden en grond). Deze zijn na met het opheffen als reguliere investering (actief) op de balans gezet.

10. ICT devices

Bij de eindafrekening van de Servicegemeente Dordrecht bleek dat er uiteindelijk meer devices nodig zijn geweest dan waar in het krediet rekening mee is gehouden. Dit als gevolg van de combinatie van het werken met de nieuwe werkomgeving en nieuwe vaste medewerkers.

11. Zwanenmeer

Bij het opstellen van de jaarrekening is gebleken dat de kosten voor de inrichting van het "Zwanenmeer" in Baanhoek West geactiveerd moeten worden (waar ze in eerste instantie in de exploitatie waren geboekt).

Totaaloverzicht baten en lasten per taakveld

Totaaloverzicht baten en lasten per taakveld

Lasten

Taakveld	Taakveld omschrijving	Progr.	Programma omschrijving	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Verschil 2023
0.1	Bestuur	92-04	Bestuur en organisatie	N 1.883	N 2.026	V 51
0.2	Burgerzaken	92-01	Samenleving	N 841	N 888	V 47
		92-04	Bestuur en organisatie	N 114	N 198	V 4
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 164	N 107	N 47
		92-03	Ruimte	N 98	N 205	V 104
0.4	Overhead	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	-	-	-
		92-04	Bestuur en organisatie	N 10.545	N 13.045	V 439
0.5	Treasury	92-05	Financiën	V 19	N 346	V 73
0.64	Belastingen overig	92-05	Financiën	N 351	N 364	V 14
0.8	Overige baten en lasten	92-04	Bestuur en organisatie	-	-	-
		92-05	Financiën	N 1.746	N 28	V 27
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	92-05	Financiën	-	N 18	V 18
0.10	Mutaties reserves	92-01	Samenleving	-	N 954	V 954
		92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 25	N 290	V 290
		92-03	Ruimte	N 1.495	N 1.014	V 308
		92-04	Bestuur en organisatie	-	-	-
		92-05	Financiën	N 3	N 300	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	92-05	Financiën	N 1.336	-	N 3.049
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	92-01	Samenleving	N 2.757	N 3.004	V 103
		92-03	Ruimte	N 78	N 31	N 10
1.2	Openbare orde en veiligheid	92-01	Samenleving	N 211	N 202	N 42
		92-03	Ruimte	-	N 23	V 23
2.1	Verkeer en vervoer	92-03	Ruimte	N 4.328	N 3.651	N 755
2.4	Economische havens en waterwegen	92-03	Ruimte	N 52	N 24	N 34
2.5	Openbaar vervoer	92-03	Ruimte	N 90	N 41	N 96
3.1	Economische ontwikkeling	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 649	N 595	N 372
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 2	-	N 2
		92-03	Ruimte	N 772	N 719	N 230
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 993	N 733	N 62
4.1	Openbaar basisonderwijs	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 134	N 112	N 22
4.2	Onderwijshuisvesting	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 1.038	N 1.137	V 171
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	92-01	Samenleving	N 113	N 142	V 17
		92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 1.205	N 1.585	N 124
5.1	Sportbeleid en activering	92-01	Samenleving	-	N 13	N 3
		92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 643	N 936	V 60
5.2	Sportaccommodaties	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 1.465	N 2.332	V 295
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 314	N 275	N 187
5.4	Musea	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 26	N 25	N 1
5.5	Cultureel erfgoed	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 13	N 19	V 6
		92-03	Ruimte	N 5	N 2	N 3
5.6	Media	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultu	N 548	N 534	N 9
		92-04	Bestuur en organisatie	N 15	N 18	V 3

Baten

Taakveld	Taakveld omschrijving	Progr.	Programma omschrijving	Begroting na wijziging 2023			Rekening 2023			Verschil 2023		
0.1	Bestuur	92-04	Bestuur en organisatie		V	34	N	34				
0.2	Burgerzaken	92-01	Samenleving	V	235	V	291	N	56			
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	16	V	3	V	13			
		92-03	Ruimte	V	135	V	107	V	28			
0.4	Overhead	92-04	Bestuur en organisatie	V	365	V	679	N	354			
0.5	Treasury	92-05	Financiën	V	227	V	923	N	119			
0.61	OZB woningen	92-05	Financiën	V	2.307	V	2.511	N	203			
0.62	OZB niet-woningen	92-05	Financiën	V	2.248	V	2.438	N	52			
0.64	Belastingen overig	92-03	Ruimte	V	43	V	45	N	2			
		92-05	Financiën	V	136	V	118	V	38			
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentef	92-05	Financiën	V	53.174	V	57.247	N	1.484			
0.8	Overige baten en lasten	92-05	Financiën		-	V	421	V	79			
0.10	Mutaties reserves	92-01	Samenleving	V	126	V	738	V	197			
		92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	132	V	51	V	30			
		92-03	Ruimte	V	825	V	2.330	V	11			
		92-04	Bestuur en organisatie	V	589	V	734	N	173			
		92-05	Financiën	V	125	V	486		-			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	92-01	Samenleving	V	5			V	5			
		92-03	Ruimte	V	120	V	122	N	2			
1.2	Openbare orde en veiligheid	92-01	Samenleving					V	N			
		92-03	Ruimte		-				-			
2.1	Verkeer en vervoer	92-03	Ruimte	V	841	V	609	V	388			
2.4	Economische havens en waterwegen	92-03	Ruimte	V	95	V	84	V	11			
3.1	Economische ontwikkeling	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur				V	3	N	3		
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	47	V	53	N	6			
		92-03	Ruimte	V	772	V	662	V	287			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	137	V	146	N	9			
4.1	Openbaar basisonderwijs	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	34	V	14	V	20			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	600	V	952	N	9			
5.1	Sportbeleid en activering	92-01	Samenleving				V	13	V	3		
		92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur				V	260	N	91		
5.2	Sportaccommodaties	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	1.080	V	1.198	N	154			
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipa	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	51	V	9	V	43			
5.5	Cultureel erfgoed	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur				-		-			
5.6	Media	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	114	V	105	V	9			
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	84	V	86	N	2			
		92-03	Ruimte	V	76	V	157	N	81			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	92-01	Samenleving	V	10	V	5.535	V	68			
		92-02	Economie, onderwijs, sport en cultuur	V	222	V	298	N	76			
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	92-01	Samenleving				V	550	N	550		
6.3	Inkomensregelingen	92-01	Samenleving	V	7.713	V	8.439	V	1.031			
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	92-01	Samenleving	V		V	1	N	1			
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	92-01	Samenleving		-				-			
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	92-01	Samenleving	V	258	V	1.178	N	374			
7.1	Volksgezondheid	92-01	Samenleving				V	163	V	10		
7.2	Riolering	92-03	Ruimte	V	3.364	V	3.396	N	32			
7.3	Afval	92-03	Ruimte	V	4.050	V	3.959	N	31			
7.4	Milieubeheer	92-03	Ruimte				V	287	V	938		
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	92-03	Ruimte	V	728	V	734	N	6			
8.1	Ruimte en leefomgeving	92-03	Ruimte	V	10			V	10			
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	92-03	Ruimte				N	42	V	42		
8.3	Wonen en bouwen	92-03	Ruimte	V	2.354	V	1.323	V	1.191			
Saldo				V	83.449	V	99.448	V	549			

Interbestuurlijk toezicht

Financiën	Geel	TOELICHTING
		De begroting 2024 voldoet aan de kaders om in aanmerking te komen voor regulier financieel toezicht. Het oordeel is geel omdat het laatste jaar van de meerjarenraming 2027 sluit met een negatief structureel saldo.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	ja	Informatie opvragen
Huisvesting Vergunninghouders	Oranje	TOELICHTING
		De gemeente heeft op 31 december 2023 een achterstand van 5 vergunninghouders en is daarom op 1 januari 2024 op trede 2B van de IBT ladder geplaatst.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	ja	Ambtelijk afspraken maken
Informatie- en archiefbeheer	Geel	TOELICHTING
		Het archiefverslag over 2022 wijst uit dat de gemeente nog niet voldoet aan alle wettelijke eisen. Het verslag is op 26 september 2023 door het college van B&W behandeld en aan de raad en de provincie gestuurd. In de begeleidende raadsbrief van 26 september 2023 gaat het college uitgebreid in op de aanbevelingen en de stappen die de gemeente de komende jaren samen met SGD-DIV gaat uitvoeren om het digitale archief verder te optimaliseren en te complementeren.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Ja	Informatie opvragen
Monumentenzorg en archeologie	Groen	TOELICHTING
		De nieuwe indicatoren voor Monumentenzorg en Archeologie zijn in het Uitvoeringsprogramma IBT 2024 opgenomen. Het oordeel voor 2023 is nog gebaseerd op de oude indicator, zoals vermeld in het Uitvoeringsprogramma IBT 2022. De gemeente scoort groen omdat zij in 2021 beschikte over een deskundige monumentencommissie.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	Geen interventie
Omgevingsrecht	Oranje	TOELICHTING
		De gemeente voldoet grotendeels niet aan de minimale procescriteria die de provincie hanteert op grond van het Besluit omgevingsrecht voor e, toezicht en handhaving (VTH). Sliedrecht beschikt wel over een actueel operationeel VTH-beleidsplan 2020-2024. In 2023 heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden, waarin de gemeente heeft aangetoond bezig te zijn met het verankeren van de VTH-beleidscyclus in de organisatie. Daarnaast is er ambtelijk toegezegd dat zij in 2024 verwachten te
		beschikken over de vereiste wettelijke documenten. Voor 2023 is de gemeente geplaatst op trede 2b van de IBT-ladder.

